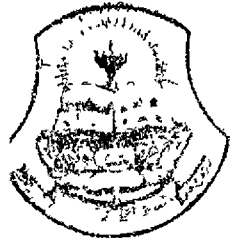

ಸಂಗ್ರಾಹಕರು:

ಸ್ಥಾಪನೆ : ೧೯೩೫

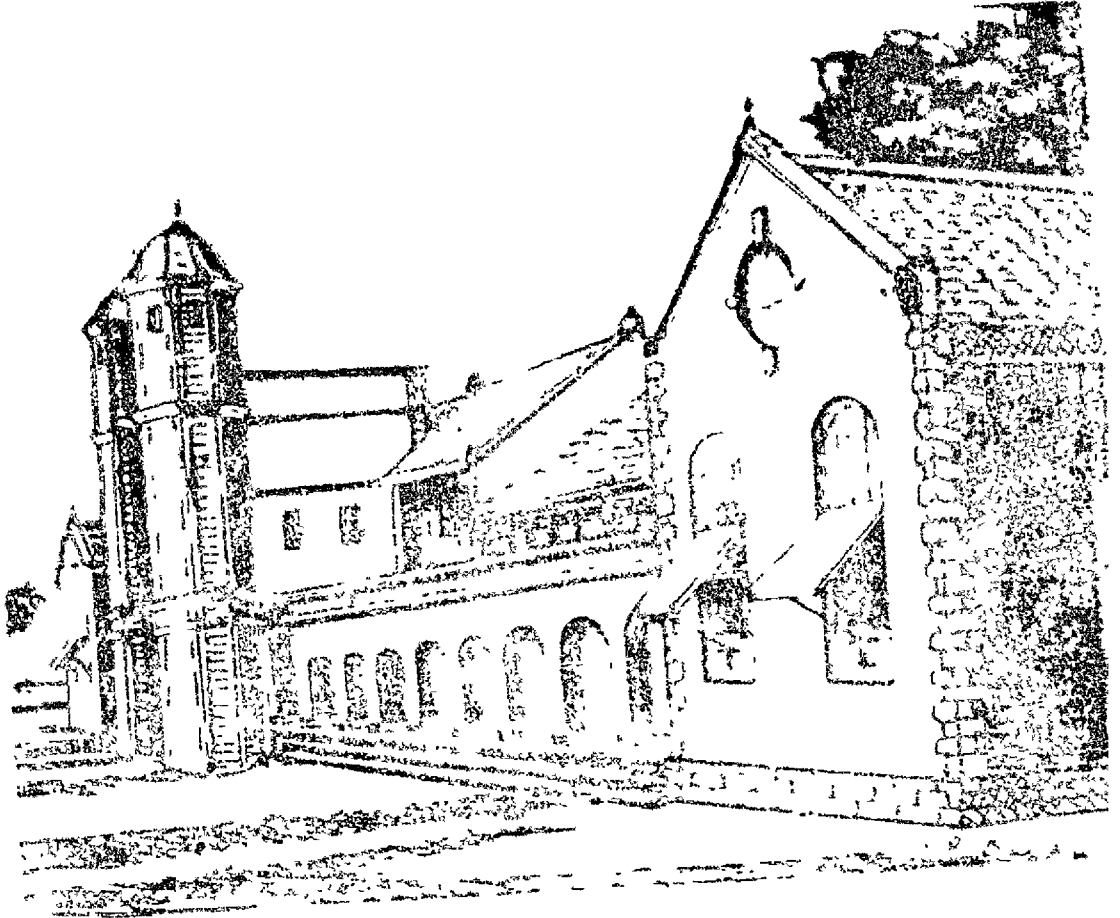

ಜೀವನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪತ್ರಿಕೆ
ತತಮಾನೋತ್ತರ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬದ
ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲಾ

ತತಮಾನೋತ್ತರ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬ
(ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೯೬೫ ರಂದು)
ಮೆಮೊ

ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಎಸ್. ಎಸ್. ನವರ
ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ : ೧೯೬೫-೧೯೬೬
ನೇಮಿ ಸಂಪಾದಕ

ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಘ

ಸದರಿಕಾರಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಕರಬೀತಿ ವಿದ್ಯಾ ಲಯ
ಹೆಚ್ಚು ಬೆನ್ನಬಿಸಿತ್ತು ದೃಷ್ಟಿ. ಮೊದಲನೆಯ. ಧಾರವಾಡ

Reg

352

366

1880

ಸಿದ್ಧನಾಥ ನಾಚನ ಮಂದಿರ
ಮೂರಬ. ಜಿ ಭಾರನಾಚ.

ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆ CANARESE SCHOOL PAPER.

[ಮುಸ್ತಕ ೧೫]

[ಸಂಚಿಕೆ ೧]

ಜನವರಿ ೧೮೮೦.

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆಯು.

ಪುಟ

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧಪಾಠವು ತ್ತಾಂಶಗಳು.....೧

ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರವು.....೬

ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರದಾರ್ಥಗಳು.....೧೦

ಜಿ ನಮೂನೆ.....

ವೋಟೀಸುಗಳು ಸಿದ್ಧನಾಥ ವಾಚನ. ಮುಂದಿಗಲ

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮೈಸೂರು ಜಿ. ಧಾರವಾಡ. ೨೧

CONTENTS.....

Educational Intelligence.....1

Uttara Ramacharitra.....6

Electrified Bodies.....10

Statement—G.....15

Notices.....18

Correspondence 21

DHARWAR.

Printed at the Dnana Wardhaka Press.

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವ್ಯ

ಮುಸ್ತಕ ೧೫]

[ಸಂಚಿಕೆ

ಜಾವೇಪಾರಿ, ೧೮೮೦

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ
ವೃತ್ತಾಂತಗಳು.

ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದವರಿಗೆ ಮೇಲಿನ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವಕಾನನ್ವೇಷಣೆ ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬಂಗಾಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ಠರಾಪೂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳು ದೊರಿಯ. ಸೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೊಸದೊಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಡಲಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಅಂದಬಳಿಕ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಯೇನು ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆಂದು ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಪೂನ ವತ್ರಕರ್ತನು ಬರಿಯುತ್ತಾನೆ. ಆ ಹೊಸ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಲೆಯಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಆ ವರ್ತಮಾನವತ್ರಕರ್ತನು ಮುತಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

—೦—

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಲಾಲ ಯೆಂಬವನೊಬ್ಬ ಹೃದಯಗುರುದನಾಗ ಗುಜರಾಟದ ಪಂಡಿತನಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಕ.

ಕತ್ತಿಯು ವರ್ಣಾನತಕ್ಕಂಥಾದಿರತ್ತದೆ. ಅವನಿಗೆ ಯ
ನಿರ್ವಿಟಿಯ ಫಲೋ ಯೆಂಬ ಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಡಕೇಕೆಂದ
ಬ್ಬ ಗ್ರಹಸ್ಥನು ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ನೂಜಿನುತ್ತಾನೆ. ಆದ
ಅಪ್ರಾಸಂಗಿಕವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ನಮ್ಮ
ಶೀ ವಿದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯ
ಪ್ರಾಂಸರು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದು ಯೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಈ ನಡಿಯವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಭೂ
ಯ ವೇಲೆ ಈಗ ನಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಯಾವತ್ತು ವರ್ಷಮಾನ
ಕ್ರಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗತಕ್ಕದ್ದು ರುತ್ತದಂತೆ.

ಕೋಯಿಂಪುತೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ದಿವಸ ತಹಶೀ
ದಾರಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದಂಥ ಗೋವಿಂದರಾಯರು
ಯಾದೂ ಯೆಂಬವರ ಪತ್ನಿಯು ಪ್ರೊಂಡಾ ವಂಸ್ಪತ ತ
ಯು ಭಾವೆಗಳ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದರ ಚಲಿತಾರ್ಥ
ವಾಗಿ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿಯ ಮೈಕೆ ೧೨೦೦೦೦ ಭೂಮಿ
ಯನ್ನು ಹಣ್ಣಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಇದು ಬಹು ವರ್ಣಾನತಕ್ಕಂಥ,
ಕೂಲಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪವಾದ ಧರ್ಮಾಚರಣೆಗೆ ಸಂ
ಗ್ರಹವಿಲ್ಲ.

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆ
ಪಟ್ಟಣಗಳ ವಿವರ ಹಾಗೆಂದರೆ— ಲಂಡನ್ ೩೫೦೦೦೦೦,
ಪರೀಸ ೧೨೫೦೦೦೦, ವಿಯೆನ್ನಾ ೧೧೫೦೦೦೦, ನ್ಯೂಯಾ
ರ್ಕ್ ೧೦೫೦೦೦೦, ಬರ್ಲಿನ್ ೧೦೫೦೦೦೦—ಇವೆಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ

ಟನ್, ಶಾನಹೌಘು, ಶಿಂಗಣಘು, ಯೆಂಬ ಸುಟ್ಟಣಗಳೇ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ಜನರು ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡದಾದ ಮುಂಬಯಿ ಸುಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ರು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ವಾಸಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

—೦—

ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಮೊಕ್ಕಲತನದ ವಿದ್ಯವನ್ನು ಅನುವ ಶಾಲೆಗಳು ಬಹಳ ಸರಸಾಗಿ ನಡಿಯುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಜನರ ಬಂದರೆ ಅವರನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ಮೊಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ರಾಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಲಾಭವೆಂದ ಯೋಚನೆ ಬಹುದು. ಮಕ್ಕಲತನದ ಶಾಲೆಗಳು ವಿಲಾಯಿ ಗಿಂತ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸರಸಾಗಿ ನಡಿಯುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಖಂಡವು ನಮ್ಮ ದೇಶದಿಂದ ವಿಲಾಯತಿಯ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಸಹ ದೂರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

—೦—

ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋದ ಪರ್ಷ ಸತ್ತ್ಯ ಯಾವತ್ತೂ ಹೃದಗರೋಳಗೆ ನೂರರಲ್ಲಿ ಒಂದಂತೆ ಹೃದಗರು ಶರ ಕದಿಯುವ ತಾಯಂದಿರ ಅಪ್ಪವಸ್ಥೆಯ ಮಾಲಕವಾಗಿ ಸತ್ತ್ಯ ತೆ ತಿಳಿದು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಯೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸುಧಾ ಸಿಬ್ಬೆಂದು ಹೆಸರಾದ ದೇಶದ ಗತಿ ಇದು!

—೦—

ವಿಲಾಯತಿಯವನೊಬ್ಬ ಶಿಲ್ಪಗನು ಕಾಡಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳ ಸಿಟ್ಟು ತಗಲಿದರೂ ಅಪು ಮೈದಿಯದ ಹಾಗೆ ರಸಾಯನ

ನೊಂದು ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಯೆಂಬ ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಹೋಗುವ ಟವಾಲನೊಳಗಿನ ಸತ್ರಗಳ ತೂಕವು ಸುಮಾರು ೩೭ ಪೌಂಡು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬಂಗಗಳ ತೂಕವು ೧೫ ಪೌಂಡು ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಸ್ತೀಲಿಂಗ, ಜೀನ, ಜೆನಾಸ, ಮುಂತಾದ ಸೂರ್ಯೋಷಗಳಿಂದ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ೧೫ ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಹೋಗುವ ಟವಾಲ ಬೇರೆ ಅದು ಇದರೊಳಗೆ ಕೂಡಿದರೆ ಈ ಟವಾಲಿನ ತೂಕ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಪೌಂಡು ಬೆಳೆಯುವದು.

ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಸ್ವಲ್ಪದ ಭೂಮಿಗಳಿಂದ ಸಭೆಯವರು ವಿಶ್ವಾಸನೀಯ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ದಿಲ್ಲಿಯೊಳಗಿನ ಸುತೀಕ್ಷಿತ ಜನರಿಗೆ ಭೂಮಿಗಳಿಂದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬೇಗ ಕಳಿಸುವುದಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ದಿಲ್ಲಿಯೊಳಗಿನ ಸುತೀಕ್ಷಿತ ಜನರು ಬಹುತರವಾಗಿ ಈ ಸಲಾಹನರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರಿಂದ ಈ ಉದ್ದೇಶವು ಸಫಲವಾಗಬಹುದು.

ಸಾತಾರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಯಿ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗೆ ಹ್ಲೆ ಸವಾ ಯೆಂಬಲ್ಲಿ ಪೊಂದು ಅತಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಆಲಿವ ಮರವುಂಟು. ಆ ಮರದ ನೆರಳಿನೊಳಗಿರುವ ಭೂಮಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರಫಲವು ೩ ಎಕರೆ ೧೪ ಗುಂಪೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಮರಕ್ಕೆ ಜಾನ್‌ಮಾಲ್ಯ ಯೆಂಬವನು ಬೆಟ್ಟವೆಂಬ ಹೆಸರುಂಟು. ಇದನ್ನು ಶಕೆ ೭೯೯ನೇ ಸರ್ವಜಿತು ನಾಮಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ

ಇನವಿ ಸನ್ ೧೪೭ನೇ ವರ್ಷ ಹಜ್ಜಿದರೆಂದು ನಬಲಪಾ
ಪೂರಾದಿಂದ ತಿಳಿದದೆ. ಇದರ ಪತ್ರಿಕೆ ಕಾಳೂಬಾಯಿಯ
ವೃಕ್ಷ ಪೆಂಬ ಬೇರೊಂದು ಪುರಪುಂಜಿ, ಇದರ ಕೆಳಗೆ
ಒಳಿಮಿಯು ೧ ಯಕರು, ೩೭ ಗುಂಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವೆರಡು
ದುರಗಳ ಕೆಳಗೆ ಕೂಡಿ ೧೦೦೦ ಕುಡರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು
ಈ ವೃಕ್ಷಗಳು ಮಣಿಯಿಂದ ಸಾತಾಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮ
ಗೂದಿಂದ ಮೊಂದುವರೆ ಹರಡಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತವೆ

— ೦ —

ರೇಲ್ವೆ ಪಾತೆಯೊಳಗಿನ ಹೊಡ್ಡ ಹೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರದ
ಲಸಗಳನ್ನು ನೇಟೀಪಟನಿಗೆ ಕೊಡುವಾಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದವರ
ಖಚಾರ ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಇದಕ್ಕೆ ರೇಲ್ವೆಪಾತೆಯೊಳಗಿನ
ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರು ಸಂಪುಟ ನಡುವಡಲ್ಪೆಂದು ತಿಳಿದದೆ.

— ೦ —

ಮೆಹರ್ಬಾನ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ್ ಧೋರೆಗಳು ಬಾನದೇಶ ಜಿಲ್ಲೆ
ಯಲ್ಲ ಪೂರೂರು ತರಗಿ ಬಹು ಶ್ರಮವಿಟ್ಟು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು
ತಪಾಸಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ವರ್ತಮಾನವತ್ತಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

— ೦ —

ಮೆಹರ್ಬಾನ ರಸೆಲ್ ಧೋರೆಗಳು ಕಲ್ಹಾದಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ
ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಮೆಹರ್ಬಾ
ನ ಧೋರೆಗಳವರ ಅಧೀನು ಮೊದಲನುತೆ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ
ಯೇ ನಿಲ್ಲುವುದು ಕೆಳಲೇವೆ.

— ೦ —

ಧಾರವಾಸ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ೧೦ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರರಾದ ರಾ.
ರಾ. ಮಹಾದೇವ ಖೆಡ್ಕೆ ಕಾಣಿಕೆ ಇಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ಮೂರು ತಿಳಿ

ಗಳು ಇಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳಿ ನಾವು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ
ಪಡುತ್ತೇವೆ.

— ೦ —

Uttara Ramacharitri
ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತವು.
೨ನೇ ಅಂಕವು.

(೨೭೪ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನೋಡು.)
ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ನೋಡುಪ್ಪಳವಾಗುತ್ತದೆ) ಒಹೋ ಪ್ರಮಾ
ನವಾಯಿತು ಅನರ್ಥವಾಯಿತು!

|| ಹಿಂದೆ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಕಿರುಚಿಗುಂಟೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀವಿರಾ? ||

|| ಯಿಂದೀ ಸ್ತಂಭೇನ ಮಕಲಭನಂ ಲೋಕೇ ನಂಸೀತೇ ಮಾತೇ ||

ರಾ—(ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದಲೂ, ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದಲೂ) ಆದರೆ
ಆತನಿಗೆ ಏನಾಗಿದೆ?

(ಪಡದೆಯಲ್ಲಿಂದ ತಿರುಗಿ ಉತ್ತರಾರ್ಧವು ಕೇಳುತ್ತಾ:—)

ಇಂದಂ ಬುಕ್ರೀಡೆಯೊಳಿರೆ ಪಡನಂ ಗತಂ ತಾನದಂ, ಮತ್ತೊಂ
ದೊಡುತೊಡಿಸುವೆನೆನುತಂ ಬಂತುಮುತ್ತಂಗಳೇಂದ್ರಂ ||

ನೀ—ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ದಾರನ್ನು ಕರೆಯಲಿ! ವತ್ಸನನ್ನು ದಾರಾ
ಬಿಡಿಸುವರು!

ರಾ—ಎಲ್ಲಿ ಅವನು? ಆ ದುರಾತ್ಮನು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ? ಯಾ
ವನು ನಂನವಲ್ಲ ಭಿಯ ಪ್ರಿಯ ಸುತ್ರವಿಗೂ, ಆತನ ಹಿಂದೆ ತಿಗೂ
ಉಪಗ್ರಹವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನಂತೆ (ಹೀಗೆಂದು ದಿಗ್ಗನೇ ಏಳುತ್ತಾನೆ)
(ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಭ್ರೂತಳಾದ ಪಾಸಂತಿಯು ಬರುತ್ತಾಳೆ)

ಪಾ—ಯಾರು? ಭೋರೆಯಾದ ರಘುನಂದನನೇನು?

ನೀ — ಅಹಾ! ನಂನ ಜೀವದಗಳೆ ಪಾಸಂತಿಯೇವೆ?

ಪಾ — ದೇವಾ! ರಾಮಭದ್ರಾ ಜಯ: ಜಯ:

ರಾ — (ಅಕ್ಷಿನಿ ನೋಡುತ್ತಾ) ದಾರ? ಪ್ರಾಣನಪಿಯ ಗೆಳೆ
ತಿರುದ ಪಾಸಂತಿ ದೇವಿಯೇ?

ಪಾ — ಹೇ ರಘುನಾಥಾ! ಏಳು ಬ್ಯಾಗನೇಳು ಇಲ್ಲಿಂದ ಜಟಾ
ಯು ಗಿರಿಯ: ಶಿಖರದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಇರ.ನ ಸೀತಾ ತೀರ್ಥದಿಂ
ದ ಅಚೆ ಗೋದಾವರಿಯನ್ನು ದಾಟಿಬಂದು ನಿಂತು ದೇವಿಯ
ಸುತ್ರನನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು!

ನೀ — ಹಾ ತಂದೇ ಜಟಾಯೋ! ನೀನಿಲ್ಲದ ಜನಸ್ಥಾ
ನಪು ಹಾಳಾದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ!

ರಾ — ಅಹಹ! ಈ ಕಥಾ ಲಾಸಗಳು ಹೃದಯ ವ.ವ.ನ
ವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಾ — ಇತ್ತೊಂಚೇಕು ರಘುನಂದನರು ಇತ್ತಬರಬೇಕು!

ನೀ — ತಾಯಿ ತಮನೇ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ವನಸ್ತೀಯರೂ
ನವನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ತ — ಮಗಳೇ? ಎಲ್ಲಿದೆ (ಪತೆಗಳಿಗೆ ತ ಭಾಗೀರಥಿಯು ಪು
ಶಾತ್ಮೆಯು ಹೆಚ್ಚಾದದ್ದು ಯಾಕೆ ಸಂಶಯ ಪಡುತ್ತೀ?

ನೀ — ಹಾಗಾದರೆ, ನಾಪು ಇವರ ಹಿಂದೆ ಹೋಗೋ
ಗೂ ನಡಿಯಪ್ಪಾ (ಎಂದು ಇಬ್ಬರೂ ಹಿಂದೆ ನಡಿಯುತ್ತಾರೆ)

ರಾ — ಹೇ ಭಗವತೆ ಗೋದಾವರಿ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು!
(ಎಂನ:ಕತ್ತಾ ಕೈ ಜೋಡಿಸುತ್ತಾನೆ.)

ಪಾ — (ಶ್ರಷ್ಟಿನಿ ನೋಡುತ್ತಾ) ದೇವಾ ರಾಮಚಂದ್ರಾ ನಿಂತು
ಅವಂದದ ಸುಡ್ಡಿಯಾಯಿತು! ಸೀತಾ ಕುಷಾರನು ತನ್ನ ಪಕ್ಕೂ ಸಹಿ
ತನಾಗಿ, ಜಯೋತ್ಸವದಿಂದ ತಿರುಗಿ ಇಗೋ ಇದಿರುಬರುತ್ತಾನೆ.

ರಾ—ಹೇ ಪತ್ನಿ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯವಂತನಾಗು ವಿಜಯ
ಲನಾಗು!

ನೀ—ಅಂತೂ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಪತ್ನನು ಇಂಥಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
ವಂತನಾದನಲ್ಲವೆ? ಸಂತೋಷವಾಯಿತು

ರಾ—ಎಲೈ ದೇವಿ ಜನಕೀ ನೀನು ಮಹಾ ಭಾಗ್ಯಶಾಲೆಯು
ದೊಡ್ಡಕಂಠಿ:—

ಶಾರ್ಙ್ಗಲವಿಕ್ರೇದಿತಂ

ದೇವೀನೂತನಪಲ್ಲ ಪಂಗಳನುನಿಸಾಕರ್ಣಪೂರಂಗಳಂ | ದಾ

ಪಂಬಾಳಪ್ರಣಾಳಕೋಮಳರದಾಂಕೂರಂಗಳಂದೀಳ್ಳನು ||

ಅಪತ್ನಿನವಯಿೞಪನೋಲ್ಲ ಸಿತಕಲ್ಪಾಣಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಾಡನ—ತ್ತೀ

ಮೈದೇಹಿಮದೇಭನಂಗೆ ಅದನೀನಿಂನಿಂದೆ ಮತ್ತೇಕೃತಂ ||೧೬||

ನೀ—ಈತನಿಗೆ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯವಾಗಲಿ! ಮತ್ತು ಈ ಕೋ
ನಾಕಾರೆಯಾದ ಕರಿಣಾಯ ವಿಯೋಗವು ಎಂದಿಗೂ ಆಗ
ದಿಲ್ಲ!

ರಾ—ಹೇ ಸಖೀ ನೋಡು ನೋಡು ನಮ್ಮ ಪತ್ನನು—ಹೆಂ
ತಿಯ ಜಿತ್ತಾನುರಂಜನ ಚಾತುರ್ಯ ವಂಸಾದರೂ ಅಭ್ಯಾ
ಸಮಾಧಿದ್ಧಾ ನೆಂಬಕೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಪಂಶಸ್ತೃಪೃತ್ತಂ

ಸ್ವಲೀಲೆಯಿಂದೆತ್ತಿಪ್ರಣಾಳಕಾಂಡವಂ |

ದಲತಸಯೋಜಾತಸುಗಂಧವಾರಿಯಂ ||

ವಿಲೋಲತಾಂಡಾಗ್ರದಿಸೂಸಿ, ತೊಯ್ಸಿಯಂ |

ಮೆಲಲೈವೆಣ್ಣೋಪನುಮಾದಿಬಂಡಮಂ || ೧೭ ||

ಪಸಂತತಿಲಕಾ

ಶುಂಶುರ್ಗ ಳಂನುರಿವನುಂದಿಲದಿಯೆಡೇಪ್ಪಂ

ತಾಂತಂನಕಾಂತೆಗಭಿ ಪೇಕವನಾಗಿವಂಮೇಣುಃ

ಸಂತಾಪಮಂತವಿನಲಕ್ಕರದಿಂದೆ, ತಾಳ್ಳಿ—

ಪಾಂತೋಪದಿಂಕಮಲಪತ್ರದಭಿತ್ರವನ್ನು || ೧೮ ||

ನೀ—ಆಕ್ಕಾ ಈತನಂತೂ ಈಗ ಇಂಥಾ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಬಂದವನಾದನು ಕುಶಲವರು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹ್ಯಾಗಿದ್ದಾ ರಾದೀತೇ?

ತ—ಈತನಂತೇ ಅವರೂ ಇರಬಹುದು!

ನೀ—ನಾನು ಎಂಥಾ ಮಂದ ಭಾಗ್ಯಳಾದೆನಲ್ಲವೇ? ಎಂರಂತರದಲ್ಲಿ ಸತಿವಿರಹ ಪ್ರೊಂದಂನಲ್ಲದೇ ಸುತ್ರವಿಯೋಗದಾಃ ಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ತ—ಅದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಉಸಾಯವಿಲ್ಲಾ

ನೀ—ನಾನು ಕುಮಾರರನ್ನು ಹಡೆದರೂ ಏನು ಫಲವು? ಕೀಟಿದ್ದಿರಲಪಾದಂಥ, ಶುಭ್ರಪಾದಂಥ ಕೋಮಲಪಾದ ಮೊಳಕೆವಲ್ಲಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವಗಲ್ಲಗಳೂ, ಸುಂದರ ಮಂದಹಾಸಗಳೂ, ಹಿನ್ನುಪ ಜುಲ್ಪೀ ಕುದಲಗಳೂ ವ್ರಳ ನನ್ನ ಬಾಲಕರ ಮೊಗದಾಪರೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣಪತಿಗಳು ಮುಡ್ಡಿಸಿ ಆದಿಸಲಿಲ್ಲವು

ತ—(ಪ್ರೇಮದಿಂದ) ಎಲೈ ಮಗಳೇ ಹೈವಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ವಿನ ಇಪ್ಪಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ಣವಾಗಲಿ

ನೀ—ಅಪ್ಪಾ ತಪುನಕ್ಕಾ ಪುತ್ರವೃತ್ತಾಂತ ಶ್ರವಣಮಾತ್ರದಿಂದ ನನ್ನ ಸ್ತನಗಳು ತೊರೆದು ಬಂದದರಿಂದ ಸಾಲಾಟಿಂಮುತ್ತದೆ. ಪುತ್ನು ಪ್ರಾಣನಾಥರ ಸಂನಿಧಾನದಲ್ಲಿರುವದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೌಂಸೌಖ್ಯಸ್ತ್ರೀಯಂತೆ ಆಗಿದ್ದೇನೆ.

ತ—ಇದನ್ನು ಏನು ಹೇಳಬೇಕು? ಪ್ರೇಮೋದ್ರೇಕದಕಡೆಯವಲವೇಇದು ಮತ್ತು ಪುತ್ರನು ಪುತ್ರಪೂತ್ರನೇ ಅಲ್ಲ,

ದೂತಾ ವಿತ್ಯುಗಳ ಅಂತಃಕರಣಗಳನ್ನು ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಡಿ
ಸುಪಂಥ ಸಂಬಂಧ ರೂಪನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

— ೦ —

Electrified Bodies ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರದಾರ್ಥಗಳು.

ವಿದ್ಯುತ್ — ವಿದ್ಯುತ್ ಅಂದರೆ ಮಿಂಚು ಯಂಥಾ ಪದಾರ್ಥ
ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರದಾರ್ಥವೆಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಅದರ
ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿದ್ವಾಂಸರ ವಚನಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇರುತ್ತ
ವೆ. ಆದರೆ ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯಿಂದ ಆಗುವ ಸಾಮಾನ್ಯಕಾರದ ಕಾರ್ಯ
ಗಳು ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯ
ಗಳನ್ನು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

೧ನೇ ಪ್ರಯೋಗ — ಒಂದು ಕಾಜಿನ ಕೊಳವೆಯನ್ನು ಸ್ವ
ಕೃಪಾದ ರೇಶಿಮೆಯ ವಸ್ತ್ರದ ಮೇಲೆ ತಿಕ್ಕಿ, ಆ ತಿಕ್ಕಿದ ಭಾಗ
ವನ್ನು ಕಾಗದ ಮುಂತಾದ ಹಗುರಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಜಿಗು
ರಾದ ತುಂಡುಗಳ ಹತ್ತರ ಹಿಡಿದರೆ, ಆ ತುಂಡುಗಳು ಹಾಕಿ
ಕೊಳ್ಳುವ ಕೊಳವೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ
ಕೊಳವೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಶಕ್ತಿಯು ಬರುತ್ತದೆ; ಇದಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುಲ್ಲ
ತೆಯೆಂದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯು ಕಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೊಂದು
ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತೆಂದರೆ ಅದರಿಂದ ಆ ಕಾಜಿನ ಮೇಲಿನ ಮ
ತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ
ದರೆ ಹಿತ್ತಾಳೆ ಮುಂತಾದ ಲೋಹಗಳ ಕಂಬಿಯನ್ನು ತ
ಳೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಜಿನ ಹಿಡಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ಆ ಕಂಬಿ
ಯು ಪ್ರೊಂದು ಭಾಗವನ್ನು ರೇಶಿಮೆಯ ವಸ್ತ್ರದ ಮೇಲೆ ತಿ

ಶೈಲಾಗಿ, ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಕಂಬಿತುಂಬ ಪಸರಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಕಂಬಿಯ ಮೇಲಿನ ಬೀಕಾಪ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಾಗುರು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅಕರ್ಮಿನುಪ ಶಕ್ತಿಯು ಬಿಡುತ್ತದೆ.

ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯ ಪಾಹಕಗಳು ರೋಧಕಗಳು— ಕಾಞಿನ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿದ ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯು ಹುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ, ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಲೋಹಗಳ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಪಸರಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣ ಕಾಞು ವಿದ್ಯುದ್ರೋಧಕವೆಂತಲೂ ಲೋಹಗಳು ವಿದ್ಯುದ್ವಾಹಕಗಳೆಂತಲೂ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಕಾಞು, ರಬ್ಬರು, ಪೊಣಹವೆ, ರೇಶಿಮೆ, ಮೇಣ, ಅರಗು, ಗಂಧಕ, ಮುಂತಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯ ರೋಧಕಗಳು ಅಥವಾ ಅಲ್ಪವಾಹಕಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಬಗೆಯ ಲೋಹಗಳು, ಇದ್ದಲಿ, ನೀರು, ಪ್ರಾಣಿ ಶರೀರಗಳು, ಮುಂತಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯ ಪಾಹಕಗಳುಂಟು.

ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯ ಯೆರಡು ಭೇದಗಳು— ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಯೆರಡು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಪ್ಪೊಂಡು ಪೊಂದರ ಮೇಲೊಂದು ತಿಕ್ಕಿದರೆ, ಅವೆರಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರದ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪೊಂದಕ್ಕೆ ಧನವಿದ್ಯುತ್ವೆಂತಲೂ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಋಣ ವಿದ್ಯುತ್ವೆಂತಲೂ ಹೆಸರುಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

೨ನೇ ಪ್ರಯೋಗ—ಇದೊಂದು ಕಾಞಿನ ಕಬಂಪು ಕಟ್ಟಿ ಬಿಡು ಗಡ್ಡಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತದೆ. (ಕೆಳಗಿನ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡು). ಈ ಕಂಬದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಪೊಂದು ಯೆ

೩

ಪ್ರರಪಾದ ತೆಂಕೆಯ ಪಂಕಿಯ ಕೂದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆ. ಆ ಪಂ
ಕಿಗೆ ಪೊಂಡು ಬೆಂದಿನ ಗುಂಡು ರೇಶಿಮೆಯಿಂದ ತೂಗಕ
ನ್ನಿಲ್ಪಟ್ಟದೆ. ಕಾಜು, ರೇಶಿಮೆಗಳು ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯ ರೋಧ
ಕಗಳುಂಟು. ಇಗೋ, ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಜಿನ
ಕೊಳವೆಯುಂಟು. ಇದನ್ನು ನಾನು ಈ ರೇಶಿಮೆಯ ವಸ್ತ್ರ
ದ ಮೇಲೆ ತಿಕ್ಕಿ ತಿಕ್ಕಿದ ಭಾಗವನ್ನು. ಆ ಬೆಂದಿನ ಗುಂಡಿಗೆ
ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಗುಂಡು ನೋಡಿರಿ, ಹ್ಯಾಗೆ ಕೊಳವೆಯಾಂ
ದ ಯೆಳೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಳವೆಗೆ ಗುಂಡು ಸ್ಪರ್ಶ
ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದೋಗುತ್ತದೆ. ತರುವಾಯ
ಈ ತಿಕ್ಕಿದ ಕೊಳವೆಯನ್ನು ಗುಂಡಿನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಪೊಯಿ
ದಾಗ್ಯೂ ಗುಂಡು ಅದನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಮಾಡದಿಲ್ಲ. ಕೊಳವೆ
ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೆ ಗುಂಡು ದೂರ ಪೋದಿ ಹೋ
ಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಇದು ನಾಕು. ಇಗೋ, ಇದೊಂದು ಅ
ರಗಿನ ಗಣಿಕೆಯುಂಟು; ಇದನ್ನು ನಾನು ಉಣ್ಣೆಯ ಅರಿ
ವಿಗೆ ತಿಕ್ಕಿ ಗುಂಡಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಗುಂಡು ಕೊಳ
ವೆಯಿಂದ ಯೆಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟು, ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಿದ
ದ ಕೂಡಲೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪೋದಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ತೋ
ರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ, ಕಾಜಿನ ಕೊಳವೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಅರಗಿನ ಗಣಿ
ಕೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಗುಂಡಿಗೆ ತೋರಿಸಲಾಗಿ, ಆ ಗುಂಡು ಬಂದು
ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪರ್ಶಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಆ ಕೊಳವೆಯೊಳಗಿನ ಅಥ
ವಾ ಗಣಿಕೆಯೊಳಗಿನ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಗುಂಡಿನೊಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ.
ತರುವಾಯ ಅಪರಡುಗಳೊಳಗಿನ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಪೊಂದನ್ನೊಂದು
ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಸುವದರಿಂದ ಗುಂಡು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪೋದುತ್ತದೆ.
ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಗೆ ಸಬಂಧವಾಗಿರುವ ಗೌರವದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು

ಹಿರಣ್ಯಗೌಡನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹಿರಣ್ಯಗೌಡನಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಸಂದರ್ಭದ
ಗುರುಗಳನ್ನು ರೇತಿಯೊಂದಿಗೂ ತೋರಿಸುವುದೇ. ಅಪುಗಳಲ್ಲಿ
ತಕ್ಕದ ಕಾಣಿಸಿ ನೃಶ್ವರನಾದ ಮೊದಲನೆಯ ಯೆರಡು ಗುಂ
ಡಗಳು ಮೊಂದಿಗಿರಬೇಕೆಂದು ದೂರಾಗಿ ಬಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇ
ದೇ ಮೊದಲಿಗೆ ತಕ್ಕದ ಅರಗಿಸ ಗಣಿಸಿಕೊಂಡು ನೃಶ್ವರನಾದ
ಹಿರಣ್ಯಗೌಡನು ಗುರುಗಳಾದರೂ ಮೊಂದಿಗಿರಬೇಕೆಂದು ದೂರಾಗಿ ಬಾ
ಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಮೂರನೇ ಜೋಡಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕಾಣಿಸ
ನ ಕೊಳವೆಗೂ ಮತ್ತೊಂದು ಅರಗಿಸ ಗಣಿಸಿಕೊಂಡು ನೃಶ್ವರ
ನಾದಿದ್ದರೂ; ಅಪರದೂ ಮೊಂದಿಗೊಂದು ಸಮೀಪವಾಗಿ
ಬಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ತಿಳಿಯುವುದೇನೆಂದರೆ, ಯಾವ ಪ
ದಾರ್ಥಗಳೊಳಗಿನ ವಿದ್ಯುತ್ತಿಗೆ ಗುಂಡು ನೃಶ್ವರ ಮಾಡುತ್ತ
ದೋ ಅದರೊಳಗಿನ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಗುಂಡಿನೊಳಗೆ ಬರುತ್ತದೆ;
ಮತ್ತು ಯಾವದೂ ಗುಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಜಾತಿಯ ವಿದ್ಯು
ತ್ತು ತುಂಬಿದ್ದರೆ, ಅವೆಂದೂ ಮೊಂದಿಗೊಂದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ
ಮೊತ್ತುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆ ಯೆರಡು ಗುಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ
ಜಾತಿಯ ವಿದ್ಯುಲ್ಲದೆಯೇ ತುಂಬಿದ್ದರೆ, ಅವೆಂದೂ ಮೊಂ
ದಿನೊಂದು ಯೆಳೆಯುತ್ತವೆಂದು ಮೂರನೇ ಜೋಡಿನಿಂದ ವೈ
ಕ್ರಮಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಜಿನ ಕೊಳವೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ
ದ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಅರಗಿಸ ಗಣಿಸಿಕೊಂಡು ಹುಟ್ಟಿದ ವಿದ್ಯುತ್ತಿ
ನ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕು, ಅಂದರೆ ಇವೆರಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ವಿ
ದ್ಯುತ್ತುಗಳು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಜಾತಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆಂದು ಈ ಪ್ರಯೋ
ಗದಿಂದ ಬಹು ಸರಸಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣ ಕಾ
ಣಿಸ ಕೊಳವೆಯು ರೇತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ತಕ್ಕಲಾಗಿ ಹು

ಟ್ಟುವ ವಿದ್ಯುತ್ತಿಗೆ ಧನವಿದ್ಯುತ್ತೆಂತಲೂ, ಅರಗನ ಗಣ ಕೆಯನ್ನು ಉಣ್ಣೆಯ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ತಿಕ್ಕಲಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವ ಕ್ಕೆ ಯಾಣ ವಿದ್ಯುತ್ತೆಂತಲೂ ಹೆಸರುಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ನವೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು, ಪುಣವೆಂದರೆ ಕಡಿಮೆ, ಯೆಂಬ ಅರ್ಥವು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ; ಕೇವಲ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಜಿ ತಿ ಭೇದವನ್ನು ಪೂತ್ರ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಾರಿಭಾ ಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ಶಬ್ದಗಳು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಇನ್ನೇ ಪ್ರಯೋಗ—ರೋಧಕಪಾದ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಅಟ್ಟ ಬಿಂಡಿನ ಗುಂಡಿನೊಳಗೆ ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಧನ ವಿದ್ಯು ತ್ತು ತುಂಬಿ ಕಾಞಿನ ಕೊಳವೆಗೆ ತಿಕ್ಕಿದ ರೇತಿಮೆಯ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಗುಂಡನ್ನು ವಸ್ತ್ರವು ಸೇಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಕಾಞಿನ ಕೊಳವೆಯ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಧನ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನಿಂದ ಭಿನ್ನ ಜಾತಿಯ (ಯಾಣ) ವಿದ್ಯುತ್ತು ರೇತಿಮೆಯ ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೇ ಮೇಲಿಗೆ ಅರಗನ ಗಣಕ್ಕೆ ತಿಕ್ಕಿದ ಉಣ್ಣೆಯ ವಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಧನ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಹುಟ್ಟಿರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ, ಯೆರಡು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಘೋಷಿಸಿದಂತೆ ತಿಕ್ಕಲಾಗಿ, ಅವೆರಡುಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಜಾತಿಯ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರಪಂತ್ರವು—ರೇತಿಮೆಯ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಕಾಞಿನ ಕೊ ವೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಉಣ್ಣೆಯ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಅರಗನ ಗಣಕೆಯನ್ನಾಗಲಿ ತಿಕ್ಕಿದರೆ ಹುಟ್ಟುವ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಅಲ್ಪವಿರುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ, ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಯಾವತ್ತು ಪ್ರಾಪಾರಗಳನ್ನು ನೋಡ

ಅಕ್ಕೆ ಅನ.ಕೂಲಪಾಗ.ವಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾರಂತ್ರದಿಂದ
ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರಂತ್ರತೆಯು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ; ಅದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾ
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುವ ಯಾವತ್ತು ಚಮತ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು
ವಿದ್ಯಾರಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಂದು ಭಾಗದೊಳಗೆ ವಿದ್ಯಾತ್ಮ
ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ, ಮತ್ತೊಂದುಭಾಗದೊಳಗೆ ಅದು ನಂಗ್ರಹವಾ
ಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾರಂತ್ರಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರ
ಕಾರದ ವಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದವರಿಗೆ ಮಾ
ದಲಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥವೊಂದು ಯಂತ್ರವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಪರ್ಯಾ
ನುತ್ಪೇವೆ.

—೦—

Statement—G.

ಟಿ ನಮೂನೆ.

ಕಲಾಧಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸನ್ ೧೮೭೮—೭೯ನೇ ವರ್ಷ
ಅದ ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟ್ ಎಜುಕೇಶನಲ್ ಫಂಡಿನ ಜಮಾ ಖರ್ಚಿನ
ಗೋಷವಾರ.

ಜಮೆ.

ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟ್ ಎಜುಕೇಶನಲ್ ಫಂಡು.

ಸನ್ ೧೮೭೮, ತಾ. ೧ನೇ ಎಪ್ರಿ

ಲಿನಲ್ಲಿ ಶಿಲಕು.... ೧೦೮೬೦—೧೫—,,

ತೆರಿಗೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ವಿದ್ಯಾಸಂಬಂಧದ ತೆರಿಗೆ(ಶೇಕಡಾ೬).

೪ ತ್ರಿಲೇಯಾಂಶ) ...೨೦೦೦೦೦೦—೧೧

ಸಿದ್ಧನಾಥ ವಾಚನ ಮಂದಿರ.

ಮೊರಬ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

ಗಿರಿ

ಬಡ್ತಿ.

ನರಕಾಂಶಿ ನಿರ್ದೋಷಿಯೆಂಬ ಲೇ

ಖಗಲ ಬಡ್ತಿ ಗಿರಿಂ—,,—,,

ವಿದ್ಯಾ.

ಶಾಲೆಗಳ ಭೀ ಅಳಿ—ಕ—

ಮೃನಸಿಮಿಲಿ ಮುಂತಾದವರಿಂದ

ಬಂದದ್ದು ಗಿರಿ—ಕ—

ಇತರ ಅಳಿ—ಗಿರಿ—

ದೇನು.

ನರಕಾಂಶಿಯಿಂದ ಬಂದ ದೇನು....ಗಿರಿಅಳಿ—ಕ—

ಹಿಟ್ಟು ಅಳಿಅಳಿ—ಗಿರಿ—

ಖರ್ಚು

ದಿನಕ್ಕೆ ಎಜುಕೇಶನಲ್ ಫಂಡ್.

ವಿದ್ಯದ ತೆರಿಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದು. ಗಿರಿ—ಗಿರಿ—

ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಜಮೆ ಮಾಡುವುದು.

ವಿದ್ಯದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು

ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದು. ಅಳಿ—ಗಿರಿ—

ಕಲನುವ ಖರ್ಚು.

ಹೆದಮಾಸ್ತರರೂ ಶಿಕ್ಷಕರೂ....ಅಳಿಅಳಿ—

ನೌಕರರೂ.... ಗಿರಿ—

ನಾಯಿಲ್ ವಾರ ಮುಂತಾದದ್ದು.

ಶಾಲಾ ಗೃಹಗಳ ಬಾಡಿಗೆ ಅಳಿ—,,—,,

ನಾಯಿಲ್ ವಾರ.... ಗಿರಿ—

ವಿವರಗಳ ಸಂಬಳ, ಇನಾಮುಗಳು. ೯೫೭—, —, —
ಮುಸ್ತಕ ನಾಮಾನುಗಳು.... ೭೨— ೮— ೬

ಕಿರುಕಳ ಖರ್ಚು.

ಎಪ್ಪಾಬ್ಲಿ ಸಮೇಂತು ... ೩೬೦— ೮— ೬
ಕಿರುಕಳ ನೂದಲವಾರ.... ೯-೧೨ -೧೧

ಇಪೂರತುಗಳು.

(ನಿವಿಲ್ ಆಫೀಸರರು ಮಾಡಿದಂಥವು).

ಹೊಸ ಇಪೂರತುಗಳು. ೩೨೫-೧೦-೭ }
ದಾರಸ್ತಿ.... ೧೬೧೯-೭-೮ } ೨೦೦೫- ೨- ೩
ತಾ. ೩೧ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ದಿವಸ ೩. ೨೪ ೨೨೨ —೧೩— ೪
೧೮೭೯

ಜಿಲ್ಲಾ ೫೨೬೧೩ —೧೩— ೪

ಕಲಾಹಗ ಕಲೆಕಟರ ಆ } J. R. Middleton
ಫೀಸು ತಾ. ೩೦ನೇ ಆ } ಕಲೆಕ್ಟರ್, ಮತ್ತು ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ದಿ.
ಗಟಂಬರು, ೧೮೭೯. } ಲೆಡ್. ಕಮಿಷಿ, ಕಲಾಹಗ.

—೦—

ಶಾಲೆಗಳ ಪಂಚರವಿಷಯವಾಗಿ ಈ ಮಾರ್ಪಡಲ್ಲಿ ಪ್ರ
ನಿಧಿವಾದ ನಿಯಮಗಳ ಮುರವಣ್ಣ.

ಸಮರೀ ಸಂಚರಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಗಳು
ಇರ.ಪ್ರವೆ.

೧ ಯಾವವೊಂದು ಶಾಲೆಯು ಚಾರ್ಜ್ ಕೊಡುವಾಗ ಶಾ
ಲೆಯೊಳಗಿನ ಮುಸ್ತಕ, ನಾಮಾನು, ಮುಂತಾದವುಗಳ ನಿತ್ಯ
ವಿಷಯವಾಗಿ ಚಾರ್ಜ್ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದಕ್ಕುವ ಮುಸ್ತರರಲ್ಲಿ ಮತ
ಭೇದ ಪುಂಚರದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರವು.

೨ ಹೆದೆ ಮಾನ್ತರರು ಹೇಳಲಾಗಿ ಅಸಿಷ್ಠಾಂಟರನ್ನೂ
ಮಾಂಟರನ್ನೂ ಸಸ್ತೆಂದು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವು.

೩ ಮಾನ್ತರನಿಗೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಬೇನೆ ಬಂದರೆ,
ಅವನ ಆಪ್ತರು ಸತ್ತಿದ್ದು ಅವರ ಉತ್ತರ ಕಾರ್ಯಗಳು
ಮೊದಲಕ್ಕಪ್ಪುಗಳಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಮಾನ್ತರನ ಲಗ್ನವು ಅತ
ಸ್ವಲ್ಪರಾಗಿ ತೀರ ನಮಿಸಿದ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ,
ಶಾಲೆಯ ಚಾರ್ಜವನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ
ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರವು.

ಯಾವತ್ತು ಪ್ರಸಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚರು ಲೇಖಿ ಅಭಿಪ್ರಾ
ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಬೇಕು; ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತ
ದಮಾಡದೆ ಪರಿಪೂರ್ಣಕಾರಿಗಳಿಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸ
ಬೇಕು.

G. Buhler

೪. ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ ಉತ್ತರ ಭಾಗ.

ಮೆ. ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗ ಇವರ ಹುಕುಮಿನಿಂದ
ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದು.

V. R. Kutti

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಟರ.

—೦—

Notices.

ನೋಟೀಸು.

ಇವರಿಂದ ತಿಳಿಯುವುದಿನುಪಸೇಂದರೆ ಮೂಲಖೀ ಪರೀಕ್ಷೆ
ಯ (ಆಂಗ್ಲೋಪನ್ಯಾಕ್ಯುಲರ ಜನೇ ಸ್ವಾಂಧರ್ವ, ೧ನೇ
ವರ್ಗ, ಮತ್ತು ದೇಶ ಭಾಷೆಯ ೬ನೇ ಸ್ವಾಂಧರ್ವ, ೨ನೇ

ವರ್ಗ) ಉಪೇದವಾರಮ ಇಂದಿಯಾ ಸರಕಾರದವರಿಂದ ಪೂ
ನೃ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂವಿಹರೀ ಪ್ರೈಮರ (ತರೋಗ್ಯ ಸಂಬಂ
ಧದ ಗನೇ ಪುಸ್ತಕ) ಯೆಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸನ್ ಗೌರವಂನೇ
ವರ್ಷ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವರು. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗದಂ
ಭವರು ಉಳಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಸ ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವರಿಗೆ
ಸರಟೀಫಿಕೇಟುಗಳು ದೊರೆಯಲಕ್ಕಿಲ್ಲ.

೨ ಸಂವಿಹರೀ ಪ್ರೈಮರದ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ರತಿಗಳು ಸರಕಾ
ರೀ ಬುಕ್ಕ ದೀಪೋಮೊಳಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಸಿಂಡೀ, ಗು
ಸರಾಥೀ, ಪುರಾಣೀ, ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನೀ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ
ಅದರ ಭಾಷಾಂತರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವು ನಡೆದದೆ.

೩ ಅಂಗ್ಲೋಪನ್ಯಾಸಕೃಲರ ಜನೇ ಸ್ಪಾಂಡರ್ಡಿನ ಅಭ್ಯಾ
ಸಪನ್ನ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಜನೇ ಸ್ಪಾಂಡರ್ಡಿನ ಅಭ್ಯಾಸಪನ್ನ
ನಡಿಸುವ ಯಾವತ್ತು ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರಕಾರೀ
ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂವಿಹರೀ ಪ್ರೈಮರವನ್ನು ಕ
ಲಿಸಲಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

ಮುಖ್ಯದಾಯರೆಕ್ಟರವರ ಅಫೀಸು. K. M. Chatfield

೨೨ನೇ ದಿನೆಂಬರುಗಲ್ದಾ ದಾಯರೆಕ್ಟರ ಅಫ್ ಪಬ್ಲಿಕ್

ಇನ್ ಸ್ಕ್ರಕ್ ಶನ್.

—o—

ನೋಟಿಸು

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ದಿನೂಟಿ ಹಾಂಗು
ಅಶಿಪ್ಪಂಟಿ ದಿನೂಟಿ ಇನಸ್ಪೇಕಟರ, ಮತ್ತು ಹ್ವರನ್ಯಾಕೃ
ಲರ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ — ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ಲಿ ಇನಸ್ಪೇಕಟರ ದ
ಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರ ಕಡಿಂದ ತಿಳಿಯುವದಿಸುವನೇನಂದರೆ — ಯೂ

ಪತ್ತು ಕಂನಡ ನಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾಣಿ ಹಾಂಗು ಪುರಾಣಿ ನಾಲಿ
ಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡು ಒದ ಬರಿಯಲಕ್ಕೆ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಒಳಗಡೆ
ಹಾಕುವಂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅದರ ಕಡಿಗೆ ಯಾರು ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿಂ
ದು ತಿಳಿದ ಕಾರಣ ಮನಃ ಹುಕುಂ ಕೊಡೋಣದರಲ್ಲಿ ಬರಡ
ಲ್ಲಾ ಇಂನ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಪೂಸ್ತರನೂನರು ಮೇಲೆ ಬರದಂ
ತೆ ನಡಿಯದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ದಿಮೂಟಿ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಷರರ ಶಿಫಾರಸಿ
ನ ಮೇಲಿಂದ ಆತನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಾಸನವಂನ್ನು ಮಾಡಲಾರೀತು. ಸ
ದರ ಪ್ರಕಮು ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅನೇಕ ನಾಲಿ
ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತಿ
ಳಿಯೋದು ತಾ, ೧೩ ಜನಪರಿ ೧೮೮೦— ಮು|| ಬದಾಮಿ

W. A. Russell

ಎ. ಇ. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ.

—೦—

ಸರ್ಕಾರಿಲ್ಲರು ನಂಬರು ಎಲಲರಿ

ಹೆಸ್ಯುಟೀ, ಅಸಿಪ್ಪಾಂಟ ಹೆಸ್ಯುಟೀ ಇ. ಮುಂತಾದವರಿಗೆ,
ಪರಿಪೂರ್ಣಕಾರಿಗಳ ಹಾಕುವಿನಂತೆ (ಹೋದ ಪಾಠದ ಸರ
ಕಾರೀ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೂ ಅನೇಕ ಭಾಗ ನೋಡಿರಿ). ದಾಕ್ತರ ಕನಿ
ಗಾಮು ಯೆಂಬವರು ಮಾಡಿದ ಸಾಂಪ್ರದಿಕ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಯೆಂ
ದು ಮುಸ್ತಕಪು ಮುಲಖೀ ಪರಿಚ್ಛೇದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪ್ರಾಂ
ಶಿಕಾರಿರುತ್ತದೆ; ಪತ್ತು ಸನ್‌ಗಿಲಲಂನೇ ಪರ್ಷ ಅ ಮುಸ್ತಕದ
ಲ್ಲಿ ಉಪೇಶವಾರರ ಪರಿಚ್ಛೇದ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಾರೀತು. ನಾ
ಟೀ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ನೂನಾಸ ಅದಂಥವರು ಇತರ ವಿ
ಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಸ ಅದಾಗ್ಯೂ ಅವರಿಗೆ ಸರಕೀ ಕೆಲಸ
ಗಳು ಸೂಚಿಯಾಗಿವೆ.

೨ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಒನ್ನೇ ಸ್ವಾಂಡರ್ಬಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಸು ಯಾವತ್ತು ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸದರೀ ಮುಸ್ತಕನ್ನ ಕೊಡಲಕ್ಕೆಬೀಕು.

೩ ಸದರೀ ಮುಸ್ತಕದ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ರತಿಗಳು ಕ್ರೈರೇಶರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ; ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಮೂರಾಪ್ಪರಲ್ಲಿಯೂ ಅದನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸುವ ಒಗ್ಗಿ ಹುಮು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸದರೀ ಮುಸ್ತಕದ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಒನ್ನೇ ಸ್ವಾಂಡರ್ಬಿನ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಂಗ್ಲೋಪನ್ಯಾಸಕೃತಿರ ಒನ್ನೇ ಸ್ವಾಂಡರ್ಬಿನ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯೋಗಾನುಬಂಧವು.

೪ ಸದರೀ ಮುಸ್ತಕಪ್ರ ಹೊಸವಿಷಯವಾಗಿರುವ ಕರನು ಮುಸ್ತರ ಜನರು ಅದನ್ನು ಮೊಳೆತಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಿಸಬೇಕು. ಮುಸ್ತಕ ಕಲಿಸುವದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಕೊಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮುಸ್ತರ ಜನರನ್ನು ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮೊ. ದಾಯಕರ ಧೋರಣೆಗಳು ಸಮಗಿ ಒರಿದಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಜನರಿಗೆ ವಶವಾಟಿನಂತೆ ಭತ್ತೆ ದೊರಿಯುವದು. ಈ ಹುಕುಮು ಆಮೂಸಲ್ಲಿ ತರುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿರಿ. ಬೇಕಾಗುವಿ ಒವೇ ಜನ ಪರಿ

೧೨೮೦ W. A. Russell
(ಇ. ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತ)

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ತಾಲಿಕೊಟ ತಾ. ೧ ನವೆಂಬರ್ ೧೮೭೯
ಶಾ. ಶಾ. ಕಾನಡಿ ಶಾಲಾ ಪತ್ರಕಾಚಿ ಏಡಿಟರ್ ಮು

धारवाड पांस-

वि. वि. मी कर्नाटकांत सहल करति असतां सु
मारें चार सहा दिवसाखालीं कलादगीं जिन्यातील
तालीकोट यागांवीं गेलों, त्याच संधीस रावसाहेब
अपाजी बाजुराव अ. डि. ए. इन्स्पेक्टर हे वार्षिक
परिक्षे करितां आले होते. त्यांनीं तेथें असलेल्या
दीन तीन शाळांची परिक्षा घेतली, त्यावेळीं मुलांच्या
शाळेचे मास्तर वासुदेव महादेव हे मेहनती असून
न तेथें लोकप्रिय आहेत असे नजरेंस आलें. प
रंतु मुलीची शाळा फारच वाईठ स्थितीत असल्या
चें पाहून आश्चर्य व खेद वाटला. कारण स्त्री शि
क्षणाच्या कामीं वरिष्ठांची मेहर नजर असावी वशी
दिसली नाही. शाळेची जागा गांवच्या चावडीस भि
डली आहे व मास्तर तेथीलच रहणारा असून ने
हमी गांवच्या पाटलाचें व पोलीस लोकांचे लिहि
णें लिहति असल्यानें बे फिकीर असून लोकांस अ
प्रिय आहे असा त्याचा दोभाटा आहे, व त्या प्र
माणें शाळेंत पोलीस शिपाई वगैरे लोक बसलेले
रावसाहेब यांनीं प्रत्यक्षच पाहिले; अह्मास मास्तर
मेहनती असावा असें वाटलें नाहीं. या सर्वांबद्दल
अ. डिपुटी यांनीं रिपोर्ट केलाच असले परंतु मी
आणखी असी शिफारस करितों कीं त्या स्वात्त्वा
क्या वरिष्ठांनीं हल्लीं असलेल्या मास्तराची तेथून व
दली करून त्या जागीं दुसरा हुषार मनुष्य नेमावा

आणि त्याला नेहमी गावच्या लोकांचे लिहिणे :
 लिहिण्याबद्दल ताकीद देऊन ती शाळा दुसरीकडे
 चावडी पासून दूर न्यावी ह्मणजे संभावित लोकांस
 आपल्या मुली नेहमी शाळेत पाठविण्यास संकोच
 वाटणार नाही.

सदरी मजकूर शाळे संबंधी व लोकहिताचा अ
 सल्यामुळे आपणाकडे पाठविला आहे प्रसिद्ध ज
 हल्यास लौकर दाद लागेल व मीही आणखी इकडे
 या संवाधे जे पाहीन ते लिहून कळवीन. मला
 कानडी चांगले लिहिता येत नसल्याने मराठीत
 लिहिले आहे तरी त्याला आपल्या अर्की जागा मि
 ळल अशी आशा आहे लाभ करावा ही विनंती.

एक फिरस्ता

क्ष

—०—

(गजेंद्रगड शालेय)

रा. नो. कन्नड शालासूत्रिकेयु योद्धार जवळील
 बी. —

बि. बि. केंद्र बरेत नालु गजेंद्रगड शाला
 कसकसालाळी लुद्ध विनोद सुत्रिकेयुल्ल सुधनेरीयुल्ल
 केलेरीकेयुल्ल

(गजेंद्रगड) क प्रेरनालय मारिएक मरीके क
 शिंदरुप अनेकी योद्धा मगगडकंड ००००००

ಪ್ಪಂಜನವರ್ಗದ ಪರೀಕ್ಷೆ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಕಾರ ಆಗಿತ್ತು ಆಗ್ನಿ ಆ ಜಾ
ಗಾದ ಮೇಲೆ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಭಬ್ಬಿ ಯಂಬವರು ಇದ್ದರು.

ಈ ವರುಷ ಅಂದರೆ ತಾ. ೪ ಡಿಸಂಬರ ದಿವಸ ರಾಘವಾ
ಹೇಬ ದಿ. ಇ. ಇ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲಾಂಗಿ ಇವರು ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೆ
ಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿ ೧ನೇ ಅಶಿಷ್ಟಂಜನ ವರ್ಗದ ಪರೀಕ್ಷೆ ನೆಟ್ಟಗೆ
ಆಗಲಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ಶರಾಬರದಿರುತ್ತಾರೆ. ಈಗ್ಗೆ ಈ ಜಾಗಾ
ದಮೇಲೆ ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ ರಾಯಬಾಗ ಯಂಬವರು ಇ
ರುತ್ತಾರೆ ಇವರು ಬಂದು ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಆಯಿತು ಅಂ
ದ ಮೇಲೆ ಈ ಹೋಷಪ್ಪ ಮಾಜಿ ಅಶಿಷ್ಟಂಜನದು ಅಲ್ಲಾ ಹೆಡ್ಡ
ಮಾಸ್ತರ ಒಳಾಜಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಇವರದು ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾಕು
ದರೆ ಭಬ್ಬಿ ಇವರು ಮೇಲೆ ಲಾಗಾಯಿ ತ ಜಾಲಾಯಿ ವರಿಗೆ ಮು
ರು ತಿಂಗಳು ಅಜಾರಿ ರಜೆಯ ಮೇಲೆ ಇದ್ದರು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ
ವರ್ಗ ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊರರು ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಆ ವರಗಕ್ಕೆ
ಕಲಿಸನೆ ೫ ಅಯಿದು ತಿಂಗಳು ಆಯಿತು ಇದರಿಂದ ನೋಡ
ಲಾಗಿ ಹೆಡ್ಡಮಾಸ್ತರರ ಕನೂರಿ ಅದೆ ಯಾಕದಂದರೆ ಭಬ್ಬಿ
ಇವರು ರಜೆಯಮೇಲೆ ಇದ್ದಾಗ್ಗೆ ಬದಲೇ ಸೆಮಿಶಿಕೊಂಡು ಇ
ನಮಿನ ಕದಿಯಿಂದ ಯೇನೋ ಅಪನಾತಿ ಕಾರಣದಿಂದ ಆ
ಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಸಿಲ್ಲಾ ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವರುಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಲಾ
ಕೃಪಾ ಅಯಿತು. ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ಹೆಡ್ಡಮಾಸ್ತರು ಮೇ
ಹನೆಯಿಂದ ಆಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಸಿದರೆ ತಮ್ಮದೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ
ದೂ ಫಾಯಿದಾ ಅದೆ ಹೀಗಾದದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಹ
ಣಾ ಫುಕಟು ಹೋಗಿ ತಮ್ಮದೂ ಲುಕೃಪಾ ಆಗುವದು
ತಾ. ೨೦ಡಿಸಂಬರ ೧೮೭೯ಇ. (ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರಿಯಕರ) ಸ

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವ್ಯ.

— ೦ * ೦ —

ಸೃಕ ೧೫]

[ಸಂಚಿಕೆ ೨

ಫೆಬ್ರವರಿ, ೧೮೮೦

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ
ವೃತ್ತಾಂತಗಳು.

ಕರಕಾರನವರು ತಮ್ಮ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡು
ಯ ತ್ವವನ್ನು ಈಗ ಯೆಲ್ಲಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನಡಿಸಿದ್ದಾರಷ್ಟೇ ಇಂ
ದರ ಬಾತೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಜನ ನೌಕರರನ್ನು ತೆಗೆದು
ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ವಿಸ್ತಾರವೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬೇಗ
ಕಡಿಮೆ ಮಾಡತಕ್ಕಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
ಮಾನ್ಯ ಪತ್ರಕರ್ತನು ಬರಿಯುತ್ತಾನೆ. ಇವನು ತಿಳಿಸು
ವೆಂದರೆ. ಹೊದಲಿಗೆ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತೆಗೆ
ಹಾಕಿ ಪರ್ವಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿಯ ವೆಚ್ಚವ
ಕಡಿಮೆ ಮಾಡತಕ್ಕಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರ ಕೆಲಸವು
ಸ್ವರರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು; ದಾಯಕೀಕರರು ಮು
ಯುಖ್ಯ ಶಾಲೆಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವರು
ಯಾದಿ ಈ ಪತ್ರಕರ್ತನು ಈ ಪರ್ವಮಾನಕ್ಕೆ ಯೇನು
ರ ಪುಂಟಿಂಬವವನ್ನು ತಿಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಇದು ಅವನ ಸ್ವ
ಲ್ಲಿನೆ ಇರಬಹುದು, ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಇದು ತೀರಸುಳ್ಳೆ

ನು ತೋರುತ್ತದೆ. ಬಂಗಾಲ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾ
ಪಕವಾಚು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಾರಿ ಇರುತ್ತದೆ.
ಈ ಇಲಾಖೆಯಂತೆ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆ
ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಇದುವರೆಗೆ
ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿತವು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂತಲೂ ಮು
ಖಾತೆಯೇನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿ
ಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯರ ಮುಖದಿಂದ ಕೇಳಿ

—೦—

ಬಂಗಾಲ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನು ಪ್ರೆ
ಹೋಸ ನೇಗಲನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಿಂದ ತೀರ ಅಶ
ನುಷ್ಠನಿಗೆ ಯೆತ್ತುಗಳ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಹರಗಲಕ್ಕೆ
ದಿಲ್ಲದೆ ಅದರಿಂದ ಪಾಡಿಕೆಯ ನೇಗಲಿನಿಂದ ಆಗುವ
ತ ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿಯು ಸಡಿಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳು
ಈ ನೇಗಲಿನ ಬೆಲೆ ೧೧, ೧೨ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ

—೦—

ಪ್ರೊಲ್ಕಾ ಹೊಳೆಯ ಮೇಲೆ ರಶಿಯನ್ ಸರಕಾರ
ಹೊಸದೊಂದು ಮಾಡಲು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದು ೪
ಉದ್ದವೂ, ೮೫ ಅಗಲವೂ ಇರುತ್ತದೆ.

— — —

ಇಂದೂರ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಹೋಳಕರ ಮಹಾರಾಜರ
ಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ದೇಶ ಸರ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೋರಲು, ಈ
ಶಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆಂದು ವರ್ತಮಾನ ವತ್ರಗಳಿಂದ ತಿ
ಪ್ಪದೆ.

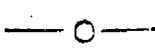
ಗಣಿಯಲ್ಲಿ ತಾ. ೨೦ ಫೆಬ್ರವರಿಯ ದಿವಸ ಸು
 ೧೨೦೦ ಲಗ್ನಗಳಾದವಂತೆ! ಈ ಲಗ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಪೊ
 ಳ ಪರ್ವದ ಕರುಡ ವಿರುಕನ ಲಗ್ನ ಸಹ ಆಯಿ
 ರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವನ ಪಥುವಿನ ಪಯಸ್ಸು ೬ ವ
 ರಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಿಲ್ಲ!

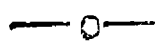
ಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಜೇಷ್ಠಹಿತದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಾಪಾಂಕಿತರಾ
 ಗಣೇಶ ಪಾಸುಪೇಪ ಜೋತಿ ಯೆಂಬ ಗೃಹಸ್ಥರು
 ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮಗನ ಉಪನಯನ ಮಾಡಿ,
 ಸಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಉಪನಯನ ಸಂಸ್ಕಾರದ ವಿಷಯವಾ
 ದ್ಯುಚ್ಚನ ರೂಪವಾಗಿ ಕೀರ್ತನವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆಂದು
 ಕವೆಯ ಪರ್ವವಾನ ಸತ್ಯಗಳಾದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇ
 ಧಾರಣೆಯೋ, ವಿಸಾರಣೆಯೋ, ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು.

ಗಂಭೀರಿಯ ಗ್ರಾಂಟ ಮೊದಕಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಸಾ
 ಸಾರ್ವಿಕ ವಿವ್ಯಾಧಿಗಳೂ ವಿಶ್ವಯಾತ್ರಿಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ
 ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಪರ್ವ ಎಲೆ. ಎಸ್.
 ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಸುದ್ದಿಯು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಪದಾಧಿಕಾರದ ಸ್ವೀಕೃತಿಯಾಗ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ
 ಕೃಷಿಕ್ಕೆಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ನಡೆದವೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಸುಪರಿಂಟೆಂ
 ಡೆಂಟ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಯೆಂಬ ಸ್ವೀಯ ಗುರುರಾಧೀ ಭಾಷೆಯ
 ಡಿಯರ ಸ್ಪಾಂಡರ್ಡಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದವಳು.

ಬಳ್ಳಾರಿಯಿಂದ ಹೊಸಸೊಂದು ಜೋಡ ಮಾರ್ಗವು
ಆರಂಭವಾಗಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ಧಾರವಾಡಗಳ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ
ಬೆಗೆ ಹೋಗಿ ತಕ್ಕದ್ದಿರುತ್ತದೆಂದು ಇಲ್ಲಿದ್ದು, ವರ್ಷಮಾ

—೦—

ಮೈ. ರಸೇಲ್ ಧೋರೆಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರ
ಬಂದು, ಮುಂದೆ ಕಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಕ್ಕವರಿದ್ದಾ
ನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಂದೆರದು ತಿಂಗಳು ತಿರುಗು
ತೋರುತ್ತದೆ.

—೦—

ಬೆಳಗಾವಿಯ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಹೆಡ್
ರಾದ ಮೈ. ಹೈಗವರ್ಫ ಸಾಹೆಬರು ಅಜಾರೀ ನಿಜ
ಗಿ ರಜೆತಕ್ಕೊಂದು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋದ ಕಾರಣ
ಲಸಕ್ಕೆ ರತ್ತಾಗಿರಿಯಿಂದ ಹಿಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥರು ಬಂದ
ದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—೦—

ಧಾರವಾಡದ ದೀಪೋ ಪ್ರಕರ್ಣವರನು ಸರಕಾ
ಹಿಂದಿನ ದೀಪೋ ಕ್ರೀಷರನೇ ಅಪರಾಧಿಯೆಂದು ನಿ
ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ವಿವಾ ಖಾತೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ರಿಪೋ
ತೋರುತ್ತದೆ. ರಾ. ಸಾ. ಚನಬಸಪ್ಪಣ್ಣನವರು ಈ ಪ್ರ
ಳಗಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದದ್ದು ನೋಡಿ ನಾವು ಅತಿ ಸ
ಪಡುತ್ತೇವೆ.

—೦—

ಧಾರವಾಡ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಗಣಿತದ
ನುಬರಾಪ ಯಾತಗಿರಿ ಅಭ್ಯಾಸದ ನಿಮಿತ್ತ ರಜೆ ತ

ನಿ ಹೋದ ಸುಹೃದನ್ನ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವ
 ಕೆ ಮಂಗಳೂರಿಂದ ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ ಯೆಂಬ ಅ
 ಯಸ್ಕರಾದ ಗ್ರಹಸ್ಥರು ನೇಮಕವಾಗಿ ಬಂದು ಕೆಲಸ
 ಜ್ಞ ತಕ್ಕೊಂಡರು. ಇವರು ಮದ್ರಾಸ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ
 ಬಿ. ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖಲ
 ದ ನೋಡಲಾಗಿ ಇವರು ಬಹು ಬುದ್ಧಿವಂತರೂ ಉ
 ಗಳೂ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

—೦—

Uttara Ramacharitri
 ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತವು.
 ೨ನೇ ಅಂಕವು.

(೧೦ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನೋಡು.)

॥ ಆರ್ಯಾ ॥

೧ ತೃತೀಯೋಹದಿಂ ಪತೃತಃಕರಣತತ್ತ್ವಗಳನಿಕರಂ ॥
 ತೃದಿ ಮಿತ್ರಿತಮಾಗಲ ಪತ್ಯಾಖ್ಯಂಗ್ರಂಥಿ ಜನಿಯುಕುಂಠಾಜಿ
 ರಂ ॥ ೧೯ ॥
 • ಇಗೇ ಅರ್ಥದ ಮತ್ತೊಂದು ಆರ್ಯ
 ೨ ತಿವಿರಾರ್ಥಕ್ಕ ರದಿಂ, ದಂಪತಿಯಂ ಪಃಕರಣತತ್ತ್ವಗಳಬಂಧಂ ॥
 ತಮಸ್ತದರಿಂದಾಗುವ-ದತಿ - ಹರ್ಷಗಂಜದೊಂದಪತ್ಯಾ
 ಖ್ಯಂ ॥ ೧೯ ॥
 —ದೇವಾ ಇತ್ತಕದಿಗೆ ನೋಡಬೇಕು!
 ವಸಂತತಿಲಕಾವೃತ್ತಂ

ಅಲೋಲನುಂಘರನಪೋದ್ಗತ ಬರ್ಜರವ್ಯಂ |
 ಹೊಲಿಸ್ತಚಿತ್ರಶಬರತ್ಯಕಿರೀಟ ನಾವ್ಯಂ ||
 ನಾಲೀಕನಂಬಕಜದೊಳನಲಗುಂಪ್ರಮತ್ತಂ |
 ಪೋಲಾಹನಂತನದಿನಿಲ್ಲಳನಜ್ಜಿನುತ್ತುಂ || ೨೦ ||

ನೀ—ಅಪನೇ ಈತನು ಅಪನೇ ಈ ಮಯೂರನು |

ರಾ—ಪಡ್ನಾ! ನಲದಾಡು ಈ ಮೊತ್ತು ನಾವು ನ
 ಆನಂದವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತೇವೆ.

ನೀ—ತಥ ಸ್ತು ಪ.ಗಂ.ವೇ! ನುಬದಿಂದಿರಾ!

ರಾ—ಪಡ್ನಾ!

|| ಪಸುತತಲಕಾ ||

ಭ್ರೂಲಾಕೃದಿಂ ದಿರುಣರವ್ಯಕರಾರವಿಂ ದ |
 ತಾಳಂಗಳಿಂನಯನವಿಬ್ರಮಣಂಗಳೆಂದಂ ||
 ಲೋಲುಪ್ತಿಯಿಂಕುಣುಸುತಿದ್ವಳುನೀರೆನಿಲನಂ
 ಬಾಲತ್ವದೊಳ; ತಿಳಿವೆನಾತ್ಮಜನೆಂದುನಾನು || ೨೧ ||

ಅನಾತ್ಮರ್ಯಾವಿಸು? ತರ್ಯಾಗ್ವಾತಿಗಳು ಕೂಡಾ ಮಾಡಿ
 ನಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಮರಿಯುವದಿಲ್ಲ!

|| ಪಸುತತಲಕಾನ್ಯತ್ವಪು ಅರ್ಧಂ ||

ಪ್ರೇದೇಹಿರಕ್ಷಿಸಿದಳಾದಾತಿಹಾಕಧಂಬಂ |

ಪ್ರೇದೋರ್ನದಾಂತಲನೋಡಂಜಿಗಳಂಕೆಲಂಬಂ

ನೀ—(ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ) ಅರ್ಯ ಪುತ್ರರು ಬಳ್ಳೇ
 ತ್ತು ಹಿಡಿದರು! ಇನ್ನೂ ಮರೆತಿಲ್ಲ!

ರಾ— || ಹೌದಿಂತ. ಚಿಂತಿಸಿ ಸಹೋದರನಂತೆಸೃತ್ಯ

|| ಸೈದವ್ಯುರಿಲ್ಲಿ ಗರಿಕೇಕಿಯಿಹಾಪ್ತಕೃತ್ಯಂ |

ಛಾ—ಎಲೈ! ರಘುನಾಥನೇ ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವನ

ದಲಿ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರ ಕೂಡಬೇಕು.

ಬಾಳೇವನಂತದೊಳದೇಇದುವಾನುಗಳ' ಕೇಳ' |

ಬಾಲಾಸಖಂಗೆ ಶಯನೀಯಮಿದಾಯ್ತು ನಿಂಗಿ ||

ಲೋಲಾಕ್ಷಿಕೊಟ್ಟಳೆನುಲ್ಲಳನಿಲ್ಲ ನಿಂತಂ |

ದಾಲಿಲೆಯಿಂದಗಲವಾನಖಯಂವೃಗಂಗಳ' || ೨೩ ||

೨ — ಅಯ್ಯೋ! ಇದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಲಾರೆನೇ?

ದು ದುಃಖವುತ್ತು ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಹೋಗಿ ಕೂಡುತ್ತಾನೆ)

೩ — ಎಲೈ! ಕೆಳದೀ ಪ್ರಾಣ ವಲ್ಲಭರನ್ನೂ, ನನ್ನನ್ನೂ

ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತೋರಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಎಂಥಾ ದುಃಖ

ಮುಳಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿ? ಅಕಟಕಟಾ! ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ! ಅವ

ಳ ಪತಿಗಳು ಅದೇ ಈ ಪಂಚಪಟೇ ಪನವು ಅವ

ಳ ಪಾಸಂತಿಕೆಯು ಆ ಗೋಡಾವರೀ ಸಮೀಪದ ಅ

ವಿಚಿತವಾದ ಪನ ಪ್ರದೇಶಗಳೇ ಇವು ಇವೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ

ಳಂತಿರುವ ಆಗಿದ್ದ ಪೃಗ ಪಕ್ಷಿ ಪೃಕ್ಷಾದಿಗಳು ಅಗಿನ

ಯೇ ನಾನು, ಮತ್ತೂ ಇವಂನಲ್ಲಾ. ನಾನು ಪ್ರತ್ಯ

ನ ನೋಡುತ್ತೇನೆ, ಅದರೂ ನನಗೆ ಏನೂ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣ

ದು! ಅದರಿಂದ ಪ್ರಾಣಗಳ ಅವಸ್ಥೆಯು ಹೀಗೆಯೇ

ಇವಾಗದೆಯಲ್ಲವೇ?

೪ — ಸಖೀ ಜಾನಕೀ ರಾಮಭದ್ರನ ಅವಸ್ಥೆ ಏನಾಗಿ

ತು ಎಂಬದನ್ನು ಹಾಗೆ ನೋಡದೆ ಇದ್ದೀಯೇ? ನೀನು!

|| ಮತ್ತೇಳು ವಿಕ್ರೇದಿತ ||

ಯನಾನಂದಪ ನೀಲನೀರಜ ದಳಸ್ಮಿಗ್ಧಂಗಳಿಂದಿತ್ತನಂ |

೫, ಯಥೇಷ್ಟಂ ಸತತಂನಿರೀಕ್ಷಿಸೆ ನವಂ, ಮತ್ತೀಕ್ಷಿಸಲ'

ರಿನವಂ || ದಯಿತಂಪಾಂಡುರವರ್ಣ ರೇಗವಿರಹಾಶಕ್ತಂ

ಸಖೇ ವಿಷ್ಣುಲೇಂ | ದ್ರಿಯನುಂ ಜ್ಞೇಯವೇಕಪದ್ಧಿಂರಾ

ನೆಂದಿಂತರ್ದೃಷ್ಟಿಪ್ರಿಯಂ || ೨೪ ||

ನೀ—ನೋಡುತ್ತೇನಕ್ಕಾ ನೋಡುತ್ತೇನಲ್ಲೇ!

ತ—ಮಗಳೇ ನಿಂದಂತರವೂ ನಿನಗೆ ಪ್ರಿಯನ ನಂದ
ನ ಲಾಭವು ತಪ್ಪದೇ ಆಗಲಿ!

ನೀ—ಹಾ ವಿಧಿಯೇ ನಾನು ಇಪರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಇ
ನಂನಂನು ಬಿಟ್ಟು ಇರುವದು—ದಾರಿಗಾಹರೂ ಕನಸು
ಸುಗಳಲ್ಲಿದ್ದಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ? ಪತಿ ದರ್ಶನವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ
ತರಗಳಾಗಿ ಹೋದಂತೆ ನನಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ; ನಂನ
ಣೀಯ ಸರಿಯಲೊಲ್ಲವು ಈಗ ಒಂದು ಮುಹೂರ್ತ
ತ್ರವಾದರೂ ಈ ಕರುಣಾಪುಯಾರಾಸ ಆರ್ಯ ಪಾತ್ರ
ಕಂಞಾರೇ ನೋಡುತ್ತೇನೆ. (ಹೀಗೆಂದು ನೋಡಲಾರಂಭ
ತಾಳಿ.)

ತಮನಾ—(ಪ್ರೇಮಾಶ್ರುಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತಳಾಗಿ ಆಲ
ಸೇ ತಗೊಂಡು)ಮಗುವೇ ಏನಿದು?

ಸುಖದುಃಖೋದ್ಭವವಾಗಿ ತಂಬಿತುಳುಕುತ್ತಿರ್ಪ ಶ್ರುವಂ
ಸುತಂ | ಪ್ರಕಟಸ್ತೇಹರನಂ, ನಿರೀಕ್ಷಣಭರೋತ್ಕಂಠಾ
ಸ್ಥರಿತಂ || ಸಖ ಸೀತೇಧವಳಂ, ನಿತಾಂತಮಧುರಂ, ಪ
ದೋಪ್ಪವೀಪ್ರಾಣನಾ | ಯಕನಂ, -ನಿರನಯ ದೃಷ್ಟಿದ
ನದಿತನ್ನೋಳಮಜ್ಜನಂಗೈಸುಗುರಿ || ೨೫ ||

ಪಾ—ಎಲೈ ವನಸ್ಥಳ ನಿವಾಸಿಗಳಿರಾ!

|| ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೇದಿತವೃತ್ತಂ ||

ರಾಜೇಂದ್ರಂ ರಘುನಾಥಂ ವನಕೇಶಂ ಹಂ ತ್ವಮಿಂದಿ
ಭೂಜಂಗಳೆ ವಕರದಹಂ ಸುರಿಸಿಪೂವಣ್ಣೊಟ್ಟ ನಂನೋ

ರಾಜೀವರಾವಿ ಸುಗಂಧಮಂಮನಸವಿರಾತೀದಂತಂಜೀವಿಕೇಳ
ಜತ್ವಜ್ಜಿಕುಲಂಗಳಂಜಿರದಿಗಾಸಂಗೈಗೆ ಸಂಪ್ರೀತಿಯುಂ || ೨೬
ರಾ—ಎಲೈ ಮನಂತಿ ಬಾ ಬಾರಾ ಇತ್ತಕದಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ
ಕುಕೊಳ್ಳು ಮಠ!

ಸಾ—(ಕೂತು, ಕಂಠೋರು ತಂದು) ಮಹಾರಾಜ ಕು
ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಕುಶಲರೂಗಿದ್ದಾನಪ್ಪೇ

ರಾ—(ಆ ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡದೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ)

—೦—

Notices.

ಸರ್ಕ್ಯುಲ್ಲರ, ನಂಬರು ೪೧೧೦

ಹೊಮ್ಮ ಸರ್ಕ್ಯುಲ್ಲರು ನಂಬರು ೩೩೬೫ ತಾ. ೨೧ನೇ
ಬರು ಸನ್ ೧೮೭೯ ಇದರ ೩ನೇ ಕಲಮು ಬೆಳಿ
ಬ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ದೆಪ್ಪುಲೇ ಇನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಶನಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ
ದರೆ, ಯಾವತು ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮುಂ
ರ್ವಿಕ ಸರೀಕ್ಷೆಗೆ ಬರುವ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹಿಂ
೧೨ ಶಿಂಗಳಗಳ ಸರಾಸರೀ ಸಖ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಯಾವ ಸಬ
ಸಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಕೂಡದು. ಮತ್ತು ಸರೀಕ್ಷೆ ಮುಗ್ದತೆ
ನಿಕ್ಕಿಪ್ಪ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ೧೦೦ ದಿನನ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಜರು ಇ
ಸ ಹುಡುಗರನ್ನು ಸರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗದು. ತಾ. ೨೪ನೇ ಜನವರಿ
೧೮೮೦—ಮುಕಾಪು ಕಲಾದಗಿ.

W. A. Russell

ಇ. ಇನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ ಪದ್ಧತಿ.

—೦—

ಸರ್ಕಾರಿ, ನಂಬರು ೪ ೨೩೨

ಕಳೆದ ಸಪ್ತಾಹದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಗೆ. ಮಾದಾಪ ನಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್‌ಗೆ ತಿಳಿದುನಂತರ, ಮುಂದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆದರೆ ಲೇಯ ಇವರೂ ಬೆಳೆಸಲಕ್ಕೆ ಬರುವವರಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬೇಕು. ತಾ. ಇನ್‌ಫೋರ್ಮೆಂಟ್ ನಂ. ೧೮೮೦ ಮುಕಾಮ ಪಂಚೋತ್ಸವ.

W- A- Russe

ಇ. ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ ದಕ್ಷಿಣ

—o—

ಸರ್ಕಾರಿ

ದಕ್ಷಿಣಭಾಗಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್‌ಗೆ ತಿಳಿದುನಂತರ ಮುಕಾಮ ಇದ್ದರೇಕು.

೧ ಆಯಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ ಸರ್ಕಾರಿ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ತಿಳಿದು ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್‌ಗೆ ತಿಳಿದುನಂತರ ಬರೆಯಬೇಕು.

೨ ಆಯಾ ಗ್ರಾಮದ ಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದಂತೆ, ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ೩ ರಿಂದ ೫ ಪರಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣವಂತೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ವಿವರಿಸಬೇಕು; ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ವಿವರಿಸಬೇಕು.

ಮಾನ್ವರರೂ ಅಯಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೆ ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿ
ಳೂ ತಮ್ಮ ಪರಿಪಾಠ್ಯಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಜಟಿಲವಾದ
ರುತ್ತಾರೆ.

ದೆಸ್ಯುಟೀ ಇನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ಈ ಹುಕ್ಕುಮು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ
ಅನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು; ಮತ್ತು ಈ ಹುಕ್ಕುಮು ಅಕ್ಷಮ
ವಾಗಿ ನಡೆಸುವರ ಹೆಸರಿನನ್ನೂ ಅಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವ
ಹೆಸರಗಳನ್ನೂ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು, ಅಂದರೆ ಅವರಿ
ಬಕ್ಷೀನು ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಕರೊಡಲಾದೀತು. ೬೦. ೩ನೇ ಘಟ್ಟ
೩ ನಂ. ೧೮೮೦. ಹುಕ್ಕುಮು ಮುಘೋಳ.

W. A. Russell

ಇ. ಇನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ.

—೦—

ಹೋರಿಸಿ.

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಬೇಶಭಾಷೆಯ ಶಾಲೆಗಳ ಯಾವ
ಕಮಿಷಿಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವದನಂತೆ, ಅವರು ತಾವೂ ಹೆ
ಮಾನ್ವರರೂ ಕೂಡಿ 'ವಿಜಿಟರ್ಸ್ ರೂಲ್ಸ್' ಯೆಂಬ ನ
ಮಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಮಕ್ಷಮ
ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಅ ನೇಮಗಳಂತೆ ತಾವು ನಡೆಯುವ
ತರಾತಿರಾತಿ ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಶೇಕೆಯನ್ನು ಬರೆದು ಅ
ಕೆಳಗೆ ಯಾವತ್ತು ಕಮಿಷಿಯರರೂ ಹೆಮಾನ್ವರರೂ
ಮಾಡಬೇಕು. ದೆಸ್ಯುಟೀ ಇನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರರೂ ಇದರಂತೆ
ಮಾಲು ನಡೆಯುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲವೋ, ನೋಡಿ, ನಡೆಯದ
ಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ೮೦. ೨೮

ಸೌ ಫೇಬ್ರವಾರಿ ಸನ್ ೧೮೮೦. ಮು. ಬೆಳಗಾವಿ.

W. A. Russ

ಇ. ಇನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ ದಕ್ಷಿ

—೦—

ಸರ್ವ್ವಿಲ್ಲರು, ನಂಬರು ೪೩೭೬

ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದೊಳಗಿನ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್‌ರಿಗೆ—

ಪ್ರತಿವೊಂದು ಇನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ ಶನ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ (೧) ಡೀ ಲೇಖನ ಪಾಠನ, (೨) ಬಾಯಲೆಬ್ಬ, (೩) ಹಕ್ಕ ಕೂಲಿಕಾರರೂ ಇವರ ಹಜೀರಿ, ಈ ಮೂರು ಸಂಗತಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಈ ಮೂರು ಸಂಯಮ ವಾಸ್ತವನ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಕಂಡುಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೋ, ಆ ವಾಸ್ತವನ ಯೋಗ್ಯ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಂಥಾದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅವನಿಗೆ ಯಾವಲಿ ಅಲಾವನ್ನಾಗಲಿ ನೋರಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ತಾ. ಫೇಬ್ರವಾರಿ, ಸನ್ ೧೮೮೦ ಮು. ಮಹಾಲಿಂಗಪುರ.

W. A. Russ

ಇ. ಇನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ ದಕ್ಷಿ

—೦—

(ಮೆ. ದಾಯರೆಕ್ಷರ್ ಧೊರೆಗಳವರ ಪತ್ರ ನಂಬರು ತಾ. ೩೦ ಅಗಟಂಬರು, ಸಂನ೧೮೭೯, ಮೊಜ್ಜಿಗಳ ಪಾಗಿ ಬರಿದದ್ದರ ಇನೇ ಕಲಮು)

“ಸರಕಾರೀ ಕಾಮದಾರರಾಗಲಿ ಖಾಸಗಿ ಗೃಹಸ್ಥ ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಒಲ್ಲ ಅಂಗಿನ ಮೊಜ್ಜಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಪಾಡಕೆಯ

ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರರೂ ವಿಸ್ತಾರಗಳೂ ಆಯಾಸ್ಥಳದ ಪರಿವಾ-
ಸನಂತೆ ಕಾಲೊಳಗೆ ಮೊಜ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೂ ಹಾ-
ಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ; ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಪರಿವಾ-
ಸದಿನ್ನಿಕ್ಕ ಕಮಿಷಿಯವರು ಗೊತ್ತಮಾಡಬೇಕು."

ಮೆ. ಇ. ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರೀಕ್ಷರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಅವರ ಹುಕ್ಕುಮಿ-
ಯದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲ್ಪಡಿತು

V. R. Kutti

ಕೆನ್ನಡ ಪ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ.

—*—

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅನಿಬ್ಬಾಂಟು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಇನ್‌-
ಸ್ಪೆಕ್ಷರರು ಮೆ. ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರೀಕ್ಷರ ಧೋರಣೆಗಳಿಗೆ ಬರಿದ ಪ-
ತ್ರಿ ನಂಬರು ೧೧೧ ತಾ. ೨೭ ದಶಂಬರು ನಂ. ೧೨೭೯
ದರ ಕಲಮುಗಳು ೧೦೦೦ ರ ವರೆಗೆ ಕೆಳಗೆ ಬರಿದಂತೆ—

೧೧೦೦೦, ಮೇ, ಇವೆರಡು ತಿಂಗಳುಗಳ ಹೊತ್ತಿನ
ಯು ತಾಲೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ತಾಲಿಗೆ ಮಾಸ್ತರ ಜನರ
ಗಮನಾರ್ಹವಾದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಿಯಮವಿರಬೇಕು.

೨ ಅಗಲಂಬರಿನಿಂದ ಮಾರ್ಚದ ಪರಗೆ ೬ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ
ಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೆ ಅವರ ಶಾಲೆಗಳ ಪಾರ್ವಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ
ಮಾಡುವ ಪರಗೆ, ಅವರ ತೀರ ನಮೂನದ ಅಪ್ಪರ ಮರಣ,
ಹೊಡೆ ಬೇನೆ, ಮುಂತಾದವುಗಳಂಥ ಪ್ರಸಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಕ್ಕಾ-
ಯಾವ ಬಗೆಯ ರಜೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಬಾರದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಿ-
ಯಮವಿರಬೇಕು.

೩ ಚಾರ್ಜ್ ಕೊಡುವಾಗ ಮಾಸ್ತರರು ಆ ಚಾರ್ಜ್‌ನ ತಾ-
ಲೀನ ವರೆಗೆ ವಿಸ್ತಾರಗಳ ಹಜಿರಿ, ಅವರ ಅಭ್ಯಾಸ,

ಜಿಜಿರಣ್ಯರ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ ಕೆಲವು ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು. ಈ (1) ಸ್ವಲ್ಪ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ಸ್ವಲ್ಪದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ತಾಲೀಮು ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ; ಬಾಹ್ಯಾಂಗವು ಮಾತ್ರವೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವತ್ತು ಹುಡುಗರನ್ನು ನೋಡಿಸಿ, ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸದರಿ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕು. ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬಿದ್ದು ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ಕೆಳಗೆವಂಥವೇ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಸದರಿ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕು. ಬಾಹ್ಯಾಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಬಂದ ಯಾವ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮೆ. ಇ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರ ಹೆಸರು: _____

_____ ಸ್ವಲ್ಪದಿವಸ.

V. R. Kutti

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾನ್ಸಲೇಷನ್

—*—

ಸರಕಾರಿ

ಅವರು ಕಲಾಪದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪದಿವಸದವರನ್ನು.

ದಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲಾಪದ ಇವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರೆಯಬೇಕು. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ— ಬಾಹ್ಯಾಂಗವು ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಾಹ್ಯಾಂಗ ಗ್ರಾಮದವರನ್ನು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಇವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೨. ಮನಾದಿನದೆ ಸುಳ್ಳು ಪಾಪತಿಯೆನ್ನೂ ಕಂಪ್ಲೀತನೆ ಸೆವೆಟ್ಟೆ
 ಸ್ವೀಕರಿಸೂ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅಜನನ್ನು ಮೆ. ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ್
 ಸಾ. ಬಾ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗ ಇವರ ಮರವಣಿಯಾಯಿತು
 ಹುಡುಗಿಯಿಂದಲೂ ಬರ ತರ್ಪಿಸೂಡಿದೆ. ತಿಳಿಯೋದು ತಾ. ೨೨
 ೧, ೧೮೮೦ ಇಸವಿ

Ramechandra. A. Savannr

ಡಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜಿ. ಕಲಾದಗಿ

ಜಾಹಕ ಅಂಕಿ

೮೩೨

ಅಜಂ ಕಲಾದಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಥಳ ಲನಾ
 ಸ್ತರಂಗಿ—

೧. ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜಿ. ಕಲಾದಗಿ ಇವರ ಕಡೆಯಿಂದ
 ತಳೆಯ ಪದಿಸುಪದೇನಂದರೆ — ಹಿಂದೂ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂ
 ದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ನೇಮಕಾಂತಿಯ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ
 ಪೂರ್ವ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ೭ ದಿನಗಳ ತಯಾರಿ ರಜಾ ಪ್ರತಿ
 ದಿನ ೧೦ ಮೈಲಿನಂತೆ ಹಿಡುವಷ್ಟು ದಿನಗಳ ಭತ್ತೆ ಕೊ
 ಳುತ್ತಿರುವ ನಿಯಮವು ಈಗಿ ರನ್ ಅಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸ
 ರಿ ಬಗ್ಗೆ ೭ ದಿನಗಳ ತಯಾರಿರಜಾ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ದಿನ
 ೨೦) ಮೂವತ್ತು ಮೈಲಿನ ಪ್ರಕಾರ ಹಿಡುವಷ್ಟು ದಿನ
 ಗಳ ಭತ್ತೆ ಮಾಡುತ್ತ ಇಂದು ಮುಂದೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಡೆಕಾರ
 ರ ತರಾವು ಅಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಯಾವತ್ತು ಪಾ
 ರ್ಶ್ವರರು ಜನರಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅದರಂತೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದರೆ
 ೨೦೦) ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ದಿನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಗೈನಾಪರವಿ

ಕೆಯಲ್ಲೋತು. ತಿಳಿಯೋದು ತಾ. ೭ ಫೇಬ್ರವರಿ ೧೮೯೭
ಇ. — ಪು. ಕೃ. ಬಿಟ್ಟುಪುರ.

Ramchandr. A. Savanur

ಹಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಜಿ. ಕಲಾಂಗ

— ೦ —

ಸರಕಾರ

೧೮೯೭

ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಥಳ ಮಾನ್ಯ
ರಿಗೆ ಬೆಳಗಾವಿ ಅಂತ್ಯ ಸಾಲಿಯ ಸ್ವಾಮೀಶ ಸರಿಕ್ಷೆ
ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರದಾಗರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಬಿಟ್ಟು ಪುಟ್ಟ ಆ ಪರಿ
ಯಲ್ಲಿ ನೀರ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರದಾಗರು ಪಾಸಾದ್ದರಿಂದ ಬೆಳಗಾವಿ
ಸ ಪುರಾಣಿ ನಂಬರ ೧ ನೇ ಸಾಲಿ ಮಾನ್ಯರಿಗೆ (೧೨) |
ನೇರದು ರುಪಾಯಿ ಪುಟ್ಟ ಬೆಳಗಾವಿ ಕನ್ನಡ ನಂಬರ ೨ ನೇ
ಸಾಲಿ ಮಾನ್ಯರಿಗೆ (೯) ರುಪಾಯಿ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮ. ಎ.
ಇ. ಸಾಲಿ ಬಹಾದ್ದೂರರು ದಂಡಪೂರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತ
ದಿಗೆ ಯಾವತ್ತು ಮಾನ್ಯರು ಲಕ್ಷಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು
ಲಾದ ಪುಟ್ಟಿಗೆ ೪ ನೇ ಇ ಯತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಪ್ರದಾಗ
ನ್ನು ಸಮಾಜತ ಕೊಟ್ಟು, ಸರಕಾರಿ ಇಂಗ್ರಜಿ ಸಾಲಿಗಳಿಗೆ ಕಳ
ಹಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ತಿಳಿಯುವದು. ತಾ. ೧ ನೇ ಫೇಬ್ರವರಿ
೧೮೯೭ ಇ

Raoji B. Karandikar

ಹಿ. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಬೆಳಗಾವಿ

ಶ್ರೀಕೃಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ವಿಷಯದದಲ್ಲಿ —ಸಾಮ್ಯಗಳು—

ಭಕ್ತಿಸಿನ ನಮಾರಂಭದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ತಾ
ಪತ್ರಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ, ಏಲೈ ಕಾರಣಕರಾಗ ಹೃದಯ ಪ್ರಿಯ ಪಾತ್ರಿ
ರಾ! ಈ ನಮಾರಂಭದ ಕೀರ್ತಿಯು ನಿಮ್ಮ ಸಂಸತ್ತಕ್ಕು ವ
ಕ್ಕೂ, ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೂ, ಮಾರ್ಗದೇಗೂ, ಎಷ್ಟು ಭೂಷ
ವೆಂಬದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪರಿಯಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿದಾಗ್ಯೂ, ಸ್ವಲ್ಪ
ಮರೆತು ಇಂನೊಂದು ನೃನತ್ತದ ಕಡಿಗೆ ನರ್ಪರು: ಲ
ದ ತಕ್ಕದ್ದು ಅತಿವಶ್ಯ ಉಂಟು. ಅದೇನಂದರೆ;—

ಮ ಉರ ಮಾನವಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಈಗ ನಾಲಿಗೆ ಬರತ
ಹೆಂಟುಪಕ್ಕಳು ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಶ್ರಾದ್ಧಗರಂ
ಗಿಂ ರಲ್ಲ ೬೭ ಹೊರಡುವವು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ವಿದ್ಯ
ಪ್ರಮುಖರೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಕೇವಲ ಅದ್ದರಿಂದ ಮೋಹಿ
ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವರಲ್ಲವೇ? ಇರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ರೂಢಿ ಕ್ಷಮಾ
ಪದವಿದಿದ ಮೇಲಿನ ಷನಸಾದ ನಿಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣದ ಬಿರುದಿ
ಮೋನ ಬರಲಾರದೋ? (ಬಂದೀತು) ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಅದ
ನಿಮ್ಮ ಮೋಹದ ಪಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಳಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೀ
ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವದು. ಅದೇನಂದರೆ;—

ನದ್ವಿದ್ಯಾಯ ಜ್ಞಾನೇನ ಕಲಾವಿಹೀನಃ |

ನಾಕ್ಷಾತ್ಪಶುಃ ಸ್ವಾತ್ಮವಿಚಾರವಿಹೀನಃ ||

ತೃಗಂತನಖಾದ್ಯನ್ನಪಿ ಜೀವ ಮಾನಃ |

ತದ್ ಭಾಗಭೇಯಂ ಸಂಪದ ಪಶ್ಯತಾಂ||

ಎಲಿಕ್ಕೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವಿದ್ಯಾಹೀನವಾಗಿರುವ ಜನ್ಮವು ಪ
ಕು ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಸಮಾನವೇ ಸರಿ. ಆದರೆ, ಕೋಡು, ಬಾಲಾ, ಇ
ಲ್ಲದ್ದಲ್ಲದೆ ಹುಲ್ಲು ಮಾತ್ರ ತಿನ್ನುವದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಹೆಚ್ಚುಕ
ದಿಮೆ ಅಕಟಕಟಾ! ಕನಿಕರ ಪಡಬೇಡಿಂಥಾ ಕಾಡ್ಲಿ ತಿಯನ್ನುಂ
ಟುಪಾಡುವ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳು ಯಾತಕ್ಕೆ ನಮಾನರಂದರೆ,

ದಾರಾ ಇಮೇ ಮೇ ತನಯ ಇಮೇ ಮೇ|

ಭೃತ್ಯ ಇಮೇ ಮೇ ಬಂಧುಪೋ ಇಮೇ ಮೇ||

ಏನುಂ ಬ್ರೂವನ್ ಮೇವಸಮೋ ಮನುಷ್ಯೋ|

ಮೇ ಮೇ ಬ್ರೂವನ್ ಕಾಲಪೃಕೇನ ನೀತಃ||

ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೇ ಮೇ ಅಂದರೆ; ನನ್ನದ
ನನ್ನದು, ಎಂಬರ್ಥವು. ಆದರೆ, ಕುರಿಯು ಮೇ ಮೇ ಅನ್ನು
ತ್ತದಲ್ಲವೇ? ಅದರಂತೆ ಹಿತಾಪಹಿತ ತಿಳಿಯದೆ ಕುರಿ ಎಂ
ಪನುಷ್ಠನು ಹೆಂಡರು ನನ್ನವರು, ಮಕ್ಕಳು ನನ್ನವರು, ಚ
ಕರರು ನನ್ನವರು, ಅಂಣಿ ತಂಪು ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರು ನಂ
ನರು, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮೇ ಮೇ ಎಂದು ಕಾಲವೆಂ
ತೋಳದಿಂಥ ನಡನಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಮನುಷ್ಯ
ಧರ್ಮವಲ್ಲ; ಇಂಥವರು ಕುರಿಗೆ ಸಮಾನರೆಂಬರ್ಥವು. —

ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರು — “ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾಕ
ಸಿದ್ಧಾಂತವೂ, ಗಣನೆಯ ಪೃಷ್ಟ ತಿಕ್ಕುವದು ಅವರಿಗೆ
ಹುದು,, ಎಂತಲೂ, ಕೆಲವು ಹಳ್ಳವಾಡದ ಪಾಸನ್ನರರು —
“ನಂಪು ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟು ವಿಶ್ವಾಂಸರಾಗಾಗ್ಯೂ ಅವರ ಕೈಯೆ
ಳಗಿನ ಪೇಳಿ ತಪ್ಪದು,, ಎಂತಲೂ ಅನ್ನುವದು, ನಂ

ಪಂಥಗಳಾದ ಜೋಧಕರ ಅನಭವದಲ್ಲಿ ರಬ್ರದ್ರು, ಅಹರ್, ಶಿಕ್ಷದಅರ್ಥವು ಹಾಗಲ್ಲ, ಗಂಡಸರಾದರು ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಪರಲ್ಲರು ನರಕಾರೀ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂತಲಿಲ್ಲದರ ನಿರ್ವಾಹದಶಿಯಿಂದ ಯಾರು ಏನೇ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯಾದರೂ ರಾಜಾರ ಎಂಬ ಪೈರಿಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವದಕ್ಕೆ “ವಿದ್ವಾಂಸರ ಎಂಬ ಬಕ್ಷವನ್ನು ಮಾನವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನರ್ವರು ಶಿಸಲಕ್ಕೆ ಬೇಕು ಅದು ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ,—

ಅನೇಕ ದೇವ ಜುವ್ವಸ್ತು ಕಾಯಸ್ಥಕೋ ಮಹಾಗುಣಿ||
ಯೋ ಏಥಾ ಪರ್ವತೇ ನಿತ್ಯಂತಂ ತಥೈವಾನು ಪರ್ವತೇ||
ಅನೇಕ ದೇವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಒಹಾ ಗುಣಗುಂಟು. ಅದೇನಂದರೆ; ಯಾವಾತನು ಆರಂಭದ ಹ್ಯಾಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಇಡುವನೋ, ಹಾಗೆ ಅತನನ್ನು ಆ ಕೂಲಿಸಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ಹೆಂಗಸರಿಗಾಗಲಿ, ಗಂಸರಿಗಾಗಲಿ, ಸುಶಿಕ್ಷಣಗರ್ಜಿಕೆಂಬದು ಸ್ಪಷ್ಟವೇ ಅದು. ಇದ ಮೇಲೆ ಅನಾಥ್ಯವು, ಗಡವಾಗಿ ಬಗ್ಗದು ಮರವಾಗಿ ಗ್ಗತೇ? (ಬಗ್ಗಲಾರದು) ಶರೀರವಾಗಲಿ, ಬುದ್ಧಿಯಾಗಲಿ, ತದಂತೆ ನಡಿಯುವದು ಸಾಧಕಾ ವಿದ್ಯಾ ಬಾಧಕಾದ್ರವ್ಯ,, ಎಂಬ ಗಾಹೆಯಂತೆ ಯಾರಿಗೆ ಆಗಲಿ, ಬಿಕ್ಕಿಂದಿನಲ್ಲಿ ಸುಶಿಯ ಸಾಧನ ಇರಬೇಕೆಂಬದು ಸುಖ್ಯ ಅರ್ಥವು “ಮತ್ತಾ ಸ್ಥಾನೇನ ಮುಕ್ತಿಃ, ಎಂಬ ಪದನವಂತೆ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಮಾಡರೂ ಗುಂಟು ಇಂಥಾ ಅಪೊಲ್ಪವಾದ ಜ್ಞಾನ ಸ್ತ್ರಾಸ್ತಿ ಅದ್ವಿ ಮಾಡರೆ, ಮುಕ್ತಿ ಫಲಕ್ಕೆ ಅದ್ವಿ ಫಾದಿದ ದೇವ ಬಿಡುವದೋ? (ಬಿಡಲಾರದು) ಅವದರಿಂದ ತಂಮನರ ದ ಗುಂದಲೇ ಆಗಲಿ, ಅನ್ಯರ ಪಶಿಯಿಂದಲೇ ಆಗಲಿ ಸರೋಸ

ಕರ್ತೃ ಇತಿತ್ವಕ್ಕದ್ದು ಯೋಗ್ಯವು. ಹಾಗಾಗಬೇಕೆ;

ಪರೋಪಕಾರಾಯ ದುಹಂತಿ ಗಾಪಃ ಪರೋಪಕಾರಾಯ
ಪಾಪಂತಿ ನದ್ಯಃ |

ಪರೋಪಕಾರಾಯ ಫಲಂತಿ ವೃಕ್ಷಃ | ಪರೋಪಕಾರಾಯ ಇ
ದಂ ಶರೀರಂ ||

ಪರೋಪಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಕಳವು ಹಾಲು ಹಿಂದುತ್ತದೆ.
ಹೊಳೆಗಳು ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಗಿಡಗಳು ಫಲಗಳನ್ನು ಕೊಡು
ತ್ತವೆ. ಇದರಂತೆ ಮನುಷ್ಯನ ಈ ಶರೀರವಾದರೂ ಪರೋ
ಪಕಾರಕ್ಕಲ್ಲವೋ? (ಹೌದು)

ಇವನ್ನರಿತು “ವಿದ್ಯಾ ದಾನಂ ಪಾಪಹರಣಂ, ಎಂಬ ವಚನ
ದಂತೆ ಈ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪ ಕಾರದಲ್ಲಿ ನರ್ವರು ಶ್ರಮ ತೆಗೆದು
ಕೊಳ್ಳುವದು ಯೋಗ್ಯವು.

ಪ್ರಬ್ಬಳ್ಳಿ ಹೆಂಣುಮಕ್ಕಳಶಾಲೆ { ಹಣಮಂತ ಭೀಮಶಿಂಗ(ಧಾ
ನಂ || ೨ { ಪಾಡ)

ತಾ||೨೦||೧೮೮೦ ನೇ ಇ|| { ಹೆ. ಮಾ. ಹೆಂಣುಮಕ್ಕಳಶ
ಾಲೆ ಪ್ರಬ್ಬಳ್ಳಿ ನಂ|| ೨

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

Correspondence.

ರಾಜಸಾಹೇಬ ಕಂನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಎದಿರು
ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ—

ವಿ. ವಿ. ಅಯ್ಯಾ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ನಾಲ್ಕು ಪಂಕ್ತಿಗಳಿ
ತಂದು ಕಾಕಮಲದಲ್ಲಿದ್ದವನು ನುಂದರ ಶಾಲಾಪತ್ರಿ

ಹಲ್ಲಿ ನ್ನಳ ಹೊರಿಯಬೇಕೆಂದು ಅತಿ ಏನಯದಿಂದ ಬೇಡಿ
ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ವಾ || ಬಿಟ್ಟಿಣುಗಿಗಾಳಿಚೆಳ್ಳಿಯಗುಡ್ಡ ಬಾಗಿಡುದು |
ನಿಟ್ಟಿನಳತಾಪರೆಯು ಮಾತು ವೆಂಗಳೊಡಿಯಲಿ |
ಪಾಟ್ವಿಹಸನಾದಪ್ರವಣುಗುಸಗ್ಗ ದವಜೆಯಪುನೆಯತನ
ಸೂಳೆವೆಂಗಳಾ ||

ವಿಟ್ಟಿಣು ನುದಾದನಿಪುನುಗಿದಕಾಪಳಿಗುಗಂ |
ನೆಟ್ಟಿನೆನಕ್ಕನದಮುರಕ್ಕರದನಡುವೆ |
ನಟ್ಟಿಕ್ಕರವ ಬರೆದುಪಾಲೆಪಟಿಸೆ ಸುಬುಭಕ್ತರುಗಳರಕ್ಕಿನಲಿ
ಯೆನುತಂ || ೧ ||

ಕಪಲವೆಂಗಳರಪಾಪತಿಯಪ್ರಥಮರಾಶಿಯವಿಷ್ಟು |
ಪಿಡಿದಾಯುಧಪನೀರೇಜಮುಂದೆನೆಬಿಡಿದು |
ಬಸನೆ ಶತಕದ್ರುಹಗಿನರನಿಯಳ ರಾಪಾನುಜನ ಕಟಿಪ
ನಾ ||

ಬಿಡದೆನಕಲರುಭಜಿಸಮ್ರದಮೂರ್ತಿಇಂತಿಪರ |
ಶಡಗರದನಾವುಗಳಮೂಲಲಿಪಿಯೊಂದೊಂದ |
ನೆದೆವಿಡದೆಬರದೋದಿದರ್ಥಮಕ್ಕೊಂದು ಭೂಧಪಗೆಪರ
ಕೆಯನಿತ್ತನಾಭೂನುರಂ || ೨ ||

ವಾಸವನಬಾಧೆಗಾರದೆಶರಡಿಪೊಕ್ಕವನ |
ತಾಸುಂಮನಿರದೆಕಲಹಪನಿಕ್ಕಿ ಜಾಡಿಗನ |
ಲೇಸಾಗಿನತಿಯಳಿಗೆ ಕೂಸಾಗಿಬೆಳಗವನನಿಡಿಯಲ್ಲದಿರು
ವಾತನಾ ||

ಈ ಸುಅಕ್ಷರಬರೆದುನಡುಪಗಾಪನೋಡಿಹರೆ |
ಲೇಸಾಗಿಬರುವಪನರ್ಥಾಂಗಿನಿಂಪುನೆಯಲು |

ಪೂಸವಾಗಿರಲೆಂದು ಸತತ ಆಶೀರ್ವಾದವೂ || ೩ ||

ಇವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ರಿತ ಸೂಜ್ಞರು ಬರಹು ತಿಳಿಸಿ
ಯೆಂದಂ ಸಂತೋಷ ಸಾಗರದೊಳ್ ಮೂಗಿಸುವರೆಂದು ಸೂಜ್ಞ
ಅಭಿಲಾಷೆಯೊಳ್ ಪೂಸಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

೨. ೩ | ೧೨ | ೩೯. (ಸಹಿ ಮುಟ್ಟಿಯ್ಯಾ ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯಾ ಸ
ಹಾ. ಹಿರೇಕೆರೂರ (ಮಾ. ಹಿರೇಕೆರೂರ.

—o—

ಸ || ೨೦ || ೨೦ || ಸೂಲ ಪೇವರ ಮಿಟರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ
ನಿ. ವಿ. ಪವ್ಯ ಕರಕಂಚೋದ್ಯಮನಿಂ ಜನಿಸುವಂಥ ಲೋಕಮು
ನ್ಮಪಾದ ಸೂಲಪೇವರದಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ಚತುರ ಸಂಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನ
ಳವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಬದವನ ಕಾಂಕ್ಷ ಪೂರ್ಣಮಾದಬೇಕ.

ಶ್ಲೋಕ.

ಅಷ್ಟಧಾಟಿ

ವೇದಾಪಹಾರ್ಯಸುರಭೇದಾಯಕಚ್ಚನನುಮಾದಾಯಪುಣ್ಯಜಲಧಿ
ಭೇದಾನವಾನಕಸುತವೇದಾನನಾಯನವವೇದಾನದಾತುರಹಾ ||
ವೇದಾಹಮದಭವವೇದಾಪಹಾರಿಣಮಭೇದಾದಿವಾದಕರಿಪಾ
ಗೋದಾನದಕ್ಷಭವಮೋದಾಯಮೇನವತುಪಾಡಾಜಯುಗಂಭಜೆ || ೧ ||
ವಾರಾಶಿಮಂಥನಾವಿಕಾರಾನುಭಾವ್ಯಸುರಶೂರಾದಿತೇಯಮವಿಭು
ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಕಮಂಠರಾಣ್ವಪಾಲಕಶರೀರಾಭಿರಾಜಿತವಿಭಿ
ವೀರಾಭಿವೀರಮತಸಾರಾಮೃತಾಶನಕುರಾಹಂಧಿಧಾಸಿಕೃತವಾನ
ಧೀರಾಗ್ರಗಣ್ಯಭವಕಾರಾಗೃಹಮವಿಚಾರಿಣಪಾಹಿಭಜಕಂ || ೨ ||

ಉಪ್ಪುಸೂನದಲ್ಲಿ ಅಂಜಿಸಿದ ದ್ವಯ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು
ಪ್ರಶೋಕಿಸುವ ವಿದ್ವಜ್ಞನರಾದ ಪೂಜ್ಯರೂ, ಅಶಿ|| ೬೪
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಾಡಿ: ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರೆದು ಮುಂದಿನ

೪ದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿವಂಥ ಮಹಾಪತ್ರಿಕದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಎನಗೆ
 ಲಿಖಿಸಿ ಎಂದು ಆಶೆಗೈಯುತ್ತೇನೆ. ಪತ್ರವಿಸ್ತಾರದ ಬ
 ಳ್ಗೆ ಎನ್ನ ಲೇಖನಾಯನ್ನು ನವ್ಯ ಕರ್ತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ
 ಗೊಳಿಸ್ತಾರ ಇಟ್ಟಿರಬೇಕೆ. ಏನಾದರೂ ಏಕೀಕರಣಯೋಜನೆ ಹಾ
 ಬೆ ಪಾಠಕ ವಿದಗ್ಧರೇ ಕ್ಷಮೆಯಿಂಬ ಗುಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ
 ಬೇಕೆಂದು ಅಭೀಕ್ಷೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುವವನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಾಗಿ
 ರುತ್ತದೆ.

೨೦|| ಧಾರವಾಹ (ಭೀಮಾಜಿ ನಾರಾಯಣ ಯಾರ್ಡ್ ವಿಸ್ತಾರ)
 ೦.೨೯ | ೨ | ೨೦ (೧೯ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣವೇಳೆ ಧಾರವಾಹ)

— ೦ —

— ಸೂಚನೆ. —

ನಮ್ಮ ದೇಶಬಂಧವರಾದ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರರಿಗೂ, ಅತಿ
 ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವಕರಾಗಿ, ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸುವ ವಿಚಾರವು
 ಸೇರಬೇಕೆ; — ತಾರೀಖು ೫ ನೇ ಮಾಹೆ ಅಗಷ್ಟ ೧೯೨೯
 ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಗಲಬರ ಕೆಲಸವು
 ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಅಪರಾಧಗಳಲ್ಲಿ
 ತೊಂದರೆಯಾಗದು. ಆದರೆ ಆ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ನಾಲ್ಕನೇ ಮ
 ಯಾರ್ಡ್‌ನನ್ನು ಕಲೆಯುವ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಗಿರುವಂತೆ ಗಣ
 ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ
 ಮುಂದು ಮುಂದೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದು
 ಬಿಟ್ಟು ಗಣತ ನರ್ವಾಸಂಗ್ರಹವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಧಾರವಾ
 ಹ ಜೈನಪರ್ವಾಕ ಭಾವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಯಂತ್ರದಿಂದ ಫಾ
 ಸಿ ತಯಾರಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ, ತ್ರೈರಾತ್ರಿಕಗಳು, ಪಂಚಾಶರಗಳು, ಸರಳಬ
ಧಭಾಷಕಪ್ರ, ಲತಃತ್ವಮನಾಧಾರಣ ಗುಣಾಕಾರ, ವೇವ
ಪೂರ್ಣಾರಂಭಿನ ಬೇರಿಲ್ಲ, ಪಜಾಬಾಕಿ, ಗುಣಾಕಾರ, ಕಿ
ರ, ವಿಲಾಸಿತ ಹಗದ ತೂಕ ಮಾಪಿನ ಕೋಪ್ತಕಪ್ರ.
ಬಲೆಬದ ಹಲವು ರೀತಿಗಳು, ಇವುಗಳನ್ನು ರೀತಿ ನ
ನಿಗಿ ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ.

ಇದರ ಕ್ರಮವು ೫೦ ಶ್ರುತಿಗಳಕಿಂತಲು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೆ
ಂಡರೆ ೧೨ ರೂಪಾಯಕ್ಕೆ ನೂರರಂತೆ ಕೊಡುವೆನು.
೧ ನೂರಕ್ಕೆ ೫ ಶ್ರುತಿಗಳನ್ನು ಮೂಲೆ ಕೊಡುವೆನು. ದ
೨ ಶ್ರುತಿಗೆ ಕಿರಕೂಳ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ, ನೂಲ್ಕು ಅಣ
ಯಬೀಳುವದು.

ನಂಪು ಉದಾರ ಬಂಧುಗಳು ನಂನ ಶ್ರಮ: ಸಾರ್ಥಕ್ಯ:
ಗೆ ನಿರ್ಮಾತ್ಮಯ್ಯ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟು ಅಶ್ರಯ
ಮೆರೆದಿರು, ಮಿನಯೋಕ್ತಿಯಿಂದ ಬೇದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನ
ಗಳು ಕೆಳಗೆ ನಹಿವಾಡುವವರ ಕಡೆಗೆ ದೊರೆಯುವವು

ಅಣ್ಣೀಸಂಪೆ ಶ್ರುತಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ೫೦
ಕೂ ಸಹಿತ ನೂವೆ ಹೊದಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಇಂತಿವಿಜ್ಞಾನ
೦. ೪ ೨೨೦ ಇಲ್ಲಿ. (ಶಿವಾಜಿ ಅಸ್ಥಾಜಿ ತಿರಸ್ಕಾರೀ
ಸಕ್ಕಾಮು ವಿತ್ತಿಕೊಟ್ಟಿ.) ಪದಾಪ್ತರ ವಿತ್ತಿಕೊಟ್ಟಿ ತಾ.
(ಘಟಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವ್ಯ.

— * —

ಸ್ತಕ ೧೫]

[ಸಂಚಿಕೆ ೩

ಮಾರ್ಚ್, ೧೮೮೦

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ
ವೃತ್ತಾಂತಗಳು.

ಸಾರಾಂಶ: ನಂಮು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹವೆಯು ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನವಾ
ವದಲ್ಲದೆ, ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದಿಗಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವ ರೋ
ಳೆಲ್ಲ ಒತ್ತು ತರವಾಗಿ ಹವೆ ಕೆಡುವದರಿಂದ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆಂ
ನೋಡಿ, ಪೊಬ್ಬ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ದಾಕ್ತರನು ಹವೆಯ ವಿ
ವಿಧವಾಗಿ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಸೂಚನೆ
| ಹಾಗಂದರೆ —

೧ ಹವೆ ಕೆಡುವ ಕಾರಣಗಳು—

೧) ನಂಮು ಶ್ವಾಸದಿಂದ ಹವೆ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ಸಾಪ್ತ ಕ್ಷಣಶಃ
ಸವನ್ನು ಪೊಳಗೆ ಯೆಳಿದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೊರಗೆ ಬಿಡುತ್ತಾ
ುತ್ತೇವಷ್ಟೇ— ಒಳಗೆ ಯೆಳಿಯುವ ಶ್ವಾಸದ ಸಂಗಡ ಹವೆ
೨) ನಂಮು ಯರಡೂ ಕೊಂಕಳುಗಳ ಕೆಳಗಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ಫು
ನಗಳೆಂಬ ರಕ್ತಶುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಜೀಲಗಳೊಳಗೆ ತೇರುತ್ತ
ಅಲ್ಲಿ ಹವೆಯೊಳಗಿನ ಅಕ್ಕಿಜನ್ನೆಂಬ ಪ್ರಾಣ ರಕ್ಷಕವಾದ
ಯುರೂಪ ವದಾರ್ಥವು ರಕ್ತದೊಳಗೆ ಬೆರತು ಕೊಂಡು,

ಆ ರಕ್ತದೊಳಗೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲ ಮಿಶ್ರವಾಗಿದ್ದ ಕಾರ್ಬನ್ ಪ್ರಾಣ ನಾಶಕವಾದ ಪಾಯುರನಿನ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಹ ತೆಗೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ಪಾಯುವು ಆ ಶೇರಿದ ಹವೆಯೊಳಗೆ ಡಿ ಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಬರುವ ಶ್ವಾಸದ ಸಂಗಡ ಹೊರಬೀ ದೆ. ಅದರಿಂದ ನಾವು ಹೊರಗೆ ಬಿಡುವ ಶ್ವಾಸದ ಸಂಗಡ ಮು ಶರೀರಕ್ಕೆ ವಿಪರೋಧವಾದ ಕಾರ್ಬನ್‌ನೈಂಬ ಪಾಂ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಸಂಪು ಸುತ್ತು ಮುತ್ತುಲನ ಹವೆಯೊಳಗೆ ತು ಅದನ್ನು ಕೆಡಿಸುತ್ತದೆ.

(೨) ಇದೇ ಮೇರಿಗೆ ನಾವು ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಯೆ ಗುರಿಯುವ ದೀಪದಿಂದಲೂ ಹವೆ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ಸಂಮ ಶ್ವಾ ಭ್ವಾಸದಿಂದ ನಾವು ಮಾಡುವಂತೆ ದೀಪಗಳನ್ನರೂ ಹಾ ಳಗಿನ ಆಕ್ಸಿಜನ್ ಪಾಯುವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ತಪ್ಪೊಳಗಿ ಬನ್ ಪಾಯುವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ದೀಪ ದಿಗಿಯೇ ಕಾರ್ಬನ್.

(೩) ಪ್ರಾಣಾಶರೀರಗಳೂ ವನಸ್ಪತಿಗಳೂ ಕೊಳೆಯ ರಿಂದ ಹವೆ ಕೆಡುತ್ತದೆ.

(೪) ಶೂಚ ಕೂಪಗಳಿಂದ ಹವೆ ಕೆಡುತ್ತದೆ.

ಈ ನಾಲ್ಕು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕೆಟ್ಟಂಥ ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ವಾಸ ತಕ್ಕೊಂಡರೆ ರಕ್ತ ಕೆಟ್ಟು ರೋಗಗಳು ಹ್ರಾಪ್ಪು ತ್ತೆ. ೨ ದೀವಿಗೆಯ ಬಿಳಕು ಬೀಳುವ ಹಾಗೆ ಬೀಳದಿದ್ದರೆ, ಕೆಟ್ಟದೆ ಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ದೀವಿಗೆ ಗುರಿಯತಕ ಗುರಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇದ್ದಲಿಯಂಥ ಕುಡಿ ಬರುವದಿಲ್ಲ.

(೩ ಹವೆಯನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಗಳು.)

(೧) ಹೊರಗಿನ ಶುದ್ಧ ಹವೆಬರುವ ಹಾ ? ಕಿಡಿಕೆಳಗಿ

(೨) ಸುಂಘದಿಂದ ಆಗಾಂಗೆ ಮನೆಯನ್ನು ಸಾರಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು.
 (೩) ಸುಗಂಧ ಶ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಆಗಾಂಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು.
 (೪) ಇದ್ದಲಿಯ ಪುಡಿಯನ್ನೂ ಕಣ್ಣುಳ್ಳವನ ಬೂದಿಯನ್ನೂ
 ಯೋಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಚೆಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

— 0 —

ಕಾಶೀಲ ಸಜ್ಜನದಲ್ಲಿ ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೊದ್ದು ಬೊಂದು
ಕಂಪನವಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಪ್ರೊ. ಡಾ. ಬೋಡೆಬಿಟ್ಟು
ವರಕಾದವರ ತಿಪಾಯಿಗಳು ಕೆಲವರು ಸತ್ತರು.

— 0 —

ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಲೋಹ ಮಾರ್ಗಗಳ
ಉಂಟು ನನ್ನ ಗಿರೀಶವೇ ಪರ್ವತಗಳಿಂದಲೂ ರೂಪ
ಆಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಗಿರೀಶವೇ, ಅಂದರೆ ಹೋದ ನರಪದ
ಉಂಟು ಗಿರೀಶವೇ ರೂಪಾಯಿ ಆಯಿತು. ಅಂದರೆ
ಒಂದು ಪರ್ವತದೊಳಗೆ ಇರುವಂತಹ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾ
ವು ಬೆಳೆತು. ಹೊಗೆಬಂಡಿಗಳ ಮೆಚ್ಚುವೆಲ್ಲ ಹೋಗಲಾಗಿ
ಇದ ಅಷ್ಟು ಲಾಭದ ರಹಸ್ಯಗಳೇ ಇವು ಇರುತ್ತವೆ. ಇದ
ದ ಲೋಹ ಮಾರ್ಗಗಳ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಯೆಷ್ಟು ಲಾಭವಿರು
ವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಲಾಭದೊಳಗಿಂ
ಗೆ ಕಂಪನಿಯವರು ನರಕಾರಕ್ಕೆ, ಕೆಲವು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾ
ಇದಲ್ಲದೆ ಖುದ್ಧ ನರಕಾರೀ ಲೋಹ ಮಾರ್ಗಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸಿ
ವೆ. ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ, ಅಚ್ಚೇ ಪರ್ವತಕ್ಕಿಂತ ಹೋದಪರ್ವ
ತಕ್ಕಿಂತ ರೂಪಾಯಿ ನರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭವಾಯಿತು.

— 6 —

ಪುಂಜಯಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗಯ: ವೇಲಿ ಹಿತ್ತಲಗಲನ್ನು ಕೆತ್ತುವ

ವಿಧ್ಯವು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತ ನಡೆಯಿತು. ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಟ್ಟುಪ ಜಿತ್ತವ ಕೆತ್ತಿಗೆಗಿಂತ ಮೇಲಾದ ಕೆತ್ತಿಗೆಯ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲೂ ದೊರಿಯಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಾಬ್ಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪರ್ತಮು ಪತ್ರ ಕರ್ತನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾನೆ.

—೦—

ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಿಂದ ಆಸ್ತ್ರೇಲಿಯಾ ಖಂಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ರಲಕ್ಕೆ ಹದಗದ ಬಾಡಿಗೆ ಮೊದಲು ಬಹಳ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಬಾಡಿಗೆಯು ಈಗ ಇಳಿದು ೬೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೇಶದಿಂದ ಆಸ್ತ್ರೇಲಿಯಾಖಂಡವು ಭೂಗೋಲದ ೪ನೇ ಸಾಲಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರವಿರುತ್ತದೆ.

—೦—

ಬಂಗಾಲ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಸಿಂಬಾಜಾರ ಪರಗಣೆಯ ಜಮೀನ್ದಾರರಾದ ರಾಯ್ ಅನೋದಪ್ರಸಾದ ರಾಯ್ ಬಹಾದೂರರು ಬುವರು ಹೋದ ನರ್ಪದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಕೃತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿವರ ಹಾಗಂದರೆ—ಆರ್ಯೋದದ ದುಷ್ಕಾಲ ಪೀಡಿತರಿಗಾಗಿ, ರು. ೧೫೦೦, ಅಫಗಾಣಾಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಸರಕಾರೀ ದಿನವರಿಗೆ ವಸ್ತ್ರ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ರು. ೨೦೦೦, ತಮ್ಮ ಟೀಸರಾ ಬ ರಾಜಧಾನಿಯ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಇಂಜಿನಿಯರ ಟ್ರೇಡ್ ಕಾಲೇಜದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಬಳದ ಸಲುವಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ರು. ೬೦೦೦, ಮೊಂಗೀರ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ “ಆರ್ಯಧರ್ಮಪ್ರಚಾರಿಣಿ” ಯೆಂಬ ಸಭೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ರು. ೪೦೦೦, ಇತರ

—೦—

ವಿಲಾಸಿತಿಯಲ್ಲಿ ಖ್ರಿಸ್ತೀಧರ್ಮದ ವಿರೋಧಿಗಳು ಬಹು
ನರುಂಟು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರವರ್ತಕರಾದಂ
ಕೆಲ ಜನರನ್ನು ಮದ್ರಾಸಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಜನರು ಖ್ರಿ
ಸ್ತೀಧರ್ಮವನ್ನು ಬಹು ವಿಧವಾಗಿ ನಿಂದಿಸುವಂಥ ಮುಸ್ತಕ
ವನ್ನು ವಿಲಾಸಿತಿಯಿಂದ ತರಿಸಿ ನೇಟೀವ ಜನರಿಗೆ ಮು
ತು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಬಹು ಜ
ನರು ಖ್ರಿಸ್ತೀಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

—೦—

ಅಮೇರಿಕ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಮೊಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನು ಕಿಪುಡರಿಗೆ ಕೇಳ
ುವಂತೆ ಮಾಡುವದೊಂದು ಯಂತ್ರ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದನ್ನು
ವಿವಿಧಗಳಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ ತಂತುವಾದ್ಯಗಳ ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ
ವಾದ ಸ್ವರಗಳು ಸಹ ಬಹು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತವೆ.

—೦—

ಜೇಸೂನ ದೇಶದ ಸರಕಾರದವರು ಯುರೋಪ ಖಂಡದ
ಸರಕಾರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ತಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂ
ಸಭೆಯಂಥಾದೊಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ
ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅರಸನು ಆ ಸಭೆಯವರ ಸಂಪುಟಿಯನ್ನು ಪ
ಯದೇ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡ ಕೂಡದೆಂದು ನಿರ್ಬಂ
ನವಾಗತಕ್ಕದ್ದುಂಟು. ಈ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಅರಸನು ಪ್ರ
ಕಟಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ.

—೦—

ರತಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ, 'ನಿಹಿಲರಾಮ', ಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂ
ದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಬಹು ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತ ನಡೆದದೆ. ಈ ಮ
ದವರು, ದೇವರು ಇಲ್ಲ, ಯಾವ ಮನಃಪ್ರಾಪ್ತಿಯೂ ಯಾವ

ಬಗೆಯ ಹಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ, ಯೆಂದು ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಮತವರು ಆ ದೇಶದ ಬಾಧಾಶಾಹವನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಪ್ರಾ-
ತ್ನ ಬಹಳ ಸಾರಿ ಮಾಡಿದರೂ, ಅದರೂ ಅವರ ಕೋರಿಕೆ
ಡೆಗೂಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ದಂದಿನೊಳಗೆ ಈ ಮತವು ಪ್ರಬ-
ವಾಗುತ್ತ ನಡೆದದೆಯೇ ಸುದ್ದಿಯಾಯಿತು. ಅಂತೂ ಯುರ-
ಪಿಯದಲ್ಲ ನಾಸ್ತಿಕ ಮತವು ಯೆಲ್ಲಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಹ-
ಜಿಳಿಯುತ್ತ ನಡೆದದೆ.

—೦—

ಮೆ. ರಸ ಲ್ ಧೋರೆಗಳು ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾ-
ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ತಕಡೆಗೆ ಬರುವರೆಂದು ತೋರುತ್ತ

—೦—

ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಅನಿಷ್ಟಾಂಟಿ ಮಾನ್ತರರ
ಶಂಕರರಾವ ಅವರ ಕೇಶವರಾವ ಜಕಾತಿ, ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಮ-
ಲಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಕೇಶವರಾಯರ ಪರೀಕ್ಷೆ
ಫಲಿತವಾಯಿತು.

—೦—

ಜಿಳಗಾವಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಅನಿಷ್ಟಾಂಟಿ ಮಾನ್ತ-
ರಾದ ವೆಂಕಟರಾವ ಮುಳಗುಂದ ಇವರು ಬಿ. ಎ. ಪರೀ-
ಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದರು.

—೦—

ಟ್ರಿನಿಂಗ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಸಿಂಗ್‌ಸ್ಕೂಲ ಮಾನ್ತರ-
ರ ಗಣಾತರಾವ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಇವರು ೩ ತಿಂಗಳಿನ ಹಕ್ಕಿನ
ತೆಕ್ಕೊಂದು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

—೦—

Mechanical Powers

ಮೂಲ ಯಂತ್ರಗಳು.

ಕೆಲಸ — ಯಾವದೊಂದು ಸಾಧನದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವು ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಜಲಿಸಿದ ಪದಾರ್ಥದ ಭಾರವನ್ನೂ ಆ ಪದಾರ್ಥದಿಂದ ಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಂತರವನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೆಲ ಪ್ರೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ೧೦ ಪೌಂಡಿನ ಭಾರವನ್ನು ೧ ಫೂಟು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಯೆತ್ತುತ್ತಾನೆಂತಲೂ, ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ೧೦ ಪೌಂಡಿನ ಭಾರವನ್ನು ೨ ಫೂಟು ಯೆತ್ತುತ್ತಾನೆಂತಲೂ ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ, ಯೆರಡನೇಯವನು ಮೊದಲನೆಯ ಇಮ್ಮಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ಸಾಪ್ತ ಅನ್ನುವೇ. ಯಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ರೂಢವಾದ “ಕೆಲಸ” ವೆಂಬ ಸಾರ್ಥವು, ಯೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಭಾರ, ಆ ಭಾರದಿಂದ ಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಂತರ, ಇವೆರಡುಗಳ ಗುಣಾಕಾರದಿಂದ ಫಲಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊಂಡು ಪೌಂಡೆಂದರೆ ೧ ಪೌಂಡಿನಂತಲೂ ಮೊಂಡು ಫೂಟೆಂದರೆ ೧ ಅಂತರವೆಂತಲೂ ಗಣಿಸಲ್ಪಡುವದುಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ೧ ಪೌಂಡಿನ ಭಾರವನ್ನು ೧ ಫೂಟಿಯ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ೧ ಫೂಟು ಯೆತ್ತಿದರೆ ೧ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಪೌಂಡಿನ ಭಾರವನ್ನು ೨೨೪೦ ಫೂಟು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಯೆತ್ತಿದರೂ, ಒಂದು ಟನ್ನಿನ ಭಾರವನ್ನು ೧ ಫೂಟು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಯೆತ್ತಿದರೂ, ಅವೆರಡೂ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದರೇ ಇವೆರಡೂ ಉಪಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೌಂಡು ಫೂಟು ಗುಣಾಕಾರವು ಅಷ್ಟೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಯಾವದೊಂದು

ಪದಾರ್ಥದ (ಪಾಲಿಂದಿನ ರೂಪದಿಂದ) ಭಾರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ
ಕೆಲಸ ಭೂ ಯೆಂಬ ಅಕ್ಷರವನ್ನೂ, ಆ ಪದಾರ್ಥವು ಕ್ರಮ
ಬದ್ಧ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಕ್ಕೆ ಉ ಯೆಂಬ ಅಕ್ಷರ
ವನ್ನೂ ಇಟ್ಟರೆ, ಕೆಳಗೆ ಬರಿದಂತೆ ಸಮೀಕರಣವು ಹಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ಕೆಲಸ = ಭೂ × ಉ (೧)

ಬೀರೆ ಬೀರೆ ಸಾಧನಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು—ಬೀರೆ ಬೀರೆ
ಸಾಧನಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ
ನಿ ನೋಡುವಾಗ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ
ವೇಳೆಯನ್ನು ಸಹ ನಾವು ಲೆಕ್ಕ ಹೊಳಿಸಿ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೆ.
ಒಂದೊಂದು ಸೌಂಡು ಭಾರವುಳ್ಳ ೧೦ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು
೨೦ ಫೂಟು ಯೆತ್ತರವಾದ ನಿಚ್ಚಣಾಕೆಯ ಮೇಲೆ ಯೇರಿಸಿ
ಸಬೀಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸು. ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನು ಪ್ರೊಂದೊಂದು
ಕಲ್ಲು ಯೆತ್ತಿಕೊಂಡು ೧೦ ಸಾರಿ ನಿಚ್ಚಣಾಕೆಯ ಮೇಲೆ
ಯೇರಿ ಆ ೧೦ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಪ್ರೊಯ್ದು ಇಳಿದು
ಬರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಹುಡುಗನಿಗೆ ನಿಚ್ಚಣಾಕೆಯ ಮೇಲೆ ಯೇರಿದ
ಕಡ್ಡು ಇಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಪ್ರೊಂದೊಂದು ಮಿನಿಟು ಹತ್ತುತ್ತದೆ
ಯೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸು. ಅಂದರೆ ೨೦ ಮಿನಿಟುಗಳಲ್ಲಿ (ಇಳಿಯುವ
೧೦ ಮಿನಿಟುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ೧೦ ಮಿನಿಟುಗಳಲ್ಲಿ) ಅವನು
ಅವೆಲ್ಲ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಪ್ರೊಯ್ದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆಂದು
ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ಹುಡುಗನು ಬದಲಾಗಿ ಪ್ರೊಬ್ಬ
ಕನುಪುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯನು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈ ಕೊಂಡರೆ,
ಅವನು ಅವೆಲ್ಲ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರೊಮ್ಮೇಲೆ ಯೆತ್ತಿಕೊಂಡು
ಪ್ರೊಂದು ಮಿನಿಟಿನೊಳಗೆ ನಿಚ್ಚಣಾಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರೊಯ್ದು
ಇದುವನ್ನು ಇದರಿಂದ ಆ ಮನುಷ್ಯನು

ಹೈಡುಗ ಮೊದಲ ಕೆಲಸದ ೧೦ ಪಾಲು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ
ದಂತೆ ಆಗುವದು.

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಂಡು ಮಿನಿ
ಕೆನೊಳಗೆ ಯೆಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೆಲಸ (ಪ್ರಾಂಡು ಫೂಟುಗಳ ಗುಣಾ
ಕಾರ) ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ
ದ್ದೀವೆ. ಈ ಕೋಷ್ಟಕದೊಳಗಿನ ಅಂಕಗಳು ಬಹಳ ಸಾರಿ
ಶುಭವೆನಿಸಿದ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾಧನಗಳು ಪ್ರೊಂಡು

ಮಿನಿಕೆನೊಳಗೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ

ಕೋಷ್ಟಕಪು

೧. ಕೆಲಸದ ಯಂತ್ರ, ಕೆಲಸದ ಮನುಷ್ಯ.... ೨೫೯೮
೨. ಕೆಲಸದ ಮನುಷ್ಯ.... ೪೦೦೦
೩. ಕೆಲಸದ ಕುದುರೆ, ನಡೆಯುವದು ... ೨೭೨೮೦
೪. ಕೆಲಸದ ಕುದುರೆ ಓಡುವದು.... ೪೨೦೦೦
೫. ಕೆಲಸದ ಕುದುರೆ (ಪ್ರಾಂಡು ಪ್ರೊಂಡು ಕುದುರೆ
ನು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು).... ೩೩೦೦೦

“ಉಗ ಕುದುರೆ” ಯೆಂಬದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟೀ
ಕರಿಸುವದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಯಾವುದೋ ಯಂತ್ರವು ನಿ
ಜವಾಗಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು
ನುಸರಿಸಿ ಆ ಯಂತ್ರದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡು
ತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ತೋರಿಸ
ಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಂಡು ಫೂಟುಗಳ ಗುಣಾಕಾರದ ಹೊರತು ಬೇ
ರೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಯತ್ತೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವದು ಅ
ವಶ್ಯವಿದೆ. ಯಾವುದರ, ಅತಿ ಸಾಧಾರಣವಾದ ಯಂತ್ರದ

ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪೌಂಡು ಘಟುಗಳ ಗಣಾಕಾರದಿಂದ ತೋರಿಸ ಹೋದರೆ ಅದು ಸಹ ಬಹು ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತದೆ. ಆದದರಿಂದ ಪಾಚ್ಚನೆಂಬ ಯಾಂತ್ರಿಕನು ೧ ಮಿನಿಟಿನೋಳಗೆ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪೌಂಡು ಘಟುಗಳ ಗಣಾಕಾರವು ೩೩೦೦೦ ಆದರೆ ಅದು ಪ್ರೊಂದು ಕುದುರೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದನು. ಇದರಂತೆ ಕೆಲವೊಂದು ಯಂತ್ರವು ಪ್ರೊಂದು ಮಿನಿಟಿನೋಳಗೆ ೩೩೦೦೦ ದ ಇಮ್ಮಡಿ ಮುರು ಸಾಲು, ನಾಲ್ಕು ಸಾಲು, ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ೨, ೩, ೪, ಇತ್ಯಾದಿ ಕುದುರೆಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳದ್ದೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವೊಂದು ಸಾಧನದಿಂದ ಪ್ರೊಂದು ಮಿನಿಟಿನೋಳಗೆ ಮಾಡಿಸ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೋರಿಸಲಕ್ಕೆ ವ ಅಕ್ಷರವನ್ನೂ, ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಮಿನಿಟುಗಳ ಸಂಖ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಲಕ್ಕೆ ಮ ಅಕ್ಷರವನ್ನೂ, ಸಾಧನಗಳ ಸಂಖ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಲಕ್ಕೆ ನ ಅಕ್ಷರವನ್ನೂ ಇಟ್ಟರೆ ಕೆಲಸದ ಸಮೀಕರಣವು ಹೀಗೂ ಆಗುತ್ತದೆ—

ಕೆಲಸ = ವಮನ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ೧ನೇ (ಕೆಲಸ = ಭಾಲು) ಸಮೀಕರಣದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಈ ಸಮೀಕರಣದ ಯೆಡ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರೆ,

ಭಾಲು = ವಮನ..... (೨)

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾಧನಗಳ ಕರ್ತೃತ್ವ ಶಕ್ತಿಗಳು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವೆ; ಅವೇ ಅಕ್ಷರದ ಬೆಲೆಗಳು. ಭಾ. ಉ. ಮ. ಈ ಅಕ್ಷರಗಳ ಬೆಲೆಗಳು

ಸಿದ್ಧನಾಥ ವಾಚನ ಮಂದಿರ.
ಮೈಸೂರು. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

ಪ.ವಾಗಿ ಪಾಂಚು, ಕ್ಷೇಮ, ವಿನಯಗಳು ಹೊರಡತಕ್ಕವು
ಗಳೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವದೆ.

ಮೇಲಿನ ಸಾರಣಿಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ತೋರಿಸುವದ
ಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರೊಂದು: ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

೫ ಮಂದಿ ಮನುಷ್ಯರು ವಿಂಡಲಾಸೆಂಬ ಭಾರ ಯೆತ್ತು
ವ ಯಂತ್ರವನ್ನು ೨ ತಾಸುಗಳ ವರೆಗೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಈವರೆಗೆ ೧೦ ಟನ್ನಿನ ಭಾರವನ್ನು ಯೆತ್ತರ ಯೇರಿಸುವರಾ?

ಇಲ್ಲಿ ೨ನೇ ಸಮೀಕರಣದಿಂದ ಉ ಇದರ ಜಿಲೆ ತೆ
ಗಿಯಲಾಗಿ, $ಉ = \frac{\text{ಪಮಾನ}}{\text{ಭಾ}}$ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ, ಮ,

ನ, ಭಾ, ಇವುಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೇ
ಳಿದಂತೆಯೇ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆಯೇ ಇದಲಾಗಿ,

$$ಉ = \frac{೨೫೯೮ \times ೫ \times (೨ \times ೬೦)}{೧೦ \times ೨೨೪೦} = ೬೯.೫೯ \text{ ಫೂಟು.}$$

ಒಂದು ಯಂತ್ರವು ಪ್ರತಿದಿನ ೧೨ ತಾಸು ನಡೆದರೆ
೫೦೦೦೦೦೦ ಗ್ಯಾಲನ್ ನೀರು ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ೩೦ ಫೂಟು
ಮೇಲಕ್ಕೆ ಯೇರಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಯಂತ್ರವು ಯೆಷ್ಟು ಕೆಡು
ರೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳದ್ದು?

೧ ಗ್ಯಾಲನ್ನೆಂದರೆ ೧೦೦ಪೌಂಡು; ಅದರಿಂದ ಭಾ =
೫ ೦೦೦೦೦೦ಪೌಂಡು. ಇನ್ನು ೨ನೇ ಸಾರಣಿಯಲ್ಲಿ ನ ಇದರ

$$ನ = \frac{\text{ಭಾಉ}}{\text{ಪಮಾನ}} \text{ ಬೆಲೆತೆಗಿದು, } = \frac{೫೦೦೦೦೦೦ \times ೩೦}{೩೩೦೦೦ \times ೧೨ \times ೬೦} = ೬.೯೬ \text{ ಕೆಡರೆ}$$

ಯಸಾಮರ್ಥ್ಯ

ಉದಾಹರಣೆಗಳು.

೧ ಆಬ್ಬರು ಮನುಷ್ಯರು ವಿಂಡಲಾನೆಂಬ ಯಂತ್ರವು
೨ ತಾನು ತಿರುಗಿಸಿ, ೩೦ ಘೂಟು ಉದ್ದವಾದ ಬಾಷಿಯ
ಗಿಂದ ಯೆಷ್ಟು ಭಾರವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಯೆತ್ತುವರು?

ಉತ್ತರ ೨೭.೮೬೩

೨ ೨೫ಕುದರೆಯ ನಾಣ್ಯವುಳ್ಳ ಯಂತ್ರವು ೧೦
ಯಾರ್ದು ಅಳವಾದ ಖನಿಯೊಳಗಿಂದ ೧೨ ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿಯೆ
೬೩೩ ಭಾರವನ್ನು ಯೆತ್ತಿ ತೆಗೆಯುವದು?

ಉ. ೮೮೩.೯೬೩

೩ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಹುಟ್ಟಿಕಡಿಯುವವರು ನೀರೊಳಗೆ
ಪ್ಪಮಾಂತ ಟನ್ನಿನ ಭಾರವುಳ್ಳ ಡೋಣಿಯನ್ನು ೨ ಮೈ
ಮೊಯ್ಯಲಕ್ಕೆ ಯೆಷ್ಟು ಮೇಲೆ ಬೇಕಾಗುವದು?

ಉತ್ತರ ೩ ತಾ. ೪೬

೪ ತಾಸಿಗೆ ೩೬ ಮೈಲಿನಂತೆ ನಡಿಯುವದೊಂದು ಕುರ
ಯು ೧೦೪ ಪೌಂಡಿನ ಭಾರವನ್ನು ಯಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅ
ಮೊಂದು ಮಿನಿಟಿನಲ್ಲಿ ಯೆಷ್ಟುಕೆಲಸಮಾಡುವದು?

ಉತ್ತರ. ೩೨.೦೩೨ ಕೆಲ

(ಘೂಟು ಮೌಂಡುಗಳ ಗುಣಾಕಾರ)

೫ ನೆಲದೊಳಗೆ ಗೂಟ ಬಡಿಯುವದೊಂದು ಯಂತ್ರವು
ಅದರೊಳಗಿನ ಸುತ್ತಿಗೆಯು ೧೦ ಹಂಪ್ರೆಡಮೇಟ ಭಾರವು
ದ್ದು ೨೦ಘೂಟು ಯೆತ್ತರದ ಮೇಲಿಂದ ಗೂಟದ ತಲೆ
ಮೇಲೆ ಬಿಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ೪ ಮಂದಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಆ ತಾಸಿನಂ
ಆ ಸುತ್ತಿಗೆ ಯೆತ್ತುವ ಚಕ್ರವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ಮೊಂದು ದಿನ
ಯೆಷ್ಟು ಮೇಷ್ಟು ಹೊಡಿಯುವರು? ಉತ್ತರ ೨೨.೩೩

Female Education.

ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ
—ನಿಬಂಧವು (೨)—

(೪೪ ವೇ ಪಟದಿಂದ ಮುಂದೆ ನೋಗಿದ್ದು)

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ನಂಪು ಹಿತ ಚಿಂತಕರಾದ ಬೋಧಕರು ತಂಪು ತಂಪುಳ್ಳವರು ಪಾಸನ್ನರ ಕೂಡ ತರ್ಕ ಕೂಡುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೋ? ಅನೇಕ ಸರಿಯಿಂದ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತರ್ಕಿಸುತ್ತಿರುವರಾದೀತು. ಆದರೆ, - ಅದು ಜನರಿಗೆ ಹಿತವಾಗಿ ತೋರುವದು ವರವು ಪ್ರಯಾನವು. ಹೃಗಂಧಿ:

—ಶ್ಲೋಕ—

ಹಿತಂ ಜನ ವಿರೋಧಂಚ | ಅಹಿತಂ ಜನ ರಂಜನಂ ||
ಆಸನೇ ಸುರ ವಿಕ್ರಯಂ | ದಧಿಕ್ಷೀರ ಗ್ರಹೇ ಗ್ರಹೇ ||
ಗೌಳಿಗರು ಹಿತವುಳ್ಳ ಹಾಲು ಮೊಸರು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ
ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗಿದಾಗ್ಯೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಜನರು
ನನ್ನ ಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, - ಅಹಿತವಾದ ಸರಾಯಿ
ವನ್ನು ಅತಿ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಬೇಡಿದಷ್ಟು ಕ್ರಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು,
ನನ್ನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕೊಳ್ಳುವದು ಹಾಗೆ ಜನರಮೃಗುಂಟೋ,
ಹಾಗೆ ನಂಪು ದಯಾನಿಧಿಗಳಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸರಕಾರದವರು ಪ್ರ
ಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಹಾಲು ಮೊಸರೆಂಬ ಸದ್ವಿಧ್ಯ
ಂದ ಭರಿತರಾದ ಬೋಧಕರನ್ನು ಸಂಣ ಸಂಣ ಹಳ್ಳಿಪಾ
ಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾ ಕಳಿಸಿ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ವಿದ್ಯ
ಚುತೆಮಾಡುತ್ತಿರುವರಪ್ಪ. ಆದರೆ, - ನಂಪು ಪ್ರಿಯ ಪೇತ

ಬಾಂಧವರು ಅದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸದೆ ಸರಿಯೆಯೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಲೋಕಲ್ ಶೇಷವೆಂಬ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೆಳ್ಳುವಂತೆ ಅದರ ಮಹಾಂಧದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವರು. ಆಯೋ ವಿಧಿಯೇ, ಇದು ಎಂಥ ಅನರ್ಥವು ಇಂಥವರು ಕಂಡುನಿಲ್ಲದೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ವಿರಾಧಿನರಾಗಿರುವದೇನಾಶ್ಚರ್ಯವು? ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ. ಕೆಲವು ಕಾಲದನಂತರ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಹಾ ದಡಿದ್ರಾ ತಿಯುಂಟಾಗದಿರಲಾರದು. ಇದು ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳಿಗೂ, ಜಾರಿ ಶೀಲರಿಗೂ, ಭೂಪಣಚಲಾ.

ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾ ಕಲಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರಿಂದ ಅವರ ಕರ್ಮಗಳಾಗುತ್ತವೆಂದು ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಂಟು. ಈ ಅದರ ಅಂಶೋದರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸತ್ತ್ವಂಟುಂಟೆಂಬುದು ಅನಭೋಗದಲ್ಲಿ ಬರುವದು ಅಶ್ಚರ್ಯಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ:— ಯಾವದೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭ ಸಪ್ತಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತವಷ್ಟೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಯಾವದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಂಟೋ, ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದು ಎಲ್ಲರ ಧರ್ಮವೇರಿ.

ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ವಲ್ಪ ತುಲನೆ ಮಾಡುವ ವೆಶ್ವರಾರದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣರಾಯನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದ ಸಂಯಲ್ಲಿ ರಘುನಾಥರಾಯನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಅನಂದಿಬಾಯಿ ತಂದೆ ಗಂಡನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ “(ಖರಾವೆ), ಎಂದು ಬರೆದೊಳಗಿನ “(ಖ), “ಕೆ” (ಮ), ಎಂದು ಬರೆದೊಳಗಿನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅವನು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟನು. ಈ ಕೇಡು ಹೇಗೆ ಸರಿಗೆ ಬರಹಾ ಬರವದರಿಂದಲೇ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆ? ಎಂಬ

ಕೃಪೆನ್ನು ಕೆಲವರು ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ತೋರಿಸುವರು. ಸ್ವಲ್ಪ
ವೇಳೆ ಇದು ನಿಜವೆಂದು ಹಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ, ಬರಹಾ
ವಾರದಿಷ್ಟಂಥ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಂಗಸರಿಂದ ಇಂಥಾ ಅನರ್ಥಗಳಾಗಿರ
ಬಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೋ? (ಪ್ರವಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ
ಬಂದಿರಬಹುದು.) ಬರಹಾ ಬಲ್ಲಂಥವರ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಇ
ದೊಂಥ ಉದಾಹರಣೆಯು ಇದರಂತೆ ಲಾಭಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ
ಕೊಡಿಸಿದರೆ,— ಎಷ್ಟೋ ಉಂಟು. ಆದರೆ, ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವದ
ದ ಮೇಲಿನ ಸಂಗತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಹಿಂದೆ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಪಾರ್ಥಿಕ

ಹೊತ್ತುಗಳಿಂದ ಬಂದ ಬಳಕೆಪನಕುಲಶೀಲ |

ವಿತ್ತವಿದ್ಯಾವಯೋವಿಕ್ರಮಗಳನೀಕ್ಷಿ |

ಸುತ್ತಿರದೆ ವಿಪವನೋಹಿಸುವಂತೆ ಕೊಡುವದೀತಂಗಿನೀನದ ಕೊ
ಳವಾಗಿ ||

ತಪ್ಪಿದ ಅಖಿಯೋಳ್ಳ ಕಾರಮೂತೊದಿದಲ |

ಗೊಪ್ಪವಯೆಕಾರಮಂಕೆಲಬಲದಮಾಪುರಗೊ |

ಇಷ್ಟು ನಿರಾಸನುಂ ತೆಗದುಕಿರುವೆರಳುಗುರೊ ನೆಯಿಂದ ತಿದ್ದಿ
ರೆದು ||

ಈ ವಿಷಯದ ಕಥೆಯು ಜಯವಿನಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕ ಪ್ರ
ಗ್ಘ ಉಂಟು. (ನಹವಿಸ್ತಾರ ಒದಲಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು ಈ ಗ್ರಂ
ಥಿನೋನಂಧಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು)

ಇದರ ಮುಖ್ಯಾರ್ಥವೇನೆಂದರೆ,— ವಿಷಯಾ ಎಂಬ ಸ್ತ್ರೀಯು
ನ ತಂದೆಯಾದ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ ಎಂಬವನು ಬರೆದ ಪತ್ರದೊ
ರೆ (ವಿಷವ), ಎಂಬದರಲ್ಲಿ (ವ), ಕಾರವನ್ನು ತೆಗದು
ರ ಬದಲಾಗಿ, (ಯೆ), ಕಾರವನ್ನು ಉಗುರಿನಿಂದ ತಿರು

೨೪

ಬರೆದು ತೆಂನ ಮನೋರಥವನ್ನು ಸೂರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡದೇ
ಆ ಮಹಾಸುರಪನಾದ ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಉಳುಹಿದ
ಆ ಅನಂದಿಬಾಯಿಗೆ ಬರಹಾ ಬಾರದಿದ್ದರೆ, ಸತ್ತ
ನಾರಾಯಣರಾಯನು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದನೋ, ಈ ವಿಷಯಿಗೆ
ದಿದ್ದರೆ, ಬದುಕಿರುವನು ನಾಯುತ್ತಿದ್ದನೋ? (ಇವೆರಡೂ
ಸಂಭವವೇ) ಇೃಗಂದರೆ:—

ಶ್ಲೋಕ

ಹರಿಗೌಪಿಕರೇಣಾಪಿ | ಬ್ರಹ್ಮೇಣ ತ್ರಿದಶೈರಪಿ |
ಲಲಾಚಿಲಖಿತೇರೇವ | ಸಶಕ್ಯಂ ಪರಿಮಾರ್ಜಿತಂ ||

ನಾರಾಯಣ, ಮಹಾದೇವ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಮುಂತಾದ
ಕ್ಷುರಿಂದ ಸಹಾ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದೈವ ಬರಹವನ್ನು ಉ
ನೋಣವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇಂಥವರ ವಾದೇನು?
ನಿಘುತ್ಯ ಮಾತ್ರ ಸರಿ. ಆದ ಕಾರಣವೆ ವಿದ್ವಜ್ಜನರು
ಕುತ್ಸಿತ ನಂಬೆಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತರಲಾಗಬೆಂಬದು ನಿರ
(ಮುಂದೆ ವಾಗುವದು)

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಹೆಂಗುಮಕ್ಕ	} ಹಗಮಂತ ಭೀಮಶಿಂಗ (ಧರ
ಳವಾಲೆನಂಬರು ೨	
೨೧ ೨ ರಿಶಲನೆಣ	

ಹೆ. ಮಾ. ಹೆಂಗುಮಕ್ಕಳ ಶಾ
ಬ್ಬಳ್ಳಿ ನಂಬರು | ೨ ||

— ೦ —

Uttara Ramacharitra.

ಉತ್ತರರಾಮ ಚರಿತ್ರೆ

೨ನೇ ಅಂಕವು.

(೨ನೇ ಪ್ರಾಚಾರದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಾಗಿದ್ದು)

|| ಪಾಲಿನೀಪ್ರತ್ನಪು ||

ಕರಕಮಲಗಳಿಂದಿತ್ತಂಬುನೀಪಾರದೂರ್ವಾಂ |

ಕುರಗಲಮಿಥಿಲೇಂದ್ರೋದ್ಭುತ ಕಾಪಾದಿದಂಥಾ ||

ತರುಶಕುನಿಕುರಂಗಾದ್ಯಂಗಳಂ ನೋಡೆ ಕಲ್ಲಂ |

ಕರಗಿನಃಪವಿಕಾರಂ ನನ್ನ ಚೇತಸ್ಸಿಗಕ್ಕುಂ || ೨೭ ||

ಪಾ—ಭೋರೆಗಳೇ ನನ್ನ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಯನ್ನು ಲಾಲಿಸಬೇಕು!
ಪೂರ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಸುಖದಿಂದಿದ್ದಾನಷ್ಟೇ!

ರಾ—(ತನ್ನೊಳಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಾನೆ) ಅಯ್ಯೋ! ಅಕ್ಕ
! ಇವಳು “ಭೋರೆಗಳೇ ಮಹಾರಾಜ” ಎಂದು ಪ್ರಣ
ವರ್ಜಿತವಾದ ಸಂಜೋಧನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ! ಲಕ್ಷ್ಮ
ಮಾತ್ರನಲ್ಲ ಕುಶಲ ಪ್ರತ್ಯಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಕಂ
ಗಳಲ್ಲ ನೀರು ತರುತ್ತಾಳೆ! ಸ್ವರಪು ಗದಗದಿಸುತ್ತದೆ! ಅದ
ರಣ ಇವಳಿಗೆ ಹೃಗೋ ನೀತಾ ವೃತ್ತಾಂತವು ತಿಳಿದದೆ
ದ್ರಾ! (ವೃಕ್ತವಾಗಿ) ಹಾ ಕುಪಾರ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಕ್ಷೇಮ
? (ಹೀಗೆಂದು ರೋದಿಸುತ್ತಾನೆ)

ಪಾ—ಎಲೈ ಪ್ರಭುವೇ ನೀನು ಇಂಥಾ ಕರ್ಕಶನು ಹೃ
ವಿ?

ನೀ—ಅಕ್ಕಾ! ಪಾಸಂತಿ ಏನು ಕಾರಣ ನೀನು ಹೀಗೆ
ತುಗಳೆನ್ನಾಡುತ್ತೀ? ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಪತಿಗಳು ಎಲ್ಲ ರಿಂದ
ಮಧುರ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಯೋ
ಗಾಗಿದ್ದಾರೆ; ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಗೆಲತಿಯರಿಗಂತೂ ಅತ್ಯಂತ
ಯರು!

ಪಾ— || ವಸಂತತಿಲಕಾವೃತ್ತಂ ||

ನೀನಂಗದಲ್ಲ ಸುಧೆ, ಚಂದ್ರಿಕೆಕಂಗಳಿಂಗೆ |

ವೀನೇದ್ವಿ ತೀಯಹೃದಯಂ, ಪವಜೀವಮೆಂದು ||

ನೀನಿಂ ಶುಕೋಮಲೆಯಲಾಶಿಸಿವೋಹರಿಂಮು, |

ತಾ ನೀರೆಯನ್ನೆ, - ನಾಡಿದೇಂಫಲವಯ್ಯೊಮುಂದೆ || ೨೬

(ಬೀಗೆಂದು ಮೈ ಮರೆಯುತ್ತಾಳೆ)

ರಾ—ಮುಂದಿನ ಪಾತನ್ನು ಬಿಟ್ಟದ್ದೂ, ಮೈ ಮರಿದದ್ದೂ
ಪಾತ್ಸಲ್ಪಕ್ಕೆ ಯುಕ್ತವೇ ಸರಿ. ಅಕ್ಕಾ ಏಳು ಏಳು!

ಪಾ—(ಎದ್ದು) ಹಾಗಾದರೆ ತಾವು ಇಂಥಾ ಅಯ್ಯಾ
ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯಾಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು?

ನೀ—ಅಕ್ಕಾ ಪಾನಾತಿ ಸಾಕು ಸಾಕು ಇನ್ನಾದರೂ
ಸಾಕ.ಮಾಡು!

ರಾ—ಜನರಿಗೆ ಸೈರಣಿಯಾಗಬೇಡು!

ಪಾ—ಅದಕ್ಕೇ?

ರಾ—ಏನೋ ಅದನ್ನು ಅಪರೇ ಬಲ್ಲರು!

ತಾ—ಅಪರಿಗೆ ಏಕಾಂತವೇ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಪಾ—ಸರಿ ಸರಿ ನೆಟ್ಟಗಾಯಿತು!

ದೃಶವಿಲಂಬಿತವೃತ್ತಂ

ಕಠಿನಚಿತ್ತ! ಯಶಃಪ್ರಿಯವಲ್ತೆ? ನೀಂ? |

ಕಟುಯಶಸ್ವಿದಕುಗ್ರಪುದಾಪುದೈ? ||

ಆಟವಿಯೋಳು ಸಖಿಯೇಂಗೆ ತಿಯಾದಳ |

ಕಟವಿಭೋನುಡಿ ಯೇಂಗೆಯಿರ್ಪೆ ನೀಂ? || ೨೭ ||

ನೀ—ಅಪ್ಪಾ ಪಾಪಂಗೆ ನೀನೇ ಅತಿ ಕಠಿಣ ಜಿ
ದಪಳು ಯಾಕೆಂದರೆ, —ನಿನ್ನ ಈ ಪರ್ತನದಿಂದ ನಂ
ರ್ತರ ದುಃಖವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀ!

ತಾ—ಮಗುವೇ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಇವಳ ಪ್ರೇಮವೂ,

೧೦ದುಂಟಾಗುವ ಶೋಕಪೂ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತದೆ ಇ
ಕೆಯ ದೋಷವಲ್ಲ!

ರಾ—ಅಕ್ಕಾ ಪಾಸಂತಿ ನಾನು ನನಗೆ ಇನ್ನೇನೆಂ
ರೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿ!

ಪಸೂತಕಲಿಕಾವೃತ್ತಂ

ಸೀತಾಸಖಿ, ಪ್ರಬಲಗರ್ಭಭರಾತಿಜಿನ್ನೆ |

ಭೀತೈಕಪತ್ನರವಿಲೋಲಕುರಂಗನೇತ್ರ ||

ಶೀತಾಂಶುಕಾಂತಿಮಯ ಬಾಲಪುಷ್ಪಾಲಪ್ಸದ್ವಿ |

ಭೂತಂಗಲಾಹುತಿಲತಾಂಗದಲಾಘವೈರ್ಯ || ೩೦ |

ಸೀ—ಪ್ರಾಣೋತಾ ನಿನ್ನನುಗ್ರಹದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಜೀವವಿ
ಇದ್ದೇನೆ.

ರಾ—ಹಾ! ಪ್ರಿಯೇ ಎಲ್ಲಿದ್ದೀ(ಎಂದು ಶೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ

ಸೀ—ಅಕಟಕಟಾ! ನನ್ನನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸು ಅರ್ಯಪುತ್ರ
ಪಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಳಲಾರಂಭಿಸಿದರಲ್ಲ?

ತ—ಮಗಳೇ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಹೀಗದೆ, ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೇನು!

ಖದ ಉಪಶಮನವನ್ನು ಹೀಗೇ ಮಾಡಬೇಕು ವ.ತೊಂದ

ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ ಯಾಕಂದರೆ:—

ಶೋಕಾತಿರೇಕಕೆಡೆತಲ್ಲಾಸಲ್, ಪ್ರಲಾಪೋ |

ದ್ರೇಕಂಗಳಿಂದೆತಡೆಯಲ್ಪಡೆಗುಂಪುಸಿದ್ಧಂ ||

ಸಾಕಾಗಿತುಂಬಿತುಳುಕಲ್ ಕೆರೆನೀರ'ಬಿಡಲ್ಕೆ |

ಬೇಕೆಂಬುನಿರ್ಗಮನಮಾರ್ಗವನಾಗವಶ್ಯಂ || ೩೧ ||

ಪ್ರತ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಜೀವಕ್ಕೆ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರ
ಕಷ್ಟಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವೆ:—

ಶಿಖರಣೋಪ್ಪತ್ತಂ

ಜಗತ್ತಂವಾಳಲ್ವೇಳ್ಳಿದನುಮಿಥಿಯಿಂಸ್ಸನ್ನಮನದಿಂ |
 ದಗಾಧಸ್ತ್ರೀಶೋಕಾನ್ನಿಗಿಹೃದಯಪುಷ್ಪಂಕೋರಗುಗುಂ |
 ಅಗಲ್ಲಂತಂವಿಂತನಳುವದುಮುಖಾಪಂ, ಬಿಸಿಯುಸುರ್
 ಮೊಗಂಬಿಟ್ಟಿನ್ನಂಬರ್ಪದವಘಡಲಾಭಂರುದಿತಮುಂ || ೩೦ ||
 ರಾ — ಹಾ ಕಷ್ಟವು ಅತಿಕಷ್ಟವು!

ಮತ್ತೇಭುಮಿಕ್ರೀದಿತಂ

ಎವೆಶೀಳ್ಳಿಬ್ಬಗೆಯಾಗದೇವೆನತಿಶೋಕಂನೋಯಿ:ಕುಂ;ಮಾಘಿ
 ದಾ | ಳ್ವದುಚೈತನ್ಯವನೀಗದೆನ್ನಯಶರೀರಂವಿಹ್ವಲಂಮಾ
 ಲೇಂ? || ಮದುಗರ್ವೀವಿರಹಾನ್ನಿಮೈಸುಡುತಮಿರ್ಕುಂಬ
 ದಿಯಂಮಾಡದೇ | ವಿಧಿಹೊಯ್ಯುತ್ತಿಹೃದನ್ನಸುಂಗೊಳ
 ಮರ್ಪುಳೇದಕಂತೀಪ್ರದಿಂ || ೩೧ ||

ನೀ — ಅಹುದು ಹೀಗೇ ಸರಿ

ತ — ಎಲೈ ಮಗಳೇ ಜಾನಕೀ ನಿವಗೋನ್ನರ ರಾಮಜ
 ಹ್ರವಿಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತೀಯಪ್ಪೇ

ನೀ — ಯೇನು ಮಾಡಬೇಕು ನೋಡುವದು ನನ್ನ ಅ
 ಪ್ಪದಲ್ಲ ಬರೆದದೆ.

ರಾ — ಎಲೈ ಅಯೋಧ್ಯಾ ಪುರಪಾಸಿಗಳೇ ಎಲೈ ಗೌ
 ಪಾಸಿಗಳಾದ ಜನರೇ ಎಂಪುಂನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ:

—೦—

Notices.

ಸರಕ್ಕೊಲರ ನಂಬರು. ೩೬೮೪

ಧಾರಪಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಥೂಲ ಜಿ
 ರರಿಗೆ —

ಪಲಗುಂಡ ತಾಲೂಕು ಪೈಕಿ ಗುಡಿನಾಗರ ಮಾನ್ಯರ ಗವನ
ನ ನರದಾರಖಾನ ಇವರು ಪ್ರೊಂಡು ವರ್ಷ ತಂಮು ಸಾಲ
ಯ ಹಾಜರಿ ತೀರಪೇನಿಸಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು
ದರಲ್ಲಿ ಮುಖ ಬಿತ್ತಕಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಸಂಗ
ರಾಪಸಾಹೇಬ ಅ. ಡಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಜಿಲ್ಲಾ
ಧಾರಪಾಡ ಇವರ ನಜರಿಗೆ ಬಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರು ನಮಗೆ
ಳಿಸಿದರು. ಈ ತಪ್ಪಿನ ದೆಶೆಯಿಂದ ಮೆ. ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್
ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಪ್ರಾಂತ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗ ಇವರ ಮಂಜೂರಿ
ಯಿಂದ ಪ್ರೊಂಡು ತಿಂಗಳ ಸಗಾರದಂಡ ಮಾಡಿರುತ್ತೆವೆ.
ನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ೬|೭ ರೂಪಾಯಿ
ತಿಕ್ಷಕ ಜಾಗೇಯ ಮೇಲೆ ನೇಮಿನೇವೆಂತ ಹುಕುಮು
ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೆವೆ. ಇದನ್ನು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಟ್ಟು ರೂಪತ್ತು ಮಾನ್ಯ
ರು ಒಳ್ಳೆ ರೀತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ತಾ. ೫|೩|೮೦

Chanabassappa B. Dharwar.

ಡಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರಪಾಡ.

Correspondence:

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ಅನಂದಲಹರಿ—(ವೀರಿಕಾ)

—೦—

ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೇಖಿತಂ

ಶ್ರೀಮದ್ಗೋಪಕುಂಲಾಂಗನಾಗಣರತಿಕ್ರೇಡಾ ವಿನೋದಂ
ಕವಿ | ನೋವುನಂದಕರಂಪದಾನತಜನಪ್ರೇಮಾಬ್ಜಂ

ದೋದಯಂ ||

ತಾಮಾಳ್ಗೆಗುಗುನಿಷ್ಠನಿದ್ದಿ ಯರಮೇಶಂ ಸರ್ಪದೇವಾ

ಪರಿಜಿಜ್ಞಾಸಹಿಮುಂಶುಬಿಂಬಕೇಚಕೋರಂರವ್ಯಭಾಷಾಪ್ರ
ಯಂ | ಬರೆದಂ ಶರ್ಕರಗೋಷನಾತ್ಮಜನಿರಂಜಾಳಾರ್ಯ
ನೆಂಬಾತನು |||

ಅರ್ಥಪ್ರ — ತರಣ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪರ್ವನಪೆಂಬ ಕವಿ
ಸಕ್ಕೆ ಭ್ರಮರನೂ, ಪುನೋಹರವಾದ ವಾಕ್ಯಗಳ ಯೋಗ
ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಮೀನನೂ, ದಿವ್ಯವಾದ ಕಾಪ್ಯಗಳ ಜಿಜ್ಞಾಸಪ
ಜಂಕ್ಷುರಿಂಗೆ ಚಕೋರನೂ, ರವ್ಯಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಿಯನು
ಕ್ಕಿರೀ ಗೋಲಾಚಾರ್ಯರ ಪತ್ರನೂ, ಆದ ಬಾಳಾಚಾರ
ನೆಂಬವನು ಇದನ್ನು (ಈ “ ಅನಂದಲಹರಿ, ಎಂಬ ಕಾವ್ಯ
ನು) ಬರೆದನು (ರಚಿಸಿದನು). (ಮುಂದೆ ಸಾಗಿರುವದು).

ಬಾಳಾಚಾರಿ ಗೋಪಾಲ ಸಕ್ಕರಿ

ರಾ. ರಾ. ಶಾಳಾಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ—

ವಿ. ವಿ. ತಂಪು ಸುಂದರವಾದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಬ
ಲ್ಪಟ್ಟ ನಾಲ್ಕು ಪಂಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ತ
ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕೋರಿಸ್ಥಾನೆ

ಮನೂತಿ ತಾ. ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ

ತಾ. ೨೨ ಅಗಚಿಂಬರ ಸಂನ ೧೮೭೯ ಅಸಮೀಪನಾ
ಯಿ ನೆಲೆಗೆ ತಾಲೂಕಮಜಕೂರ ಜಿ. ಕ. ರೂದ ರಾಪನ
ಬ ನುಬ್ಬರಾಪ ಇವರು ಬಂದು ಹಿಂದನೇವರ್ಗದ ಹು
ರ ಪರಿಕ್ಷೆ ತೆಗದುಕೊಂಡು ನಾಲಿಕ್ಕಿತಿ ಚಂನಾಂಗಿ
ತ್ತದೆಂಪು ಹಿಜ್ಜಿಸರ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಮ ವಾದ
ಬರಿದು ಉಗ ಯಾವತು ಜೆನರಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ
(೩೭೫) ಜನರ ಬಾಸೆಸುಮಾರಿ ಇರುವ ಸಂಣ ಪೂರಿಗೆ

ಕುಲ | ಪ್ರೇಮಂಪೂರ್ಣ ಕಳಾಧರಂಮಧುರವೀಣಾಪುಂ
ಜುಗಾನಪ್ರಿಯಂ ||೧||

ಅರ್ಥಪು— ಗೊಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹಿಂದಿನಲ್ಲಿ ಕಾಮಕ್ರೀಡೆ
ನ್ನು ಆಡಿ ಆನಂದ ಪಡುವವನೂ, ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಮುಹಕ್ಕೆ
ಂದ ದಾಯಕನೂ, ಭಕ್ತಜನರ ಇಚ್ಛಾಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರನೂ,
ಗದೇಶತೆಗಳಿಗೂ ಪ್ರೇಮನೂ; ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಲಾಪಂಚನೂ,
ಮುಲವಾದ ವೇಣುಗಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಿಯನೂ, ಅದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾ
ನಮಗೆ ಇಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಿ.

ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತಂ.

ಇದುವಿದ್ಯಾಧರಚಿತ್ತಕ್ಕೆರಪಕುಲ ಶ್ರೀಚಂದ್ರಭಾಗ್ಯೋದ
ಯಂ | ಇದುಕಾಮಪುಷ್ಪರಘುರಘುರಾಂಗರಮಹಾಶೃಂ

ಗಾರವೈರಾಗಪು ||

ಇದುಸಭೃಗ್ಗಳಕಾಲರಂಜನನಪನ್ನಾರಸೃದಾನಂನಿಜೆ |
ಇದುಕಾಮಪುಷ್ಪ ಸಭಾನಿಶಾಂತಕಲಶಂಶಾಂತೇಶನಿಚಾರ್ಥನಂ ||೧||
ಅರ್ಥಪು— ಇದು (ಈ) ಆನಂದಲಹರೀ, ಎಂಬ ಗ್ರಂ
) ಸಂದಿತರ ಚಿತ್ತವೆಂಬ ಕರೇ ಕಮಲದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಚಂ
ದು; ಕಾಮ ಪೀಡಿತರ ಶ್ರೀಂಗಾರದ ವೈರಾಗ್ಯಪು; ಸಾಧುಗಳ
ಶರಂಜನದ ನೂತನವಾದ ಸ್ವಾರಸೃದಾನಪು, ಕಾಮಪುಷ್ಪರಸೆ
ಮಂದಿರದ ಕಲಶಪು; ಮತ್ತು ಶಾಂತೇಶನ (ಕವಿಯ) ಇಜಾ
ಪು; ಎಂಬುವದು ವಿಶ್ವಯಪು.

ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತಂ

ತರುಣೋಪವೇಶನಮೆಂಬುವಬ್ಬರ ಸಕಂ ಭೃಂಗಸ್ವರೂಪಂ
ಮನೋ | ಹರಪಾಕೃಂಗಳಯೋಜನಾಸಾಸಿಗಂ ಮತ್ಸೃಂ

ಸುಕಾಪೃಂಗಳ =

ರದವರ ಸಾಲಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟದಕ್ಕೂ ಈಗಿರುವ ಮಾಸ್ತರ
 ಸಾಲಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಜಿತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದದಕ್ಕೂ ಬಹಳೇ
 ಪ್ರ ಅಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುತ್ತೇವೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ
 ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದರು ಸಾಲಗಳನ್ನೇ
 ಟ್ಟಿಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿರೂ ಮಾಸ್ತರ ದುರ್ಲಭ್ಯದಿಂದಾ ಸಾಲಿ ಪ್ರಾ
 ತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಎಂಬ ಸತ್ಯವಾದ ಬೋಧನವು
 ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದಿನಂಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ ಕಳುಹಿ
 ತಕ್ಕೆ ಚಂನ್ನಾಗಿ ಸಪ್ತಜುಜು ಕೊಟ್ಟಿರು ಇದರಿಂದ
 ಮಜಕೂರ ರಾಪಸಾಹೇಬ ಮಾಪಾಲೆದಾರರಾದ ಗುರುರಾವ ರ
 ಕರ ಇವರು ತಾ. ೧೧ ಜುಲಾಯಿ ಸಂನ ೧೮೭೯ ಇಸವಿ
 ಸಾ ಬಂದು ಮೇಲಿನ ರಾಪಸಾಹೇಬರಿಂದ ಪರಿಕ್ಷೆ ತೆಗದ
 ದು ಉತ್ತಮವಾದ ಪರಾಬರಿದು ಪ್ರಾರಪರಿಗೆ ವಿದ್ಯದ ಉ
 ಜನ ಕೊಟ್ಟಿರು ಇದರಿಂದಾ ನಾನು ಇವರ ಉಪಕಾರ ನೆ
 ತ್ತೇನೆ—ಇವರಿಂದ ಯಲ್ಲಾ ಸರಕಾರ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರೂ
 ರಜನರೂ ಸಾಲಿಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟರೆ ಸಂಪ್ತ ಹಳ್ಳಿಯ
 ಲಗಳು ಸ್ಥಿರಗೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಯನೂ ಸಂದೇಹ ವಿಲ್ಲ ಪ
 ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಪತ್ರ ವಿನಂತರ ಮಾಘಿಯಾಗಿ ಸ್ಥಳ ದೊ
 ಬೇಕು ಇಂತಿ ಬಿ||

ತಾ. ೧೧ನೇ ನಂಬರ	} ರಾಪ:ಚಂದ್ರ ತಿರಕೊ ಕುಲಕರ್ಣಿ
ಸ. ೧೮೭೯ ಇಸವಿ	
	ಲಮಾಸ್ತರ ಮನೂತಿ ತಾ. ಮು
	ಹಾಳ.

೦೦ ಶಾಲಾಪತ್ರ್‌ಪತ್ರ

— ೦ * ೦ —

ಕೆ ೧೫]

[ನವೆಂಬರ್ ೪]

ವಿಪ್ರಲ, ೧೮೮೦

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ
ವೃತ್ತಾಂತಗಳು.

ಸರ್ಕಾರೀ ಹಾಯ್‌ಸ್ಕೂಲಗಳಲ್ಲಿ, ಕಳೆಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಉಚ್ಚಾರಣೆಗಳು ಸೆಟ್‌ಗಳಾಗಿ. ಪದವಿಗಳು ಕೋಡಿ
ಯಲ್ಲಿಗೆ ಹೆದರಿಸುವುದರ ಕೆಲವನ್ನು ರೈಡ್‌ಪೀಸ್‌ನಂತೆ
ನ್ನು ನೋಡುವುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರೀಯ
ಮಾನ್ಯ ವಕ್ರಗಳಿಂದ ಕೊಡುವುದು. ಇದು ಬಹುಮಾನ
ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಕಳೆಯು
ನೋಡುವ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರವು ಸರ್ಕಾರೀಯವೆಂದೆ
ಅಡ್ಡಿಯಲ್ಲ.

— ೦ —

ಮಾನ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು
ಮುಂದೆ ಭೂಗರ್ಭಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಶೋಧ ಮಾಡಿ
ಸ್ಕೋಪ್‌ನ ನಿಜವಾದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಫೆಸರ್‌ಗೆ ಕೆಲವು

ಮಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಹೆಂರಿಯ

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇನಾಮು ಕೊಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಳೆದ ಇನ್ನೇ
ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರ ಸಭೆ ಕೂಡಿತ್ತು. ಆ ಸಭೆಗೆ ಬ್ರ
ಸರದಾರ ಜನರ ಹೆಂಡರು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷನೂ ನ
ಕೈಲಾಸಪಾಸೀ ಸಾತ್ಯಾ ಮಹಾರಾಜ ಯೆಂಬವರ ಪತ್ನಿ
ಕೂಡಿದ್ದಳಂತೆ. ಇದು ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದ
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ತ್ರೀ ಸಭೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

— ೦ —

ನೇರಂಟ ಪೀಟರ್ಸ್ ಬರ್ಗ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಪ್ರೊಫೆಸ
ರ ಮಿನಫ್ ಯೆಂಬುವರು ಬೌದ್ಧ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಶೋಧಕೆ
ಸ್ಕರ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ. ಆಫಗಾಣಿಸ್ತಾನ
ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಕುರುಹುಗಳು ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ
ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

— ೦ —

ಹೈನ್ರಿಕ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಹಾರಾಜರವರಿಗೆ ಇಷ್ಟರೊ
ರಕಾರದವರು ಸ್ವತಂತ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾ
ರಿ ಅಧಿಕಾರ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜರವರು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರ
ಸಾರ ಹೊತ್ತು ಕಾರಭಾರ ನಡೆಸುವರೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ

— ೦ —

ಅಭಿಷೇಕ ಬಂದದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಬೆಟ್ಟ ಸಾಲಗಳ ದ
ಕ್ಕೆ ಬಹು ಬೆಳೆಯುಳ್ಳ ಭೂಮಿಯೂ ಅತಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದ
ಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆಂದು ಪ್ರೊಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತು ಹತ್ತಿರ
ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಅಮೇರಿಕದ ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್
ಯ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿರುತ್ತ
ದೆಂದೂ, ಆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ವಸ್ತಿಯಾದರೂ ಅವೆ.

ರಾಜ್ಯದಂತೆ ಇರುತ್ತದೆಂತಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

—೦—

ಬಿಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಗೋವೆಯ ವರೆಗೆ ಆಗುವ ಹೊಗೆಬಂದಿ
ಮಾರ್ಗದ ಸಲುವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಸರ
ಸುರು ಹುಣಮು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಸುದ್ದಿಯುಂಟು.

—೦—

ಇದ ಜನಪರಿಯಿಂದ ಮೋಪ್ಪ ಅಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮನೀ ಆ
ಂಬ ಹಿಂದಿರ ಕೊಡುವ ಪಹಿವಾಟು ಪುರುಷಾಯಿತ
ಜನಪರೀ, ಫೆಬ್ರುವಾರೀ, ಇವೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ೫೪ ಲ
ಪಾಯಿ ಹುಂಡಿಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ಸರಕಾ
ಳಂ ಸೂಚಿ ರುಪಾಯಿ ಲಾಭವಾಯಿತೆಂದು ವರ್ತಮಾ
ಪತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ.

—೦—

ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನು ಮೊಂದು ಹೊ
ರ್ವಪನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ
ನ ಉದ್ದೋಗವು ಸಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಅವನು
ತ್ತಿಬ್ಬ ಬುಡ್ಧಿಪಂತನಿಗೆ, ನನ್ನ ಉದ್ದೋಗ ಕಡೆಗಣಲಕ್ಕೆ
ನು ಉಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ, ಆ ಯಾರದ
ಮವನು, ನೀನು ಕ್ರೈಸ್ತನಂತೆ ನೂಲಕ್ಕೆ ಯೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ರನೇ ಡಿಪನ ಪಾಪ: ಬದುಕಿದರೆ ನಿನ್ನ ಧರ್ಮವು ಜನ
ಮಾನೈ ಪಂಡೀತೆಂದು ಹೇಳಿದನಂತೆ.

—೦—

ಮಕ್ಕಾ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗ
ಯೂ ಯಾತ್ರನ್ನು ಜನರ ಅರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಕ್ಕಾಗಿ ಯೇನೇನು

ಅಲ್ಪಯೋಗಿ ಯೋತ್ರಸ್ಥ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಏನೇ
 ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುವದನ್ನು ಕುರಿತು ಶೋಧಪ
 ರಿವೋಲ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮುಂಬಯಿ ಸರ್ಕಾರದ
 ಪ್ರೊಫೆಸ್ಸರ್ ಮುಸಲಮಾನ ದಾಕ್ತರನನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿ
 ದ್ದಿದೆ.

—೦—

ಹಿಬ್ಬಿ ಜರ್ನಲ್ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಪತ್ರಕರ್ತನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ
 ಕೆಳಗಿನ ಸಹಾಯಕ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು
 ಸುಪ್ತಗೊಳಿಸಿದರೆ—

ಜರ್ನಲ್ —	೩೨೨೮	ರಶಿಯ —	೫
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ —	೨೫೦೯	ಅಮೆರಿಕ —	೯೦
ಪ್ರೆಸ್ —	೨೦೦೦	ಏಶಿಯ —	೩
ಇತರೆ —	೧೨೨೬	ಆಫ್ರಿಕ —	—
ತಸ್ತಿಯ —	೧೨೦೦	ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯ —	೧

—೦—

ಸರ್ವದಂಶಕ್ಕೆ ಅರಬೀ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮೇಲಾದ ಒಳಪ
 ರಾತ್ರವೆಂದು ಪ್ರೊಫೆಸ್ಸರ್ ಸಿಂಹಲವ್ವೀಯಾಡು ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರತಿ
 ನುತಾನಂತೆ.

—೦—

ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಫೆಸ್ಸರ್ ಒಗೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಇರುತ್ತಾ
 ಅದರ ಚಿನ್ನ ಚರ್ಪದ ಕೆಳಗೆ ಅತಿ ದೀಕ್ಷವಾದ ವಿಷವಿರುತ್ತಾ
 ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾಡು ಜನರು ಆ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಅದರ
 ತೆಕ್ಕೊಂದು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಾಣಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ.

ಹದೆ.

—೦—

ಅಮೇರಿಕದ ಹೊಳೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿ ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅಗ ಹಡಗಗಳು ನದಿ ಅಕ್ಕಿ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೊಳೆದ ಪರ್ಷ ಪೊಬ್ಬ ಸ್ಥಪಂತನು ಗಡ್ಡೆಗೊಂಡ ಹೊಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊಗೆಬಂದಿ ನ್ನು ನಡೆಸುವ ಕ್ರಿಯೆತ್ನ ಮಾಡಿ ಕಬೇಗಾಣಿಸಿದನು ನೆಂಟ ಲೆನ್ಸ ಯೆಂಬ ಹೊಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕಳೆದ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊ ಬಂದಿಯು ತಡವಿಗೆ ಏಂ ಪ್ರಯದಂತೆ ನಡಿಯುತ್ತಿತ್ತಂತೆ?

—೦—

ಈ ತಿಂಗಳಿನ ಉದ್ದೇಶವೆಂಬುದು ಸುಣಿಯಲ್ಲಿ “ಮಾ ಪ್ರಭವ, ಯೆಂಬ ಹೊಸ ವರ್ತಮಾನವತ್ತಪ್ಪ ಪ್ರತಿ ದಿವ ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಹೊ ರುವ ವರ್ತಮಾನ ವತ್ತಪ್ಪ ಇದೇ ಮೊದಲನೇದು

—೦—

ಸುಣಿಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ಸಮಾಚಾರವು ಮುಂ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಗತಕ್ಕದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಪಾ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟ ಸಪ ಉದ್ದೇಶವಾರನು ಎಂ ಮಂದಿ ರೊಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪರ್ವದ ವರ್ಗಣೆಯು ಇ ಪರಿಗೆ ಸುದೂರು ಎಂ ರೂಪಾಯಿ ಜಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರಿಂದ ನೋಡಲಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ವರ ಉದ್ದೇಶವು ಜ ಗೆ ಪ್ರಿಯಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

—೦—

ಮೆ. ರಸಲ್ ಧೋರೆಗಳು ಕಾಡದಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಈ ತಿಂಗಳ ಡಿಯಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲದ ಸೂಟಿಯು ೧೫ನೇ ತಾರೀ
ದ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಪ್ರೀನಿಂಗಕಾಲೇಜು ೨೫ನೇ ತಾರೀ
ದ ಬಂದಾಗ:ವರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೆವೆ.

ರಾ. ಸಾ. ಹೆಸುಟಿ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ ಧಾರವಾಡ ಇಪ್ಪ
ಫೀಸು ಸಹಿತ ಈಗ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ.

Mulki Examination Questions

ಮುಖಕಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

ಕಡಿಮೆ ಪ್ರತಿಯ ಸರಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳ
ಯೋಗ್ಯರೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಸರಟ
ಫೀಕೀಟ ಪರಿಕ್ಷೆಯು.

೨ನೇ ಪರ್ಗ. ಧಾರವಾಡ. ೧೮೭೯.

ಹಿಂದೆ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆಯು.

(ಪ್ರತಿ ಬಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ ಬರದ ಅಂಕಿಯು.

ಪ್ರಶ್ನೆ ಪೂರ್ಣ ಗುಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.)

೧ ಕೆಳಗೆ ಬರದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನಾಯಿತು?

(ಅ) ೧೧೭೪. ೧೪೮೬. ೧೬೧೫. ೧೭೦೮. ೧೭
೧೮೧೨. ೧೮೪೫. ೧೮೪೯.

(ಬ) ಕೆಳಗೆ ಬರದ ಸಂಗತಿಗಳು ಯಾವ ವರ್ಷಗಳ
ಆದವು?

(೧) ಪಿಟ್ ಸಾಹೇಬರ ಕಾಯಿದೆ. (೨) ಪಾರಸ ಹೆ
ಗಸ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋದದ್ದು.

(೩) ನಂದಕುಮಾರನ ಮರಣ. (೪) ಗುಡಾರದ ಕರಾರ.

೨. ಅಕಬರ, ಧನೇ ಮಾಧವರಾಜ, ಹೈದರ, ಅರ್ದಾ
ನಾರ್ ಪಾಲಸ ಸರಾಪಯರ ಕೂಟ, ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ
ಮೂರು ಪುರುಷರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಚರಿತ್ರೆ ಬರಿ. ೧೦

೩. ಹುಂಗಳೂರ, ಸಾಲಬಾಯಿ, ಚನ್ನಪ್ಪದ ಬಿಜಂ
ಬಿಜೆಗಳು ಎಂದು ಅದಪ್ಪ? ಅವುಗಳ ಕರಾರುಗಳೇನು? ೯

೪. ಶಿಕ್ರಿ, ಸಾಲಿಂಗಡ, ಅಲಪಾಳ, ಆರಗಾಂಪ,
ಫಿರೋಜಕಣಾ ಜಬಲಪೂರ, ಹುರೀದಪೂರ, ದಿ
ಲ್ಲಿ ಫಗಮ, ಈ ಕಾಳಗಗಳು ಎಂದು ಯಾವ ಜನಾಂ
ಗದವರ ನಡುವೆ. ಯಾವ ಸೈನ್ಯಾಧಿಪತಿಗಳು ನಡುವೆ ಯಾ
ವ ಸರಿಗಾಣಮಾಡಿದ ಅದಪ್ಪ? ೬

೫. ಬ್ರಹ್ಮಿಯವರ ಕೂಡ ಯುದ್ಧ ನೇಸಾಳದವರ
ಕೂಡ ಯುದ್ಧ ಮೈಸೂರ ಸಂಗಡ ೨ನೇ ಯುದ್ಧ, ಮ
ಹಾರಾಷ್ಟ್ರರ ಕೂಡಾ ಮೊದಲನೇ ಯುದ್ಧ ಅಗುವದ
ಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವವು? ೧೦

೬. ಕಾಬ್ರಾಲ ಪಾನೊಲೋಗಾಮಾ ಇನ್ನ ಇಂಡಿಯಾ
ಕಂಪನಿ ಇವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಗೊತ್ತು ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಬರಿ. ೯

೭. ಸಕ್ಷಿಣಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ದೇಶವು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿ
ನಾಡುಗಳು ಕೊಡಗ ದೇಶವು ಇಂಗ್ಲಿಷರಿಗೆ ಎಂದು ಹ್ಯಾ
ಗೆ ಶಿಕ್ರಿವು. ೯

೮. ಮುಸಲಮಾನರಗಿಂತಲೂ ಮೊದಲು ಹಿಂದು
ಸ್ಥಾನದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದ ಸುರಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು
ಯಾರು? ಅವರ ವಿಷಯದ ಏನು ಗೊತ್ತು ಅದು? ೯

೯. ಹಿಂದು ಜನರ ಸ್ವಭಾವ. ಧರ್ಮ ಅವರ ಮ
ರಾಣಿಕ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಬಂಧದ ಅರಸರಾರು ಅವರು

ಎಲ್ಲ ಅಳಿದರು?

ಕಡಿಮೆ ಪ್ರತಿ ಸರಕಾರದ ಉದ್ಯೋಗಗಳ,
ಯೋಗ್ಯರೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಸರಬರಾಜು
ಫಿಕ್ಸೇಟ ಪರಿಶ್ಕೇಯ.

ಎನೇ ಪರ್ಗ. ಧಾರವಾಡ. ೧೯೭೯.

ಭೂಗೋಲವು.

(ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಲ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬರೆದು
ಹತ್ತರ ಅಂಕಿಯು ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಪೂರ್ಣ ಗುಣಗ
ನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.)

೧ ಭೂತಿರ, ಬೆಟ್ಟ, ಬೈಲು, ಹಿತ್ತು, ಸಕ್ಕೇಪಟ ಉ
ಗಮ, ಸಂಗಮ, ಪಾತ್ರ, ಸಂಯೋಗಭೂಮಿ ಇವುಗಳ
ಪಾಞ್ಚಿಕಗಳನ್ನು, ಬರೆದು, ಇವುಗಳಿಗೆ ವಿವರೀತಪಾ
ದಪ್ರಗಲ್ಬವಪಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು
ಹೇಳಿ.

೨ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿ
ಸಿದಂತೆ ಕೋಷ್ಟಕಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ

ಹೆಸರು.	ಏನು.	ಎಲ್ಲ ಅದೆ.	ಯಾತರ ಸಲುವಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧ.

ಪೂನಾರ, ಹಿಂದುಕುಶ, ಸೋಕೋತ್ರ, ಕಿಂಗಖಾನ್,
 ಗೂನ, ಬಿಲಾತ, ಒಟ್ಟಿಖಿಯಾ, ನೀಲಗಿರಿ, ಕರ್ನಾ
 ಖ, ಧವಲಗಿರಿ, ಪಿಂಡನ, ಲಖನ್, ಬೂನಾ, ಬಿಡನ,
 ಪಪ್ಪರಮೂಲ, ಅಕ್ಬರ್‌ಖಾನ್, ತಿತಿಕಾಕಾ, ನಾಂಬಿಗರಾ,
 ಜಬ್ರಲ್ಪರ, ಪಾರಾನಾ, ತಿಂಬಕಾ, ಬರೋಸಾ, ಸೆಂ
 ಹೆಲಿನಾ, ಹಾಗು ಕೇರೊ.

ಇ ಪ್ರತ್ಯಯೋಗಗನ ಎಲ್ಲ ಸಂಯೋಗ ಭೂಮಿಗಳಂ
ದ, ಆದಿಯೊ ಇಂದದ ಸಂಯೋಗಗಳೂ, ಅಪೇರಿ
ಯ ದ್ವೀಪಕಲ್ಪಗಳೂ ಇರುವಿರಿ.

೪ ನ್ನೇಜರ, ಅದೇರಿಯವನು. ಕೃಷ್ಣಾ, ಓಲಗಾಡೆಪ್ಪ,
ಪ್ಪಿನ ನರಿಗಳ ಪಾಸೆಯಿಂದನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಕೋವ್ವಕ
(ಇಂತನು) ಸುಂತಿ ನಲಿಯದಿ.

ಸುಖಿಯು ಹೆಸರು.	
ಅಂಗಳ. ವೃತ್ತ.	
ಸುಖಿಯುಪ ಉಕ್ತಿ.	
ಆರುಕ್ಕೆ ಕೂಡುವ ಬೆರಗು.	
ರೂಗಳ.	
ರೂಪು ಪುರಾಣಗಳಿಗೂ.	
ನಂದ ಪುರಾಣಗಳಿಗೂ.	
ಪುರಾಣಗಳಿಗೂ.	
ಪುರಾಣಗಳಿಗೂ.	

ನಕ್ಷೆಯೊಳಿರುವ ತೆಗೆದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆ ಆಶ್ರಿತ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಸ್ಥಾವುಗಳ ಮಾರ್ಯಾದೆಗಳೆನಿಸಿ, ಎಲ್ಲ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳನ್ನು ಗಂಗಾ, ಸಿಂಧು, ಗೋದಾವರಿ, ಚಂಭಲ ನದಿಗಳ ಪ್ರವಾಹಗಳೆನಿಸಿ, ಬರೆದು, ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಸ್ಥಳಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕವೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬರಿಯಿರಿ.

ಮಾಡುಜೇರಿ, ಶ್ರೀನಗರ, ತಾಸಿನುವಿನ, ಠಠಾ ಸರಾತಿಪಗಡ, ಕುನಾನೋರ, ಲಖನೌ, ಅಕೋಲಾ ಸುರತ, ವಿಜಾಪುರ, ತಂಜಾವುರ, ಅರ್ಕಾಟ, ಜಗನ್ನಾಥ, ನಾಶಿಕ ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರು.

೧೪

೭ (ಅ) ಮುಂಬಯಿಂದ ಲಂಡನಕ್ಕೂ, ಕಾನ್ಸನ್ಪಾಂಟಿನೋಪಲಿರಿಂದ ಸೆಂಟ್ರಾಲ್ ಬರ್ಗಕ್ಕೂ, ಹಡಗದೊಳಗಿಂದಲೇ ದಂಡಿಗುಂಟ ಹೋದರೆ ಯಾವುದು ಸಮುದ್ರ ಉಪನಾಗರ ಅಪಾತಗಳು ಹತ್ತುತ್ತವೆ ಹೇಳಿರಿ.

೨

(ಬಿ) ಯಾವ ಗೋಲಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ನೀರು ಹೆಚ್ಚಿದೆ; ವಿಷುವತ್ತ ಯಾವ ದೇಶಗಳೊಳಗಿಂದ ಹಾಯ್ದಿದೆ; ವಿಷುವತ್ತದ ಎರಡೂ ಮಗ್ಗಲಿರುವ ಖಂಡಗಳಾವವು; ಅವೇರಿಕ ಖಂಡದ ನದಿಗಳು ಬಹು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಪುಷ್ಕಪುಷ್ಕಗಳಾಗಿ; ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಉತ್ಕರಗಳೆನಿಸಿ ಉಪಾಚರಣೆ ನಮೇತ ಬರಿಯಿರಿ.

೩

೭ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ, ಟಿಬೆತ್, ನೆಪಾಲ್, ಚೀನ, ಇಂದಿಗೂ ಈ ನಾಲ್ಕು ದೇಶಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಳಗೆ

ದಂತೆ ಕೋಷ್ಟಕಗಳನ್ನು ಕಾಕಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ. ೬

ಶಬ್ದ ರೂಪ	ಪರಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಪರಮೇಶ್ವರದಿಂದ ಹೋಗುವ ಸುಖವು ಸರ್ವ ರೂಪಗಳು.	ಪರಮೇಶ್ವರದಿಂದ ಹೋಗುವ ಸುಖವು ಗುಣಗಳು.	ಪರಮೇಶ್ವರದಿಂದ ಹೋಗುವ ಸುಖವು ಗುಣವು.	ಜನಾಂಗದವ ರಾಗು.

೮ (ಅ) ಮಂಜು, ಆಣಾಕಲ್ಲು, ಶಿಡಿಲು, ಕಾಮನ
ಬಿಲ್ಲು, ಹಾಳೆಗೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ. ಸವಿ
ಸ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಜು,
ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು ಕೃತ್ರಿಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಹಾಳೆ
ಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವವು. ೫

(ಬ) ಯಾಮೋತ್ತರ, ಕ್ಷಿಪ್ರ, ವಿಷ್ಣುಪುತ್ರ, ಧ್ರು
ವ ಇವುಗಳ ಪ್ರಾಚೀನಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ೬

೯. ಚಂದ್ರ ಗ್ರಹಣಕ್ಕೂ ಸೂರ್ಯ ಗ್ರಹಣಕ್ಕೂ ಏ
ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ? ಕಂಕಣಾಕೃತಿ ಚಂದ್ರ ಗ್ರಹಣವು
ಆಗುವದಿಲ್ಲ ಎಂಬದನ್ನು ಬರೆದು, ಬಗ್ರಾನ ಚಂದ್ರ ಗ್ರ
ಹಣವನ್ನು ಆಕೃತಿ ನಹಿತವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿ. ೭

೧೦ (ಅ) ಚಂದ್ರನ ಕಲೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಹಾಗೂ
ವೃಷ್ಟಿಯ ರಾಶುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಆಕೃ
ತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಹೀಗಿರುವ ಕಾರಣ
ಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ. ೮

(ಬಿ) ಸೂರ್ಯನು ಕ್ಷೇತಿಜಕ್ಕೆ ಸಮಾಂತರವಾಗಿ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಾನೆ?

—೦—

Biographical Notes

ದೊಡ್ಡ ವರಚರಿತ್ರೆಗಳು

ಸೆಮಿರಾಮಿಸ್—ಈ ಸ್ತ್ರೀಯಳು ಅಸೀರಿಯಾ ರಾಜ್ಯ ಅರಸನಾದ ನಾಬಿನಸೆ ಎಂಬವನ ಹೆಂಡತಿಯು. ಇವಳು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಪರಶೂರ ಸಮಾಧಿ ಕಾಲ. ಇದ್ದಳು ಯುದ್ಧ ಪ್ರಸಂಗದ ತನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇವಳು ಮೊದಲು ನಾಬಿನಸನ ಪೈಕಿಳನ್ನ ಗುಮಾಸ್ತನಾಗಿ ಹಿಬ್ಬನ ದೇಶದಿಂದ ನಾಬಿನಸನು ಈಶೆಯನ್ನು ಅನುಹರಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಈ ಗುಮಾಸ್ತನನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಘಾತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು.

ತನ್ನ ಗಂಡನ ಮೂಲದ ನಂತರ, ಸೆಮಿರಾಮಿಸ್ ಎಂಬವಳು ಕ್ರಿಸ್ತೀ ಶಕದ ಮುಂಚೆ ೨೦೦೦ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಾಭಿವಿಕ್ತಳಾದಳು. ಈವಳು ನಿನಚ್ಚೆ ವಜ್ರಗುಪ್ತೆ, ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬಿಡಿಸ್ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ತಂದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಳಾದಳು, ಎರಡು ಬಹಳವಾಗಿ ಶೃಂಗರಿಸಿದಳು. ಮೃಗವು ಜಜ್ಜಿಹಾಗಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರತಿ ಹಿಂದು ಪೆಟ್ಟು, ಕುಳ್ಳಿತೆಯ ಹದ ಪ್ರಮು ಪೆಟ್ಟು; ಮುಳ್ಳೆಪಟ್ಟು ಯಾವುದೇ ಹಿಂದು ಹರಿಮು ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಮಜ್ಜಿಗವು ದ್ವಿಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದರ ಸುತ್ತಲೆ ನೀರು ಹುರಿದು ಈವಳಾದ ಅಗಳಶೆಯು, ಮೇಲ್ಪುಗದಲ್ಲಿ ಕುಡುರಗಳನ್ನು ಹಾಜ್ಜಿಡ ಅರು ಕಡಗ

೧ ಅಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗುವಷ್ಟು ದೃಷ್ಟವಾಗಿದ್ದ ಉ
ದ ಗೋಡೆಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಹು ದೃಷ್ಟವಾ
ಯ ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಬಾಗಿಲುಗಳು ಹಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು.

ಈ ಪುನರಾವೇಶವು ಅರಸನು ಅಧಿಯೋಗಿಯಾ,
ರಸಿಯಾ ದೀಪಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪಾತಿ ತಂದ ರಾಜ್ಯ
ನ್ನು ದಬ್ಬಿಸಿದಳು. ಕೊನೆಗೆ ಅವಳು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ
ಮೀಲೆ ಅಭಿಯೋಗ ಮಾಡದೇನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಹೇ
ಳ ನೈವೃಪನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಮರಾಠ ಅರ
ಸ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅರಸರಿದ್ದರು; ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ನೆ
ರವರಾದ ಮರಾಠ ಅರಸರಾದ ಹತ್ತರ ಅರಸರಿದ್ದರು
ದ, ಇವಳು ಹಿಂದು ಉಪಾಂಶ ಮಾಡಿದಳು. ಏ
ದರಲ್ಲಿ, -- ವಿತ್ತಗಳ ತೊಗಲಗಳನ್ನು ಅವಳ ಅಕಾರ
ದಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಸಿ, ಅವಳನ್ನು ತಂದ ಹಿಂಟಿಗಳಿಗೆ ತೊ
ಲಿಸಿಕೊಂಡು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕೈರಾಳಿ. ದೊಡ್ಡದ್ದು ನಿಂ
ದಳೊಂದು ನೋಡುವವರಿಗೆ ಈ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಅವಳ ಹಿಂ
ಡೋಪದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅನೇಕಿಯಾದವರ
ದೊ, ತೀರ ಸುಖವಿಸಿದಾಗ, ಇವರ ತಂತ್ರೋಪಾಯ
ವು ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಹಿಂದು ಜನರ ವಿಜಯದ ಅವಳ
ವು ಹಿಳ್ಳೆ ಅವೇಶವಿಂದ ಎದುರಾಳಿಗಳ ದೊಡ್ಡವಳನ್ನು
ರಿಗಳನ್ನು ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟೊಡಿಸಿ, ನೂರಾರು ಮಂದಿ ಅನೇ
ಯಂನರನ್ನು ತುಳಿತು ದ್ವಂದ್ವ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟವು. ಈ ಪೋ
ತರವಾದ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಣಿಯು ಬಹಳ ಘಾಯ
ವು ಪಾಲಿಸಿ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯ ಕಳೆದಳು.

ಈ ವಿಷಯ ಇವಳು ಬಳಿಯವರಾದ ಮರಾಠ ಅರಸರ ಗೋ

ಮಂಡಿರದಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಿವಿಯಾನ್ ನೆಂಬ
ಕಿಯ ಸ್ವನಾತ್ರನು ತನಗೆ ಏಳ್ವವಾಗಬೀಕೆಂದೂ ಅವನ
ವಧೆಗೈದನಂತೆ.

ಸಿಸೂಸ್ತ್ರೀಗನು— ಮಹಾ ಕೀರ್ತಿಪಂತನಾದ ಈ
ರನನು ಕ್ರಿಸ್ತೀ ಶಕದ ಮುಂಚೆ ೧೫೦೦ನೇ ವರುಷದಲ್ಲ
ಇಜಿಪ್ತ ದೇಶದವನಾದನು. ಅವನು ಕ್ರೈಸ್ತಿಯನ್ನೇ ತಂ
ಕೈಪಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಅಪಾರವ
ದ ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ಇಜಿಪ್ತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟನು.

ಅತನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದನು.
ಮತ್ತು ತಾನು ಜಯ ಹೊಂದಿದೆಯಲ್ಲಿ 'ರಾಜಾಧಿ ರಾಜನಾಗಿ'
ನಿಸೂಸ್ತ್ರೀನು ಈ ತೀರೆಯನ್ನು ತಂದ ಭುಜ ಬಲಿಯಿಂದ
ದ್ದನು, ಎಂಬೀ ಹೊಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೆತ್ತಿಸಿದ ಕಲ್ಲಿನ ಸ್ತಂಭ
ಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಗಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು.

ಯುದ್ಧ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ನಿಸೂಸ್ತ್ರೀನು ತಂದ ಸಂಗಡ ಅನೇಕ
ಮಂದಿ ಶರೆಯವರನ್ನೂ, ದ್ರವ್ಯ ಹೇರಿದ ಅನೇಕ ಹುಡುಗರ
ನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹಜಪ್ತಕ್ಕೆ ತಿರಿಗಿ ಬಂದನು. ಅವನು ಸರ
ಹಿದನು ಕೊಂಡುಬಂದಿದ್ದ ಅರಸರನ್ನು ಕಂದರೆಗಳಂತೆ ತಂದ
ರಥಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ನಾಲಾಗಿ ಹೊಡೆಕೊಂಡು, ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಾಗಿ ದೇ
ವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ, ಆ ಅರಸರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ಹಿಂದಿ
ರಿಗಿ ರಥದ ಗಾಲಿಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಂಡ
ನು; ನೀನು ಗಾಲಿಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟು ಲಕ್ಷಗೊಟ್ಟು ನೋಡುವದಕ್ಕೇಂದು
ನಿಸೂಸ್ತ್ರೀನು ಆ ಅರಸನಿಗೆ ಕೇಳಲು, ಅವನು— ನ್ನಾವಿ, ಈ
ಕ್ಷಣವೇ ಮೆಲಕ್ಕಿದ್ದ ಗಾಲಿಯ ಹಲ್ಲು ತೀರ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿಡಿದಿರುವದಿ
ನ್ನು ನೋಡಿ, ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಾಣವಾದರೂ ಇದೇಮೇರೆಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವ

ಬದಾಗಿ ನನಗೆ ತಿಳಿಯತೊಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟನು. ಈ ಮೂ
ವಿಚಾರ ತೀಲನಾದ ನಿನಾಸ್ತಿಸನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಾಗಿದ್ದರಿಂದ,
ನು ರಾಜಕುಮಾರರನ್ನು ತನ್ನ ರಥಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಎಂದೂ ಹ
ಲ್ಲವಂತೆ.

ತದನಂತರ ನಿನಾಸ್ತಿಸನು ತನ್ನ ದೇಶ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕೆಲ
ತೊಡಗಿದನು; ನೀಲ ನದಿಯು ತುಂಬಿ ಒಂದಾಗ್ಗೆ ತನ್ನ
ಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಪಂಚಾನ ಹಿಡ್ಡು
ನ್ನು ಹಾಕಿಸಿ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಎತ್ತರಗೊಳಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಎಷ್ಟೋ
ಶಿವೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಕಡಿಸಿದನು. ಅವನು ಮುಖ್ಯನ ಕಾಲಕ್ಕೆ
ದನಾಗಿ ಬಹಳ ದುಃಖಪಟ್ಟು ಅತ್ಯಂತ ಮೂಡಕೊಂಡನು.

Female Education.

ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣವು ವಿಷಯವಾಗಿ ನಿಬಂಧ (೩)

(೬೪ನೇ ಪುಟದ ಮುಂದೆ ನೋಡು)

—ಶ್ಲೋಕ—

ಸದ್ವಿದ್ಯಾಯೋಗಿಕಶೀಂತಂ | ಪರಾಸ್ಪೋದರ ಪೋರಣೇ ||
ಶುರೂಃಪೃಶನಮಾಪ್ನೋತಿ | ರೇರೇರಾಮಾತಿಬ್ರವನ್ ||
ಯಾರಿಗಾದರೂ, ಸದ್ವಿದ್ಯ ಇದ್ದರೆ, ಯಾರ ಜಿಂತೆ? ಯಾ
ದರೆ, — ಗಳ ಮುಂತಾದ ಸತ್ತಿಗಳು ಅಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ನುಡಿ
ವಿದ್ಯದಿಂದ ಎಲೋ ಗಾಪನೆಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಉದರ
ವಿಷಣಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಅಂದವೇಲೆ ಸಂಗಸರಂ
ಮುನುಷ್ಯ ವಿದ್ಯದಿಂದ, ಕಾರಣ ಇವರ ವಿದ್ಯದಿಂದ ಎಷ್ಟು
ಯೋಗವೆಂಬದು ಸ್ಪಷ್ಟವೇ ಸರಿ.

ವಿದ್ಯಕಲಿತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ವೃದ್ಧಿಪಾತಿ ಮುಂತಾದ ದುರಾ

ಜಾಲಿಗಳಾಗುವಂತೆ ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲಂತೆ ಕೆ
ಲೆಲ್ಲಾ ಮಂಟು. ಇದು ದೇವರ ವಿಶೇಷತವಾದ ಸಂಗತಿಯೆ
ನಿ. ರೇಕಂಡರೆ, ಅಶ್ವಾಸಿಗಳಂತೆ ಜನರು ಮುಖ ಅಪ್ಪೆ
ರ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೆದರರು. ಆದರೆ, — ಬ
ಸಿಗಳು ಎಂದಿಗೂ ಪೂಜಾರಿಗಳು, ಯಾಕಂದರೆ, — ಇ
ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯತೆಗನು ಶಾಸನವೂ, ಪಾಲೋಕದ
ದೇವರಿಂದ ಅಗುವ ಕಾನೂನವೂ, ಅದರ ಜ್ಞಾನವೆಷ್ಟೆ. ವಿನ
ಯವಾಗಲು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗದು. ಏ ತ್ತು ನರ್ತಕರು - ವಿಶ್ವಕ
ಯೋಗಿ - ನ್ನು ನರ್ತಕರಾದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾದುದಾಗಿ ಇ
ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಾ.

ಹೊಗಳಿಕೆಗೆ ವಿನ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೇ, ಅವರನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುತ್ತಾ ತಿರುಗಿಬಿಡಬೇಕೆಂದು? ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡರಿಂದ ಬೇಡು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಈ ಸಾಧನವು ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದ ಅಧ್ಯಯನವೇ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ.

ಶಿಲ್ಪ ಪಾಠ್ಯದ ಪ್ರಾಚಾರ, ನಿರ್ಮಾಣ ಕೃತಿ.

ಶೂರರೊಡನೆ, ಕೂಡಿದವನು ಎಂಬ ಇಬ್ಬರೂ ಪಕ್ಷಗಳೂ
ರೂಪ ಅನುಸರಿಸುವರು ಎಂದು ನಮಗೆ ಹೃದಯದಿಂದ ತಿಳಿದು
ಬಂದು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಹುಡುಗನಿಗೆ, ಕುಲಕಕ್ಕಾಗಿ, ಕಲಿಕೆಗೆ
ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ನಿಜವು ಎಂಬುದು
ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಎಂಬುದು ಅತಿ
ಕಡಿಮೆ ರಾಜ್ಯವುಂಟಾದರೆ ಅಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟುಯೇ ಇರುವುದು
ನಿಜವು. ಈ ರೀತಿ ಜನಗಳಿಗೆ ನುಡಿಸುವುದುಂಟಾದರೆ
ಯಾರು ಎಂಬುದು ತಿಳಿದು, ಹಲವು ಅಂಶ ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ
— ಸಮಗ್ರವಾಗಿರುವುದು ಎಂಬುದುಂಟು. ಅಕಾಲಕ್ಕಾಗಿ,

ಮಿಗೂ, ಬೌದ್ಧರಿಗೆ ಕಗ್ಗತ್ತಲನಂಥ. ಮರವನ್ನು ತಂಪು ನೆ-
ಯ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಪೆಟಗಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟು ರಕ್ತ ಸ್ನಾನ
ವರೆದುದರಿಗೆ ಬಂದನು. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರು ಭಯಪಟ್ಟು-
ಬಂದು ಗಿಡವನ್ನೇರಿದರು. ರಾಕ್ಷಸನು ಆಗೇ ಗಿಡದ ಕೆಳಗೆ ಪೆಟಗಿ
ಳಿಸಿ ಅದರ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲಾಗಿ, ಅದರೊಳಗಿಂದ
ಬಿಟ್ಟು ಸುಂದರಸ್ತ್ರೀಯ ಹೊರಡಲು ಆಕೆಯ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿ-
ಡೀದಗಳನ್ನಾಡಿ, ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ತಂಪು ತಲೆಯುಂಟು-
ಪ್ರಸಿದನು. ಆಗಲವಳು ಮೆಲ್ಲಕೆ ಅವನ ತಲೆಗಿಂಬು ಆ ಬ-
ಿ ಪೆಟಗಿಯುಂಟು ಪಾಲಿಗಾಗಿ ಆತ್ತು ಇತ್ತು ನೋಡುತ್ತಿ-
ರಿ, ಈಗಿಡದ ಮೇಲಿಡ್ಲಿ ಈರ್ಪರನ್ನು ಕಂಡಳು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ
ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದು ಬಂದಿ ಎಂದು ನೋಡುವೆ ಮಾಡಿದಳು. ಅದಕ್ಕಪ-
—“ನಾಪು ರಾಕ್ಷಸನಿಗೆ ಹೆದರುತ್ತೀವೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಕ-
ಗೂನಿ ನಾಪು ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದು ಬರುವ ಆಗ್ರಹ ಮಾಡಬಾ-
ದೊಂದು ಎಷ್ಟು ಪರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಾಗ್ಯೂ ಕೇಳದೆ ಸುಮ್ಮ-
ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದು ಬರುತ್ತೀರಾ? ಇಲ್ಲವೆ ರಕ್ತ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸ-
ನೀ? ಅಂದಲು, ಅವರು ಅಂಜಿ ನಿರುಪಾಯರಾಗಿ ಇಳಿ-
ಬಂದರು. ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ಬಂದು ಗಿಡದ ಬೊಡ್ಡೆ
ಮೆಲ್ಲ ಕರೆದೊಯ್ದು ಭೋಗ ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಗುರ್ತು
ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಹತ್ತಿರುಪ ಬೆರಳುಂಗರ ಇಸಕೊಂಡು, ತಂ-
ಪೆಟಗಿಯೊಳಗಿನ ಸರಬಲ್ಲ ಪೋಣಿಸಿ ಆ ಸರಸನ್ನು ರಾ-
ಕೂವೂರರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಅಂದದ್ದು:— ಈ ರಕ್ತ ಸ್ನಾನ ಹೇಣಿ
ವಮಾಡಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಈ ಪೆಟಗಿಯಲ್ಲಿಯ ಯಾವಾಗಲೂ ತ-
ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ನಮ್ಮದಾದ ಬುದ್ಧ
ಪಾಲಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಾನೆ. ಅದರೂ ನಾನು ಫು

ಗಳು ಇವನ ಕಂಠಿಗೆ ಇಂಗು ಹಚ್ಚಿ ಹಚ್ಚುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹೈ
ನ ಪರಿಗೆ ನಂನ ಕೂಡ ನಮೂಗಮ ಮಾಡಿದ ಪುರಷರು
ಮಿಬ್ಬರನ್ನು ಕೂಡಿ ೧೦೦ ಮಂದಿ ಆದರು ಇದರ ಮೇಲೆ
ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಕಾಯುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನೀವೇ ಗ್ರಹಿ
ಹುದು. ಆದನರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಂಮ ಕೂಡ ಗತ
ರಾಗಿಬೇಕೆಂದು ಅವರನ್ನು ಕಾಯುವ ಪುರಷರು
ರು ಅವರು ತಂಮ ತಂಮ ವಿಷವಳಕೆಯಿಂದ ಬಿಟ್ಟು
ಬಿಟ್ಟರು. ಹೈತೂ ಸುರರ ಉಪಾಯಗಳು ಅವರಲ
ಲಾರವು.

—ಶ್ಲೋಕವು—

ಒಳಸುಬರಣಾ ಮುಷ್ಪಾಣಾ | ಶ್ವೇತಕಾಕ ನಿಮಾನವಂ ||
ಮತ್ಸ್ಯಪಾದ ಜಲಂದ್ರಪ್ಪಾ | ನಾರೀಹೃದಯ ನಪಶ್ಯತಿ ||
ಅತ್ತಿಹಾಪನ್ನಾ ಬಿಳಿ ಕಾಗಿಯನ್ನಾ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮೀ
ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನಾ, ಕಾಣಬಹುದು. ಪರಂತು ಹೆಂಗನರ ಅಂ
ಗವ ನಿಳಿಯುವದು ಅಶ್ಯಕ್ಯವು. ಆದ ಕಾರಣಾ ಜಾಣರಾ
ರು ಈ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಅಂದಳು. ಇದ
ಕೆಳ ಅರಸು ಮಕ್ಕಳು ಬುದ್ಧಿಕಲತವರಾಗಿ ತಂಮ ರಾ
ಕೆ ಹೋಗಿ ಎರಡನೇ ಲಗ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಖ
ದಿದ್ದರು.

(ಮುಂದೆ ನಾಗುವದು)

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಹೆಂಗುಮಕ್ಕಳ ತಾಲೆ } ಹಣಮಂತ ಭೀಮತಿಂಗ(ಧ
ನಂ || ೧೨! ೪ || ೨೦ನೇ || } ದಾದ)ಹೆ. ಮಾ. ಹೆಂಗು
ಕಳ ತಾಲೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ನಂ ||

Uttara Ramacharitra.

ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರೆ
೩ನೇ ಅಂಕವು

(೬೮ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನೂಗಿದ್ದು)

ತರಳವೃತ್ತಂ

ಅನುಮತಂ ನಿವೇಗಿಲ್ಲ ಮುಂದಿರದಲ್ಲರಲ್ ಸಖಿಯೆಂದುನಿರ್
ಜನವನಂತದಿ ಬಿಟ್ಟಿನಾಂ ತೃಣದಂತೆ ದುಃಖಿಸಲಿಲ್ಲವು ||
ಮನಸು ನೋಡಿಕರಂಗ ತಿಂತುಚಿರಾಪುಭೂತವನಾಮಿಯಂ |
ನೆನುತನಾಥನಳಲ್ವ ನೀಗಲುನಾಂಪ್ರಸನ್ನ ಕೆಡೋರಿರೈ || ೩೩

ತ—ಅಹಹ ಅಹಹ! ದುಃಖಾಂಬುಧಿಯು ತುಂಬಿ
ಳಕಲಾರಂಭಿಸಿತು.

ಪಾ—ದೇವಾ! ತಿಗಿ ಹೋದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಪಾಯವಿಲ್ಲ
ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತಾಳಬೇಕು.

ರಾ—ಅಕ್ಕಾ ಏನು ಪಾತಾಡುತ್ತೀ! ಧೈರ್ಯವೆಂದ
ಇಂದ್ರವಜ್ರವೃತ್ತಂ

ಆದೇವಿಲಿಂತೂಮಿದಾಗಿಲೋಕಂ |

ಮೈದೋಪಾದೀರಾರನೆಯಬ್ಬವಿಾಗಳ ||

ಮೈದೇಹಿಯೆಂಬೀಹೆಸರುಂನಿರಸ್ತಂ |

ಮೈದಾಳ್ಳುಬಾಳಲ್ಲ ಮೆರೆರಾಮನಿಂನುಂ || ೩೪ ||

ನಿ—ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರರ ಈ ವಚನಗಳಿಂದ ನಾನು ಶು
ಭಿತೆಯಾಗೆನು.

ತ—ಎಲೈ ಮಗಳೇ! ನೀನು ಮರಳೆಂದು ತಿಳಿದ
ತ್ತೇನೆ; ಯಾಕೆಂದರೆ—

ಶಾಲಿನೀವೃತ್ತಂ

ಪ್ರೇಮಾದ್ರವ್ಯಂಗಳ್ ಶೋಕದಿಂದಾಸುಣಂಗಳ್ |

ಹೇಮುಗ್ಧೇ! ಹೃದ್ಯಗಂಳಶ್ಚೇಷಂಗಳ್ ||

ಅಮಿತ್ರಂಗಳ್ ಸಂಜಿನಿಂಕ್ಷಾಪ್ರಥಾರಾ |

ಸೋದಪಂಗಳ್ ಬೀಳ್ ಪುಖಿನಿನವಪೇಲೆ || ೩೫ ||

ರಾ — ಹೇ ಸಖೀ ಪಾನಂತಿ! ನೋಡು ನಾನು ಎಂ
ಭೈರ್ಯತಾಲಯು.

ಮಾಲಿನೀ

ಉರಿಪಸರಬುಕೊಂಕಿಂಪ್ಪಪೋಲಂತರಂಗ |

ಕ್ಕುಗನವಿಸಂತಂಶೋಲಂವೀಶೋಕಶಲ್ಯಂ ||

ಉರಸಿನೊಳಿರಲಗ್ರಂಮರ್ಪಪುಂಧೀದಿಸುತ್ತಂ |

ತರಪರಿಸಿದನಲ್ಲೆ? ತಾನಪೇಂದಿರನಲ್ಲೆ? || ೩೬ ||

ನೀ — ನಾನು ಮರ್ಪಪುಂಧಿಯು ಮತ್ತೂ ಮತ್ತೂ ಪ
ಣಪತಿಗಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಆಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನಲ್ಲಾ!

ರಾ — ಏನು ಮಾಡಲಿ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಭೈರ್ಯದ
ಅಂತಃಕರಣವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬಿಗಿಯಿಲ್ಲೆತ್ತು ವಿಶ್ವಲನಾದರ
ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಿತಗಳಾದ ನಾನು ರಪ್ಯ ಪಸ್ತುಗಳ ಸಂದಶ
ವದಿಂದ ದುಃಖೋದ್ರೇಕಪು ಹೆಚ್ಚೇ ಲಗುತ್ತದೆ: — ನೋಡು: —

ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತಂ

ಭರಣಿರೇಳಪಶೋಕದಾತ್ಮರುಪಪಂನೋತ್ತಲ್ಯ ಕಾಪಾಪದು
ಷ್ಕರಯತ್ನಂಗಳಮಾಳ್ಳಿನಾನಪಪನಲ್ಲಂದಲ್ಲೆ ಹತ್ತೊಡುತಂ |

ತ್ವಯಿಂದಿತ್ತವಿಕಾರಮೊಂದತಿ ಬಲಂ ಸರ್ವಾಂಗಪುಂಪ್ಯಾ
ಕೂ | ಪರಲೋಕಂಸಲಿಲಸ್ರವಾಹವತಿಪೇಗಂದಾಂಟಿಮುಂ

ಬರ್ಪಪೋಲೆ || ೩೭ ||

ಸೀ—ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಈ ತಡಿಯ ಕೂಡಲೆ ಅತಿ ತೀ
ಕ್ಷಣವಾದ ದುಃಖೋದ್ರೇಕದಿಂದ ನಂನ ಅಳಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ,
ವೃದ್ಧಯಪು ನಡಗುತ್ತದೆ.

ಪಾ—(ತಂಪೊಳಗೇ) ಬಹು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು; ರಾಹುಭ
ದ್ರನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಲಿದನು. ಅದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕ
ಡೆಗೆ ಈತನ ಚಿತ್ತವನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಳೆದು (ವೃಕ್ಷವಾಗಿ) ಇನ್ನು
ರಾಮದೇವರು ಬಿರಕಾಲ ಪಾನಪೂರಿ ಪರಿಣಿತವಾದ ಜನ
ರೊಡನೆ ಭಾಗಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು.

ರಾ—ತಥಾಸ್ತು (ಎಂದು ಎದ್ದು ಸುಪ್ತನಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾನೆ)

ಸೀ—ನಂನ ಪ್ರಿಯ ನಖಿಯಾದ ಪಾಸಂತಿಯು—ದುಃ
ಖವಾರಣಕ್ಕೆ ದಾಸ ಉಪಾಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವಳೋ, ಅದು
ದುಃಖೋದ್ರೇಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಏನು ತೋರಿಸುವ
ಳೋ ತಿಳಿಯದು.

ಪಾ—ಎಲೈ ರಘುನಾಥನೇ ನೋಡು:—

ಶಾಂತಿ ಅಪ್ರೀತಿಯ

ನೋಡುತ್ತಿರೋ! ಯುದ್ಧದ ತಾಳವನದೋ! ನೀನು ಸಹಿ ಪೂರ್ಣ
ಮಾ | ನಾಡುತ್ತಂಚಿಗಳಲ್ಲಿ ನಂದಕವಳಿಗಳೋದವರೇ ಅರಗೊ
ಳ || ಬಾಹಿಪಾಂತವನಿನನೋಡು ತೆಜರು ಪ್ರವರ್ತಿಯಂಭೀ
ತಿಯಂ | ಮಾನಲ್ಪಪ್ರತಿತುಕಂಜಕುಂಭಿಲಾಭಾ ಚುಗ್ಗುಗಾ
ಪಾಂಜರಿ || ೪೨ ||

ಸೀ—ಅಪ್ಪಾ ಪಾಸಂತಿ! ನೀನು ಕರೋತಿಯು, ಅತಿ
ಕರ್ಕಶಳಾಗಿದ್ದೀ ಯಾಕಂದರೆ—ವೃದ್ಧಯದ ಗುಪ್ತ ಪರ್ವ
ವನ್ನು ಚಚ್ಚವ ಮುಳ್ಳಿನಂತಿರುವ ಈ ಪಾಕೈಗಳಿಂದ, ಪ್ರಾ
ಣಿಪಕ್ಷಿಗಳೆನೂ, ದುರ್ಭಾಗ್ಯಳಾದ ನಂನನೂ ಅಡಗದಿಗೆ

ನೋಯಿಸುತ್ತೀಯೇ.

ರಾ—(ದುಃಖ ವೀಡಿತನಾಗಿ) ಎಲೈ ಚಂಪೀ ಜಾನಕೀ ಅ
ತ್ತಿತ್ತ ಕಂಪಂತೆ ಕಾಣುತ್ತೀ! ಆದರೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನಿನಗೆ
ಅಂತಃಕರಣವಿಲ್ಲವೇ? ಹಿರೋ! ಈಗ ಇಲ್ಲದ್ದು ಈಗ ಕಾ
ಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಪಂಡಾಕ್ರಾಂತಪೃತ್ತಂ

ಹಾಹಾ ದೇವಿ ಹಿಡೆದುದೆದೆ ಭಿಚ್ಛುತ್ವವೀಮೈಯಕೀಲ್ಲಳೆ |
ಹಾ ಹಾಳೆಂಬೆಂಜಗತಿಯಿದಳಲ್ವೆಂಕಿಯಿಂದಗ್ಗನಪ್ಪೆಂ ||
ಹಾಹಾ ಬೀಳ್ವೆಂ ಪನತೆಮಿರನೋಳಂತರಾತ್ಮವಿಯುಕ್ತಂ |
ಮೋಹಂ ಸರ್ವಾಂಗವ ಮುಸುಕಿಂತೆನೇವೇನೀ ಮಂದಭಾ

ಗ್ಯಂ || ೩೯ ||

(ಹೀಗೆನ್ನ ತತ್ತ ಮಾರ್ಛಿಹೋಗುತ್ತಾನೆ.)

ನೀ—ಹಾ ನನಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ ಸಂತಗಳು ಮತ್ತೆ ನಿ
ತ್ಯೆನ್ನರಾದರಲ್ಲ?

ವಾ— ದೇವಾ ಏಳಬೇಕು ಏಳಬೇಕು!

ನೀ—ಹಾ ಪ್ರಾಣೋಪಶೇ ಮಂದಭಾಗ್ಯಳಾದ ನಂನ ನಲು
ವಾಗಿ ನಕಲ ಪ್ರಾಣಗಳ ಜೀವಕ್ಕೆ ಮಂಗಳಕಾರಕವಾದ ನಿಂಪು
ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣ ಭೀತಿಯನ್ನೇ ತರುವ
ಇಂತಹ ದೂರುಣ ದಶಾವರೀಣೀಪ ಗಳುಂಟೇ? ಸುಡು ಸುಡು!
ನಂನ ಬಾಳುವೆಯನ್ನು (ಎಂದು ಮಾರ್ಛಿ ತಳಾಗುತ್ತಾಳೆ.)

ತ—ಏಳು ಮಗಳೇ ಏಳು! ನಿಂನ ಕೈದಾಪರೆಯ ಸ್ವರ್ಕ
ಮೇ ರಾಮಭದ್ರನ ಸಂಜೀವನೋಪಾಯವು ಧೈರ್ಯವನ್ನು
ತಾಳು ಏಳು ಕಂಡ್ವಾ!

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ರಾ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಕಂನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಎಡಿಟರ್
ನನ್ನಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ವಿ. ಕೆಳಕೆ ಬರಿದ ನಾಲ್ಕು ಪಂಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ತಮ ನುಂ
ಪಾದ ಶಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ದೊರೆಯ ಬೇಕೆಂದು ಆ
ಚರೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿರಬೇಕು.

(ರಾಗ ಸಾಳಂಗ)

ಬೀಜಮೊಂಡನುಹಿಡಿದುಬೆಳೆದವು ಮೂರ್ತಿಯೊಳಗೆಗಳು | ಬೀಜ
ಕೈನೆಲವಿಲ್ಲ ಬಿತ್ತಿದಾತನೆಲ್ಲ || ಪಲ್ಲ || ಮುನ್ನಾದಮೊಳಕೆ
ಯೊಳು ಮೂಡಿತೆಲೆನಾಲೊಂದು | ಪನ್ನಗನಸ್ತುತದಕೆ ಪೂ
ಪ್ಪೊಂದುಕಾಯೊಂದು || ಇನ್ನೊಂದುಮೊಳಕೆಯೊಳು ಯೆಲೆ
ಯೊಂದುಹಂಗಳೊಂದು | ಇನ್ನೊಂದುಮೊಳಕೆಯೊಳೆಲೆನಾ
ಲ್ಪಹಂಗಳೊಂದು || ೧ ||

ಕಡೆಯಮೊಳೆನಾಲೊಂದು ಬೀರಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿಹುದು | ನಮಾವಣ
ಮೊಳೆಯವುಗಳಕಾಡುಕೊಂಡಿಹುದು || ಅದರತ್ತಲೆಯಮೊ
ಳಕೆಯವನೆಲ್ಲನಂಗುವುದು | ವಡಲೊಳದಾಡುಟ್ಟುಬೀಜಮೊಂ
ಡುಳಿಯುವುದು || ೨ ||

ಬೀಜಕೊಳೆಯವವಲ್ಲ ಬೆಳೆಯುನಿತ್ಯದವಲ್ಲ | ಬೀಜಬಳಸಿಕಾಸಿ
ವೈಬೆಳಸುತಿಹುದೀನುಳ್ಳ || ಬೀಜನಿವ್ವೆಯನಂಧಿಬಹಳಮರ್ವ
ವದೆಲ್ಲ | ಬೀಜಪಾಗಿಬೃಂದಿರವಗುರುತಿಹುದಲ್ಲ || ೩ ||

ಇವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನರಿತ ನೂಜ್ಜರು ಬರಿದು ತಿಳಿದು

ಶ್ರೀ ಮಹಾರಾಜಾಜಿ ಸಾಹೇಬರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು
 ಶ್ರೀ ಮಹಾರಾಜಾಜಿ ಸಾಹೇಬರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು
 ಶ್ರೀ ಮಹಾರಾಜಾಜಿ ಸಾಹೇಬರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು

ನೀ ಎನನ್ನು ಸಂತೋಷ ಮಾಡಿಸುವಿಕೆಂದು ಅನೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇ
 ಮಾರ್ತಾಂಡ ಸುಬ್ಬಾಜಿ ನಂದಿಗರ ಕುಲಕರ್ಣಿ
 ನಿ ತಾ. ರಾಣಿಬೆನ್ನೂರ

— C —

ರಾ. ನಾ. ಕನ್ನಡಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ ಯೊಡನೆ ಇವರ ಸೇವೆ
 ವಿ. ವಿ. ಕೆಳಗೆ ಬಂದ ಪತ್ರಸಂಬಂಧ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿಗಳ
 ತಮ್ಮ ಕರಕಪಿಲದಲ್ಲ ಬಾಧ್ಯವಿರುವ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳದೊ
 ಯಾವ ಕೋಶಿಕೆಯೊಡನೆ
 ಮೊಜೆ ಹವ್ಯಗಿ ತಾಲೂಕು ಗದಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ ಕ
 ಶಾಲೆಯ ಹೆಚ್ಚು ಮುಸ್ತರಾದ ದತ್ತೋಜಿ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಇವರು ಯ
 ರಿ, ಮತ್ತು ಅನಂತ ಮುನೋತ್ರ ಈ ಯಂತ್ರದ ಸಾಕಾರಯೋ
 ದ ಎರಡು ಮಗ್ಗುಲ ಕಪ್ಪುಲಗಳನ್ನು ಹಗುರಾಗಿ ಪುನಃ
 ಗು ಜಗ್ಗುಪದಕ್ಕೆ ಯಂತ್ರವನ್ನು ತಯಾರಮಾಡಬಿದ್ದರೆ ಇ
 ಉ ದೇಶ ಸುಧಾರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಯತ್ನಿಸುವದು ನೋಡಿ ನಾ
 ಪ್ರ ಬಹಳ ಅನಂದ ಬುಳ್ಳವರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇ
 ವೆ ತಮ್ಮ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕು ತಾ.
 ಎಂ ಮಾರ್ಚ್ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ಇತ್ಯ.

ಸಹಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಗೋಖಿಂದ ಕುಲಕರ್ಣಿ
 ಹಂಪನಿ

—

ಸಿದ್ಧನಾಥ ವಾಚನ ಮಂದಿರ.
ಮೊರಬ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವು.

— * —

ಭಸ್ತಕ ೧೬]

[ಸಂಚಿಕೆ ೪

ಮೇ, ೧೮೮೦

Educational Intelligence

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧನಾದ
ವೃತ್ತಾಂತಗಳು.

ನರಪುಷ್ಪಲಯಂ ಜೋನ್ಯ ಯೆಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸನು ಭೂವರ್ಯ
ನ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಅಟಲಾಂಚಿಕ ಮಹಾಸಾಗರದೊಳಗೆ ಜೊ
ತನಾ ಯೆಂಬ ನಡುಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಂದು ಪುತೀಡಿಯಲಿ
ತಪ್ಪರಪಾದವೊಂದು ತಿಳಾಲಪಿಯು ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿ
ದ್ದು ಹಬ್ಬಗಂಡಲೆ- "ಮಮಪುರು ತಮ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು
ನಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಲೋಕವು ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ದೊಡ್ಡ
ದಿಡ್ಡ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲಕ್ಕೆ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಸಂಪತ್ತಿ
ಯ ಪರೋಕ್ಷಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇರುತ್ತದೇ ಹೋತು ಸಂಗ್ರಹಮಾ
ಯವುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಲ; ಜ್ಞಾನಪು ಸತ್ಕೃತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ
ರುತ್ತದೇ ಹೋತು ಸಾಂಖ್ಯ ವೈರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ; ಆ
ಮಹಾಪು ಧರ್ಮಾಚರಣೆಗಾಗಿ ಇರುತ್ತದೇ ಹೋತು ವಿವ
ಭೋಗಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ, ನೀತಿಯೆಂಬುವದು ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೋದರೂ
ಂದೇ ನಮು ದೇಶದವನೊಬ್ಬ ಸತ್ಪುರುಷನು ಮಾಡಿಕೊಂ
ಡೊಕ್ಕವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬರಿದೊಡ್ಡವೆ. ಅದಾದರೂ ಇದೇ

ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

“ವಿದ್ಯಾವಿಪಾದಾಯಧನಂಮದಾಯ | ಶಕ್ತಿಃಪರೇ
ಪಾಂಪರಿಪೀಡನಾಯ ||

ಮತಸ್ಯಸಾಧೋರ್ವಿಪರೀತಬುದ್ಧೇಃ | ಜ್ಞಾನಾ
ಯದಾನಾಯಚಕ್ಷಣಾಯ” ||೧||

—೦—

ಟಪಾಲ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಮನಿ ಆರ್ಡರು ಕೊಡುವ
ಪಾಟು ಅರಂಭವಾಗಿ ೩ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ
ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೋ
ಗ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕೆಲಸವಾದರೂ ಟಪಾಲ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ನ
ಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಅಲ್ಲೋಚಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನ
ಯುಂಟು.

—೦—

ಮದ್ರಾಸ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬೈವಾದ ಯೆಂಬಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂ
ಚಿನ್ನದ ಖಣಿಯು ಗೊತ್ತು ಹತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಕೆಲಸ
ಸಲಕ್ಕೆ ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಂಟು ಹೊಸ ಕಂಪನಿಯು
ಪಿವಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಪಾಯನಾಡ ಪ್ರಾಂತದ ಚಿನ್ನದ ಖಣಿಯು
ಸವಂತು ಈ ಸೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಅರಂಭವಾಗಿದೆ.

—೦—

ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಸರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗುವ ಉಮ್ಮೇದವಾ
ಪಯಸ್ಸು ೧೬ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರಬಾರದೆಂದು ನಿಯ
ವಿದ್ದದರಿಂದ ನಿಹ್ನುಲ ಸರ್ವಿಸಿನ ಸರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗುವವ
ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ಪ್ರೊಬ್ಬ ವರ್ತಮಾ
ಸತ್ರ ಕರ್ತನು ಬರಿಯುತ್ತಾನೆ. ನಿಹ್ನುಲ ಸರ್ವೀಸಿನ

ದಸಾರಕ ವಯಸ್ಸು ಇರ ವರ್ಷಾಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇರಲಿ
 ಂದು ನಿಯಮವುಂಟು.

— ೦ —

ಬಹಾರ ಸ್ತ್ರಾಂತದೊಳಗೆ ಗಾರೋ ಯೆಂಬ ಗುಡ್ಡದ ಶೀ
 ಪಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಜನರು ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಬಗೆಬ
 ಗೆಯ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅವು ದೇವತೆಗಳೆಂದು ಪೂ
 ಜಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಿಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಲಿಕ್ಕೋರಿಯಾ ಮ
 ರಾ ರಾಣಿಯವರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಭೀರಗೀ ಜವರ
 ಲಯಿಯೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿ
 ರಂತೆ?

— ೦ —

ದಾಕ್ಷರ ಹಂಟರ ಯೆಂಬವನೊಬ್ಬ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಇಲಾಖೆ
 ಯ ಗ್ರಹಸ್ಥನು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದೊಂದು ಹೊಸ ಇತಿಹಾ
 ಸವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥವಾಗಿ ಮ
 ತ್ರಸ ನರಕಾರದವರು ೫೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರು.

— ೦ —

ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳ ಕಾಯದೆಯು ಯೆರಡು ವರ್ಷಗ
 ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಾಚ್ಚಿದ ಕೂಡಲೇ ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿ
 ಪ್ತಗುತ್ತಿದ್ದದ್ದೊಂದು ಸೋಪು ಪ್ರಕಾಶವೆಂಬ ಬಹು ಪ್ರ
 ಕೃತವಾದ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರವು ಆ ಕಾಯದಿಗೆ ಬಲಿಯಾ
 ಡಿತು. ಆದರೆ ಪ್ರೊಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಕತ್ತೆಯ ಜನರು ಉ
 ದ್ವಿಗ ಮಾಡಿ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ನರಕಾಂಕ್ಷೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು
 ತಿದ್ದಿದ ನರಕಾದವರು ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಮನಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸ
 ಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು. “ಉದ್ಯೋಗ: ಬಲಕರ್ತವ್ಯ: ಪ

೧೦ ಮಾರ್ಜಾರವಧ್ಯ ವೇತ್,,

—೦—

ಹಿಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ತಾಣಿಯ ಹಾಯನೂ ಅನ ವಿದ್ಯಾ
ಗಳು ಶಾಕುಂತಲ ನಾಟಕದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ಸಂ
ತ ಭಾವೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿದರು. ಆ ಪ್ರಯೋಗವು ಬಹು
ನಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಧಾರವಾಹದ ವಿದ್ಯಾ
ಗಳು ಇಂಥಾ ಉದ್ಯೋಗ ಯಾಕೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ?

—೦—

ಜಯಪುರದ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನೆಲ್ಲ ನ
ರದವರೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಫೀ ಸಹಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

—೦—

ಹಿಂದಿನ ಅಟಲ್‌ಗೋ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ೭೧ ಜನ ಉ
ದವಾರರು ಮಾನಾದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯೀ ಸರಕ
ಕಾಲೇಜದವರು ೨೭, ಪುಣೆಯ ಕಾಲೇಜದವರು ೨
ಮುಂಬಯಿಯ ಯೆರಡು ಮಿಷನರೀ ಕಾಲೇಜಗಳ ವಿದ್ಯಾ
ಗಳು ಕೂಡಿ ೨೦, ಗುಜರಾಥ ಕಾಲೇಜದವರು ೨.

—೦—

ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ವತೋತ್ತೇಜಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾ
ಸಮಾರಂಭವು ಈ ತಿಂಗಳ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಆಯಿತು.
ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಬ್ಬ ಕೊಂಕಣಸ್ಥ
ಯರಡನೇ ವಿಷಯದೊಳಗೆ ಪ್ರೊಬ್ಬ ದೇಶಸ್ಥನಿಗೆ, ಮು
ದರೊಳಗೆ ಪ್ರೊಬ್ಬ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಉಪ
ಗಳು ದೊರಿದವು.

—೦—

ಮೆ. ದಾಯರೆಕ್ಕರ ಧೋರೆಗಳು ಈಗ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಇ
ರೆ; ಮತ್ತು ಮೆ. ರನೆಲ್ ಧೋರೆಗಳು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

—೦—

ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ
ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡುಹೋದ ರಾ. ಸಾ.
ತಾರಾಮವಿಶ್ವನಾಥ ಪಟಪರ್ಧಾನ, ಇವರು ಈಶಾನ್ಯ ಭಾಗದ
ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರಾದರು.

—೦—

ಮುಂದಿನ ಜುಲಾಯಿ ತಿಂಗಳಿನ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ
ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ದೇಶ ಭಾವೆಯ
ಲೆಗಳು ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕಲೆಕ್ಟರರ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಹೋ
ತ್ತವೆಂದು ದಟ್ಟ ವರ್ತಮಾನವಿದೆ. ಡೆ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟ
ರಾದರೂ ಕಲೆಕ್ಟರರ ಕೈ ಕೆಳಗೆ ನಡಿಯ ತಕ್ಕವರಂತೆ. ಅದ
ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರಿಗೂ ಇವರಿಗೂ ಯೆಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂ
ಧ ಉಳಿಯುವದೆಂಬುವುದು ಇನ್ನೂ ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ.

—೦—

ಇಲ್ಲಿಯ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೫ ರುಪಾಯಿ
ಮಾಸಿಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಹೊಸದು ಅದ್ದರಿಂದ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ
ಹುಜೂರ ದಿ. ಕಲೆಕ್ಟರವರು ರಾವ.ಚಂದ್ರ ಅಣ್ಣಾ
ಯೆಂಬವನೊಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಉಪೇದವಾರನನ್ನು ನೇಮಿ
ಸಿದರು. ಅದರ ಮೆ. ಕಲೆಕ್ಟರ ಧೋರೆಗಳು ಆ ಮನುಷ್ಯ
ನಿಗೆ ತೆಗೆದು ಚನ್ನಪ್ಪಗೌಡನೆಂಬವನೊಬ್ಬ ಅಂಗವಂತನನ್ನು
ಮಿನಿದರೆಂದು ದಾ. ಪ್ರ. ದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

—೦—

ಧಾರವಾಡ ಹಯಸ್ಥಿಲನಲ್ಲಿ ಅಸಿಪ್ಪಾಂಟ ಮೂನ್ತ
ಗಿದ್ದ ವಾಮನರೂಪ ಇಂದ್ರಾಪೂರ ಯೆಂಬವರು ಮಿಜಿ
ಲ್ಲಿ ಸರಕಾರೀ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಯ ಮೂನ್ತರರಾಗಿ
ದದರಿಂದ ಅವರ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದ ವರ್ಷ ಬೀ. ೫
ರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಭಾಸ್ಕರ ಯಶವಂತ ಜಠಾರ
ವರು ನೆಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು.

— ೦ —

ಸದರೀ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಅಸಿ. ಮೂನ್ತರ
ದ್ವ. ಕೇಶವರೂಪ ಜಕಾತೀ ಯೆಂಬವರು ಪಕೀಲಿಯ ಸ
ತಕ್ಕೊಂಡ: ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅರಂಭಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ
ಪು. ತೆರವಾಗಿದೆ.

— ೦ —

Mulki Examination Questions.

ಮುಲಕೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೂ.

ಕಡಿಮೆಪ್ರತಿ ಸರಕಾರದ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ

ಯೋಗ್ಯರೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಸರಟೀ

ಫೀಕೆಟ ಪರೀಕ್ಷೆಯು

ಭೂಮಿತಿ.

(೧) ಪರ್ವತಲಖಂಡ, ಪರೀಷ, ವಿಶಾಖಕೋನ, ಸ
ಪಾಂಪರ ಗಿರಿಗಳು, ಕಾಂಪ ಅರ್ಧ ಪರ್ವತಗಳೆಂದರೇನು

(೨) ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಣಗಳೆಂದರೇನು? ಪೂರು
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

(೩) ಯಷ್ಟು ಪ್ರಕಾರದ ತ್ರಿಕೋಣಗಳುಂಟು, ಅವುಗಳ
ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

- (೪) ಯಾವಾವು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಸಾಹಾಯದಿಂದ ೩೫, ೩೬ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ.
- (೫) ೨೧ನೇ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡು. ೫
- (೬) ೪೮ನೇ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡು. ೫
- (೭) ಹಿಂದು ಪಾದದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಹಿಂದು ಮಗಲ ೬
 ಸಮ ಸಮ ತ್ರಿಕೋಣಗಳ ಸ್ಥಿರಬಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದು ಸರಳ
 ಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಸರಳಗತಿಯು ಪಾದಕ್ಕೆ ಸಮಾಂತರ
 ರುತ್ತದೆ.

ಮೂಲಕೇ ಪರಿಚ್ಛೇದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೂ.
 ಕಡಿಮೆಪ್ರತಿ ಸರಕಾರೀ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ
 ಯೋಗ್ಯರೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಸರಟಿ
 ಪೀಕಿಟ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

ಜಮಾಖರ್ಚು

೧ ಪೋಕೆ, ಬೈಲೀಕೀದಿ ಭಲಾವಣಾ ಪತ್ರ ಸಂಜಾ ೪
 ತಿ ತೊಂದ ಮಿಳವಣಾ, ಹೃಂದಿ, ಅಖೀರ ಅಥಾವೆ
 ಪೋತಿ ಅಂದರೆನು?

೨ ೧೫ ದಿವಸಗಳ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ೩ ಧನಿಜೋಗ, ೯
 ನೋಟಿ ಹೃಂದಿ, ೫ ಅಪೂವತು. ಇವುಗಳು ಸಮಾ
 ಶ ಆಗುವಂದೆ ಕೀದಿ ಖತಾವಣಾ ನಮೂನೆಯ ಸಲುವಾ
 ದಿ ತೋರಿನಬೇಕು.

೩ ಹೃಂದಿ ಪಟಾಳನದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು. ೪
 ಹೃಂದಿ ಪರತ ಜಮಾಖರ್ಚು ಹ್ಯಾಂಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ೫
 ಹ್ಯಾಂಗೆಮಾಡಬೇಕು.

೪ ಕಿರೀಟಾತೆ ಇವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವೇನು
ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಿ ತೆಗಿಯುತ್ತಾರೆ? ಯಾವಾಗ್ಗೆ ತೆಗಿಯುತ್ತಾರೆ.
ವೇರಾಖಿ ಯಲ್ಲಿರು ತೆಗಿಯುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೆ?

೫ ಅಪ್ಪಲಿ ಅಥವಾ ಮೊದಲಗೊಂಡು ಅಖೀರ
ಅಥವಾ ತೊಂಡ ಮಿಳಪಣಾ ನಹಿತ ಆ ದಿವನದ ಕಿರೀ
ಯಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟಾ, ಬಡ್ಡಿ, ಬಿರಿದಿ ಮಿಕರಿ ಈ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಿ
ವಿ ಕಿರೀಟ ಬತಾವಣಾಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ರಕಮಗಳನ್ನು
ಹಿಡಕೊಂಡು ತಯಾರ ಮಾಡರಿ.

—೦—

Health. ಆರೋಗ್ಯತೆ.

ಪ್ರಾ—ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾವದಾದರು ರೋಗವಿರದೆ, ಆ
ದರೆ—ಅವನ ಅವಯವಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಶರೀರಕ್ಕೆ ವೋ
ಅಥವಾ ಬಾಧೆಯಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರದ ರೋಗಗಳು
ರದೆ, ನಿರೋಗಿ ಇರುವ ಮನುಷ್ಯನು ಆರೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳವ
ವಿಸುವನು.

(ಆರೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕ ಉಪಾಯಗಳು.)

ಗಾಳಿ—ಗಾಳಿಯು, ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು
ಉಪಾದುವದು. ಹಾಗಂದರೆ—ಜೀವರಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ
ನಮಿ ಶ್ವಾಸೋಶ್ವಾಸದ ಕೊಳವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಿಳದೆ
ಕೊಳ್ಳುವದು. ಮತ್ತೊಂದು ಶರೀರದ ಕೆಚ್ಚಿ ಖಾಯುವನ್ನು
ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವದು. ಶರೀರದೊಳಗೆ ರವಾಯಿನ ಕ್ರಿಯೆ
ವದದು, ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಅಶುದ್ಧ ಪದಾರ್ಥಗಳಾಗುವವು.

ಮನುಷ್ಯನು ಹೊರಗಿನ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಹೊಗಳಿಸಿದ ಒಳಗೆ
 ಸ್ಥಿರವಾಗಿ, ಕೆಟ್ಟ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿಕೊಂಡು,
 ಶರೀರ ಬಲಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವನು. ಇಂಥ ಪಾಯು ಇಲ್ಲದಿ-
 ರೆ, ಬದುಕುವುದು ಕಠಿಣ ಸರಂತು ಪಾಯು ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾ-
 ದ್ಯಾಗಿರಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ—ಹೊಲಿನ ಪದಾರ್ಥಗಳ
 ಅರಿಂದ ಹಾಯುವ ಗಾಳಿಯ ಅದರ ಗುಣವನ್ನು ಧರಿ-
 ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸುಖ ಕೊಡುವುದು, ನೋಡಿದೆ.
 ರಾಮರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಸುವ ಸ್ವೇಪನವೆಂಬ
 ಪರ್ವತಕೊನ್ನೂ, ಹುಂಟೆಗಳನ್ನೂ ವಿಕಾರಗೊಳಿಸಿ ಬಿ-
 ಟು, ಕೆಟ್ಟ ಪಾಯುವನ್ನು ಶರೀರದೊಳಗೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳ ಬಾ-
 ದು ಆ ಪರ್ವತಕರು ಬೋರಲು ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಹುಂಟೆ
 ಮಳಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂಗನ್ನು ಉರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕಾರಣ
 ಪಾಯುವಿನಿಂದ ರೋಗಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಮನು-
 ನ್ನು ರೋಗದ ಸಡನಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಯವಪ್ರ. ಅದರಿಂದ ಚ-
 ಹೊರಗಿನ ಪಾಯುವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು, ಬಾಯಿಂದ ಬಿ-
 ಕೆಟ್ಟ ಪಾಯುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ರಕ್ತ ಕುದ್ದಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು-
 ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದದ್ದು—

ನೀರು—ನೀರು ಎರಡು ತರದ ಪಾಯುಗಳ ರಸಾಯ-
 ನಶ್ರಣಿಯಿಂದಾಗಿಧೆ. ನೀರು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾ-
 ಉದರದೊಳಗೆ ನೀರು ಹೋಗುವದರಿಂದ ರಸಾಯನ
 ರಪು ನಡಿಯುತ್ತದೆ. ಹ್ಯಾಗಂದರೆ—ಸುಂಣ, ಅರ-
 ಕೆಂಬ ಬಂಜವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀ-
 ಸಂಗಡಲೇ ಕೆಂಪು ಬಂಜವುಳ್ಳ ಪದಾರ್ಥವಾ-
 ಮ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ರಸಾಯನ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡಿಯ

ಅಕ್ಕೆ ನೀರು ಅವಶ್ಯವಾದದ್ದು. ಅದಕಾರಣ ನೀರು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪಸ್ತುವೇ ಎಂತೂ ಕೆಟ್ಟ ನೀರು ಕುಡಿಯಬಾರದು. ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ರೋಗಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಪಡೆಗೂತ್ತವೆ. ಇದರಡೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಬೇಕಾದರೆ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿರುವ ಹಾಲ ಕೆರಿಯೇ? ಈ ಹಾಲ ಕೆರಿಯ ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ನಾರು ಹುಣ್ಣುಗಳಾಗುವವು. ಇರ ಬೇನೆಗಳುಂಟಾಗುವವು. ಅದರಿಂದ ಕೆಟ್ಟ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯ ಬಾರದು. ಜಲದ ನೀರು ಕುಡಿದರೆ, ಚಲೋದು. ಮಳೆಯ ನೀರು ಕುಡಿದರೂ ರೋಗ ಬರುವದು. ಮಳೆಯ ನೀರು ಅಂದರೆ ಭೂಮಿಗೆ ಬೀಳಗೊಡದೆ, ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಇವು ಬಹು ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ನೀರು ಎಂದು, ಕುಡಿಯ ಬಾರದು. ಹೀಗೆ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡುವನೋ ಅವನ ನಿರೋಧಿಯಾಗುವನು—

೨ ಮಿತ ಅಹಾರ—ಮಿತ ಅಹಾರ ಅಂದರೆ—ತಕ್ಕಷ್ಟು ಊಟ ಮಾಡೋಣವು. ಯಾವ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತಂತು ತಂತು ತ್ರಾಣವಿದ್ದಂತೆ ಅಂದರೆ—ತಂದ ಅನ್ನವನ್ನು ಪಚನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚು, ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಂತೆ ಊಟವನ್ನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಿತ್ಯಾಣಮನುಷ್ಯನು ಬಹಳ ಊಟಮಾಡಿದರೆ, ತನ್ನ ನಿತ್ಯಾಣತನದಿಂದ ಅನ್ನ ಪಚನವಾಗದೆ, ರೋಗಗಳುಬಂದು ಅವನನ್ನು ಮತ್ತೆ ನಿತ್ಯಾಣಮಾಡುವವು. ಹಬ್ಬ, ಹುಣ್ಣಿಮೆಗಳು ಬಂದವೆಂದರೆ ಸರಾಫಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಬಹಳ ತಿನ್ನಬಾರದು, ಉದಾಹರಣೆ ಸರಾಫಗಳೊಳಗೆ ಕೆಲವು ತೀವ್ರ ಪಚನವಾಗುವಂಥವುಗಳುಂಟು ಕೆಲವು ತೀವ್ರ ಅಗದವುಗಳುಂಟು ಕಾರಣ ತೀವ್ರ

ಕನಕಗುಪ್ತ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗಿಂತ ತೀವ್ರ ಪಚನ ಅಗದಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ತಿನ್ನಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಅಂನ ಪಚನವಾಗಿ ಶರೀರಬಲವಾಗುವುದು. ಕಾರಣ ಮಿತಹಾರವು ಅವನಾದುದು—

೪ ವ್ಯಾಯಾಮಗಳು— ಮನುಷ್ಯನು ಉಪವಾಸವನ್ನು ಕೂತಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅದರಿಂದ ಅನ್ನಪಚನವಾಗುವುದು. ಯಾಕಂದರೆ— ಸುಮನೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ವೇಗಿ ಅಂನ್ನಪಚನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ದಿನದಿನದಲ್ಲಿ ಎಸು ಮೂರು ತೌಸಗಳತನಕ ಸಂಜಾರಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಲ್ಲವೆ ತಾಲೀಮು ದಿನಾ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು, ಸಂಧ್ಯಾಪ್ರಕಾರವೆ ವೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಶರೀರಬಲವಾಗುವುದು, ಕಾರಣ ವ್ಯಾಯಾಮಗಳು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ವಶ್ಯಪುಳ್ಳವುಗಳು. ಉಂಟು.

೫ ಸ್ವಚ್ಛತನದಿಂದ ಇರೋಣ—ಸ್ವಚ್ಛತನವು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದದ್ದು— ಹೃದಯದಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛತನದಿಂದ ಇರುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ರೋಗಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರೋಗಗಳು ಅವನ ನಾಶನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವವು. ನೋಡರಿ. ಗಣಾ ಜಿಕ್ಕಾಟ ಮೊಗಲಾದ ಸಂಗ್ರಾಹಿಗಳು ಹೊಲಿಸಿದ ಹುಟ್ಟಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪೀಡೆ ಮಾಡುವವು. ಈಗಲಿರುವ ತನವೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವು ಎಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವವು? ಅದರಿಂದ ಹೊಲಿಸತನವು ಇರಬಾರದು. ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇನಹುಗಳಾಗುವುದು. ಭೂತರನಲ್ಲಿ ಕೂರಿಗಳಾಗುವುದು ಇದರಿಂದಲೇ, ಇದು ಅಲ್ಲದೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶಗಣು ಮುಂತಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳಿರುವುದು. ನಿತ್ಯ ಸ್ನಾನ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು, ಧೋ

ತರ ಮೊದಲಾದ ಅರವೆಗಳನ್ನು ದಿನ ಅಥವಾ ಎರಡು ಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ವಗಿದುಕೊಂಡು ಸ್ವಭವಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ಇರುವ ಬಾಗಿಲಮುಂದೆ ಹೊಲಸತನ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವದು, ಇವೆಲ್ಲ ಲಸತನಪುಳ್ಳವಗಳೇ ಇದರಿಂದ ರೋಗಗಳೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನಷ್ಟಪಡಿಸುವ ದುಶ್ಚಿನ್ಮಗಳಾಗಿ ತೋರುವ ಅದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸ್ವಭವತನಪು. ಅವಶ್ಯವಾದದ್ದು.

೬ ಇನ್ನು ಆನೇಕ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ಆರೋಗ್ಯ ತೆಯಾಗುವದಕ್ಕೆ—

೧ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನೇಮದ ವೇಳೆಗೆ ಉಟವನ್ನು ಮಾಡಿ ರಬೇಕು.

೨ ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ದಿನ ೭|೮ ತಾಸಗಳವರೆಗೆ ರಾತ್ರಿ ಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು.

೩ ಚಳಿಗಾಲದ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣತೆಯುಳ್ಳ ಮನ ನಾಗಿರಬೇಕು.

೪ ತಂಬಾಕು ಮೊದಲಾದ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಪದಾರ್ಥಗಳ ತೇದುತ್ತಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ ತಿನ್ನುವ ಪದಾರ್ಥಗಳಿದ್ದರೆ ತಿ ಟ್ತಿರಬೇಕು.—

ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಉಪಾಯಗಳುಂಟು, ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ಶರೀರಬಲವಾಗಿ ಬುದ್ಧಿಯೂ, ತಿ ಯೂ, ಹೆಚ್ಚಾಗುವದು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಶರೀರವು ಆರೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಗುವದು. ಯಾವಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಈ ಆರೋಗ್ಯತೆಯ ಕಾರ ವಿಲ್ಲವೋ, ಆ ಮನುಷ್ಯನು ದೇವರ ಮೈರಿಯೆಂದು ತಿಳಿ ಳ್ಳಬೇಕು. ಹೃದಯದಿಂದ— ದೇವರು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಯಾವ

ಯಾದಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಿದನೋ, ಆ ಕಾರ್ಯದ ಪೂರ್ಣತ್ವದ ಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಕೈ, ಕಾಲು, ಮುಖ, ಮುಗು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಈ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಶರೀರವೆಂಬ ರಥವು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸುರಿಯುವಹಾಗೆ ಆ ರಥದಲ್ಲಿ ಪುನಸ್ಸೈಂಬರಾಜನನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಆ ರಾಜನಿಗೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಸಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ತನಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗುವ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಪಡೆಕೊಂಡು, ಮುಕ್ತಿಯಾಗಲಿ ಎಂದು, ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ನೀತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಡಿಯುವ ಜನರು ಮೂರ್ಖರೆನಿಸುವರು. ಈ ದೇವರಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಮ್ಮ ಶರೀರ ಸಾಧನಗಳು ವೆಟ್ಟಿಗೆಯರದೆ ರೋವುಳ್ಳವುಗಳಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ತನಗೆ ಮುಂದೆ ಕೆಡಕಾಗುವ ಕೋಟಿಗಳು ಅವನಲ್ಲಿ ಶೇರಿ, ಅವನನ್ನು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಕ್ಷೀಣವಾಗುವ ಬಿಡುವವು. ಅದರೆ ದೇವರು ನಮಗೆ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕಲ್ಲ, ಆ ಅವಯವಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ಅದರಿಂದ ಬೇಕಾದಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ದೇವರನ್ನು ಬೇಕಾದಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸ್ತೂರ್ಧಿಸಲಿ, ದಾನರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿ, ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ರಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ದೇವಸ್ತೋಹಿ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು. ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸಹಿ ಆದದ್ದಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಎರಡು ನಿರೋಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಅರೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವೆಂದು ಸ್ತೂರ್ಧಿಸುತ್ತಾನೆ —

ತಾ. ೧೭ ಎಪ್ರಿಲ ೧೮೮೦ } ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಅನಂತ ಜಕಾಣ

Female Education

ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಬಂಧವು. (೪)

(೯೦ನೇ ಪುಟದ ಮುಂದೆ ನೋಡು)

ಅಂಶಮೇಲೆ ಈ ದುರಾಚಾರವು ಕೇವಲ ಬರಹಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆಂಬ ತರ್ಕವು ಎಷ್ಟು ತ್ರಾಕಕ್ಕೂ ನಿಜವಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ದುಡ್ಡೆ ಮುಂದೆ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಹೆಂಗಸರ ಮೇಲೆ ಈ ದುರಾಚಾರ ಕತ್ತಲೆಯು ಮುಸುಕಿದರೆ, ತಂಪು ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಕಾರದ ಅಂಶವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವರು. ಈ ವಿಷಯದ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು ಬರಿಯುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರತಿಪ್ರತಿಯೂ, ದೂತೆಯೂ.

ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ರತ್ನಮರ ಎಂಬ ಪುಟ್ಟಗಡ್ಡೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಜಿತವೆಂಬವನೊಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು — ಸಕಳ ಕಳೆಗಳಿಂದಲೂ, ದೃಗಳಿಂದಲೂ, ಪರಿ ಪೂರ್ಣವಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಎಂಬ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸುಖದಿಂದ ಇದ್ದನು. ಆದರೆ ಒಂದು ದಿನದಿಂದ ಹೋಗುವಾಗಲೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಗಲಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೆಕ್ಕನ್ನೂ, ಒಂದು ಗಿಳಿಯನ್ನೂ, ಒಬ್ಬ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕಂಡು, ಮೋಹಿತನಾಗಿ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದು, ನನ್ನ ಮಹಾ ಚತುರಳಾದ ದಾಸಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಈ ವೃತ್ತ

ವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಆ ಮಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ವಶಮಾಡಿ
ಕೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆಗಲಾ ದೂತೆಯು—ಪತೃವೃತ್ತಿಯ
ದ ಮಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಅಂದದ್ದು.

—ಶ್ಲೋಕ—

ಶ್ರುತಮುಖ್ಯಂತ್ಯಲಂಕಾರಂ | ಪೃತಮುಖ್ಯಂತ್ಯುಭೋಜನಂ ||
ಸಾರೀಣಾಂಗಮುಖ್ಯಂತ್ಯು | ವಿಷ್ಣುಮುಖ್ಯಸ್ತುಪಂಡಿ
ತಃ || ೧ ||

ಅರ್ಥ—ಎಲೈ ಮಗಳೇ ಕೇಳು, ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಪಸ್ತಪೂ,
ಉಪನಕ್ಕೆ ತುಪ್ಪಪೂ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಗುಣಪೂ, ಪಂಡಿತರಿಗೆ
ಸೃಪೂ, ಮುಖ್ಯಪು. ಇದರಂತೆ ನೀನಾದರೂ ಸದ್ಗುಣಗಳು
ವಳಾದದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಸುರುಪನಿರರ್ಜೀಕು. ಮತ್ತೆ
ಳು.

—ಶ್ಲೋಕ—

ಅನರ್ಘ್ಯಮಪಿಮಾಣಾಕೃಂ | ಹೇಪೂತ್ರಯಮಪೇಕ್ಷಿತೆ ||
ನಿರಾಶ್ರಯಾನಶೋಭಂತೆ | ಪಂಡಿತಾಪನಿತಾಲತಾಃ || ೧ ||
ಅರ್ಥ—ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಮಣಿಕಪ್ಪ ತಂನ ತೇಜಸ್ಸು ಬಿ
ವನಕ್ಕೆ ಭಂಗಾರದ ಆಶ್ರಯವನ್ನೇ ಬಯಸುವದು. ಇದ
ತೆ ಪಂಡಿತರೂ, ಸ್ತ್ರೀಯರೂ, ಬಳ್ಳಿಗಳೂ, ದೊಡ್ಡ ಆಶ್ರ
ದಿಂದಲೇ ಶೋಭಿಸುವವು. ಅದು ಕಾರಣ ನೀನು ನಂಡ
ಜನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುವದು ಯೋಗ್ಯವು. ಮತ್ತೆ ಕೇಳು.

—ಶ್ಲೋಕ—

ಖಗಾವೀಳಲಂಪುಕ್ಷಂ | ಪೃಗಾದಗ್ಧಂವನಾಂತರಂ ||
ನಿಃಸ್ವಂತಜಂ ಗಣಕಾಃ | ನೃಪಂಭೃಷ್ಟಂಚಮಂತ್ರಿಣಃ || ೧ ||

ಅರ್ಥ—ಸಕ್ಷಿಗಳು ಫಲ ರಹಿತವಾದ ಗಡಗಳನ್ನೂ, ಮೃಗಗಳು ಸುಚ್ಛಿಂಥ ವನವನ್ನೂ, ಸ್ತ್ರೀಯರು ದ್ರವ್ಯ ಹೀನನಾದ ಪುರುಷನನ್ನೂ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಭ್ರಷ್ಟನಾದ ಅರಸನನ್ನೂ, ಬಿಡುವರು. ಇದರಂತೆ ನೀನಾದರೂ ದ್ರವ್ಯ ಹೀನನಾದ ನಿನ್ನ ಗುಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಕಲ ಸಂಸನ್ನನಾದ ನಂದರಾಜನನ್ನೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು, ಅತನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂತೋಷವಾಗಬೇಕೆಂದರೆ, ಹಿಡೆತವಪ್ರ ನಿನ್ನದೇ ಆಗುವದು, ಅಂದಳು.

ಈ ಪ್ರಕಾರದ ದೂತೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಮಹಾರಾಜನು ಅಕ್ಷಿಯು ಶಿಷ್ಟನು ತಾಳಿ ಅಂದದ್ದು.

—ಶ್ಲೋಕ—

ವಿಧಾವಿಹಂಗಾತರುಮಾಶ್ರಯಂತಿ | ತಥಾತರುಣ್ಯಃ ಪತಿಮಾಶ್ರಯಂತಿ ||
ನಸ್ಯೈನದಾನಾಗರಮಾಶ್ರಯಂತಿ | ಸರ್ವೇಜನಕಾಂಕ್ಷನಮಾಶ್ರಯಂತಿ || ೧ ||

ಅರ್ಥ—ಎಲೈ ಮುದಿಯಪಳೆ ಕೇಳು. ಸಕ್ಷಿಗಳು ವನದ ಆಶ್ರಯವನ್ನೂ, ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಂಮ ಸತಿಗಳ ಆಶ್ರಯವನ್ನೂ, ನರಿಗಳು ಸಮುದ್ರದ ಆಶ್ರಯವನ್ನೂ, ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ದ್ರವ್ಯದ ಆಶ್ರಯವನ್ನೂ, ಮಾಡುವರು. ಇದರಂತೆ ನಾನಾದರೂ, ನಿನ್ನ ಗಂಡವನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸುವೆನು. ಮತ್ತೆ ಕೇಳು.

—ಶ್ಲೋಕ—

ನಕ್ಷತ್ರಂಭೂಷಣಂಚಂದ್ರೈ | ನಾಶೀಶಾರುಪಭೂಷಣಂ ||
ಮಂಡಲಂಭೂಷಣಂರಾಜೈ | ವಿದ್ಯಾಸರ್ವತ್ರಭೂಷಣಂ || ೨ ||

ಅರ್ಥ—ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ ಚಂದ್ರನೂ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಗಂಡನೂ, ಪೀಠಕ್ಕೆ ಅರಸನೂ, ಸರ್ವರಿಗೂ, ವಿದ್ಯಾಪೂ, ಚಂದ್ರನು.

ರಂತೆ ಲಕ್ಷಣವಂತನೆ ಆಗಲಿ, ಲಕ್ಷಣ ಹೀವನೇ ಆಗಲಿ, ನಂ
 ಂಥ ಪರಿಪುತ ಸ್ತ್ರೀಯಳಿಗೆ ನಂನ ಗಂಡನೇ ಚಂದಪ್ಪ. ನಂ
 ಂಥ ಒಡವಿಗೆ ಒಡೆತನವು ಯಾತಕೆ? ಸುಡು ಸುಡು; ಒಡ
 ನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿರುವುದು ಲೇಸು. ನಾನು ಸಂಸಾರವಳಾದರೂ
 ನಿನಲ್ಲಿದ್ದ ವಿದ್ಯವು ಸಂಸಾರದಲ್ಲ; ಅದ ಕಾರಣ ನಿನ ಬಂ
 ದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಂಬೆನು. ಯಾಕಂದರೆ, ಜಾತಾಶ್ವಪು
 ಮ್ನೆಯ ಹಾಲು ಕುಡಿದರೆ, ಹ್ಯಾಗೆ ಸ್ತಬ್ಧವಾಗುವದೋ?
 ಹಾಗೆ ಅರಸರು—ತೊತ್ತಿನ ಹಾಲು ಕುಡಿದು ಬುದ್ಧಿಶೂನ್ಯ
 ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಪರ ಸ್ತ್ರೀ, ಪರ ಧನ, ಮುಟ್ಟಬಾರದೆಂ
 ಿ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಶ್ರುತಿ ಪುರಾಣಾಗಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧ
 ಆಗಿದ್ದದ್ದು ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಅವರು ಮದಾಂಧರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹ್ಯಾ
 ಗಂದರೆ:—

ಕುಲಂ ಸ್ಥಲಂ ಧನಂಚೈವ | ರೂಪಂ ಯವ್ವನ ಮೇವಚ |
 ವಿದ್ಯಾರಾಜ್ಯತಸಂಚೈವ | ತೇವಂಚೈವ ಸ್ವಾಮದಾನ್ಯತಃ ||೧||
 ಅರ್ಥ—ಕುಲ, ಸ್ಥಲ, ಧನ, ಯವ್ವನ, ರೂಪ, ವಿದ್ಯ, ರಾಜ್ಯ ತಸ
 ಸ್ತ್ರೀ, ಈ ಐಂಟು ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಇವುಗಳಿಂದ ಅರಸರು ಮಹಾಘನೃತ್ತರಾಗಿ ಮಾನ ಪುಣ್ಯವ
 ನ್ನ ತಿಳಿಯದೆ ದುಷ್ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಎಂಥವರೇ
 ಆಗಲಿ, ನಂಫು ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಬೇಕೆಂಬುದು. ಹ್ಯಾಗಂದರೆ:

— ಶ್ಲೋಕ —

ಪತಿರಿಃ ಪಿತರೌ ಬಂಧುಃ | ಪತಿರೇವ ಪಪತಿಗ್ನುಃ ||
 ಪತೀರೇವ ಪರಂ ಮಿತ್ರಂ | ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಜ್ಞಾಪತಿಃ ಸದಾ ||೧||
 ಅರ್ಥ—ಬಂಧು ಬಳಗವೂ, ದೇವರೂ, ಗುರುವೂ, ಮಿತ್ರ
 ಣಿ, ಗಂಡನೇ, ಗಂಡನಿಂದಲೇ ನಕಲ ನೌಭಾಗ್ಯವು. ಪತಿ

ಯನ್ನು ಪಂಚಿಸಿದ ಹೆಂಣು ಮಂಣು ಸಾಲಾಗಲಿ, ಪತಿವ್ರತ
ಸ್ತ್ರಿಯರವೃತ್ತ ಭಂಗಪಡಿಸಿದಂಥವರು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪಂಥರಾ
ಜನಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅಭೋಗತಿಯಾಗಲಿ. ನೀನು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರು
ವೃಥಾ ವೇ. ನಿನ್ನಂಥವರ ಮುಖಾಪಲೋಕನ ಮಾತುಬಾರದು. ಇ
ದು ಸುಮ್ಮನೆ ಎರಡನೆ ಮಾತಾದದೆ ಹೊರಟುಹೋಗು. ಈ ತರ
ನಿಷ್ಕೂರದ ಭಾವಣವನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ದೂತೆಯು ನಿರ.ಮಾಯೆಯ
ಅರಸನ ಎಡೆಗೆ ಹೋಗಿಆದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡಳು.
ಆಗಲೂ ಆತನು ಕೋಪಾಯಮಾನನಾಗಿ ನಾನು ಹೋಗಿ ಅವಳ
ನು ಎಣಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆದ್ದೇಳಿ, ಹೋದಳು.

ಇತ್ತಲೂ ದೂತೆಯು ಹೋದನಂತರ ಪ.ಹಾ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ
ಅಲೋಚಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಈ ನಂನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅರಸ
ನು ಅನರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ? ಅದೋ ಪ್ರಬಂಧ ಕೊಂ
ರೆ, ಕಾಣುವವರೊಳು? ಅದರಲ್ಲಿಯ ಇದ್ದೇನು ಮಾಡ
ಹುದೆಂದು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿರಲು, ಜ್ಞಾನವು ಎಲ್ಲಕ
ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದೇ. ಅದರಿಂದ ಗೃಹಿಸಿ ಕೊಂಪ ಮುಂದಿನ
ಪಾಯವನ್ನು ಕಂಡು ಹೆಬ್ಬಾಗಲಿಹಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬೆಕ್ಕು, ಗಾ
ಆದವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅವೈಗಳನ್ನು ಕೂಡಿತ್ತು ಇಂತೆಂಥಳು.

— ಶ್ಲೋಕ —

ಉದ್ಯೋಗಃ ಸಹಸಂಭೈರ್ಯಂ | ಬಲಂಬುಧಿಃ ಪರಾಕ್ರಮಃ |
ಪಡೇತನರಜಿಂತ್ಯಾನ್ | ಸ್ತುತುಮಂದೈರ್ಮೇವಚೆ ||೧||

ಅರ್ಥ — ಸಹಸದಿಂದಲೂ, ದೈರ್ಯದಿಂದಲೂ, ಬ
ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದಲೂ, ಬಲದಿಂದಲೂ, ಉದ್ಯೋಗಮಾಡಿ
ಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೂ ಮೀರಿದರೆ, ದೇವರಕಡೆ
ಮಾತು. ಎಂಬ ನೀತಿಯಂತೆ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ನೀವು

ಮೊಂಡವೂದಿದರೆ, ನಂನ ಮೇಲನ ಅಪತ್ತು ದುರಾಗಿ ನಮ್ಮ
ಪರ್ಗರ ಕೀರ್ತಿಯು ಹಬ್ಬುವದೊಡ್ಡೀಳಿ ಮುಂದಿನ ಶ್ಲೋ
ಕರ್ಥ ಅಪುಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸಿ ನಂದರಾಜನು ಬಾಗಲಲ್ಲಿ ಬಂದ
ದ್ದೆ ಈ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡಿಸಿರೆಂದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಂದರಾ
ಜು ಬರಲಾಗಿ ಬೆಕ್ಕು ಅನ್ನುತ್ತದೆ:

— ಶ್ಲೋಕ —

ಅ ಹೋ! ರಾಘವ ರಾಜೇಂದ್ರ | ತನ್ನ ರೋಗ ಹಪೂಗತಾ: ||

ಮುಖದಾತಾಗ್ರ ಹೆನೂಸ್ತಿ | ಕಿಂಕರಿಪ್ಯ ರಾಘವಾ: || ೧ ||

ಅರ್ಥ — ಏಲೈ ಗಿಳಿರಾಜನೇ! ನಂಪು ಯಜಮಾನನು ಪಾ
ಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ವೇಳೆ ನೋಡಿ ಕಳ್ಳನು ಮನೆಯನ್ನು ಹೊ
ತ್ತಾನೆ. ಏನು ಮಾಡುತೀ? ಅನ್ನಲು, ಅದಕ್ಕೆ ಗಿಳಿಯು ಉ
ತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

— ಶ್ಲೋಕ —

ಅ ಹೋಮೂರ್ಜಿ ಅನಿಬುಧೈ | ನಂದರಾಜಾನ ತನ್ನ ರಾ |

ಮುಖದಾತಾಃ ಪಿಡುತಾ ನೌ | ಪರನಾರಿ ಸಹೋದರಾ: || ೧ ||

ಅರ್ಥ — ಏಲೋ ಬೆಕ್ಕೆ ನೀನು ಮಹಿಮೆ ಮೂರ್ಖನು. ಈ
ನಂದರಾಜ ಭೂಮಾಲೀನನೇ; ಕಳ್ಳನಲ್ಲ. ನಂಪು ಸ್ವಾ
ಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯೊಡಂಥವನೂ, ಪರನಾರಿ ಸಹೋದರನೂ, ಇ
ದ್ದೆ. ಏಂತು ಅಂದಿತು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅಪರಧ ಮಾಡಿದ ಮೃದುವಾದ ಸಂಭಾ
ಷಣೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅರಸನು ಲಜ್ಜತನಾಗಿ ತಾನು ನಡೆಸಿದ
ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪನುಳ್ಳ, ಅವಳ ಹಂಬಲಬಿಟ್ಟು, ತನ ಅರಮ
ನೆ ಬಂದು ನುಬ್ಬಿಡಿದನು.

ಎರಡನೆ ಗೃಹಾಂತ ಮುಂದೆಬರೆಯುವೆನು.

(ಮುಂದೆ ಸಾಗುವದು)

ಹೃಬ್ಬಳ್ಳೀ ಹೆಂಣುಮಕ್ಕಳ ತಾಲೆ } ಹಣಪಂತಭೀಮಸಿಂಗ(ಧ
ನ||೨||ತಾ||೧೧||೫||೦||ನೇ||೫|| } ಪಾಡುಹೆ. ಮಾ. ಮಜಕೂ

—೦—

Uttara Ramacitra.har

ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರೆಪು.

೨ನೇ ಅಂಕವು

(೬೮ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದ್ದು.)

ಪಾ—ಹಾ ಪ್ರಿಯಸಖೀ ಜಾನಕೀ! ಎಲ್ಲಿರುವಿ? :
ಜೀವಿತೇಶ್ವರನನ್ನು ಬದುಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲಯಾ?

ಸೀ—(ಎಚ್ಚತ್ತು ರಾಮನ ಎದೆಗೂ ಹಣಗೂ ಸ್ಪ
ವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ.)

ಪಾ—ಶ್ರೀ ರಾಮನು ಮತ್ತೆ ಯಚ್ಚತ್ತನು! ಇದೇ ನ
ಮಾಕಾ ಭಾಗ್ಯವು.

ರಾ—(ಎದ್ದು ಕೂತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ.)

ಮಾಲಿನೀ

ಒಪಲಿಕ್ಕಿಕ್ಕೊರಮಗ್ಗುಲ್ಲೆ ಪ್ರಿಯಾಪಲೇಪಂ ।

ಠೊಡೆದಪುಠೆನಿವೀಸಂಸ್ಪರ್ಶವೆನ್ನಂಗವಂನೂ ॥

ಬಿಡುವನುಗಳಮತ್ತಿಗಳ ಮರುಚ್ಚಿತ್ತಕನ್ಯಾತೆ ।

ಕೊಡುತಿಹುದತಿಹರ್ಷಾವೇಶದಿಂಮಾಂಧ್ಯವನ್ನು ॥

(ಅನಂದದಿಂದ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿಕೊಂಡು) ಅಕ್ಕಾ ಮಾನರಿತಿ

ಮ ಮಾಕಾ ಬಾಗ ತಾಲಿನಿಯು!

ಖಣಿ—ಗೇಪಾ ಅದ್ಯಾಕೆ?

ರಾ—ಅಕ್ಕಾ ಮತ್ತೇನು? ಜಾನಕಿಯು ತಿರುಗಿ ಮ್ರಾಪ್ಪನ ಬಳಿ!

ಪಾ—ಅಮ್ಮಾ ರಾಮಚಂದ್ರಾ ಪ್ರಿಯ ನಖಿಯು ಎಲ್ಲಿ ಇದೆ?

ರಾ—(ಜಾನಕಿಯ ಸ್ವರ್ಣಪನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ) ನೋಡು ಇಗೋ ಇವಳೇ! ನನ್ನ ಮುಂದೇ ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ.

ಪಾ—ಹೇ ದೇವಾ ಯೇನು ಕಾರಣ ಹೀಗೆ ಮರ್ಪಪನ್ನಾಗಿರುವಂಥ, ದಾರುಣವಾದಂಥ, ಅತ್ಯನರ್ಥಕಾರಕಗಳಾದಂಥ ವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ—ಜೀವದ ಗೆಲತೆಯ ದುಃಖದಿಂದ ತಪ್ಪಳಿಸಿರುವಂಥ ಭಾಗ್ಯವಾದ ನಂನನ್ನು ಮತ್ತೂ ಮತ್ತೂ ಸುಡುತ್ತೀ?

ಸೀ—ನಾನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೃದಯ ಕಾಲದ ಪರಿಗೆ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದ ಪಾದಂಥ—ನೌಪ್ಯ ಶೀತ ಪಾದಂಥ—ಆರ್ಯ ಮತ್ತೂ ಸೋಂಕಿನಿಂದ ದಾರುಣವಾಗಿ ದರ್ಪ ಸಂತಾಪವು ಶಾಂತಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು, ಹೀಗಿದ್ದು ಬಿಡು ಹಸ್ತವು ನಡುಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ವಾಂಗವು ಕಾಯಿತು ಹಿಡುಗುತ್ತದೆ. ವೇದನೆಯನ್ನು ತಾಳಲಾರನು; ಕೈಯು ಸಜ್ಜಿ ಸೇವಪಾದಂತೆ ಜಡವಾಯಿತು. ನಂನ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ ಇನ್ನೇನುಮಾಡಲಿ!

ರಾ—ಅಕ್ಕಾ! ವಾಸಂತೀ! ನಂನ ಮಾತು ಅವರ್ಧಕವೆನ್ನುತ್ತೀ! ಹಾಗಲ್ಲ! ನೋಡು:—

||ಪಂಚಸ್ಥ ಪುತ್ರ||

ಮೊದಲ ವಿವಾಹೋಕ್ತ ವಿಧಾನದೋಳ್ ಧೃತಂ
ಮುದ್ರದಂ ದಾವುದು ಕಂಕಣೋಜ್ಜಲಂ||

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ರಾ. ರಾ. ಮುಖಪತ್ರಿಕದ ಎಡಿಟರರಚರಣಾರ ವಿಂದಗಳಿಗೆ
ವಿನಂತಿ ವಿ. ಕೆಳಗೆ ಬರದ ನಾಲ್ಕು ಪಂಗ್ತಿಗಳನ್ನು ತಪ್ಪು ಕ
ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಉದ್ಧವಿಸುಪಂಥ ಮುಖಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿ
ಸಿದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವರೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.—

ತಾ. ಕನೇ ಯಪ್ರೇಲದ ಸಂನಗಲಲಂ ಇತ್ತೀ ದಿವಸ ಮುಂಜ
ನೆ ನಂಮ ತಾಲೂಕದ ಅ. ಮಾಮಲೇದಾರರಾದ ಮಹಾರಾ
ರಾ. ರಾ. ರಾವಸಾಹೇಬ ಪೆಂಕಾಜಿವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಇವರು
ಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ರಿನ್‌(ಒರ್ಗದ ಹೃದ್ಯಗರ ಪರಿಕ್ಷೆಯನ
ತೆಗದುಕೊಂಡು ಅನಂಭುರಿತ ರಾಗಿ ಮಾಸ್ತರರು ಬಹಳ ಪ
ಹೆನಂತೆಯಿಂದಾ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು ನಾಲಿ
ಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲಿಂಗಾ ತೋರಿಬರುತ್ತದೆಂದು ಹಿಜ್ಜಿಟರ
ಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕರಾಬರೆದು ರೈತಜನರಿಗೆ ತಂಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು
ಲಿಗೆ ಕಳಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತೇಜನಕೊಟ್ಟರು ಇದರಂತೆ ಯ
ವತ್ತ ಅಮಲದಾರ ಜನರು ಉತ್ತೇಜನಕೊಟ್ಟು ತಂಮ
ಲಿಗೆ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡಿಯಬೇಕೆಂದು, ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ— ಎಡಿ
ರರಾಯರೇ ಅಗಟಂಬರ ನನ್‌ ೧೮೭೯ ಇತ್ತೀ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ
ದ್ವಾಮರ ದೇಸಾಯಿ ಸಾ. ರವರು ನಾಲಿಯ ಪರಿಕ್ಷೆ
ದುಕೊಂಡದರಬಾಬತು ಮುದ್ರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದು ಪತ್ರವನ
ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ ಅದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಾಗಿರ-ವದಿಲ್ಲಾ ಇದರ ಕಾರಣ
ದರೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲಾದ್ದರಿಂದ ನದರೀ ಪತ್ರವೇ ತಮಗೆ ಪ
ಟ್ಟಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂಬುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕಳುಹಿಸಿದ
ತ್ರ ದಯಮಾಡಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಅತಿ ವಿನಯ

ಕವಾಗಿ ಬೀಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸತ್ರುವಿನಂತೆ, ಕ್ಷಮಾ ಇ
 (ಕು). ಇಂತಿ ಬಿನ್ನಹಾ:

೧. ೨೦|೪|೮೦ ಮು. ಕೊಲ್ಲಾರ } ಗೋಪಾಲಸಾರಾಯಣಲಿಂಗ
 ತಾ. ಬಾಗೆಪಾಡಿ ಜಿ. ಕಲಾಡಗಿ } ಕಲಿಕರಸ್ತೂಲ ಮಾಸ್ತರ.

— ೦ —

ರಾವನಾಹೇಬ ಶಕ್ತಿಭಾಗದ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಎದಿ
 ರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ

ಇಂಗಲೆಶ್ವರ ತಾಲೂಕು ಬಾಗೆಪಾಡಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲಾಡಗಿ ಇಲ್ಲಿ
 ನೂಲಮಾಸ್ತರ ಹಣಪುರತ ಭೀಮಜಿ ಮುರಾದಪಾನಿ
 ತನ ವಿಜ್ಞಾನ: ಅಯ್ಯಾ ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಪಂಗ್ತಿಗಳನ್ನು
 ಒಮ್ಮೆ ಕಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆನೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನದಿಂ
 ಹೊರಡುವ ಜಿಲ್ಲೆಯುಳ್ಳ ಇಬ್ಬೇ ತಿಂಗಳಪತ್ರಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವ
 ಸ್ಥಲ ದಯಪಾಲಿಸೋಣಾಗಿ ಮನತ್ರಪ್ತಿ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂ
 ಪರಪ್ರಾಶಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ತಾರೀಖುಗರ್ನೇ ಜನಪರಿ ಸನ್ನ ೧೮೮೦ ಇಸವೀ ಪ್ರಾ
 ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಾಗೆಪಾಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಜೀವಕಾವಿಷ್ಟಬಲ ತಮ್ಮ
 ಗೌಡಾ ಇವರು ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಷಯ
 ಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪರ್ಗಗಳೊಳಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಓ
 ಟರ್ಸ್ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪರಾ ಬರೆದು ಹೋಗಿರು
 ತ್ತಾರೆ ಇವರಲಕ್ಷಪೂ ವಿದ್ಯದ ಕಡಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಈ
 ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಶಾಲೆಗಳು ತೀವ್ರ ಸುಧಾರಿಸುವೆಂದು ನೆ
 ನುತ್ತೇನೆ.

ಈ ನಮ್ಮ ನೂಲ ಪಂಚರಾದರು ಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗಳ
 ಖ್ಯಾರಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಬಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರೀ

ಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ಬೃ
ಗಿ ಶಿವಪ್ಪ ಜಯಪ್ಪಗೌಡ ಇವರು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವ
ದಗರನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಿಡುತ್ತಾರೆಂದಿ
ಅಲ್ಲಿ ಎಂದೂದರು ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದಾಗ ತಾಲಿಗೆ ಬಂ
ಸುಮಾರು ಒಂದ ತಾಸಿನವರಿಗೆ ಪರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಪರೀಕ್ಷೆ
ಗದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಈ ಪಂಚಾಲಕ್ಷಪೂ ಜಿಂ ಕಾ
ಲಕ್ಷಪೂ ನಷ್ಟ ತಾಲಿಯಮೇಲೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವವನ್ನು ಮ
ಡಿ ನನಗೆ ಅತ್ಯನುಪದಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ಆಯಾಸಪಾಗಿರಬಹುದು ಕ್ಷಮಾಪಿ
ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ತಾ. ೨೦ ಫೇಬರವಾರಿ ಸಂನ ೧೨೮೦ ಇಸ
ಹಣವ.೦ ತಭೀಮಾಜಿ ಸದ್ವಿಲಮಾಸ್ತರ ಇಂಗಳ
ರ ತಾ. ಬಾಗೇವಾಡಿ.

— — —

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವ್ಯ.

— * —

ಶ್ರೀಕೆ ೧೫]

[ನಂಚಿಕೆ ೬

ಜೂನ, ೧೮೮೦

Vaxination.

— * —

ಮೈಲಿಯನ್ನು ಕುರಿತು.

ಸ್ಥೂಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಸೂಚನೆ.

ಮನುಷ್ಯನು ಜ್ಞಾನವಿಡೆದ ಕಾರಣ ವಿಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಾಕೋಟಿ
ವಿಲ್ಲ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ತನಗಿರುವ ಜ್ಞಾನದ ಸ
ಮಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸಗಳಿಂದ ಮಹಲ್ಲಭಗ
ನು ಹೊಂದಿರುವನು. ಆದರೆ ಆಜ್ಞಾನದ ದುರುಪಯೋಗ
ವಿಡಿದಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಮಹಾಕ್ಷೇಶವನ್ನು ಅನುಭವಿಸು
ತ್ತಾನೆ. ಇತರಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಈ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ
ಉ ಆಹಾರವಿಹಾರ ಭಯನಿಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಿ
ಮಗಳನ್ನು ಪಿಾರದೆ ಇರ.ಪದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ರೋ
ಗಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುವಷ್ಟು ಅವು ಆಗುವಲ್ಲಿ. ಅವು ಅ
ತ ಆಹಾರ ವಿಹಾರಾದಿಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ರೋಗದ ಬೀಜ
ವನ್ನು ತಂದು ಶರೀರಕ್ಕೊಳಗೆ ಬಿತ್ತುವಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ಮ

ಸುಪ್ತರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರು ಯಾವ
 ಪಾಗಲು ಹಿಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಬೇನೆ ಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ನೆರಳಾದುತ್ತಿ-
 ರುವರು. ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಪ್ನಿಯ ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸರಿಸಿ
 ದಿಯುವದು ಅಶಕ್ತ ಹೀಗಾಗುವುದರಿಂದ ರೋಗಗಳು ಹುಟ್ಟಿ-
 ವದು ಸಹಜ ರೋಗ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ-
 ನುವದಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನದ ಬಲದಿಂದ ತಕ್ಕ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಕೈ-
 ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದು ಲೇಸು. ಮೈಲೀ ಬೇನೆಯ ಕಾರಣವು ಮ-
 ರಿಕಾಬೇನೆಯಂತೆ ಇಂನೂ ಚಂನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ
 ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣತಃ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುವ ಮಾರ್ಗಗಳು ಇಂಥವೇ
 ಎಂದು ಇಂದೇ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಈ ರೋಗವು
 ಉರಲಿ ಹಿಂಮು ಬಂತೆಂದರೆ ಆ ರೋಗಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗುವ
 ಥ ಶಾರೀರ ಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿರುವವರಿಗೆಲ್ಲ ಅದು ಪ್ರಾಪ್ತವಾ-
 ಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಕಾರಣ ಇದು ಸಾಂಸಾರಿಕ ಅಂದರೆ ಸಾ-
 ಸರ್ಗದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಬೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಮೈಲೀ
 ಯ ರಸವು ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಲಿ, ಪರಂಪರೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಶರೀರ-
 ಕ್ಕೆ ತಗಲಿದರೆ ನಾಕು, ಮೈಲಿಗಳೇಳುತ್ತವೆ. ಮೈಲಿ ಬಂದ
 ನ ಮೇಲಿನ ಫಾಳಿ ಬೀಸಿ ಮೈಲಿ ಎದ್ದ ಏಷೋರ ಉದಾಹರ-
 ಣಗಳುಂಟು. ಮೈಲಿಯು ಪಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಎಳ-
 ವದು ಬಹಳ, ಬಾಲತ್ವ ಮೂರಿದವರಿಗೆ ಏಳುವದು ಅನು-
 ನ ಮೈಲಿಗಳು ಕಂಡಕಂಡಲ್ಲಿ ಏಳುತ್ತವೆ. ಕಣ್ಣು ಗುಡ್ಡೆಗ-
 ಮೇಲೆ ಎದ್ದವೆಂದರೆ ಕಣ್ಣು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹಿಂಮುಮ್ಮೆ ಕೈ
 ಕಾಲು ಕಳೆದು ಹೋಗುವವು. ಮುಖವು ಧೋಸೆಯಂತೆ
 ಏಳುವುದ ಕಲೆಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗುವುದರಿಂದ ಕುರೂಪತೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ-
 ಗುವದು. ಮೇಲೆಹೇಳಿದ ಕೇಡುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನವುಗಳಲ್ಲಿ; ಮ-

ತಪ್ಪಿದರೆ ನಾಕು. ಮೈಲಿ ಎದ್ದ ಕೂನು ಬದುಕಿದರೆ ಮನ
 ನ್ನು ಹೊಂದಿತೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಅವರ್ಣನೆಯ
 ಗುಣಗಳಿರುವುದಾದರೂ ಈ ಕೆಟ್ಟ ಬೇನೆಯು ಹುಟ್ಟಿ ಗೊ
 ರದೆಂದೂ ನಂಮು ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಯುರೋಪಖಂಡದಲ್ಲಿ
 ಅನೇಕರು ಅನೇಕ ಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.
 ಅಪುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಿವರಿಸುವದು ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ
 ಕೂನು ಆಂ ಮುಷದ ಕೆಳಗೆ ದಾಕ್ಸರ ಜೀನರನೆಂಬವನು
 ಕೆಚ್ಚಲಿನ ಹತ್ತರ ಏಳುವ ಬಕ್ಕಿಗಳೊಳಗಿನ ರಸವನ್ನು
 ಮಪ್ಪನ ಚರ್ಮದೊಳಗೆ ಹಾಕಿದರೆ, ಹಾಕಿದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ
 ತ್ರನಾಲಾರು ಮೈಲಿಗಳಿದ್ದು, ಮುಂದೆ ಆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮೈ
 ರು ಬೇಸೆ ತಪ್ಪಿಹೋಗುವದೆಂಬ ಬಹು ಉಪಯುಕ್ತ
 ದ ಶೋಧನೆಯೆಂದು ಮಾಡಿದನು. ಈ ರೀತಿಗನುಸರಿಸಿ
 ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯುರೋಪಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಲಿ ಪಾ
 ಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ಮೈಲಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ
 ಪ್ರತಿ ಪ್ರತಿ ಮರುಷ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತನದಿರುತ್ತದೆಂಬ
 ಆಯಾ ದೇಶದ ಮರಣ ಸಂಬಂಧವಾದ ರೇಜಿಸ್ತರಿನ
 ರೀತಿಯ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ನಂಮು ದೇಶದಲ್ಲಾದರೂ ಮೈ
 ಲಿಪಾತೆ ಇಲ್ಲದಾಗ ಅಳಿಯುವಷ್ಟು ಬಾಲಕರು ಆ ಪಾತೆ
 ಉಂಟಾದ ಮೇಲೆ, ಅಳಿಯುವವಿಲ್ಲವೆಂಬದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊ
 ತ್ತವ ಮೂತೇ. ಆದರೆ ಮೈಲಿ ತೆಗೆಸುವ ಸರಕಾರದ ಸ
 ಫೋಗಕ್ಕೆ ನಂಮು ಜನರ ಅಜ್ಞಾನಮೂಲಕವಾದ ಅಭಿ
 ಪ್ರಾಯ ಸಾಂಸ್ಕರಾಯಗಳಿಂದ ತೊಡರು ಉಂಟಾಗುತ್ತಲಿದೆ.
 ಮೈಲಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ದೇವತೆಯೊಬ್ಬಳು ಇರುವಳು.
 ರಿನ ಪ್ರಿಯಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅತಂಕ ತರಿಸುವರ ಮೇಲೆ ಅವ

ಉ ಕೋಪಿಸುವಳು. ಆದಕಾರಣ ಆ ದೇವತೆಯ ಮೇಲೆ ಭಾ
 ರವನ್ನು ಹಾಕಿ ಇಂಚೀಕಲ್ಲದೆ ಕೃತ್ರಿಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಮೈಲಿ
 ಗಳೇಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಳ ಅಜ್ಞಾಭಂಗಮಾದಿರಂತೂ
 ಗುಪ್ತವೆಂದು ಪೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ನಂಪು ಅನೇ
 ಕ ದೇಶಬಾಂಧವರ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಸ್ಥಿರಗೊಂಡ ಅಭಿಪ್ರಾ
 ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಮೇಲವಂತೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತನಡದಲ್ಲಿ ಯಾವ
 ರೋಗಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪದ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಕೆಲಸದಲ್ಲ ದೇ
 ವರು ರೋಗವಂಶುಪೂಜಿಗ್ಗಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೋಗನ
 ಪಾರಗಾರ್ಥವಾಗಿ ಒಪ್ಪದೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದ
 ಎಂದು ಅರಿವು ಹೋದರೆ ಸಾಗೀತೆ!! ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಅ
 ಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದವರಿಗೆ ಬೇನೆ ಬಂದರೆ ಪೈದ್ಯನ ಕಡೆಗೆ ಯಾವ
 ಒದಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ? ಅಪರ ಭಾಷಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಅವ
 ಪರ್ತನಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದದ್ದಲ್ಲವೇ? ದೇವರು ರೋಗಗಳನ್ನು
 ಹಾಕಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿದನೋ! ಅದೇ ಮೇಲಿಗೆ ಆಪುಗಳ ನಿಷಾ
 ಗಾರ್ಥವಾಗಿ ಉಪಾಯಗಳನ್ನೂ, ಆ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಶೋ
 ನಲಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪುನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿ
 ದ್ದಾನೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಮೈಲಿ ತೆಗೆಸುವದರಿಂದ ದೇವತೆಯ
 ಜ್ಞಾಭಂಗ ಹಾಕಿಗೆ ಅದೀತು? ಆದಕಾರಣ ಎಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ
 ರುಗಳು ತಂಪು ತಂಪು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ
 ತಾವಿರುವ ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೂ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು
 ನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ತಾವು ಮಾಡುವ ವಿದ್ಯಾದಾನದೊಡ
 ಹೆಚ್ಚಿನದಾದ ಜೀವದಾನವನ್ನು ಬಲಕರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ನಂ
 ರ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವರೆಂದು ತುಂಬಾ ಅಭಿಲಾಷೆಯುಂ
 ಈ ರೋಗದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಮಹಾ ಸಾಮಿತ್ರವ

ಳ ಸಂಬಂಧ ವಿರುತ್ತದೆಂಬದು ಹಿಂದೂ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿದ ಸಾಕು. ಅವರು ಸ್ವಸ್ತೋಪದಿಂದ ತಂಮ ಬಾಲಕರಂ 'ಪ್ರಾಕ್ಶಿ ನೇಚರ'ವ (ಮೈಲಿ ತೆಗೆಯುವ ಸರಕಾರೀ ಕಾರನ) ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡುವರೆಂಬದರಲ್ಲಿ ಏನು ಸಂಶಯಿಲ್ಲ. ಲೃಪಿನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆಕಳಿಗೆ 'ಪ್ರಾಕ್ಶಿ, ಅತ್ತಾರೆ. ಗೋವಿನ ಸಂಬಂಧವಾದ ಈ ಉಪಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಕ್ಶಿ ಸೇಶಂ, ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಆಕಳ ಕೆಚ್ಚ ಹತ್ತರೇಳುವ ಬಕ್ಕಿಯೊಳಗಿನ ರಸವನ್ನು ಹಾಕಿ ಮೈಲಿ ಮೇಲೆ ಆ ಮೈಲಿಯೊಳಗಿನ ರಸವನ್ನು ಬೇರೊಬ್ಬ ಮಗನ ಮೈಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿದರೂ ಮುಂದೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಅಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯಃಪರಾಗುವಾಗ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮೈಲಿ ತೆಗೆಸಬೇಕೆಂದರೆ ಮೈಲಿ ಪಿಡಗು ಮೂರಾ ದೂರಾಗುವ ಅನುಭವದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ. ರಾ. ಸವರೀ.

—೦—

Female Education

ಶ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಬಂಧವು. (೪)

(೧೧೬ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯ ಮುಂದೆ ನಾಗಿದ್ದು)

—೨ನೇ ದೃಷ್ಟಾಂತವು—

ಸಾಕಲಪ್ರ ರವೆಂಬ ಸ್ವಾಧೀನದೊಳಗೆ ಮೀರ ಸೇನನೆಂಬ ಆ ಸಾಧುಭಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಅರಸಿನ ಆಶ್ರಯದ ಎಷ್ಟೋ ಸುರಾಣಿಕರೂ, ಪೈದ್ಯರೂ, ಮುಂತಾದ ಸಂ

ದಿತರಿದ್ದರು. ಈ ಪುರಾಣಾಕರಣಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣತಾಸ್ತ್ರಿಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ದಿವನ ಪುರಾಣಶ್ರುತಿಯನ್ನು ಅರಸಿದನು. ಈ ನಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಹಬಾರದ ಯಾವತ್ತು ಕಾರಸ್ತರೂ, ಅರಸನೂ, ನಹಪಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಕೃಷ್ಣತಾಸ್ತ್ರಿಯಿಗೆ ತಾರಾಬಾಯಿ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಮಗಳು ಅತಿಲಾವಂಗೆ ಉಳ್ಳವಳಿದ್ದಳು. ಇವಳು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ನ ಉಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಗಾಯನ ಕತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಇತರ ಚತನದಲ್ಲಿಯೂ, ಪರಿಪೂರ್ಣಳಾಗಿದ್ದಳು. ಪುರಾಣದ ನಮದಲ್ಲೆ ತಾರಾಬಾಯಿಯು ತಂದೆ ತಂದೆಯ ಹತ್ತರ ಕೂಳು. ಇವಳ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ಅರಸನು ಮೋಹಿತನಾಗಿ ರುದಿವನ ಆ ಕೃಷ್ಣತಾಸ್ತ್ರಿಯನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅಂದದ್ದು: ಮಗಳನ್ನು ನಂನ ಸ್ವಾಧೀನಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ; ಸ್ವಾಸ್ಥಿಯಂತಾದ್ದು ಜಪ್ತಿಮಾಡಿಸಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಪಟ್ಟಣದಿ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿಸುವೆನು, ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೃಷ್ಣತಾಸ್ತ್ರಿಯು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಕೋಹಿದಿದು ಕೂತನು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ತಾರಾಬಾಯಿಯು ಅಪ್ಪಾ ನೀನು ಇಷ್ಟು ಬಿರಿನನಾದದ್ದು ಯಾಕೆ? ಎಂದು ಲು, ತಂದೆಯು— ಮಗಳೇ ನಿನಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದೇನದೆ! ದರೆ; ನೀನೊಬ್ಬಳ ದಶಿಯಿಂಥ ನಂನ ಎಲ್ಲಾ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಕಟ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತ್ತು ಎಂದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಗಳು— ನಂಶಯಯುಕ್ತ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ನನಗೆ ಅತಿಶಯಪೇ ದವಾಗುತ್ತದೆ. ನಂನನ್ನು ಕರುಣಿಸಿ ವಿನೂರ ಸೂರ್ಪಕ ನುಬೇಕು. ತಂಮ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಂನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವೆನು,

ದಳು. ಆಗ ತಂದೆಯು- ಅರಮನೆಯ ಯಾವತ್ತು ಪ್ರಾಂ
ತವನ್ನು ಹೇಳಿದನು- ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಮಗಳು- ಇದಕ್ಕೆ ಇ
ಪ್ಪೊಂದು ಜಿಂತೆಯಾಕೆ? ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅಷ್ಟಣ ಕೊಡ
ಲಿ. ನನ್ನ ವಿಧವೆಯಿಂದ ಲೇಖ ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ಕಲಂಕ ಹ
ತ್ತಗೊಡದೆ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾರಾಗಬರು
ವೆನು. ಅಂದಲು ತಂದೆಯು- ನಿರೂಪಾಯನಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒ
ದಂಬಿಟ್ಟನು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ತಂದೆಯಿಂದ ಅಷ್ಟಣ ಹೊಂದಿ
ತಾರಾಬಾಯಿಯು ಅರಸನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಬಂದು- ತಮ್ಮ ಅಷ್ಟಣ
ಯ ಮೇರೆಗೆ ನನ್ನ ತಂದೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಸಂನಿಧಿಗೆ ಕಳಿಸಿ
ದ್ದಾನೆಂದು ಬಿನ್ನೈಸಿ ಸರಸವಾದ ಗಾಯನ ಮುಂತಾದವುಗಳ
ನ್ನು ಅರಂಭಿಸಿದಳು. ಆದರೆ, - ಅರಸನು ಕಾಮೋದ್ರೇಕನಾಹ
ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಯಾವದು ಸೊಗಸಾಗದೆ ಹೋಯಿತು. ಇ
ದನ್ನರಿತು- ತಾರಾಬಾಯಿಯು ಅರಸನನ್ನು ಕುರಿತು, ಭೋ
ರಗಳೇ ತಮ್ಮ ಅಭಿಮ್ರಾಯವು ತಿಳಿಯಿತು. ಆದರೆ, ನಂ
ನೊಂದು ವಿಜ್ಞಾನನೆಯುಂಟು. ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿ ತ
ಮ್ಮ ಮನೋರಥದಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಎಂದಲು, ಅರಸ
ನು ಅದೇನು ಎಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ, ತಾರಾಬಾಯಿಯೂ ಅಂದದ್ದು.

— ಬಯತು —

ಮೊರೆಬಾಹದಶಾಹೋಪಯಾತಿಬನಾ |

ಕೆಚ್ಚಂಕಿಪಸೋನೆಶಹೋದಿಲಿಖುಪಾ ||

ಭರಾಹೂಪಕ್ಕರಶಹರದೊಕೆತ್ತೆಯಿ |

ಕೆಲಜಿಯತಪಿಯಾತಿಬದಲತೆನು ||೧||

ಅರ್ಥ— ಒಡಿಯರೇ ಭಂಗಾರದೊಡೂ, ಬೆಳ್ಳಿಯದೊಂ
ನೂ, ಎರಡು ಮನೋಹರವಾದ ಬಟ್ಟಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಅ

ದರಲಿ ಒಂದೇ ಪ್ರಕಾರದ ಹಾಲು ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕುಡಿದು ನೋಡಿದರೆ, ಎಂನಲು ಅರಸು ಅದರಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಆಗ ತಾರಾಬಾಯಿಯು— ಅಪ್ಪಾ ರುಚಿಹಾಗೆಯೇ? ಎಂದದ್ದಕ್ಕೆ ಅರಸು— ಎರಡರ ರುಚಿಯ ಒಂದೇ ಪ್ರಕಾರ ಉಂಟೆಂದನು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಾಂತಿಯ ಪ.ಗಳು— ದಯಾನಿಧಿಗಳೇ ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ತಾವಿಜಾರ ಮಾಡಬಹುದು ಏನೆಂದರೆ, ಇದು ಹ್ಯಾಗೋ ಹಾಗೆ ಹಾಕುವುದಿರುವೆಂಬ ಸರ್ವರ ಮೂತ್ರ ದ್ವಾರದಿಂದ ಉಂಟಾದ ನುಣ್ಣು ಒಂದೇ ಪ್ರಕಾರದ್ದು. ಮೇಲಿನ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಭಂಗಾರದ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದಲೂ, ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದಲೂ ಹ್ಯಾಗೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲವೋ ತಡೋಪಾದಿಯ ನಂನ ಸೌಂದರ್ಯದ ಮಹತ್ವದಿಂದಲೂ, ನಿಮ್ಮ ಸುಟ್ಟ ಗಣಿಯ ಕುರವತನದ ನೀಚತ್ವದಿಂದಲೂ, ಏನೂ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ದೇವರು ಲೋಕದೊಳಗಿನ ಯಾವ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿಯೂ, ಕಾಮಾಪ್ಪತವನ್ನು ಒಂದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಉಂಟುಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಆದಕಾರಣ ತಾವು ಈ ಅಭಿಲಾಶೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಮತ್ತೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಯಾಕೆಂದರೆ (ಮುಂದೆ ಸಾಗುವದು)

ಹೃ ಬ್ಲಕ್ಕೇ ಹೆಂಣುಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆ } ಹಣಪಂಡಭೀಮಸಿಂಗ(ಧ
ನ|| ೨|| ತಾ|| ೧೧|| ಚ|| ಲಂ|| ನೇ|| } ಪಾಡುಹೆ. ಮಾ. ಪುಜಕ್ಕಳ

Uttara Ramacharitra.
ಉತ್ತರ ರಾಮಚರಿತ್ರಿವು.
೨ನೇ ಅಂಕವು

ಸುಧಾಸ ಮನ್ಮಥದಿಂಟಿಬಂದವೋಲೆ

ಸುಧೀರ್ಘಕಾಲಾನುಭವಾತಿವಿಶ್ವತಂ || ೪೦ ||

ಸೀ — (ಮನದಲ್ಲಿ) ಆರ್ಯಮುತ್ರರೇ ತಾವಾದರೂ ಆಗಿನ
ರೇ!

ರಾ — ಅದೇ ಇದೂ ನೀರೆಯ ಕೈದಳರ್ ಶುಭಾ-
ಸ್ಥದಂ ಹಿಮಸ್ತೋಮ ಸಮಂ, ಸಃಪಂಜುಲಂ ||
ಹೃದುತ್ತದಿಂತಾಂ ಲವಲೀನಪಾಂಕುರಂ
ಸುಧೈಷದಿಂಬಂದದು ಕೈಯೊಳನ್ನಯಾ || ೪೧ ||

(ಹೀಗೆಂದು ಸೀತೆಯ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ)
ಸೀ — ಇನ್ನೇನುಗತಿ? ಆರ್ಯಮುತ್ರರ ಸೊಂಕಿನಿಂದ
ನು ಮೋಹಿತಳಾದೆನು ಕಾರಣ ನನಿಂದ ಬಹಳ ಪ್ರಮಾ
ಪಾಯಿತು.

ರಾ — ಅಕ್ಕಾ! ವಾಸಂಸಿ! ಸ್ವರ್ಥನಂದದಿಂದ ನನಗೆ ಜಾ
ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ನಾನು ಪರವಶನಾಗಿದ್ದೇನೆ.
ದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಈಕೆಯನ್ನು ನೋಡು. ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ?
ಪಾ. — ಹಾ! ಕಷ್ಟವು! ಈ ರಾಮಭದ್ರನಿಗೆ ಉನ್ಮಾದ
ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು! ಎಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಥವೋ? ಎಲ್ಲಿಯ ಸೀ
ಯೋ ನುಮನೇ ಬಡಬಡಿಸುತ್ತಾನೆ.

(ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯು ತನ್ನ ಹಸ್ತವನ್ನು ಕೊನರಿಕೊಂ
ದಿಂಬಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯುತ್ತಾಳೆ)

ರಾ — ಅಹಹ ಪ್ರಣಾದವಾಯಿತು ಹೋಯಿತು!
ವಸಂತಲೀಲಕಾ

ಆಕಂಠಿಸುತ್ತೆ ಬಿಮರುತ್ತೆ ಜಡತ್ವಮಂತಾ—
ಳ್ಳಾಕೋಮಲಾಂಗಿಯಳ ಕೈದಳಿರೀಗಕನ್ನಾಲ್ ||

ಅಕೌಪಿಸುತ್ತು ಬೆವರುತ್ತು ನಧೀನಮಾಡೆಂ —

ನೀಕೈಯತಾಂ ಕೊವರಿಕೊಂಡಾದು ಮಾಯ ವಾಯ

||೪.೨||

ನೀ— ಹಾ ಪ್ರಾಣ ಪತಿಗಳ ರೃಷ್ಟಿಯು ಅವೃಷ್ಣಿ
ಪಾಗಿಧೆ, ಸ್ಥಿರವಿಲ್ಲ ತಲೆಯೆಂನು ತೊಗುತ್ತಾರೆ ಇನ್ನೊಸ್ಕ
ಯಿಲ್ಲ ಮುಂಜೇನುಗತಿ?

ತ— (ಪ್ರೇಮದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ) ನೀತೆಯ ಲಕ್ಷಣ
ಜೀರೆ ಯಾಗಿಧೆ.

ವೈದೇಹಿ ಪಲ್ಲಭನ ಸೊಂಕಿನ ಸೌಖ್ಯದಿಂದ
ಸ್ವದಪ್ರಯುಕ್ತ ಮಲಕೋತ್ಪಪ ಕಂಪಿತಾಂಗಿ ||

ಅದಳ. ನಡುಂಗಿ ನವನಗೆ ನವಾಂಬುವಿಂದ

ತೋಡೊಪ್ಪುಪಂತಿರೆ ಮುಗುಳ್ಳ ಕದಂಬಶಾಖೆ ||೪||

ನೀ— (ತನ್ನಲ್ಲಿ) ಈ ಪರಾಧೀನ ಜೀವಿಯಾದ ನಾನು
ಮನಾದೇವಿಯಿಂದ ಬಹಳವಾಗಿನಾಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟೆನು. “ ಆಕಾಶ
ಸತ್ತೀ ಪರಿತ್ಯಾಗವೇನು? ಮತ್ತೂ ಈಗಾಗುವ ಪ್ರಾಣಯಾತಿ
ಕವೇನು?,, ಹೀಗೆ ಮನದಲ್ಲ ಈಕೆಯು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾಳಾದೀತ

ರಾ— (ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ನೋಡಿ) ಏನು? ಇಲ್ಲೇನು?
ಲೈ. ಕರುಣಾಹೀನಳೇ ನೀತೆ ಹೋದಿಯಾ

ನೀ— ಹೌದು ಹೌದು ನಾನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಕರಣಾಹಿ
ಳು ಯಾಕೆಂದರೆ ತಪಃಗಾಗುವ ಇಂಥಾ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡು
ಜೀಪದಿಂದ ಇದ್ದೇನಲ್ಲ.

ರಾ— ಎಲೈ ದೇವೀ ಎಲ್ಲಿದ್ದೀ? ನಾನು ಮೇಲೆ ದ
ನಾದು ಈ ರೀತಿಯ ನಾನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೀನಿರುವುದು ಯ
ಗ್ಯವಲ್ಲ. ಹಿಮ್ಮೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗು.

ಪ್ರಾಣಪತೇ ಇದು ಬಹು ವಿಸರೀತಪಾಕ್ಯಪು
ಮಾದಲೇ ನರನನ್ನು ಬಿಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು
ದೇವಾ ಇನ್ನು ದಯೆಮಾಡು ನಂನ ಮೇಲೆ ಕ
ಎರನೆ ಶೋಕಪು ಮಿತಿಮೀರಿತು ನಾನು ಕೇಳಲಾ
ವಾರಮಾಪಣಿಗೆ ಬಂದ ಮಿದೋಗ ದುಃಖವನ್ನು ನೀ
ಕುಕ ಥೀರನಾದದರಿಂದ ನಿಲ್ಲಿಸು ಇನ್ನು ಜೀವದ ಗೆ
ನೀತೆಯು ಎಲ್ಲಿಂದ— ಬರವಳು? ಇಲ್ಲಿ.

—೦—

Notices.

ನರಕೋಲ್ಲರ ನಂಬರು. ೨೪೨

ಬಾದಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಥೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—
ಸಹಿ ಮಾಡುವಪರಕಡಿಂದೂ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವದೇನಂದರೆ
ಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗಳು (ಅಂದರೆ ಅರನೇ
ತ್ತಿಯ ಪರಿಗೆ ಕಲಿಸಲಕ್ಕೆ ಪರಪಾನಗಿ ಉಳ್ಳವುಗಳು)
ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರತಿಯ ಸಾಲಿಗಳು (ಅಂದರೆ ಬದನೇ ಇಯ
ನರಿಗೆ ಕಲಿಸಲಕ್ಕೆ ಪರಪಾನಿಗೆ ಹೊಂದಿದವುಗಳು.) ಕೆಳ
ಕಡೆ ಮೇರಿಗೆ ಮೆ. ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಸಾ. ಬಾ. ದ
ಗ ಇಪರಿಂದೂ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವೆ, ಈ ಸಾಲಿಗ
ರೂಫ ಉಳಿದಸಾಲಿಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರತಿಯ ಸಾಲಿಗಳಿಂ
ಕಿಂದರೆ ಇಂಥ ಸಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲಕನೇ ಇಯತ್ತೆಯ
ಕಲಿಸಕೂಡದು) ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟವೆ.

ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಯಸಾಲಿಗಳು.

೧ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಅ. ಹ್ವ.	೯ ಇಂಡಿ ಕಂನಡನಾ
ಸ್ಥೂಲ	೧೦ ಮುಗ್ಧೇಬಿಹಾಳ
೨ ಕಲಾದಗಿ ಕಂಪಡನಾಲಿ	೧೧ ಕುಂಟೋಜಿ
೩ ಬೀಳಗಿ	೧೨ ಶಿಂಡಗಿ
೪ ಹಾವಗುಂದ	೧೩ ಹಿಪ್ಪರಗಿ
೫ ಇಲಕಲ್ಲ	೧೪ ಬಾಗೇಪಾಡಿ
೬ ಬಾದಾಮಿ	೧೫ ಪುನಗೋಳಿ
೭ ಗಜೇಂದ್ರಗಡ	೧೬ ವಿಜಯಪುರ ೧ನೇ
೮ ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ ೧ನೇ ವ.	೧೭ ಬಬಲೇಶ್ವರನಾ

ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರತಿಯಸಾಲಿಗಳು.

೧ ಕಲಾದಗಿ ಮರಾಠಿ ನಾಲಿ	೬ ಜಡಜಗ ನಾಲಿ
೨ ಗಲಗತಿ ಕಂನಡ	೭ ಸಾಲೋಟಗಿ
೩ ಅಮಿನಗಡ	೮ ತಾಳೇಕೋಟಿ
೪ ಕಪ.ತಗಿ	೯ ನಾಲಿತಪಾಡ
೫ ಕೆರೂರ	೧೦ ಮುಮದಾಪುರ

ತಿಳಿಯೋದು ತಾ. ೫ ಜೂನ್ ೧೮೮೦ ಇ.

ಪುಸ್ತಕಮಾ ಕಲಾದಗಿ { Ramchandr A. Savanu
 } ದಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಜಿ. ಕಲಾ

ನೋಟೀಸು ನಂಬರು. ೬೭೭

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಸ್ಥೂಲಮಾನ್ತರರಿಗೆ—
 ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಸಾಲಗಳಪೈಕಿ ಕೆಲವು ಸಾಂ
 ಜನೇ ಇಯತೆಯ ಪರಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಾಲಗಳಲ್ಲಿ
 ಯೆತ್ತೆಯವರಿಗೆ, ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಮೆಹರ್ಬಾನ ವಿಜ್ಞ

ಅ' ಇನ್ನೆನ್ನೇಕ್ಕರ ನಾಹೇಬ ಬಹದ್ದೂರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರು ತ
ರಾವು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಈ ಸಾಲಗಳ ಹೊತ್.೯ ಉಳಿದ ಸಾ
ಲಗಳಲ್ಲಿ ಉನ್ನೇ ಎತ್ತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಲಿಸಬಹುದು.

೬ ನೇ ಎತ್ತೆಯವರಿಗೆ ಕಲಿಸತಕ್ಕಂಥ ಸಾಲಗಳು.

ತಾ. ಧಾರವಾಡ

ತಾ. ನವಲಗುಂದ

೧ ಧಾರವಾಡ ಆರೇಸಾಲ

೧ ನವಲಗುಂದ ೧ನೇ ನಂ ಸಾಲ

೨ ನದರ ಕಂದಡ ೧ನೇ ನಂ

೨ ನರಗಂದ ೧ನೇ ನಂ ಕನ್ನಡ

೩ ನದರ ನಂಬರು ೨

೩ ಅಂಗಾಂಗೇರಿ ಸಾಲ

೪ ಗರಗದ ಸಾಲ

೪ ಶಲವಡೀ ಸಾಲ

೫ ಬೆಟಗೇರಿ ಸಾಲ

೬ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ಸಾಲ

ತಾಲೂಕು ರಾಣಿಬಿನ್ನೂರ

ತಾ. ಗದಗ

೧ ರಾಣಿಬಿನ್ನೂರ ನೇ. ಗ್ರೇ ಸಾ

೧ ಗದಗ ನೇಕಂಡ ಗ್ರೇಡ

೨ ಬೃಹಗೇ

೨ ಬೆಟಗೇರಿ ಸಾಲ

೩ ಮೋರೆ ಬಿನ್ನೂರ

೩ ಮುಳಗಂದ ಸಾಲ

೪ ತುಮ್ಮಿವಕಟ್ಟಿ

೪ ಮುಂಡರಗಿ ಸಾಲ

ತಾಲೂಕು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ತಾಲೂಕು ರೋಣ

೧ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ೧ನೇ ನಂಬರ ಸಾಲ

೧ ರೋಣ ಕನ್ನಡಸಾಲ

ತಾಲೂಕು ಕರ್ಜಿಗೇ

ತಾಲೂಕು ಕಲಘಟಗೇ

೧ ಹಾಂವೇರಿ ಸಂ. ಗ್ರೇಡ

೨ ಕರ್ಜಿಗೇ

೧ ಮಿಶ್ರೀಕೋಟಿ

ತಾಲೂಕು ಹಿರೇಕೇರೂರ

ತಾಲೂಕು ಬಂಕಾಪೂರ

೧ ಹಿರೇಕೇರೂರ

೧ ಶಿಗಾಂವ ಸಾಲ

ತಾಲೂಕು ಹಾನಗಲ್ಲ

೨ ಬಂಕಾಪೂರ ೧ನೇ ನಂ ೧ ಹಾನಗಲ್ಲ ಕಂದಡಸಾಲ

೧೩೪

೩ ಧುಂಡೆ ಶೀ ಸಾಲೇ	೨ ಅಲೂರಸಾಲ
೪ ತಡನ ಸಾಲೇ	೩ ಬೊಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ ಸಾಲೇ
೫ ಇಂಗಳಗೀಸಾಲೇ	

ಚನೇ ಎತ್ತೆಯವರಿಗೆ, ಕಲಿಸತಕ್ಕಂಥ ಸಾಲಗಳು

ತಾಲೂಕು ನವಲಗಂದ	ತಾಲೂಕು ಕರ್ಜಿಗೀ
೧ ನರಗುಂದ ಆರೇಸಾಲೇ	೧ ಗುತ್ತಲಸಾಲೇ
೨ ಮೊರೆಬ	೨ ಅಗದಿಸಾಲೇ
ತಾಲೂಕು ಹಾನಗಲ್ಲ	ತಾಲೂಕು ಕೋಡೆ
೧ ತಿಳಪಳ್ಳಿ	೧ ಚಿಕ್ಕೇರೂರ

೬ಳಿಯುವದು ತಾ. ೧೭ನೇ ಮಾಹೆ ಜೂನ ೧೮೮೦ ಇ.

Chanabassapi a B. Dharwar.
 ಡಿ. ಎ. ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ.

—೦—

ಜಾಹಕನಂಬರು ೩೬೧

ಬೆಳಗಾಂವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಥೂಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ	
೬ನೇ ಇಯತ್ತೆ ಕಲಿಸುವ ಪರಪಾನಗಿ ಇದ್ದ ಸಾಲಗಳ ವಿವರ	
೧ ಬೆಳಗಾವಿ ಮರಾಠಿ ಸಾ. ನಂ ೧	೧೪ ಸಂಪುಗಾವ
೨ ,, ಕನ್ನಡ ನಂಬರು ೧	೧೫ ಬೈಲಹೊಂಗಲ
೩ ಬಾಗೆವಾಡಿ (ಬೆಳಗಾಂವಿ)	೧೬ ಕಿತ್ತೂರ ನಂಬರು ೧
೪ ಚಂದಗಡ -೬ ಹೈಕ್ಕೇರಿ	೧೭ ಬೀದಿ
೫ ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ನಂಬರು ೧	೧೮ ಪುನಾಪುರ
೬ ವಿಸ್ತಾರಾ ಅಂ. ಹ್ವಂ.	೧೯ ಇಟ್ಟಿಗೆ
೭ ಚೋರಗಾಂವಿ	೨೦ ಸವರುತ್ತಿ
೮ ಅಘಣಿ ಅ. ಹ್ವಂ.	೨೧ ಮುನೋಳಿ (ಪರಸಗಡ)

೧೩೫

೧೦ ಬೆಂಗಳೂರು ೧೨ ಗೋಕಾಕ ೨೨ ಮುರಗೋಡೆ
 ೧೧ ಶೆಡಬಳ ೧೩ ಯೊಡಪಾಡ ೨೩ ಮುಗಟಪಾನಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ
 ೨೩ ಯೆತ್ತೆ ಕಲಿಸುಪು ಸರಪಾನಗಿ ಇರುವ ಸಲಗಳು.

೧ ಅಂಕಲಿ (ಚಿಕ್ಕೋಡಿ)	೬ ಪ.ಮದಾಪೂರ
೨ ಭೋಜ	೭ ತಿಗಡಿ
೩ ಸಂಕೇಶ್ವರ	೮ ಪಕ್ಕಂದ
೪ ಯಮಕನಮರ್ಡಿ	೯ ನಂದಗಡ ಮರಾಠಿ

೫ ಬಾಗೇಪಾಡಿ (ಚಿಕ್ಕೋಡಿ) ೧೦ ಅಂಕಲಿ (ಬೆಳಗಾವಿ)
 ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಯಲ್ಲಿ ೪ನೇ ಯೆತ್ತೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಲಿಸು
 ಬಾರದು ತರೀಖು ೧೨ ಜೂನ್ ೧೮೮೦ ಇಸವಿ.

Raoji B. Karandikar
 ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಬೆಳಗಾವಿ.

—೦—

ಜೊಪಕನಂಬರು ೭೦೪

ಅಜಿಂ ಧರಪಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥೂಲಪಾಸ್ತರರಿಗೆ
 ಹುಡುಗರು ಅಜ್ಞಾನರಿದ್ದು ಅವರು ದೊಡ್ಡವರಾಗುವತನಕ ಅ
 ವರ ಜೊಂದಿಗೆ ಪಗೈರೆ ಸರಕಾರದ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಆ
 ಹುಡುಗರ ವಿಶ್ವಾಭ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಪಾಲನೆಪೋಷಣೆ ಪಗೈರೆ
 ಸರಕಾರದ ಮಾರ್ಘತೆಯಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ
 ಹುಡುಗರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಹುಡು
 ಗರ ಪೈಕಿ ಯಾವ ಹುಡುಗರಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಸಾಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ
 ಈ ಹುಡುಗರು ಸಾಲಿಗೆ ಬಂದ ಬಂದರ? ಅವರ ಅಭ್ಯಾಸ ಎ
 ತನಕ ನಡೆದದೆ. ಮತ್ತು ಅವರ ನಡತಿ ಹ್ಯಾಂಗದೆ? ಎಂ
 ದ ಬಗ್ಗೆ ಸೂರ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ತುಂಬಿ ಉಲ್ಲಾಸಪೂರ್ವಕವಾಗಿ

೮ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಂಗೂ ಹಾವು ಪರೀಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ
 ಗೈ ಆ ಹುಡುಗರನ್ನು ನಮಗೆ ತೊರಿಸಬೇಕು.

ನಂ. ೨	ಹುಡುಗರ ಹೆಸರು.	ತರಿಯ ಹೆಸರು.	ಉರಹೆಸರು.
೧	ಎಲ್ಲಾಪಾ	ರಃದ್ರಪ್ಪ	ನರೇಂದ್ರ ತಾ. ಧಾ
೨	ಈರಂಗೂ		ಪಾಡ
೩	ಬನಂಗೂ		
೪	ರಾಜ್ಯಚೈಯ್ಯ		ಕಾಟೀನಹಳ್ಳಿ ತಾ. ರ
೫	ಬುಡಗನಾಬ	ವ. ದಾದಾ ಸಾ.	ಗರಗ ತಾ. ಧಾರವಾ
೬	ಫಕೀರಪ್ಪ	ಗೊಳಪ್ಪ	ಹೊಸಪುಟ್ಟಳ್ಳಿ ತಾ.
೭	ವಿಂಗಾ	ಬುದ್ಧಪ್ಪ	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ
೮	ಶಿವರಾಯ	ಬಕಟ್ಟಿಪ್ಪ	ಧಾರವಾಡ ತಾ. ಧಾ
೯	ಗುರಪತದಯ್ಯ	ವಿರಯ್ಯ	ರಪಾಡ
೧೦	ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ		ಮಿತ್ರಕೋಟಿ ತಾ.
೧೧	ರಾಜಯ್ಯ		ಕಲಘಟಗೀ
೧೨	ಜನಪ್ಪ		ಬಮ್ಮಿಗಟ್ಟಿ ತಾ. ಕ
೧೩	ಲಕ್ಷ್ಮಣ	ಗೊಳಪ್ಪ	ಘಟಗೀ
೧೪	ಸಂಗ ಫಕೀರಾ	ತೊಳಪ್ಪ	ಚಿಕ್ಕ ನೆಗಳೂರ ತಾ.
೧೫	ಸಂಗ ಫಕೀರಾ	ಇರಗಗೌಡಾ	ಬಂಕರಮೂರ
			ಸುರ್ತಿಶೆರ ತಾ. ಕ
			ಹಾನಗಲ್ಲ
			ಹೊಸಪಟ್ಟಿ ತಾ.

೧೫	ಶ್ರೀನಿವಾಸ	ಗೋವಿಂದರಾವ	ಗಣೇಶನುರ ತಡಸ ವ ನೀಳಬಿಗಿ ತಾ. ಬಂಕಾಪೂರ
೧೬	ನಾಗಪ್ಪ	} ಮಲ್ಲಗಗವಡಾ	ತಾ. ಮಿನಕಟ್ಟಿ ತಾ.
೧೭	ಮಲ್ಲಪಾ		ರಾಣೇಬಿನ್ನರ
೧೮	ಕ್ರೈಪ್ಪಾಜಿ		ಪಾಂಟೂರ ತಾ. ಹು ಬಳ್ಳ
೧೯	ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ	ತೋಟಪ್ಪ	ಯೆರಗುಪ್ಪಿ ತಾ. ಸದರ
೨೦	ನರಸಿಂಹ	ಲಿಂಗೇ	ಮೋಠೆಬಿಂನುರ ತಾ. ರಾಣೇಬಿಂನುರ
೨೧	ತೀರ್ಥ ನಾಯಕ	ರಾಘವಚಂದ್ರನಾ ಯಕ	ಸಿಗ್ಗಾಂವ ತಾ. ಬಂ ಕಾಪೂರ
೨೨	ಕಾಶಿರಾವ	} ಸುಬ್ಬರಾವ	ಧಾರವಾಡ ತಾ. ಧಾ
೨೩	ಗಣಪತರಾವ		ರವಾಡ
೨೪	ಫಕೀರಗವಡಾ		ಹತ್ತಿ ಮತ್ತೂರ ತಾ. ಕರ್ಜಿಗಿ
೨೫	ಹಣಮಂತನಾಥ.	ತಿರಕಸ್ವನಾಯಕ	ರಾಣೇಬಿನ್ನೂರ ತಾ. ರಾಣೇಬಿನ್ನೂರ
೨೬	ಬಸಣಗವಡಾ	ಚನಬಸಣಗವಡಾ	ಗುಲಗುಂಡಿ ತಾ. ಕರ್ಜಿಗಿ
೨೭	ಹಣಮಂತ	ಶೇಷಗಿರಿ	ನಾಗನೂರ ತಾ. ನವ ಲಗುಂಡ
೨೮	ಪೂರ್ಣಬ.	} ತಿವಪ್ಪ	ನೆರೇಗಲ್ಲ ತಾ. ಹಾ
೨೯	ಬಿದಲಂಗಾ		ಸಗಲ್ಲ (ಹುಬ್ಬಳ)
	ವೀರಪ್ಪ		ಹೊಸಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾ.

೩೧	ಭಕ್ತೀರಪ್ಪಾ	ಕಲ್ಯಾಣಪ್ಪಾ	ಧಾರವಾಹ ತಾ. ಧಾ
೩೨	ಚನ್ನಪ್ಪಾ	ಗಾಣಗೇರ	ರವಾಹ
೩೩	ಗುರಪ್ಪಾ	ರುದ್ರಪ್ಪಾ	ಹೊಸಹುಬ್ಬಳಿ ತಾ.
			ಹುಬ್ಬಳಿ
೩೪	ಗಣನಾ	ನಾರಪ್ಪಾ	ಗಡಗ ತಾ. ಗಡಗ
೩೫	ವೆಂಕತ	,,	(ಪಾಡ
೩೬	ಅಡವಪ್ಪಗವಡಾ	ಜನವಿರಗವಡಾ	ಕಬ್ಬಿನೂರ ತಾ. ಧಾ
೩೭	ಗುಡ್ಡೀಚ	ನಾಂದರನಾಳಕ	ಯೆರಗುಪ್ಪಿತಾ. ಹು
೩೮	ನಾರಾಯಣರಾವ	ಕ್ರಿಸ್ಣಪ್ಪನಾಳಕ	ಹೊಸರೀಡ್ಡಿ ತಾ.
೩೯	ಮಾಧವರಾವ	,,	ಜಿಗಿ
೪೦	ಎಲ್ಲಪ್ಪಾ	ದ್ರಾವಪ್ಪಾ	ಕಲಕಾಪೂರತಾಲ
			ಕ ರೋಣ (ಪೂ
೪೧	ಶಂಕರಗವಡಾ	ನಿಂಗನಗಡಾ	ಸನಿಗಟ್ಟಿತಾ. ಬಂ
೪೨	ಭೀನಗವಡಾ	ಮುಟ್ಟಣಗವಡಾ	ಹುಡಚಿಕೋಡ ತ
			ಕೋಡ (ಹುಬ್ಬ
೪೩	ಪ್ರಾಸರಾವ	ಬಾಳಾಜಿರಾವ	ನಾಗಕಟ್ಟಿಕೋಪ್ಪ
೪೪	ಚೀದಾಂಬರ	ಗೋಪಿಂದರಾವ	ಬುಜರೂಖಕೋಡ
೪೫	ಭೀಮಾ	,,	ಳ್ಳಿ ತಾ. ಕಜಿಗ
೪೬	ವೆಂಕಪ್ಪಾ	ದೊಡ್ಡರಾವಪ್ಪಾ	ಹರಲಾಪೂರ
೪೭	ಭೀಮರಾವ	ರಂಗರಾವ ಹಜಾ	(ಗಡ
		ರ್ತಿ	ತಿಂಪಾಪೂರತಾ.
೪೮	ನಿಂಗಸ್ವಾಮಿ	ರಾಧಾಸ್ವಾಮಿ	ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾ. ಧಾ
೪೯	ರಾಮಾಜಿ	ಸ್ವಾಮಿರಾವ	ಧಾರವಾಹ ತಾ.
೫೦	ರಾಘವೇಂದ್ರ	,,	ರವಾಹ

೫೦	ನಿಂಗಪ್ಪಾ	ಅಂದಾನೆಪ್ಪಾ ನಂ	ಮಂಜೂರ ತಾ. ಹು
೫೧	ಶಿವಪ್ಪಾ	ಭಂಜಿಯಪರ	ಬ್ಬಳ್ಳಿ (ಕಾನೂರ)
೫೨	ಕ್ರೈಪ್ಪಾ ಜಿ	ಸ್ವಾಮಿರಾವ	ಇಂಗಳಗಿ ತಾ. ಬಂ
೫೩	ಪೆಂಕಪ್ಪಾ	ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ	ನೋರಪೂರ ತಾ. ಗ
		ಬಹ. ದೇಸಾಳ	ದಗ (ಹ)
೫೪	ಅಡಿಪಪ್ಪಾ	ಬನೆಟ್ಟಿ	ಬೆಣ್ಣೆ ತಾ. ಧಾರವಾ
೫೫	ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪಾ	ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪಾ ಪಟ್ಟಿ	ಹೊಸಹುಬಳ್ಳಿ ತಾ.
		ಶಟ್ಟಿ	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ
೫೬	ಕ್ರೈಪ್ಪಾ ಜಿರಂ	ಮಂಜೂರೇಪ ಕುಲ	ಕೊಲಹಳ್ಳಿ ತಾ.
		ಕರ್ಣಾ	ಕರ್ಜಿಗಿ
೫೭	ಪೆಂಕಣಭಟ್ಟ	ಭೀಮಭಟ್ಟ	ಕಳಸ ತಾ. ಬಂಕಾನೂರ
೫೮	ತುಳಜಾಬಾಲಿ	ಗಂಡ ಪಿರೋಬಾ	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾ. ಹುಬಳ್ಳಿ
೫೯	ಕ್ರೈಪ್ಪಾ ಜಿ	ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾ	ಅಗಡಿ ತಾ. ಕರ್ಜಿಗಿ
೬೦	ಯಾ	ಜಮರೋಹಿ ತ	
೬೧	ದೋವಿಂಡಭಟ್ಟ	ಮಹಾದೇವಭ. ಬೊ.	ನೂದಿ ತಾ. ರೋಣ
೬೨	ಪೆಂಕಪ್ಪಾ ಉ	ಶ್ರೀಮಣರಾವ	ನಿಗ್ಗಂಪ ತಾ. ಬಂ
	ಪಾ ಅಣ್ಣಪ್ಪಾ	,	ಕಾನೂರ
೬೩	ಬಸವಂತ್‌ಪ್ಪಾ	ಧುಂಡಪ್ಪಾಪೂ	ಬೆಟಗೇರಿ ತಾ. ಗದಗ
		ಡಲಕಟ್ಟಿ	ರವಾಡ
೬೪	ಇರಣಗವಡ	ಬಸವಗವಡ	ನೈರಾಪೂರ ತಾ. ಧಾ
೬೫	ಬಾಬಾಜಿ	ಟೋಪಾಜಿ	ಪೆಂಕಜಾನೂರ ತಾ. ನ.
೬೬	ದೊಡ್ಡ ನಿಂಗಪ್ಪಾ		ಕಂದನೂರ ತಾ. ಹು
೬೭	ನಂ. ನಿಂಗಪ್ಪಾ	ಬಲಿಪ್ಪಾ	ಬ್ಬಳ್ಳಿ
೬೮	ಬಸಪ್ಪಾ		

೬೯	ತಿಪಯ್ಯಾ	{ ರಾಯಪ್ಪಾ	ಇಂಗಳಹಳ್ಳಿ ತಾ. ಹು
೭೦	ಫಕೀರಯ್ಯಾ		ಬ್ಬಳ್ಳಿ (ಹಾವಗಲ್ಲ)
೭೧	ಬಾಪಟಜೋತಿ	ಲಿಂಗನಭಟ್ಟಜೋತಿ	ಬಿಂಪನಹಳ್ಳಿ ತಾ.
೭೨	ನುಬ್ಬಾ ಭಟ್ಟ	ಶೇಷಭಟ್ಟ ಪೂಜ್ಯಾ	ಕಲ್ಲಾಪೂರ ತಾ. ಹಾ
		ರಿ	ನಗಲ್ಲ
೭೩	ಮರೂಲಿನಾಬ	ಮಹಮ್ಮದಾಳಮಾ	ಹಾವಗಲ್ಲ ತಾ. ಹಾ
		ಮನಾ	ನಗಲ್ಲ
೭೪	ಬಸಪ್ಪಾ	ಹರ್ತೆಪ್ಪಾ ಎಲಿಗಾರ	ನೂದಿ ತಾ. ರೋಣ
೭೫	ಮಲಿಸಿದ್ದಪ್ಪಾ	ಮೇಗೆರಪ್ಪಾ ಹರಿ	ಹಳೇಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾ.
		ಹರ	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ (ನದರ)
೭೬	ಗುರನಂಗಪ್ಪಾ	ಫಕೀರಪ್ಪಾ	ಹೊಸಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾ.
೭೭	ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪಾ	ಎಲ್ಲಪ್ಪಾ	ಅಂತೂರ ತಾ. ಗದಗ
೭೮	ಅಬ್ದುಲಖಾದರ	ಬಾಗೋವಿಯ್ಯಾ	ಸಿಗ್ಗಾಂವ ತಾ. ಬಿ
			ಕಾಪೂರ (ರವಾಡ)
೭೯	ಜೆನಬನಪ್ಪಾ	ಇರಪ್ಪಾ ಯಾಲಕ್ಕಿ	ಧಾರವಾಡ ತಾ. ಧಾ
೮೦	ಬಸನಗವಡಾ	ಅಜ್ಜಪ್ಪಾ ಕೊಂ	ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತಾ. ಬಿಂಕಾ
		ನಾಗನಗವಡಾ	ಪೂರ
೮೧	ಫಣಿಯಸ್ವಗ.	ಮಲ್ಲನಗವಡಾ	ರೋಣ ತಾ. ರೋಣ
೮೨	ಫಕೀರಾ	ನೀಲಪ್ಪಾ	ಅತ್ತಿಗೆರಿ ತಾ. ಬಿ
೮೩	ಗದಿಗಪ್ಪಾ	,,	ಕಾಪೂ (ಲಗುಂದ)
೮೪	ಚನ್ನಪಾ	ವಿಂಗಸ್ವದೇನಾಳ	ಅಂಣಾಗೆರಿ ತಾ. ನವ
೮೫	ಬಂದ್ರಾ	ತುಪ್ಪಾಜಿ	ಮದಿಹಾಳ ತಾ. ಧಾರ
೮೬	ಜೀವಾಜಿ	,,	ವಾಡ (ರೋಣ)
೮೭	ಬಾಳಪ್ಪಾ	ಕೆಂಚಪ್ಪಾ	ಗುಗ್ಗಣಗಾಡಿ ತಾ.

೪೩	ಭರಮಾ	ಕೆಂಚಮಾ	ಗುಗ್ಗುಣಗಾಢಿತಾ. ಸ. (ಡ)
೪೪	ಹಣಮಪ್ಪಾ	ಭೀಮಣ್ಣಾ	ಜಾಪೂರತಾ. ನವಲಗುಂ
೪೫	ಫಕೀರಾ	ಕಲ್ಲಪ್ಪಾ	ಹುಲ್ಲಂಬಿ ತಾ. ಕಲ
೪೬			ಘಟಗೀ
೪೭	ಹಣವಂತರಾ	ತ್ರಿನೀವಾನ ರಾವ	ಹುಲಗೊಳ್ಳ ತಾ. ಗದ
೪೮	ವ	ಜಹಗೀರದಾರ	ಗ (ಬ್ಬಳ್ಳಿ)
೪೯	ಬಸೆಟ್ಟಿಪ್ಪಾ	ಗುರತ್ತಿಪ್ಪಾ	ಬಂಮಾನೂರ ತಾ. ಹು
೫೦	ರಾನಪ್ಪಾ	ಹಣಮಪ್ಪಾ	ವೈಲೂರ ತಾ. ಬಂ
೫೧	ರಂಗಪ್ಪಾ	,,	ಕಾಮೂರ (ಘಟಗಿ)
೫೨	ಎಲ್ಲಪ್ಪಗವಡಾ	ಇರಣಗವಡಾ	ಹುಲಕೊಪ್ಪ ತಾ. ಕಲ
೫೩	ಅಡಿಪಪ್ಪಾ	ನಿಂಗಣಾಭಾಂವಿ	ರಾನನಕೊಪ್ಪ ತಾ.
	(ಯೆ)	,,	ಧಾರವಾಡ
೫೪	ರಾಘವೇಂದ್ರಚ್ಯಾ	ಗುರಾಚಾರ್ಯ	ಹಾವೇರಿ ತಾ. ಕರ್ಜಿಗೀ
೫೫	ರಾಪೂಚ್ಯಾರ್ಯ	,,	
೫೬	ನೀಲಕಂಠಾ	ಸುಬ್ಬ ರಾವ	ಕನವಳ್ಳಿ ತಾ. ಸದರ
೫೭	ಅಣ್ಣಾಚ್ಯಾರ್ಯ	ಗುರಾಚಾರ್ಯ	ಮುರಾನೂರ ತಾ. ಸ.
೫೮	ಸೋಮಣ್ಣಾ	ರುದ್ರಪ್ಪಾ	ರೋಟ್ಟಿಗವಾಡ ತಾ.
		ಜಹಗೀರದಾರ	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ
೫೯	ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ	ನಾರಾಯಣರಾವ	ಬ್ರಹ್ಮವರ್ತ (ಡ)
೬೦	ಬನನಗವಡಾ	ಮಲ್ಲಣಗವಡಾ	ಗರಗನ ತಾ. ಧಾರವಾ
೬೧	ಕೃಷ್ಣಾಚ್ಯಾರ್ಯ	ಗುರಾಚಾರ್ಯ	ಕಲಘಟಗಿ ತಾ. ಕಲಘ
೬೨	ಸಂಗಪ್ಪಾ	ಚೆನ್ನ ಬಸಪ್ಪಾ	ಎಲಗಚ್ಚ ತಾ. ಕರ್ಜಿಗಿ
೬೩	ಪ್ರಭಯ್ಯಾ	ತೋಟದೇವರ	ನೀರಲಗಿ ತಾ. ಕರ್ಜಿಗಿ
		ಯ್ಯಾ	(ನಗಲ್ಲ)

೧೦೭	ಬಸವ್ಯಾ	ವಿರುಸಾಕ್ಷವ್ಯಾ	ಜಿಲದೋಡ ತಾ. ಹಾ
೧೦೮	ಬಸವ್ಯಾ	ಈರಪಾ	ಬೆಳವಂತ್ರಿ ತಾ. ಕಲಿ
			ಘಟಗೀ
೧೦೯	ಗುರುರಾವ	ನಾರಾಯಣರಾ	ಅಮಿನಭಾವಿ ತಾ.
		ವ (೧೦೯	ಧಾರವಾಡ
೧೧೦	ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ	ರಂಗರಾವಕುಲಕ	ಧಾರವಾಡ ತಾ. ನ.
೧೧೧	ಮುರನಾಪಿರಪಾ	ಅಂದಾನಯ್ಯಾ	ಹೊಸಹುಳ್ಳಿ ತಾ.
೧೧೨	ವಾರ್ತಾತಯ್ಯಾ	ಚಪಕಿಮಠಾ	ಹ. ಬ್ಬಳ್ಳಿ
೧೧೩	ಬೆಂಕಟರಾವ	ಗೋಪಾಳರಾವ	ಹಿರೇನರ್ತಿ ತಾ. ನ.
೧೧೪	ವಿಂಗಪಾ	ಗಂಗಯ್ಯಾ	ಹೊಸಹುಬಳಿ ತಾ. ನ.
೧೧೫	ಬಸವಾ	ಧಂಡಯ್ಯಾ	ಕುರ್ತಕೋಟಿತಾ ಗದಗ
೧೧೬	ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ	ಭೀಮರಾವ	ಬೆಗಲಿ ತಾ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ
೧೧೭	ವಿಲ್ಲಪಾ	ಫಕೀರಪಾ ಬೀ	ಗೋವನಕೋಪತಾ.
		ಅೂರ	ಧಾರವಾಡ
೧೧೮	ಬಸವಗಪಡಾ	ರಾಮನಗಪಡಾ	ಗೋಬ್ಬರಗಂಪಿ ತಾ.
೧೧೯	ಮಹದೇವಗ	,	ನವಲಗಂದ
	ಪಡಾ	,	(ಪಾ
೧೨೦	ವ್ಯಾಸಗಿರಿಬಾಪಾ	ಗೋಪಾಳಗಿರಿಬಾ	ಸಿಗ್ಗಂಪತಾ. ಬಂಕ
೧೨೧	ಕುಶೇನಬೀ	ಜಲಾಲಖಾನ	ಧಾರವಾಡ ತಾ. ಧಾ
೧೨೨	ಖಾಜೀರಾ	,	ವಾಡ (ಹಾ
೧೨೩	ಗುರಶಿಡ್ಡಪಾ	ನಿಡ್ಡಪಾ ವಾರಕೇರ	ಹೊಸಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾ.
೧೨೪	ರಾಮಚಂದ್ರಪಾ	ತೋಕ್ಕಪಾ	ಧಾರವಾಡ ತಾ. ಧಾ
೧೨೫	ಫಕೀರನಾ	ಇಮಾಮನಾ	ರಾಸನಕೋಪ ತಾ.

೨೬	ಗುರನುಭರಾವ	ವೆಂಕಟರಾವ	ತಡಸ ತಾ. ಬಂಕಾ
೨೭	ಗೋವಿಂದರಾ.	ಉರ್ಫ ಸ್ವಾ	ಪೂರ
೨೮	ದತ್ತೋಬರಾ.	ಮಿರಾವ	
೨೯	ಗುಂಡಪಾ	ಇರಪಾ ಕೋ	ಸಾಸ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾ. ನವ
೩೦	ಪುಲ್ಕಯ್ಯಾ	ಮಣಾ	ಲಗುಂದ
೩೧	ಪುಲ್ಕನಗವಡಾ	ನಂಗನವಡಾ	ಶ್ರೀಮಂತಲಾಡಕಟ್ಟಿ
೩೨	ಕೊಂಡಪ್ಪಗವ.	,	ಕಾ. ಕರ್ಜಿಗಿ
೩೩	ಪುಲ್ಕರಭಟ್ಟಿ	ಶಂಕರಭಟ್ಟಿ ಜೊ	ಹಾವನೂರ ತಾ.. ಕ
		ಇಸಿ ಹ.ಲಗುರ	ಜಿಗಿ
೩೪	ಬಸಲಿಂಗಯ್ಯಾ	ರಾಜಯ್ಯಾ ಮು.	ತಿರ್ಲೂಪೂರ ತಾ. ಧಾ
೩೫	ಅಡಿಪಯ್ಯಾ		ರವಾಡ
೩೬	ಕೊತ್ತಯ್ಯಾ		
೩೭	ನೀಲಪಾ	ಶೆಟ್ಟಿಪಾ	ತಿರ್ಲೂಪೂರ ತಾ. ನ
೩೮	ನಾಗಪಾ		ಪಲಗುಂದ
೩೯	ನಿಂಗಪಾ		
೪೦	ಬಿಂದಮಾಧವಾ	ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚ್ಯಾ	ಧಾರವಾಡ ತಾ. ಧಾ
	ಚ್ಯಾರ್ಯ	ಯಾ (ರಟ್ಟಿ)	ರವಾಡ
೪೧	ನಾಗೇಶಭಟ್ಟ	ನರಸಿಂಹ ಭಟ್ಟ	ಹೊಂಬಳ ತಾ. ಗಡಗ
೪೨	ಮಲಕಾರ್ಜುನಪಾ	ಈರಪಾ ಗಾಜಗು	ಧಾರವಾಡ ತಾ. ಧಾ
		ಜಿ	ರವಾಡ [ಜಿಗಿ]
೪೩	ದತ್ತಾತ್ರಯ	ಮಾಸೆವಶೆಟ್ಟಿ ತೇರಿ	ಕೂಡಲಗಿ ತಾ. ಕಲಿಷ
೪೪	ಅಂಗೂಚ್ಯಾ	ಪಾಂಡರಂಗಾ	ಮಾನೂರ ತಾ. ಕೋಡ
	ಯಾ	ಚಾರ್ಯ ಕಟ್ಟಿ	,
೪೫	ಶಿವಣಗಪ್ಪಾ		,

೧೪೬	ಫಕೀರಗವದಾ	ದ್ರಾಪುನಗವ	ಲೋಕೋರ ತಾ. ಧಾ
೧೪೭	ನಂಗವಗವದಾ	ದಾ ,, ಪಾಡ	
೧೪೮	ಭೀಮನಗವದಾ	,, (ಕ್ರೀ)	(ಬಳ)
೧೪೯	ಕರಬನವ್ಯಾ	ಗುರಪಾ ಪಟ್ಟಣ	ಹೊಸಹುಬಳಿ ತಾ. ಹ
೧೫೦	ರಾಮಚಂದ್ರ ನಾಳಕ	ತಂಮನನಾಳಕ	ನವನೂರ ತಾ. ನವನೂ ರ (ಗುಂಪ
೧೫೧	ದ್ರಾಪುನಗವದಾ	ದ್ರಾಪುನಗವದಾ	ಕ.ರಹಳ್ಳಿ ತಾ. ನವ
೧೫೨	ವಿಶ್ವಧರ	ಪಾಪುವ ಭಿಡೆ	ಹೊಸಹುಬಳಿ ತಾ
೧೫೩	ಭಾಸ್ಕರ	,,	ಹುಬಳಿ
೧೫೪	ಬಾಳಚಂದ್ರ	,, (ಪರ)	(ಪೂ
೧೫೫	ರಾಮಾ	ಭೈರಪಾ ಭೈರಗ್ಗ	ಪುಳಲಿ ತಾ. ಬಂಕ
೧೫೬	ತಂಮನಗ ವದಾ	ಭೀಮನಗದಾ	ಗೊಡಚಿಕೊಂಡ ತಾ. ಕೋಡ (ಗುಂ
೧೫೭	ಅದಿಪವ್ಯಾ	ಭೀಮಪಾರದ್ವೇರ	ಭೋಗೂರ. ತಾ. ನವ
೧೫೮	ಪರಿತಪ್ಯಾ	ತರಕಪಾ	ನವಲೂರ ತಾ. ಧಾ
೧೫೯	ಫಕೀರಾ		ಪಾಡ
೧೬೦	ಗುರನಾಥ	ಗೋವಿಂದಪಾ	ಬೆಲ್ಲೂರ ಒಟ್ಟಿ
೧೬೧	ಪೆಂಕುಬಾಳಪಾ	,,	ತಾ. ಬಂಕಾಸೂರ

ಮುಂದೆ ನಾಗವದು.

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವು.

— * —

ಪುಸ್ತಕ ೧೫]

[ನಂಚಿಕೆ ೭

ಜುಲೈ ೧೮೮೦

Educational Intelligence.
ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ
ವೃತ್ತಾಂತಗಳು.

ಕಾಲೇಜವಾಹಪ್ರಾಂತದೊಳಗೆ ರಾಜಕೋಟವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದ
ಲ್ಲಿ ಅರಸರ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೊಂದು ರಾ
ಜಕುಮಾರಕಾಲೇಜವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ವಿದ್ಯಾಲಯವಿರುತ್ತದೆ. ಅದ
ರಂಥಾದೊಂದು ವಿದ್ಯಾಲಯವು ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಸ್ಥಾ
ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿ, ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯ ಕಲಿಯಲಕ್ಕೆ ಈ ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾ
ರಾಷ್ಟ್ರದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರ ಮಕ್ಕಳು ಬೇಗ
ಹೋಗತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ವಣೂರ ನಬಾಬ ನಾಹೇಬರು ಈಗ ರಾ
ಜಕೋಟದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರಾದರೂ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ
ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸ್ವತಃ ಕೊಲ್ಲಾಪುರ
ದ ಬಾಲವಯಸ್ಕರಾದ ಅರಸರು ಮೈಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ಥವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂ
ದಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನಿಂತಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

— ೦ —

ರಾಜಕೋಟದ ರಾಜಕುಮಾರ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಮೊಳಗಡೆಯ
ಲ್ಲಿ ಮೊಂದು ಕೌತೂಹದ ಸಂಗತಿಯು ವರ್ತಿಸಿದ್ದು ಹೃ

ಗಂದರೆ—ಗೊಂಡಳವ ಠಾಕೂರ ಸಾಹೇಬರ ಮಗನೂ ಸಪ್ತಗುರು
ರ ನಬಾಬ ಸಾಹೇಬರೂ ಕೂಡಿ ಹೋದ ಲಿಂಗಗಳನ ೨೯ನೇ
ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ೧೨ ಫಂಟೆ ರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ
ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಹಾಗೆ
ಯೆಲ್ಲಿಯೋ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಇವರಿಬ್ಬರ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ
ಇಬ್ಬರು ಮೂರ ಮೂರು ಸೌಕಾರ್ಯ ಇವರ ಸಂರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ
ಮಲಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರೊಡೆಯರು ಯೆಲ್ಲಿ
ಹೋದರೆಂಬುದು ಯೆಷ್ಟಮಾತ್ರವೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ೧೨ ಫಂ
ಟೆ ರಾತ್ರಿಯಾದಬಳಿಕ ಪ್ರೊಬ್ಬ ಹುಡ್ಡೇರಾನು ಪ್ರತಿದಿನದಂತೆ
ಇವರಿಬ್ಬರ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಶೋಧಮಾಡಲಾಗಿ, ಇಬ್ಬ
ರೂ ಇಲ್ಲದ್ದು ನೋಡಿ ಬೊಬ್ಬಾಟಪಾದಿದನು. ಆದರೆ ಮುಂದೆ
ಯೆರಡು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಅವರ ಗೊತ್ತು ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆ
ಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಪ್ರೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಾಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಕರು. ಇಬ್ಬರೂ
ತಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟುತ್ತು ರುಪಾಯಿ ಪೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ತಕ್ಕೊಂಡಿ
ದ್ದರಂತೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯು ಇಂಗ್ಲಿಷ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ರಾಜ
ಕುಮಾರರು ತಮ್ಮ ದೇಶಕೋಶಗಳನ್ನೂ ಬಂಧು ಬಳಗದವರನ್ನೂ
ಬಿಟ್ಟು ಅವಿರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕದ್ದು ತೆರಳಿ ಹೋದದ್ದು ಅತ್ಯುತ್ಸ
ರ್ಯಾಕರವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ.

—೦—

ಯುರೋಪಿಯದವೊಳಗೆ ಒಲ್ಲಹಾಸೆಯಿಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬ
ಹು ದಿವಸ ನೆಲದೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿ ಕೊಳತು ಹೋದದ್ದೊಂದು
ಹೊದ್ದು ಅರಣ್ಯವು ಗೊತ್ತು ಹತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದರೊಳಗಿನ ಮರ
ಗಳ ಬೊಡ್ಡೆಗಳ ಸುತ್ತಲಿ ೧೨ ಫಂಟು ಇರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದದೆ.

ರತಿಯಾದ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಜೀನವೇಶದ ಪರೇಗೆ ತಂತಿ
ಟಪಾಲು ಬೀಗ ಇಡನುಪ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡಸಿದ್ದಾರೆ.

—೦—

ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪುಣೆಯೊಳಗಿನ ಗಾಯನ ಸಮಾಜದ ಪ್ರ
ಮುಖ ಜನರನ್ನು ನಾಮದಾರ ಗವರ್ನರ್ ಧೋರೆಗಳು ಆ ಪಟ್ಟ
ಣದ ಹತ್ತರ ಗಣಕೇಶಖಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ತಂಪು ಅರಮನೆ
ಗೆ ಕರಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ದೇಶದ ಗಾಯನ ಕೇಳುವ ಅ
ಪೇಕ್ಷೆಯು ನಾಮದಾರ ಸಾಹೇಬರವರಿಗೆ ಬಹಳ ಇದ್ದಂತೆ
ತೋರುತ್ತದೆ.

—೦—

ಈ ದೇಶದ ಪೈಪ್ಪರ ಯೋಗ್ಯತೆಯು — ಸಂನ ೧೮೭೧
ನೇ ಪರ್ಷ ಅಂಕಲಕೋಟೀಯಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಟಿಕಲ್ ಸುಸರಿಂ
ಟಿಂಡೆಂಟರಾಗಿದ್ದ ಬಮಗಾರ್ಟನ್ ಸಾಹೇಬರು ಮೊಂದು ದಿವ
ಸ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರಲಾಗಿ ಯೆಡಗಾಲ ಹರಡಿನ ಮೇ
ಲೆ ಯೇನೋ ಕಚ್ಚಿತು. ಅದರಿಂದ ಹಾಪು, ಕಚ್ಚಿತೆಂದು ತಿ
ಳಿದು ಸಾಹೇಬರು ಡಾಕ್ಟರನನ್ನು ಕರಿಸಿ ಒಪ್ಪದೋಷಚಾರ
ಮಾಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಮೈಗೆ ಗಾಯಗಳಿದ್ದು ಯೆರಡು
ಸಾರಿ ಪಾಂತಿಯಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಕಾಲಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರರ ಉಪಾ
ಯವನ್ನೇ ನವಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಹರಡೆಲ್ಲಿ ಕೀವಾಗಿ ನೋರ ಹ
ತ್ತಿತು. ಅದರೂ ಉಪಾಯಗಳು ನಡಿದೇ ಇದ್ದವು. ಆದರೆ ಅ
ಪ್ರ ಯಾತಕ್ಕೂ ಬಾರದೇ ಕಾಲೊಳನೆ ಆರವಾರ ತೂತು ಬಿತ್ತು.
ತರುವಾಯ ಸಾಹೇಬರು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೆ
ಸರಾಪ ಡಾಕ್ಟರರ ಕೈಯಿಂದ ನಾಲ್ಕಾರು ತಿಂಗಳು ಒಪ್ಪ
ಥ ತಕ್ಕೊಂಡರು. ಅದರಿಂದ ಯೇನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗದೆ ಕಾ

ಅ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಳೆಯುತ್ತಾ ನಡೀತು. ಅದರಿಂದ ಕಾ
ಲು ಕೊಯ್ಪಬೇಕೆಂದು ಮುಂಬಯಿಯ ದಾಕ್ತರರು ಸಾಹೇಬ
ರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಸಾಹೇಬರು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಮತಿ
ನದೆ ಸಾಶಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳು ಯು
ರೋಪಿಯನ್ ದಾಕ್ತರರ ಕೈಯಿಂದ ಉಪಾಯ ನಡಿಸಿದರೂ
ಅದರಿಂದ ಉಪಯೋಗವಾಗದೆ ಅಸಕಾರ ಮಾಡುವಾಯಿತು.
ತರುವಾಯ ಸಾಹೇಬರು ಬೇಸತ್ತು ಮಣಿಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ
ನೇಟೀವ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಹ್ರದುಕುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಶೇಖಜಮಾಲನೆ
ಬವನೊಬ್ಬ ಯುಕಶ್ಚಿತ ಶಿಪಾಯಿಯು ಆ ರೋಗ ನೆಟ್ಟಗೆ
ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅವನು ಹಿೞಪಧ
ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಕಕ್ಕಡಕ್ಕೆ ಲೇಪಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಉರಿಹ
ಚ್ಚಿ ಕ್ಷತಕ್ಕೆ ಅದರ ಹೊಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಅದರಿಂದ ೧೫ ದಿವ
ಸದೊಳಗೆ ಕ್ಷತವು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. (ಜ್ಞಾ. ಪ್ರ.)

— ೦ —

ರಶಿಯದ ಹಳೆ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಮಾಸ್ಕೋ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ
ಬರ್ಫದೊಂದು ಮನೆಂನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿ
ಕ್ಕೆ ೩೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚವಾಯಿತು. ಅದರೆ ಅದನ್ನು
ನೋಡಲಕ್ಕೆ ಹೋದವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಜಮೆ ಮಾಡಿದ ಫೀ
ಯು ಇದುವರೆಗೆ ೯೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

— ೦ —

ಮೈ. ರಸೆಲ್‌ಧೊರೆಗಳು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನದ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊ
ರಗೆ ಯೆಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಆಲೋಚನೆ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ.

— ೦ —

ಬಳಗದೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ೫೦ ಹೊಸಕಾಲಗ

ಳಾದದ್ದು ಕೇಳಿ ನಮಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಸುಮಾರು ೩೦೦ ಶಾಲೆಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಇಷ್ಟು ಶಾಲೆಗಳು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲೆಂದಾಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—೦—

ರಾ. ಸಾ. ಚನಬಸಪ್ಪಣ್ಣನವರು ರಜೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡಿಸಿತೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ್ಯೂ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ರಜೆತಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದಿಲ್ಲೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—೦—

ರಾ. ಸಾ. ಕರಂದೀಕರ ಡಿ. ಇ. ಬೆಳಗಾವ ಇವರು ರಜೆ ತಕ್ಕೊಂಡು ಈ ತಿಂಗಳ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೋದರು.

—೦—

ಪ್ರೀತಿಗಲಾಪದಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದ ರಾಮ ಚಂದ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಸರ್ಕಲ್ ಇವರು ಮೊಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ತೇರಿಕೊಂಡದರಿಂದ ಅವರ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಯಸ್ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದ ಅಂಗೂಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿ, ಅವರ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಪ್ತಾಹದಲ್ಲಿ ಮಾಜಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರರಾಗಿದ್ದ ಅಂಗೂಶಾಪ ಜಾಲೇಹಾಳ ಯೆಂಬವರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಆಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—* * *

Uttara Ramacharitra.

ಉತ್ತರ ರಾಮಚರಿತ್ರೆ.

೨ನೇ ಅಂಕವು.

ರಾ— ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಸಖಯು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ! ಇದ್ದರೆ ಪಾ ಸಂತಿಗೆ ಪಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವೇ? ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು, ಒಳ್ಳೆಯದು ನಾನು ಮಲಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ! ರಾಮನಿಗೆ

ಪ್ರಿಯಾದರೂ ಹಾಗೆ ಬರುವದು? ಅದ್ದರಿಂದ— ಆ ಮಹಾ
ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಪಿಯೋಗವೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ
ಭ್ರಾಂತಿಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಾ, ನನ್ನನ್ನು ಮರುಳು ಮಾಡು
ತ್ತದೆ. ಇನ್ನೇ ನಿಶ್ಚಯವು.

ನೀ— ನಾನೇವಲ್ಲ ಭರಿಗಾಗುವ ಈ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣ
ಇನ್ನೇನೇ.

ಮಾ— ದೇವಾ! ನೋಡು! ನೋಡು!
ಮತ್ತೇನು ವಿಕ್ರೇದಿತಂ

ಇದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೇ ನರಕಂ ಭಗ್ನಂ ಜಟಾಯು
ಪ್ರಹಾ— ರದಿ; ಮುನ್ನೋಡುವ ಗರ್ಭಭಂಗಗಳೆಲ್ಲಗಳ
ಪ್ರಶಾಂತವಕ್ರಗಳೂ,|| ಇದನ್ನಿಷ್ಟು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಜಟಾಯು ಪಕ್ಷತಿ;
ಯಿಗೋ ದೀಪ್ಯತು ದ್ವಿಧರ್ಮತಾಂ— ಭುದನಂತಭ,ಕೆ
ಪಾರಿದಂ ರಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ದ್ವಿಪ್ರಿಯಂ ನೀತೆಯಂ||೪೪||

ನೀ— (ಅಂಜುತ್ತಾಂಜುತ್ತಾ) ಒಪ್ಪೋ! ಎಲೈ! ಶ್ರೀರಾಮಾ
ಮಾಪಂದಿರನ್ನು ಖಳನು ಪೀಡಿಸುತ್ತಾನೆ ನನ್ನನ್ನೂ ಒಯ್ಯು
ತ್ತಾನೆ ಬೇಗನೇ ಬಿಡಿಸಿರಿ ಬಿಡಿಸಿರಿ!

ರಾ— (ಬೇಗನೆ ಎದ್ದು) ಛೇ ಛೇ ಸುಮಾರಾಧಮಾ ನಮ್ಮಯ್ಯ
ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ, ನೀತೆಯನ್ನೂ ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿ
ಹಾಕಿ ಹೋಗುತ್ತೀ?

ಮಾ— ಎಲೈ ದೇವಾ ರಾಕ್ಷಸ ಕುಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಳಯ ಧೂ
ಮಕೇತುವೇ ಆ ದುರಾತ್ಮನಾದ ರಾಮನು ಇನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಕೊ
ಪಕ್ಕೆ ಗೋಚರನಾಗಿದ್ದಾನಲ್ಲವೇ?

ನೀ— ಎಲವಲಾ ನುಂಮನೇ ನಾನು ಎಷ್ಟು ಬಡಬಡಿಸಿದೆನಲ್ಲ!

ರಾ— ಅಯ್ಯೋ ಈ ಮನ ಪಾರ್ಥವಾ. ಹಾಡುಗಳಿಗೆ ಪ್ರ

ಪಾಪೆಂಬ ಅನ್ವರ್ಥಕ ನಾಮವು ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ.

|| ಶಾರ್ದೂಲ ವಿಕ್ರೀಡಿತಂ ||

ಅಪುಂಗ್ಧಾಕ್ಷಿಯ ಪುನ್ನಗಲೈ ಸುಗಯಂ ಕೊಲ್ವಂನ ಮೊಂ
ಬಾಶೆಯೊ | ರಾಪಂ.೦೧.ತ್ತು, ವಿನೋದ ಮಿಶ್ರನಬಲೋ
ಪಾಯಂಗಳಂದಿಡವು || ಈಮುಲೋಕದಿ ವೀರರಂ ಪುನಿಸ
ಲಾಯ್ತಪ್ಪದ್ವಿತರೇಯಸಂ | ಸೀಮಾತೀತ ವಿಯೋಗಪಂತ
ಡೆಯಲೆಂ ತೆಗಯ್ಯೊಸಂಪೊನದಿಂ || ೪೫ ||

ಸೀ— ಒಪ್ಪೋ ಈ ವಿರಹಕ್ಕೆ ಕಡೆಯೇ ಇಲ್ಲವಷ್ಟೆ ಹಾ
ಂದಭಾಗ್ಯಳಾದ ನಾನು ಸತ್ತೆನು ಸತ್ತೆನು (ಎಂದುಅಳುತ್ತಾಳೆ).
ರಾ— ಹಾ ಕಷ್ಟವು.

|| ಪಸಂತತಿಲಕಾಯುಗ್ಮಂ ||

ಎಲ್ಲವೆಳೆಯೋನಖ ಕಪೀಂದ್ರನ ಸಖ್ಯಪುಲ್ಲಿ ನಲ್ಲೇನಿ
ರರ್ಥ, ಮಘಲಂ ಕಪಿಚಕ್ರವೀರ್ಯಂ; || ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ
ವೇಗವಿಧಿಮಾರುತಿಯ ಪ್ರಯಾಣಂ; ಕಲ್ಲಾಯ್ತ
ಚಾಂಬವನ ಮಿಸ್ತುತಬುಡ್ಧಿಶಕ್ತಿ || ೪೬ ||

ಆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನುತ ನಪ್ಪನಳಂಗುಪುಧ್ವಂ— ಗೈವಾ
ಪದಿಲ್ಲ ಸಖ ನೀನಿರ-ವಲ್ಲಿಗೀಗಳ್; || ಆ ಪೂರ್ವಿ
ಳವತಿ ಶರಂ ಬರಗಾಣದಶಂತಾವಲ್ಲಿ ಪೋದ?ಮೊ
ಗದೋರೆನಣೊಂಪೊ ನೀರೆ! || ೪೭ ||

ಸೀ— ಅಪ್ಪಯ್ಯಾ ಆ ಮೊದಲಿನ ವಿರಹವು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಬ
ಳ ಪಾಲಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತೇ

ರಾ— ಹೇ ಪೀಯನಖ ಅಕ್ಕಾ ಪಾಸಂತೇ ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಬಾಂ
ಧವರಿಗೆ ರಾಮನ ದರ್ಶನವು ದುಃಖಕ್ಕಾಗಿಯೇನರಿ ಅದ್ದರಿಂದ
ಈ ದುಃಖವು ನಿನ್ನಂನು ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳವರಿಗೆ ಅಳಿಸುತ್ತಿರುವ

ಹೊ, ತೆಳೆಯದಕಾರಣ ನಂನಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ನಿರೂಪವಂನುಕೊಡು.

ಸೀ— (ಬಿನ್ನಳಾಗಿ ತಮಸೆಯನು ಅಪ್ಪಿ) ಅಪ್ಪಾ ತಮಸ ಪ್ರಾಣಕಾಂತರು ಹೊರಟಲ್ಲೇ, ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಲಿ?

ತ— ಪತ್ನೇ ಬಿಡು ಬಿಡೆ; ನದಿ, ನಾಪಾದರೂ ಕುಶಲವು ಆಯುಷ್ಯ ಪೃಥ್ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಮಂಗಳಕಾರ್ಯಗಳೆಂದು ನಂಬಿ ದಿಸುವದಕ್ಕೆ ಭಾಗೀರಥಿಯ ಚರಣ ಸಂನಿಧಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಹೊ ನೋಣ ಬಾ!

ಸೀ— ಅಪ್ಪಾ ತಮಸಾ ಸ್ವಲ್ಪತಾಳು; ಈ ಪ್ರಿಯ ಪತಿಗೂ ಸಂದರ್ಶನವು ಇನ್ನು ರೂಢಿಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರ ಪಾದರೂ ಕಂಠು ತುಂಬ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ರಾ— ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅಶ್ವಮೇಧಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿಯು ಇರುತ್ತಾಳಷ್ಟೇ?

ಸೀ— (ಅಕ್ಕೇಸದಿಂದ ತನ್ನೊಳಗೆ) ಪ್ರಾಣಶೇಷರಾ, ದಾರವಳು.

ರಾ— (ಪೂರ್ವೋಕ್ತವನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡುತ್ತಾ) ಹಿರಣ್ಯವ ಯೆಯಾದ ಸೀತಾ ಸ್ತುತಿಮೆಯು.

ಸೀ— (ಉಸುರ್ಗಲಿಯುತ್ತಾ ಕಂಠೋರ್ತಕಂಪು) ನಾನು ಧನ್ಯಳು, ಈಗ ಪಾತ್ರಾರ್ಯಪುತ್ರರೇ, ಯೆಂಬ ಸ್ತುತಿಯು ನಂಬೋಧನೆಗೆ ಪ್ರಾಣನಾಥರು ಯೋಗ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಇವರು— ನನ್ನೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನಟ್ಟಂಥಾ ಜರಿತಾಗಲಿ ಹೊದಗದ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಳ್ಳನ್ನು ಈ ಪೂತ್ತು ಕೊರಗೆ ತೆಗೆದರು.

ರಾ— ಅಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅಶ್ರುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಕಂಠುಗಳೆಂದು ನಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿ ಕೊಂಡೇನು?

ರಾ— ಧನ್ಯಳು ಆಹಿರಣ್ಯಮಯ ಸೀತೆಯು ಧನ್ಯಳು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆರ್ಯಪುತ್ರರು ಅವಳೆಂದು ಬಹುಮಾನಿಸುತ್ತಾ

ಹಾಂಗು ತಾನು ಅಪರ ಪನ್ನೋರಂಜನವೆನು ಮಾಡು
ತ್ತೆ, ಅಪರ ಜೀವಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ನೀ— (ಎಳೆನಗಿಯಿಂದ ಸ್ನೇಹದ ಅಶ್ರುಗಳಿಂದಯುಕ್ತ
ವಾಗಿ) ಮಗಳೇ ಅಂತೂ ನೀನು ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ನಿನ್ನಂನು
ನೃಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೀಯಾ?

ನೀ— (ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗಮನದಲ್ಲಿ) ತಾಯಿ ತಮ
ನಾನೇವಿಯಿಂದಲೂ ಈ ಮೊತ್ತು ನಾನು ನಾಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವಲ್ಲ.

ಮಾ. — ಈ ನಂಪು ಸಂಘಟನೆಯಿಂದ ರಘುನಾಥರಿಗೆ ಬ
ಳ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಇಂನು ತಂಪು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿ
ಯದರಿತಿ ಪರ್ತಿಸ ಬಹುದು.

ನೀ— ಅಯ್ಯೆ ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಜೀವದ ಗೆಳತಿಯಾದ ಮಾ
ತಿಯೂ ನನಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲಳಾದಳಲ್ಲಾ?

ತ. — ಮಗಳೇ ನಡಿ ಹೋಗೋಣ.

ನೀ— ಕಷ್ಟವು, ಈ ಕೆಲವು ಅತಿ ಕಷ್ಟವು.

ತ. — ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೇನೆ, ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಹೋಗಬ
ಹುದು? ಮಗುವೇ ನಿನ್ನವಸ್ತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ:—

ಈ ನಿನ್ನ ನಾಥನೊಳು ನಟ್ಟಿಹೃದಕ್ಷಿಯುಗ್ಗಂ |

ತಾನೀಕ್ಷಣಕೋತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ವಿಶಾಲದೀರ್ಘಂ

ವಿನಾಶಕೀಳಲರಿದಾಗಿಹೃದಲ್ಪಿಮಮ್—

ಸ್ಥಾನಂಗಳಂಕೋರವಯತ್ನಗಳಂದುವೊಗಳ್ ||೪೮||

ನೀ— ಆರ್ಯ ಮತ್ತರ ಚರಣ ಕಮಲಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾ
ರವು. ಇವು, ನನ್ನಂಥ ಮಗ್ಯಹೀನರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳಬಾರ
ದೆಂದು, ಅದೃಶ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ (ಎಂದು ಮೂರ್ಛಿತಳಾಗುತ್ತಾಳೆ)

ತ. — ಮಗಳೇ ಏಳು, ಏಳು.

Female Education ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಬಂಧವು. (೧)

(೧೨೫ನೇ ಸುಹೃದ್-ದ ಮುಂದೆ ನೂಗಿದ್ದು)

— ಏನೇ ದೃಷ್ಟಾಂತವು —

— ಶ್ಲೋಕ —

ಪತಿವ್ರತಾಸ್ತ್ರೀ ಸ್ತುತಾಂ ಭಯುಗ್ಮಾಂ | ಉತ್ಪುಂಗಕಾಢ್ಯಾಃ
ಅನಪಾಪಕೃತ್ಯಾಃ ||

ಕೂರಶೃಂಗಾರೈಃ ಸೂತೃವಿತ್ತಂ | ಚತ್ವಾರಿಮಾಸ್ತೇ ಪುರ
ಣಾಂತೈಕಾಲೇ ||೧||

ಅರ್ಥ — ಪತಿವ್ರತಾ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಚಗಳೂ, ಕ್ರೂರ
ಬೆಮ್ಮಗಳ ಉಗುರಗಳೂ, ಶೂನ ಶಸ್ತ್ರವು, ಜೀನವ
ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಈ ನಾಲ್ಕು ಅವಿವರ ಮಾರಣ ಕಾಲದ ಹೋರಾ
ಪ ಶಬ್ದಗಳಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ತಂತು ರಾಜ್ಯಸತ್ತಾದಿಂದ
ಭಯವಾದರೂ, ಅದರಿಂದ ಹಿತವು ಇಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ ಯಾಕಂದರೆ

— ಶ್ಲೋಕ —

ದರ್ಶನಾತ್ ಹರತೇ ಚಿತ್ತಂ | ಸ್ವರ್ಶನಾತ್ ಹರತೇ ಬಲಂ |

ಸಂಯೋಗೇ ಹರತೇ ವೀರ್ಯಂ | ಸ್ತ್ರೀಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸೀಃ ||೨||

ಅರ್ಥ — ಪ್ರಭುಗಳೇ ಹೆಂಗಸರ ದರ್ಶನದಿಂದ ಮನಸ್ಸು, ಸ್ವಾ
ಮಿಯಿಂದ ಬಲವೂ, ಸಂಯೋಗದಿಂದ ವೀರ್ಯವೂ, ಮುಂ
ದವು ಕುಂದುತ್ತವೆ, ಅಂದ ಮೇಲೆ ಇಂಥವರು ರಾಕ್ಷಸ
ನರಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಯರಂತು ಮರಣ ರಾಕ್ಷಸಿಯರು, ಯ
ಕೆಂದರೆ, ಹಿಂದೂ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದರಕಿಂತಲು ಹೆಚ್ಚು
ತು ಕೂಡಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ರೋಗಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆಂದು
ವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರವೇತ್ತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಉಂಟು. ಅದರಿಂದ

ಪ್ರಕಾರದ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಅಗಲನೋವಾದಿಯಲ್ಲಿ
 ಗರ್ವಿ, ಶೂಲಿ, ಮುಂತಾದವುಗಳಿರುವದು ಸರ್ವರ ಅನಭವ
 ದಲ್ಲಿರುವದಷ್ಟೇ. ಈ ಅಲಗಗಳು ಮಾರುವನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇ
 ಶವಾದರೆ, ಬದುಕುವದೇ ದುರ್ಲಭವು. ಅದೃಷ್ಟಿ ಬದುಕಿರೂ,
 ಹೃಳಹತ್ತಿದ ಗಿಡದಂತೆ ಕ್ಷೇಣ ಹೊಂದುವನು. ಹೃಳಕು ಗಿ
 ಡದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಕರಬಿದ್ದ ಬೂದಿದ ಘಲವಂತೆ ಇಂಥ ಸುರು
 ಪರಿಂದ ಸದಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೋಗದಿಂದ ಮೃಷಿಸ್ಪಷ್ಟ ಮ
 ಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟುವರು; ಇಲ್ಲವೆ ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ ಸುಟ್ಟಿ ಬ
 ದನಿ ಕಾಯಿಯಂತೆ ಬತ್ತಿ ಗರ್ಭದಿಂದ ಪತನ ಸಹವಾವಾಗಿ ಆ
 ಗುವದುಂಟು. ಅಯ್ಯೋ ವಿಧಿಯೇ ಇದು ಎಂಥ ಅನರ್ಥವು?
 ಸಕಲ ಸೌಖ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಪಡೆದೊಂಡಂಥ ಈ ಶರೀರ ಸರಿಸ
 ತ್ತಿಯನ್ನು ಕ್ಷಣದ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಡಿಸಿ ಹಾಳುಪೂಡಿ ಅಕ್ಷ
 ಯದ ಸೌಖ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಗುವವರು ಜೀವಿಯದಿದ್ದು ಫಲವೇ
 ನು? ಅದಕಾರಣ ಇಂಥ ದುರ್ವ್ಯಸನಗಳಾದ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿಂತಿಷ್ಟು
 ಗಳನ್ನು ಸರ್ವರು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಅಪು ಯ್ಯಾವವಂದರೆ:-

—ತುಮರಿ—

ಗಾಂಜಾದಾರುಮತಪೀಯಾರೋಅಕಲಗುಂಗಹೋತಿಅಹೇ|

ಅಪನೆಪರಲೋಕಾದಾಮುಖರ್ಚಕರಮೂಘುಮುಟ್ಟಜಾತಿಅ

ಹೇ||೧||

(ಮುಂದೆ ಸಾಗುವದು.)

ತಾ.೧೧|೬|೮೦ನೇ||ಪ್ರಬ್ಧ } ಹಣಮಂಶಭೀಮತಿಂಗ(ಧರಪಾ
 ಳೈಹೆಂಘಮುಕ್ಕಳಶಾಲೆ ನಂ೨ } ಡ್ರಹೆ. ಮಾ. ಶಾಲಾಮುಜಕೂದ

—೦—

Notices.

ಸಕ್ಕರ್ಪಲ್ಲರು.

ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಡಿಯುವ ಶಾಲೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ
(ಇದು ನಮ್ಮ ಸಕ್ಕರ್ಪಲ್ಲರು ಸಂಬಂಧ ೦೦ ತಾ. ೧೩ನೇ ಮೇ
ಸನ್ ೧೮೮೦ ಇದರ ಪುರಪಣಿಯಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಆದರೆ
ಇದರಿಂದ ಆ ಸಕ್ಕರ್ಪಲ್ಲರಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ರದ್ದು ಮಾಡ
ಲ್ಪಟ್ಟವೆ.)

೧ ಹಗಲು ನಡಿಯುವ ಶಾಲೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ರಾತ್ರಿ
ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಲಾಗದು.

೨ ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕಕ್ಕೆ ಬೇ
ಕು; ಅವರು ಯಾವ ಜಾತಿಯವರಿದ್ದರೂ ಅದ್ವಿ ಇಲ್ಲ

೩ ಹಗಲಿನ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿಷ್ಟಂಟಿರಿದ್ದರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ
ಬ್ಬನನ್ನು ರಾತ್ರಿಶಾಲೆಗೆ ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಸಂ
ಜೆ ಯೆರಡು ತಾಸು ಹೊತ್ತು ಇರುತ್ತಾ ಹಗಲಿನ ಶಾಲೆ
ಯೊಳಗಿಂದ ಬಿಡಗಡೆ ಆಗಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅವನು ರಾ
ತ್ರಿ ಶಾಲೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಅನು
ಕೂಲಿಪಾಗುವನು. ಹಗಲಿನ ಶಾಲೆಯ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ತರನು ತನ್ನ
ಶಾಲೆಗೆ ಜಬಾಬದಾರನಿದ್ದಂತೆ ರಾತ್ರಿಶಾಲೆಗೂ ಜಬಾಬದಾರನಿ
ರುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಅವನು ಯೆರಡೂ ಶಾಲೆಗಳ ಕೆಲಸ
ಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು.

೪ ಅತಿಷ್ಟಂಟಿರಿದ್ದಂತೆ ಶಾಲೆಯ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ತರನು ಹಗಲಿ
ನ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸಂಜೆ ನಾಲ್ಕು ಘಂಟೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು, ರಾತ್ರಿ ಶಾ
ಲೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹಾಜರಾಗಬೇಕು.

೫ ಈ ಪೃಷ್ಠೆಯಂತೆ ಕೆಲಸ ನಡಿಸಲಾಗಿ, ಹಗಲಿನ ಶಾಲೆ

ಗಳಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯುಂಟಾಗದಂತೆ ದೆಸೆಯೇ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ಅ
ಕ್ಷೇಪಿಸಿದಂತೆ ಜೀಕು. ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆಗಳ ನಲುಪಾಗಿ ಮಾನ್ಯರರ
ಅತಿಪ್ರಾಂಟಮಾನ್ಯರರಾಗಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಸವ್ಯ
ಸದಿಯಲಾರರು. ಯಾಕಂದರೆ ಅವರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹೊಸವ್ಯ
ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಷ್ಟೇ ಹೊತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ
ನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅಲಾಪನೆಗಳನ್ನು
ಫಲವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮೇಲೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ ಹಣವನ್ನು ಕೊ
ಡುವಾಗ ಹಗಲಿನ ಶಾಲೆಗಳಂತೆ ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯಾದ
ವಿಚಾರದೊಳಗೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಾರದೇತು.

೨ ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆಗಳ ನಡೆಯುವಾರದ (ದೀಪ, ಸ್ಟೇಟು, ಕಾ
ಲೆ, ಇತ್ಯಾದಿ) ಪೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಪೂರೈದಿದ್ದು ಹ
ಸುಮಾರು ಮೊಂಡು ರೂಪಾಯಿ) ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ನೆಟ್ಟಗೆ
ಕೆಲಸದಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಒದಲಕ್ಕೆ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಮಾರದಂ
ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು.

೩ ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳು ತಿಳಿದ ಒಳಕ್ಕೆ ಮೇಲಿನ
ದೀಗದ ನಲುಪಾಗಿ ಜೀರೆ ಹುಕುಮು ಕೊಡಲಾರದೇತು.

೪ ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ, ಒಂದೊಂದು ಶಾ
ಲೆಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಅವರ ಸರಾಸರಿ ಹಾ
ಜರಿ ಈ ಜುಲಾಯಿ ತಿಂಗಳಿನ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಇ
ದ್ದಲ್ಲದೆ ಜನರ ಕಡಿದಾಗಲಿ, ಸುಸ್ತರರ ಕಡಿ
ಸುಸ್ತರರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಡಿದಾಗಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಿ
ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

೫ ಶಾಲೆಗಳು ಹಗಲಿನ ಶಾಲೆಗಳ ಭಾಗಗಳಾಗಿರುತ್ತ
ವು ಕೈಕೆಲಸದ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಬರಹ ಕಲಿಯುವಕ್ಕೆ

ಸಭ್ಯಕ್ಕೆ ಇವೇ ನಿಕಟವಾದ ಸಾಧನಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆ ಕಾರಣ ಮೇಲಿನ ನಿಯಮಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

೯ ಈ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದು ಬರಹ ಕಲಿಸುವಾಗ ನಕಾಶಾ ನಕ್ಷಾ ಶಾಲೆಗಳ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನೂ (ಇದ್ದರೆ) ತಿಳಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ಕೆಲವೊಂದು ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿನ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಓದಿ ಥವಾ ಬಾಯಿಂದ ಹೇಳಿ, ಮತ್ತು ಆ ಕಥೆಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಆ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ರೂಪಿಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

೧೦ ಈ ಶಾಲೆಗಳು ನೆಚ್ಚಿಗೆ ನಡಿಯಹತ್ತಿ ಕಾಡೆಮಾಡ ಬಳಿಕ (೧) ಕೆಳಗಿನ ಇಯತ್ತೆಗಳಂತೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಆ ನಡಿಸುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾದೀತು; ಮತ್ತು ಮಾನ್ವರ ಅನಿಷ್ಕಾಂತ ಮಾನ್ವರರಿಗೂ ಸಂಬಳ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲ್ಪಡುವುದು.

W. A. Russell

ಇ. ಇನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್.

—೦—

ಮೆ. ಪೋಷ್ಪ ಮಾನ್ವರ ಜನರೂರವರು ಮೆ. ಕೂತೆಯ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ್ ಭೋರೆಗಳಿಗೆ ತಾ. ೧೭ ನೇ ಮಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಇರ್ಖಾ ನಂಬರಿನ ಪತ್ರವೇನೆಂದರೆ
 “ರತ್ನಾಗಿರೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜೋಲೀ ತಾಲೂಕಿನ ರುವ ಹಾರ್ವಿಗ್ರಾಪದ ಸ್ಥೂಲಪ್ರಾಸ್ತರನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪ್ಪ ಅಫೀಸಿನ ಜಾರ್ಜ್ ವಿರಲಾಗಿ; ಅಪನು ಯೆರದನೇ ಕೈ ತನ್ನ ಬದಲಿಯಾದ ಕೂಡಲೆ ತನ್ನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ನೇ ಮಾನ್ವರನು ಬರುವ ಹಾರಿಯನ್ನು ನೋಡದೇ ಹೋಗಿರಬಹುದು.

ಸದಲೀ ಸ್ಕೂಲಪಾಸ್ತರನು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹೋರಾಟ ಹೋರಾಡಿದ್ದು ಕೇಳಿ ಕೊಂಕಣ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಪೋಷ್ಠ ಆಫೀಸುಗಳ ಆಕ್ಷಿಂಗೆ ಸಬ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೋಡ ಮಾಡಿದರು. ಪೋಷ್ಠ ಆಫೀಸಿನ ಜಂಜಾಮ್ ಅತಿಶ್ವಾಂಟ ಮುಸ್ತರನ ಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಅವನಿಗೆ ಹೆಡ್ ಪಾಸ್ತರನು ಪೋಷ್ಠದ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಳೆಯಲಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಆ ಅತಿಶ್ವಾಂಟ ಪಾಸ್ತರನ ಕೈಯಿಂದ ಆ ಕೆಲಸವು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

೨ ವಿಚಾರನೆಯಲ್ಲಿ ಮನೀ ಅಡ್ಡರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಬಳಿಕ ಬದಲಾಗಿ ಪೋಷ್ಠ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಪರಿವಾಟು ಮುರವಾದಂತಿನಿಂದ ಪೋಷ್ಠ ಆಫೀಸುಗಳ ಮಹತ್ವವು ಬಹಳ ಬೆಳೆದದೆ. ಅದರಿಂದ ನಾವು ತಂಪುಂನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದರಿಂದ, ಪೋಷ್ಠ ಆಫೀಸಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂಥ ಸ್ಕೂಲಪಾಸ್ತರನ ಬದಲಿ ಆಗಲಾಗಿ, ಅವನು ತನ್ನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವೇರಿಸಿದ ಪಾಸ್ತರನು ಬರುವ ವರೆಗೆ (ನಾಗುವಹಾಗಿದ್ದರೆ) ಆ ಸ್ಥಳವು ಬಿಡಬಾರದೆಂಬುದಕ್ಕೂ, ಆ ಬದಲಾಗಿ ಹೋಗುವ ಪಾಸ್ತರನು ತಾನು ಹೋಗುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರನಿಗೆ ತಪ್ಪದೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೂ ತಾವು ಹುಕ್ಕು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂತರೆ ಆ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರನು ಕಬ್ಬಿರ ಕಬೀಜು ಮಾಡುವನು.

೩ ಸ್ಕೂಲಪಾಸ್ತರರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪೋಷ್ಠ ಆಫೀಸುಗಳ ಕೆಲಸವು ಇದ್ದುದರಿಂದ ನಾವು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಂತೆ ಹುಕ್ಕು ಮಾಡುವುದು ಯೆಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕವಿರುತ್ತದೆಂಬುದು ತಿಳಿಸಲ್ಪಡಲಿ ಬಂದಿರತೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಇದಕ್ಕೆ ಮೈ. ದಾಯರೆಕ್ಕರೆ ಧೋರೆಗಳವರ ಶರಣ, ನರಿಕ
ರು ೫೨೫೦ ತಾ. ೨೬ನೇ ಫೇಬರವಾರಿ ಸಪ್ ೧೮೫೦.

“ಮೈ. ಪೋಷ್ಪ ಮೂಸ್ತರ ಜನರಲ್ಲರವರ ಸದರಿ ಪತ್ನ
ದ ನಕಲು, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಎಜುಕೇಶನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌
ಡಿಗೆ ಅಮೆರಿಕನಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರವಾನೆಪಡಿಸುತ್ತದೆ”.

ಮೈ. ಎಜುಕೇಶನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ ಹುಕುಮಿನಿಂ
ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದು.

V. R. Katti.

ಕನ್ನಡ ತ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ್

— ೦ —

(೧೪೪ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದ್ದು)

೧೬೨ ರಾಮಚಂದ್ರ	ನರಸೋದಿವಾಣ	ಕ ಅಘಟಿತಾ.ಕಲ
೧೬೩ ಹುಳುಮುಪ್ಪಾ	ಗಡಗಿಪ್ಪಾ	ಬೃಹದ್ವಿತಾ. ಹ.
೧೬೪ ರಾಮಚಂದ್ರ	ವಿನಾಯಕ	ತಲಪಾಳಿತಾ.ಧಾ
೧೬೫ ಕೊಟ್ಟಪ್ಪಾ	ಬನೇಟ್ಟಿಪ್ಪಾ	ಕಡಕೋಳ್ಳ ತಾ.
೧೬೬ ಧೂಳಪ್ಪಾ	,,	ಜಿಗಿ ,,
೧೬೭ ಸಿದ್ರಾಪುಪ್ಪಾ	,,	ಸದರ (೨
೧೬೮ ಎಂಗನಗವಡಾ	ಮುಟ್ಟಣಗವಡಾ	ವಿಪ್ರಾಪುರತಾ.
೧೬೯ ಸಾವಿತ್ರಪ್ಪಾ	ಬಾಳಪ್ಪಾ	ಭೈರದೇವರಕೋಷ್ಠ ತಾ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ
೧೭೦ ಭಾಪೂನಾಹೆಬ	ಹಸನನಾ ಬಹೆ	ಕುಂಬಾರಕೋಷ್ಠ ಧಾರವಾಡ (೨
೧೭೧ ಹಳ್ಳಪ್ಪಾ	ನಿಪಗುರಬಸಪ್ಪಾ	ತುಮ್ಮಿಗಟ್ಟಿತಾ.
೧೭೨ ನಿಪರಾಹುಪ್ಪಾ	,, (ದೇಶಪಾಂಡೆ	,,
೧೭೩ ಹಣಮಂತರಾವ	ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ	ಸಿಗ್ಗಾವತಾ. ಬ

೧೭೪ ಭೀಮಪ್ಪ	ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ	ಅಮೀನಭಾವಿತರ. ಧಾರ
೧೭೫ ಗರಸಿದಪ್ಪ	ಇರಬನಪ್ಪ	ಮಹಾರಾಜಪಟ್ಟತಾಹಾ
೧೭೬ ಸಖಾರಾಪ	ಪರಶುರಾಮಪಂತ	ಹಾವನೂರ ತಾ. ಕಜಿಗ
೧೭೭ ಬಳವಂತ	ಜೋಗ	ಗೀ
೧೭೮ ಗಂಗಾಧರ	"	"
೧೭೯ ಅತ್ಯಾರಾಪ	"	"
೧೮೦ ದಿವಾಕರ	"	"
೧೮೧ ಸಖಬಾಯಿ	"	"
೧೮೨ ವೆಂಕಟಬಾಯಿ	"	"
೧೮೩ ಪುಷ್ಪಗೇಪ್ಪ	ಬಸಪ್ಪ ಕಡ್ಲಿಪ್ಪರ	ಅಮೀನಭಾವಿತರ. ಧಾರ (ಬಾಡ)
೧೮೪ ತುಂಗಾಬಾಯಿ	ಗೋವಿಂದರಾವ	ಧಾರವಾಡ ತಾ. ಸದರ
೧೮೫ ನೀಲಾ	ಬಲ್ಲಾ ತಾಸಿಲದಾರ	ನವಲಗುಂದತಾ. ನವಲ
೧೮೬ ಉಳವಪ್ಪ	ಗುರಬನಪ್ಪ	ಧಾರವಾಡ ತಾ. ಧಾರ
೧೮೭ ಬಸವಂತಪ್ಪ	"	ವಾಡ.
೧೮೮ ಗುರಬನಪ್ಪ	"	"
೧೯೦ ಕೃಷ್ಣ	ರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ಪ	ಬಂಟ್ವಿಹಳ್ಳಿ ತಾ. ಹಾ
೧೯೧ ರಾಮಾ	ಯ್ಯ	ಸಗಲ್ಲ (ಕಜಿಗ
೧೯೨ ರಾವ. ಚಂದ್ರ	ನರಸಿಂಹಕುಲಕ	ಹಿರಪುಳಿಹಳ್ಳಿ ತಾ.
೧೯೩ ಕೃಷ್ಣ	ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ	ಅಕ್ಕಿಹೊಟ್ಟೆ ತಾ. ಬರಕಾ
೧೯೪ ಭೀಮ. ರಾವ	"	(ಕುಲಕರ್ಣಿಪ್ಪರ (ತಾ. ಕಜಿಗ
೧೯೫ ಜಿಶಾಂಬರ	ಗೋವಿಂದರಾವ	ಬುಜರೂಬಹೊದಿಹಳ್ಳಿ
೧೯೬ ಗುರಪ್ಪ	ವೆಂಕೋಬಯ್ಯ	ಧಾರವಾಡ ತಾ. ಧಾರ
೧೯೭ ಸಿದ್ರಾಮಯ್ಯ	ರೇಂದ್ರ	ವಾಡ
೧೯೮ ಪುಕಿರಾ	ಕಲ್ಲಪ್ಪ ನಾಗನಗಪ	ತಾ. ನದರ

೧೯೩	ಆದಿವಪ್ಪ	ಎಲ್ಲ ಪ್ಪ ದೀಪವಾಗಿ	ಉಣಕಲ್ಲ ತಾ. ಹು.
೧೯೪	ಪಾಣಪ್ಪ	ನರಸಪ್ಪ	ನಾಗನೂರ ತಾ. ಕಲಿ
೨೦೦	ಚನ್ನಪ್ಪ	ಮುರಾರಿಪ್ಪ	ಭಾರವಾಡ ತಾ. ಧ
೨೦೧	ಗಣಿಗಪ್ಪ	ವಿಕಟ್ಟಿ	ಮಾಡ
೨೦೨	ಭೀಮಾಜಿ	ಗೋವರಾಪ	ತಡಕೋಡ ತಾ. ನರ
೨೦೩	ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ	ಮಲ್ಲಪಾಂಗಾಣ್ಣ	ಭಾರವಾಡ ತಾ. ನರ
೨೦೪	ಅಂದಾನೆಪ್ಪ	,	,
೨೦೫	ರಾಜ್ಯನಾ	ಹು ಶನಿಸಾಬ	ಬುಡಗಟ್ಟಿ ತಾ. ಹು
೨೦೬	ಗಂಗಪ್ಪ	ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ	ಹಾಂವೆರಿ ತಾ. ಕಜಿ
೨೧೦	ನಣ್ಣ ಪುಕಿರಗಪ್ಪ	ಪುಟ್ಟಣಗಪ್ಪ	ಪೊಲೆಬಿನೂರ ತಾ.
			ನಣ್ಣಬಿನೂರ
೨೦೮	ಮುರಸಾಬಿರಯ್ಯ	ಅಂದಾನಯ್ಯ	ಹೊಸಕುಳಿಬತಾ.
೨೦೯	ಪರ್ವತಯ್ಯ	,	ಬಳಿ
೨೧೦	ಪುಕೀರಾ	ಬಸಪಾಟ್ರಾಪಿ(ರ)	ಬುಡಗಟ್ಟಿ ತಾ. ಹು
೨೧೧	ಹೊಳೆಯಾ	ಇರಸಬಪಾಟ್ರಾಪಿ	ಹಿರೇಕೇರೂರ ತಾ. ಕ
೨೧೨	ಸಿದ್ಧ	ದರಿಯಪಾ	ಕಬ್ಬುರತಾ. ಭಾರವ
೨೧೩	ಸಿದ್ಧಬಸಪ್ಪ	ಕರಿಯಪಾಹೊನ	ಅರಟುಳಮಾಜರೆ
		ಪುನಿ	ಕೊಪ್ಪ ತಾ. ಒಂಕಾ
೨೧೪	ಪಂಪ್ಪ	ನಂಗನಬಸಪ್ಪ	ಮುಳಗುಂದತಾ.
೨೧೫	ಕುಬೇರಪ್ಪ	,	,
೨೧೬	ನೊಪುಶಾಸ್ತ್ರಿ	ಉಪ್ಪ ತಂಪುಣ್ಣ	ನಪಲಗುಂದ ತಾ.
		ಶಾಸ್ತ್ರಿ	ಒಗುಂಥ
೨೧೭	ನರಸಿಂಹಪ್ಪ	ಬಿಂದುಚ್ಚಾಯ್ಕ	ಭಾರವಾಡ ತಾ.
	ಯ.ಕ	ಪಲಗಿ	ಪಾಡ (ಕಲಿ)

೧೮ ಪುಟ್ಟಿಯ್ಯಾ	ಗುರತ್ತಿನ್ದಯ್ಯಾ	ಚ ಹಿರೆಹೊನ್ನಿ ಹಳ್ಳಿ ತಾ.
	ರಂತಿ	
೧೯ ಪ.ರಿತಮ್ಮಪ್ಪಾ	ಭೀಮಪಾಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ	ಹಾಂವೇರ ಪೆಟತಾ. ಧಾ
		ರಪಾಡ (ಬಂಕಾಸು ರ
೨೦ ವಿರಪಾಕ್ಷಯ್ಯಾ	ಪರಯ್ಯಾ	ಸುರಾತಿಪವಿತ ತಾ.
೨೧ ಬಸಪ್ಪಾ	ಸಾಗಪಾ	ಮೇವುಂಡಿತಾ. ಗದಗ
೨೨ ದಾನೇಶೀ	ಬಾಳಾಜಿ	ಕರ್ಜಿಗಿ ತಾ. ಕರ್ಜಿಗಿ
೨೩ ಸಾಗಪ್ಪಾ	ಮುರಕಪಾ	ಕಲ್ಲೂರತಾ. ಗದಗ
೨೪ ಪೆಂಟಾಚ್ಚಾಯ್	ಇಲ್ಲಾ	ಗದಗ ತಾ. ಸ.
೨೫ ಗೋಸಾಳಾಚ್ಚಾ.	,,	,, (ಗೊಬಿನ್ನೂರ
೨೬ ರಾಜೋಟಿ	ಬಸಲಿಂಗಪಾ	ತುಮ್ಮಿನಗಟ್ಟಿ ತಾ. ರಾ
೨೭ ಬಸಪ್ಪಾ	ಬುಗತಟ್ಟಿ	ರಾಣಿಬಿನ್ನೂರತಾ. ಸ.
೨೮ ಮರ್ವತಪ್ಪಾ	,,	
೨೯ ಹೊಡ್ಡಾಫಕೀರಾ	ಕೊಟ್ಟಯ್ಯಾ ಎಚ್‌ಗಾ	ಹಾಂವೇರಿ ತಾ. ಕರ್ಜಿಗಿ
೩೦ ಸಂಗಾಫಕೀರಾ	ರ	,, ,,
೩೧ ಅಬ್ಬಲಿ	ನಾನ್ನೆ ಬುಡ್ಡಗಪಾಬ	ಧಾರಪಾಡ ತಾ. ಧಾ
೩೨ ಆ.ವಿ.ನಬೀ	,,	ರಪಾಡ.
೩೩ ಇಮಾಂಬೂ	,,	,, ,,
೩೪ ಪರಪ್ಪಾ	ಬಸಲಿಂಗಪಾ	ತುಟ್ಟಿ ಸದರ ಸದರ
೩೫ ಫೂಳಪ್ಪಾ	,,	,, ,,
೩೬ ಚಂನಪ್ಪಾ	ಸಂಗಪಾಕೋರಿ	ಮುಳಗ.೦ಡತಾ. ಗದಗ.
೩೭ ರಾಮಾಚಾರ್ಯ	ದ. ತಂದಿಪಾಸಚ್ಚಾ.	ನವಗೂರ ಸಂನಾ ನ
೩೮ ಗುರಪ್ಪಾ	ಇರಪಾಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ	ಬಿಟಗೇರಿ ತಾ. ಧಾರಪಾಡ
೩೯ ರಾಯಪ್ಪಾ	,, (ಹಾಗಿರಪಾಡ	,, ,,

೨೪೦ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ	ಮಾಧವರಾ.ನಾ. ಜ	ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾ. ನ
೨೪೧ ನಾಯ್ಕರಾವ	ದತ್ತ.ತ.ಯ್ಯ.ವಿಂದ	ಕುರಬಗಟ್ಟಿ ತಾ.
೨೪೨ ನಂಜರಾವ	ಗುಂಜ ಪಾಹಾಲಿರ	ಉಪ.ಚಿಗಿ ತಾ.ಹು
೨೪೩ ಭೀಮ.ನಗಪದಾ	ಇರನಗೌಡಾಹುಬಳಿ	ಹಳೆಹಳ್ಳಿ ತಾ.ನ.
೨೪೪ ನಾಗಬಳ್ಳಿ	ಮುಕಪಾ	ಕಿತ್ತೂರ ತಾ.ನವಲಿ
೨೪೫ ಭೀಮ.ನಾ.ಇಕ	ನರಸಪ್ಪನಾಯಕ	ನವಲಿಗಂಪ ತಾ.
೨೪೬ ರಾಮಚಂದ್ರ ಭಟ್ಟಿ	ನರಸಿಂಹಭಟ್ಟಿ	ಬಳ್ಳುನಹಳ್ಳಿ ತಾ.
		ಗಲ್ಲ
೨೪೭ ಮಲ್ಲೇಶಪ್ಪ	ನಿವಲಿಂಗಪ್ಪಾ ಪಟ್ಟಿ	ಹೊಸಹುಳಿ ತಾ.
೨೪೮ ಪುಕೀರಪಾ	ಗಿಣಿಟ್ಟಿ	ಬಳಿ (ಗ
೨೪೯ ಭರಪುನಾಯಕ	ಗೋಳನಾಯಕ	ಪೊರಬ ತಾ.
೨೫೦ ಸ್ವಾಮಿ.ರಾವ	ರಂಗೋ ದೇಶಪಾಂ	ಕಾರಸಗಿ ತಾ.
	ದೆ	ಪೂರ
೨೫೧ ರಾಮಚಂದ್ರ	ಲಿಂಗೋ	ಪುನೂರ ತಾ.
೨೫೨ ಮಲ್ಲಾರ	,	,, ,, (ಪ
೨೫೩ ಕಲ್ಲಪಾ	ವೀರಪಾಬುದ್ರ.ಶೆಟ್ಟಿ	ಹಿರೆಹೊಲಗೆರಿ
೨೫೪ ಕೇಪಭಟ್ಟಿ	ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟಿ	ರೋಣಿ ತಾ.
೨೫೫ ಭೀಮಾ	ಹಣಪುಂಡಗೌಡಾ	ಕುರಬಗಟ್ಟಿ ತಾ.
	ನೆಗಲ್ಲಪ್ಪಗೌಡನವರ ಗಂಪ	
೨೫೬ ಕೃಷ್ಣಾಚೀ	ಭಾಸ್ಕರದೇಶಪಾಂಡೆ	ಹೊಸಹುಬಳಿ
೨೫೭ ನರಪುರಾಪು	ಸುಬ್ಬರಾಪಕುಲಕ	ಪುನೂರ ತಾ.
	ಗೌಡ	ಪೂರ (
೨೫೮ ಬಿಂಡೋ	ಭೀಮಾಚಿ ಪಾಣೀಲಿ	ಯೆ.ಲಸಧಾಳಾ
೨೫೯ ತ್ರಿವಿವಾಸ	ವಾಸು.ದೇವರಾವ	ಬ.ಯಿಹಾಳ

೧. ಸಿವಲಿಂಗವಾ	ಗುರವಾದಸಾಕಟ್ಟಿ	ಪಾಡ (ಬಳಿ
೨. ಹಣವಾ	ರಾಮುಂಗಾ	ಹೊನೆಹುಬಳಿ ತಾ. ಹು
೩. ಗುರುಶಿವಸ್ವಾಮಿ	ದತ್ತಕತಂದಿಲಿಂಗವಾ	ಬಿಳಪಗಿ ತಾ. ಕರ್ಜಿಗೀ
೪. ರಾಮಭಟ್ಟ	ಗುಂಡಭಟ್ಟ	ಹುಬಳಿ ತಾ. ಹುಬಳಿ
೫. ಹೊಡ್ಡ ಸ್ವಗೌಡಾ	ಬಸನಗೌಡಾವದರಿ	ಮಿಶ್ರಿಕೊಟಿ ತಾ. ಕಲ
೬. ಮಹ್ಮಂದಳನೆಫ	ಅಬ್ದುಲನಾ.	ಪಟ್ಟಗೀ
೭. ಮಹ್ಮದಹುತನ	,	ಅಬ್ಬಿಗೇರಿ ತಾ. ರೋಣ
೮. ಮೋಹದೀನಬೀ	,	ಧಾರವಾಡ ತಾ. ಧಾರ
೯. ಬಿಯಾಮಾ	,	ವಾಡ
೧೦. ಹುಶೇನಬೀ	,	,
೧೧. ಶಂಕರ	,	,
೧೨. ತಂಮನಗವಡಾ	ಮಲ್ಲಾ ರವೀಲಕಂತ	ರಾಣಬಿನ್ನೂರ ರಾ.
೧೩. ಅಕ್ಷ್ಮಣರಾವ	,	ರಾಣಬಿನ್ನೂರ
೧೪. ಮಲಿಂಗ	ದತ್ತಕತಂದಿವ ಹದಾ	ಅಕೇಕುರಹಟ್ಟಿ ತಾ. ನವ
೧೫. ಸಂಗಮುಂಗ	ಚಿಕುಲಕಣ್ಣ	ಅಗುಂದ
೧೬. ಪಾಪಲಿಸಾ.	ವಲ್ಲ ಸಾಹೇಬ	ಹಳೆಹುಬಳಿ ತಾ. ಹು
೧೭. ಯೆಲ್ಲ ಪ್ಲಾ	,	ಬಳಿ
೧೮. ಬಸವಂತಪಾ	,	,
೧೯. ಲಿಂಗನಗೌಡಾ	ರಾಮುಂಗಾಪ್ಪನವರ	(ಕಾಪೂರ
೨೦. ಕೊಪ್ಪಲಾರಿ	ದತ್ತಕತಂದಿವೀರಪಾ	ಕೃಷ್ಣಲೇಷಂಡ ತಾ. ೫೦
	ಮೋಗಿನಿಕಾಯಿ	ಧಾರವಾಡ ತಾ. ಧಾರ
	ದತ್ತಕತಂದಿಗುರಬಸ	ವಾಡ
	ಪಾ	ನಿಗ್ಗಂಪ ತಾ. ಬಿಕ್ಕಾ
		ನೂರ (ಬಳಿ

೧೭೯ ಚಂನಪಾ	ಮಹಂ ತಪಾಬೆಳಗಾಂ	ಹೊಸಹುಬಳಿ :
೧೮೦ ಚಂನಪಾ	ಗಂಡಸಿವಲಿಂಗಪಾ	ಸ್. ಸ್.
೧೮೧ ಸಿವಪ್ಪಾ	ಬಾಳಪಾ	ನರೇಂದ್ರ ತಾ. ೧
೧೮೨ ಗೋಪಾಳಪಾ	ಪೆಂಕಪಾಹಳ್ಳಿ ಕೇರಿ	ಹೊಸಹುಬಳಿ
೧೮೩ ಸಿವನಪಾ	,,	ಬಳಿ
೧೮೪ ಗುರತ್ತಿದ್ದಯ್ಯಾ	ಗುರತ್ತಿದ್ದ ಪಾಚರಂ ತಿ	ಹಿರೆಹೊರನಿಹ
	ಮಂತಮರ (ಅಸಾ	ಕಲಘಟ್ಟಗೀ
೧೮೫ ಮಲ್ಲಪಾ	ದತ್ತಕ ತಂದಿಗಿರಿಪಾ	ಅಮಿನಭಾವಿತ
೧೮೬ ಮಲ್ಲಪಾ	ಬಸಲಿಂಗಪ್ಪಾ	ಪೆಂಕಟಾಪುರ
		ಜಿಗೀ
೧೮೭ ಅಂಗಾಜಿ	ಶ್ರೀನಿವಾಸಹೇಸಾಯಿ	ಜಿಳಗಲಿ ತಾ.
೧೮೮ ಫಕೀರಾ	ಫಕೀರಪ್ಪಾ	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾ.
೧೮೯ ಅನಂದಪಾ	,, (೦	,, , (ಕ
೧೯೦ ಮೀರಪಾ	ಇರಬನಪಾಪೂಜ್ಯಾ	ಬಾಳಗೋಪ್ಪಾ
೧೯೧ ಹಣಮಂತಗೌಡ	ಗೋವಿಂದಗೌಡಪಾ	ಯೆಲ್ಲಾ ಪೂರ
	ಟೀಲ	ಬಳಿ
೧೯೨ ತಪನಪಾ	ಇಶ್ವರಪ್ಪಾಕಿತ್ತರ	ಹೊಸಹುಬಳಿ
೧೯೩ ಚಿಂತಪಾ	,,	,, ,
೧೯೪ ಸಂಗಾಫಕೀರಪಾ	ಚಂನಪಾ	ಗಾಪುನಗಟ್ಟಿ
೧೯೫ ಬನಪಾ	ಶಾಪುನಗಪದಾ	ಗೋಬ್ಬರಗುಂಟಿ
೧೯೬ ಪುಹಾಬೇಪಗಪದ	,,	ನವಲಿಗಂದ
೧೯೭ ಲಿಂಗಪಾ	,, (ಗಾಡಾ	,,
೧೯೮ ಪುರಿಗಪದಾ	ದತ್ತಕ ತಂದಿಬನನ	ಹಿರೆಹರಕುಣ
೧೯೯ ಮುತ್ತೇಲಾ	ಗಡಿಗಪ್ಪಾ	ಮರೆಪಾಹ ತ

೧) ಸಿವನಂಗ ಪಾ	,,	ಪಾಡ
೨) ತಂಗಿ ಪಾ	,, (ರಾಪ	,, ,, (ಬಳಿ
೩) ಸುಬ್ಬ ರಾಪ	ದತ್ತ ಕತಂದಿನಂನಿ	ಅಂಚುಗೇರಿ ತಾ. ಹು
೪) ಆಯ್ಯ ಪಾ	ಮಲ್ಲ ಪಾ	ಕಳನತಾ. ಬಂಕಾಪು
೫) ಭಕೀರಾ	,,	,,
೬) ಮಲ್ಲಾ	,,	,,
೭) ದತ್ತ ಪಾ	ಮಹದಪಾ	ಕೋಣನಕೇರಿ ತಾ. ಸು.
೮) ಚನ್ನ ಬಸಪಾ	ನಂಗ ಪಾ	ಅಂಗನಕೋಪ್ಪ ತಾ. ಕೆ
೯) ಭಕೀರಪಾ	,,	ಲಘುಗೇ
೧೦) ರುದ್ರ ಪಾ	,,	,, ,,
೧೧) ಮಲ್ಲ ಪಾ	,,	,, ,,
೧೨) ರಾಪಾ	,,	,, ,, (ನಗಲ್ಲಿ
೧೩) ತುಳಸಾಬಾಂಬಿ	ಗಂಡರಂಗ ರಾಪ	ನೊರಳೇಶ್ವರ ತಾ. ಹಾ
೧೪) ಪಾಂಡರಂಗ ರಾಪ	ಪೆಂಕಣ ರಾಪ	ಕಳಸಾಪುರ ತಾ. ಗದಗ
೧೫) ಶಂಕರ	ಅಕ್ಷಣ	ನವಲಗುಂದ ತಾ. ನವಲ
೧೬) ಗಂಗಾಧರಗೌಡಾ	ದತ್ತ ಕತಂದಿನಂನಿ	ಗುಂದ (ಕಾಪುರ
	(ಗೌಡಾ ಯೆತ್ತಿನಹಳ್ಳಿ	ತಾ. ಬಂ
೧೭) ದ್ರೌಪದಾ	ಕ್ರಿಪ್ಪಾ ಜಿಪುಹಾಡಪ	ನವಲಗುಂದ ತಾ. ನವ
		ಲಗುಂದ
೧೮) ಕ್ರಿಪ್ಪಾ	ಭೀಮ ರಾಪ	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ
೧೯) ಪಾತಾಂಡ	ಭರಪ. ನಗೌಡಾ ಪಾ	ಭೋಜಲಾಪುರ ತಾ.
	ಟೀಲ	ಕೋಣ
೨೦) ರ ಭದ್ರ ಪಾ	ಚನ್ನ ಬಸಪಾ	ಬೆಟಗೇರಿ ತಾ. ಧಾಡ
೨೧) ಸಲಿಂಪಾ	,,	ಪಾಡ

೩೨೧ ನಿಂಗನಗವಡಾ	ನಿವನಗೌಡಾನಂಗ	ಮನಗಂಡಿ ತಾ. ನ
೩೨೨ ಭರಮನಗವಡಾ	ನಗೌಡಾ	,, ,,
೩೨೩ ಎಲ್ಲಪ್ಪಗವಡಾ	,,	,, ,,

ತೀಳಿಯವರೂ ತಾರೀಖು ೨೪ನೇ ಮಾಹೆ ಜೂನ್ ಸನ್ ೧೮೮೮
ಇಸವಿ.

Chanabassapa B. Dharwar.
ದಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ

— * * —

ನೋಟಿಸು.

ಕೊಡೋದರಲ್ಲಿ ಬರುವುದೆನಂದರೆ ಧಾರವಾಡ ಪ್ರೀನಿಂಗ್
ಲೇಜರ ಪಾರ್ಷಿಕ ಸರಟಿಫಿಕೇಟ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಬರುವ ಅಕ್ಕ
ಬರ ನಿಂಗಳ ೪ನೇ ತಾರೀಖು ನೋಡುವುದು ದಿವಸ ಸ್ವಾ
ಭವಾಗುವದು. ಹೊರಗಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥವರು ಮೇಕಜಾ
ಇಜ್ಬುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರಪರ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ
ಹೊಂದಿ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸದರಿ ಕಾಲೇಜದ
ಸಿ ಪಾಲರ ಕಡಿಗೆ ಹಾಜರಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ
ರ ಹೆಸರುಗಳು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಲೇಖ್ವಿಗೆ ದಾಖಲ ಮಾಡಲ್ಪಡ

ತಾ. ೨೩ ಜುಲೈ }
ಸನ್ ೧೮೮೮

B. K. Hood
ಪ್ರಿನಸಿಪಾಲ ಪ್ರೀ. ಕಾ.ಧಾರ

— * * —

ಸಿದ್ಧನಾಥ ವಾಚನ ಮಂಜರಿ.
ಮೊರಬ. ಜಿ ಧಾರವಾಡ.

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವ್ಯ.

[ಸ್ತಂಭ ೧೬] ——— * ——— [ಸಂಚಿಕೆ ೭

ಅಗಷ್ಟ ೧೮೮೦

Educational Intelligence.
ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ
ವೃತ್ತಾಂತಗಳು.

ಪ್ರಾನ್ಯದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೈಪುಳ್ಳವರು ಜೀವ ನೋಣಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾ
ವ ಮರಗಳನ್ನು ತೆರವು ಅಡವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿ ಆ ನೋಣಗಳ
ನ್ನು ನಾಕುವ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಬ್ಬೊಬ್ಬನ ಅ
ವಿಯಲ್ಲಿ ೮೦೦ ರಿಂದ ೧೦೦೦ ದ ವರೆಗೆ ಹುಟ್ಟುಗಳು ಯಾ
ಗಾಗಲೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ಹೊರಡುವ ಜೀ
ವ ತುಪ್ಪು ಮಾರುವದಲ್ಲದೆ, ಆ ಜೀವತುಪ್ಪುಪಂನು ಕೆಲವೊಂದು
ಕೃತಿಯಿಂದ ಪೋಣಗಿಸಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಅವರು ಬಹ
ಲಾಭ ನಡಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಹೊಸ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕಿಂದ
ಸಕ್ಕರೆ ಮಾಡುವ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಕೇಡು ಹಿಡಿದ ಕಾರಣ ಅ
ವರು ಆ ಜೀವ ನೋಣಗಳನ್ನು ರಸಾಯನ ಕೃತಿಯಿಂದ ಕೊ
ಲ್ಲುವ ಉದ್ಯೋಗ ನಡೆಸಿದ್ದಾರಂತೆ

— ೦ —

ನಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಬೃಂದ ಆಪ್ ಹೋವ ಯೆಂಬ ಹೆಸರಿಂ
ದೊಂದು ಸಮಾಜವು ಹಿಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ

ದೆ ಮೌಖಿಕವಾಗಿವೆ. ಆ ಸಮಾಜದವರ ಮಾರ್ಪಿಕ ಸಭೆ
ಹೋದವರಿಂಗಳನ ೧.೩ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್ ಪಟ್ಟಣ
ಗಳಿನ ಖ್ರಿಸ್ತಲ' ಪಾಲೇಸ ಯೆಂಬ ಕಾಜಿನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ
ದಿತ್ತು. ಆ ಕೂಡಿದವರ ಸಮುದಾಯವು ೩೧ ಸಾವಿರಕ್ಕಿ
ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು. ಇವರೆಲ್ಲರು ಪ್ರಾಯದ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರೂ ಬಾ
ಯಸ್ಕರೂ ಅದಂಥ ಜನರೇ ಬಹುತರ ಇದ್ದರು. ಮಧ್ಯ
ಪನ್ನ ನಿಷೇಧಿಸುವದೇ ಈ ಸಮಾಜದವರ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶ
ಇವರಲ್ಲಿ ಗುಮಾರು ೫೦೦೦ ಜನರು ಮಧ್ಯಪಾನ ಮಾಡುವ
ಬಹು ಕೇಡುಂಟೆಂಬ ತಾತ್ಪರ್ಯದಿಂದ ಸುರಸವಾದ
ಸಸದಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿ, ನೆರೆದ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ದ್ರವಹಾಚು
ತೆ ಸುಸ್ತರದಿಂದ ಹಾಡಿದರು— ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಈ
ಯತ್ನ ನಡೆದದ್ದು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಗುತ್ತದೆ

— ೦ —

ಈ ದೇಶದ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲ ದಕಾರ
ವು ಮುಳಗುತ್ತ ನಡೆದವೆಂದು ನೋಡಿ ಅಪ್ರಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಕ
ಕೊಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಿಪ್ಪು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಸಮಾ
ನೌಖಿಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಪಟ್ಟಣವು ಪಂಚಾಬದೊಳಗೆ ಹಿಂ
ಯದೊಂದು ಶಿಖರದ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ನಮ್ಮ
ಚಕಜನರು ಬಲ್ಲರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ. ಸದರಿ ಸಮಾಜದ
ದೇಶೀ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು
ವತ್ತು ಇಲಾಖೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಗ ಮಾಡತ
ರಿಸ್ಸಾರೆ. ಈ ಸಮಾಜದವರು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಜನರಿ
ಅರವ ಪ್ರಯತ್ನವು ಕಡೆಗಾಣಲಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅರ್ಹನ
ಕ್ಕಿಲೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

ನೀಲಗಿರಿಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ವಾಯನಾಡಂಬ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ
 ಒಬ್ಬ ಖಣಿಗರು ಒಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ರೋದಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಪ್ರಸಿದ್ಧವೇ ಉಂ
 ದ ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಜನರು ಹಿಕ್ಕಲತನವ
 ಕರೂ ನಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಬೇಪೂರವೆಂಬ ಮುಖ್ಯಗ್ರಾ
 ಮದ ಮೈನೂರಿನ ತನಕ ಹೋಗಿಬಂದಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನ
 ಳವರು ಬೇಗ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹಿಕ್ಕಲಿ
 ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಕ್ಕಲತನವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡದ್ದು ಇದೇ
 ದಲಿಂಟು.

— ೦ —

ಕಾಳನ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ನೋಲ್ಲಾಪೂರದ ಆರೇ ಶಾ
 ಲಲ್ಲಿ ಹಿಕ್ಕಲತನದ ವಿದ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಹೊಸ ಪರ್ಗ
 ತರಂಭವಾಗತಕ್ಕದಲಿಂಟು.

— ೦ —

ಮುಣಿಯಲ್ಲಿ ಗಣೇಶ ಪಾಸುದೇವ ಜೋಶೀ ಯೆಂಬವ
 ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನಿದ್ದನು. ಆ ಗೃಹಸ್ಥನು ಸಾರ್ವಜನಿ
 ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕನಾಗಿದ್ದನು. ಮ
 ರಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯೂ, ಆ ಶೀಮೆಯೊಳಗೆ ಯೆಪ್ಪೋ
 ಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಲವಾದಕೋಟಿಗಳೂ, ಮುಣಿಯಲ್ಲಿ
 ಗುರ ಸುಧಾರಣಾ ಸಮಾಜವೂ, ಬೇರೆ ಯೆಪ್ಪೋ ಸಮಾ
 ಜ ಅತನ ಶ್ರಮದಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆ ಗೃಹಸ್ಥ
 ಪೋದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
 ದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಒಂದಾಸಿನೈವು ಹಬ್ಬಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

— ೦ —

ಬೆಂಜಂ ಪ್ರಾಂತದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಬ್ರವೆಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣ

ದಲ್ಲಿ ಮೊಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರದರ್ಶನವಾಯಿತು. ರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಶಿಲ್ಪಿಗನು ವಿದ್ಯುಲ್ಲ ತೆಯಿಂದ ಹೊಗೆಬಂದ ನದಿಸಿ ತೋರಿದವು. ಅದದರಿಂದ ವಿದ್ಯುಲ್ಲ ತೆಯಿಂದ ಪ ಬಂದಿಗಳು ಬೇಗ ಪೃಪಹಾರದಲ್ಲಿ ಬರುವವೆಂದು ತ್ತದೆ.

— ೦ —

ಮೆಹರ್ಬಾನ ರಸೆಲ್ ಧೋರೆಗಳು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಳಗ ಳ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಕಲ್ ಘಂಡ ಗಾಗಿ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕಪರಿಶ್ಕಾರವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇ

— ೦ —

ಈ ವರ್ಷದ ಮುಲಕೀ ಸರಿಕ್ಷೆಯು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನೇ ನಬಟಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಅರಂಭವಾಗತಕ್ಕದ್ದುಂಟು. ರಾ— ರಾ. ರಾ. ವಿಶ್ವಲರಾಜ ಪಾಠಕ, ರಾ. ನ ಬಸವಸ್ವಿ ಅಣ್ಣಾ, ರಾ. ರಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ ರೊ ಪ್ರಕಾರ ಮೂವರು ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಮ ಳ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ನದರೀ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪರಿಕ್ಷೆ ಪಾಗುವವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

— ೦ —

ಧಾರವಾಡದ ಟ್ರೇವಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜದ ಪಾರ್ಷಿಕ ಯು ಬರುವ ಅಗಟಂಬರಿನ ೪ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಪು ಕ್ಕದ್ದುಂಟು. ಶ್ರೀನಿವಾಲರು ಈ ಅಂಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿ ಟೀಸು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ.

— ೦ —

ಈಗ ನಾಲ್ಮಾರವರ್ಷ ಈ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಶಾಲೆಗಳ

ಯ ತಕ್ಕ ಸುಸ್ತುಕಳಳು ಹೊರಿಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಒಳಗಡೆಯ ಬಹುತರ ಯಾವತ್ತು ಸುಸ್ತುಕಗಳು ತಿದ್ದಲ್ಪಟ್ಟು ಭಾ, ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ದೀಪೋಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂಭದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಹದ ದೀಪೋಕೀಪರರು ಈ ಅಂಕದಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರನಾಪೆಯನ್ನು ಮಾಡ್ತಾರೆ ಜನರೂ ವಿಗ್ರಾಭೀ ವೋದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

— ೦ —

ರಾ. ಸಾ. ಜನಬಸಪ್ಪಣ್ಣನವರಿಗೆ ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ರು ದಿವಸ ಸ್ವಲ್ಪ ಜ್ವರಬಂದು ಹಿಂದು ದಿವಸ ಹಿಮ್ಮಿಂದೊ ಪಾಯುವಾಗಿ ಸಂಕಟದ ಸಮಯ ಹಿಡಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ರ ಬೀಳು ಧೋರೆಗಳು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ತಕ್ಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಉಪಾಪಾದಿಸ್ತಲಿಂದ ಪಾಯುವು ತತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಅಣ್ಣನ ಈಗ ಕ್ಷೇಪ:ಪಾಗಿದ್ದಾರೆ.

— ೦ —

ಕಿಗಾವಿಯ ಹಾಯಸೂಲಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ತೀಕ್ಷಕನ ಸ್ತಲ ದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡ ತೀಕ್ಷಕರಾದ ತಿದ್ದರಾಮಯ್ಯಗೆ ಧಾರವಾಹದ ಹಾಯಸೂಲಿನೊಳಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸಲಿ ಮಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿದ್ದ ದೊಂದೊಂದನರಸಿಂಹ ಮುಲಿ ಇವರನ್ನು ರೋಗದ ಶಾಲೆಯ ಹದ'ಮಾಸ್ತರರ ಕೈ ನೆಮಿಸಿದರು

— * ೦ * —

Uttara Ramacharitra
ಉತ್ತರ ರಾಮಚರಿತ್ರೆ.
೨ನೇ ಅಂಕವು.

ನೀ— ಮೋಡಗಳ ಮರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಮೂರ್ತಿ
ಹೃನ್ ದರ್ಶನವು ಎಷ್ಟು ಕಾಲವಾದೀತು.

ತ— ಆಹಾಹಾ ಏನು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಘಟನೆಯಿದು?

ಒಂದೇರಸದ ಕರುಣಮೆಂಬುದು ಬೇರೆ ಬೇರೆಂ...

ಬಂದಂಗಳಂದಿಹುದು ಕಾರಣ ಭೇದದಿಂದ||

ಹೊಂದುತ್ತದಂಬು ನುಳ, ಗಳೆ, ತರಂಗವೆಂಬಂ

ಯಂದಂಗಳಂಗಳಿಯಲೆಲ್ಲ ವ್ಯನೀರೆಮತ್ತಂ||೪೯||

ತಾ— ಎಲೈ ವಿಮಾನ ರಾಜಾ ಇತ್ತಕ್ಕಡಿಗೆ ಬರಬೇ

(ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ.)

(ತಮನಾದೇವಿಯು ನೀತೆಗೆ, ಪಾಸಂಟೀ ದೇವಿಯು ರ
ವಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

||ವಸಂತತಲಿಕಾಪೃತ್ತಂ||

ಆ ದೇವಸಿಂಧು ಮುಖರೇ ಜಲಪ್ರಪತಂಗಳೆ |

ಭೂದೇವತಾ ಪ್ರಮುಖರುನ್ಮಲದ್ರವತಂಗಳೆ ||

ವೇದಪ್ರಯೋಕ್ತೃ ಮುನಿಮುಖ್ಯ, ನರುಂಧತೀಶಂ;

ಪೃಥೋರಿಮಾಳ್ಳೆ ಶುಭಮಂ ನಿಗುರ್ಕೆ ನೌಖ್ಯಂ||೫೦||

ಹೀಗೆ ಛಾಯಾನಾವಕವಾದ ಇನೇಅಂಕವು ಸಮಾಪ್ತ

ಯ್ದು ತಾ ||೧೨ ಫೆಬರವರಿ ನಂನ ೧೮೭೯ ಇಸವಿ

ಮೊರೆ ಮಾಪಬಹುಳ ೬

ಧೊಂಡೋ ನರತಿಂಹ ಮು. ಧಾ.

—೦—

ನಾಲ್ಕನೇ ಅಂಕಪ್ರಾರಂಭವು.

(ಆಬಳಿಕ ತಾಮಸರಿಬ್ಬರು ಬರುತ್ತಾರೆ.)

ಕಿಬ್ಬ ತಾಮಸನು— ಎಲೈ ನೌಧಾತಕೀ ನೋಡು ಈ ಪ್ರೋ

ಗುರುಗಳಾದ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರುಷಿಗಳ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು
ಚಪ್ಪು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅತಿಥಿಜನರ ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಎ
ಷ್ಟು ವಶ್ಯವಾಯಿತು ದಕ್ಷಿಣಾಯಾಗಿ ಹೋಗಿರಬೇಕೆಂದು; ಅವರ ಸತ್ಕಾರ
ಗಿ, ಭೋಜನಾದಿವಶ್ಯಕತೆಗಳು ನಡೆದವೆ, ಸಾಕಾರವೆಂಬ
ತೋರಿಕೆಯು ಅಪಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು—

|| ಶಾರ್ಂಗಧರವಿಕ್ರಮಃ ||

ಪ್ರೋಕ್ಷಿತಕುರಂಗವೀಡುಗಳ ಮಧುಸ್ವಾದವು ಸ್ವಾಮೀಶ್ವರದಿಂದ
ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದುಂಟೆಂದು ನಂಬಿಸಿದವನು ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಂ ಪ್ರಸಾದಂ ||
ವೀಕ್ಷಣಂ ಕಲಿಸೋಗರಂಗಳ ಸುಗಂಧಂ ಶಾಕಸಾಕಂಗಳಂ—
ವಾಗಳು ಬದಲಿಗಿರುವಂಥವೆಂಬುದು ಸ್ವಾಮೀಶ್ವರವೆತ್ತೆ ತ್ತಲಂ || ೧ ||

ಸೌ — ಹೌಮೋ ಭಂಡಾರಯನಾ ಹೌದು ಈ ಹಂಡಾರ
ದೊಡ್ಡವನು ಶೇಗಳ ವೃದ್ಧರು ಕೂಡಿರುತ್ತಾರಲ್ಲ? ಇವರೇ ನಮ್ಮ
ವಾಲ್ಮೀಕಿಯಕ್ಕೆ ಮಿಶ್ರವಾಗಿ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾಂ — (ನಗುತ್ತಾ) ಶಾಬಾಸ! ಏನೋ ಸೌಧಾತಕೀ ಗು
ಜನರಿಗೆ ನೀನು ಬಹಳ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಸಮಾನವನ್ನು ಕೊ
ಡಿದು

ಸೌ — ಭಂಡಾರಯನಾ ಈ ಪೂಜಾಪ್ರದ್ಧ ಸಮುದಾಯ
ಲ್ಲಿ ಭಾರಂಧರವಾದ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಅತಿಥಿಯು ಬಂದಿರುತ್ತಾ
ವಲ್ಲ ಅತನ ಹೆಸರೇನು?

ಭಾ — ಸೌಧಾತಕೀ ಈ ನಿನ್ನ ವಿನೋದವನ್ನು ಬಿಸುಕಂ
ಗೆ ಇವರು ಪುನಃ ಭಾಷಿಸುತ್ತಾ ಪತಿಷ್ಠಮುನಿಗಳು: ಸಾಮಾನ್ಯ
ರಲ್ಲ ಯುಷ್ಮತ್ಪ್ರಾಂಗಳ ಆಶ್ರಮದಿಂದ ಅರಾಧನಾತೀತರಾಗಿ,
ಸಹಾರಾಜನಾದ ದಶರಥನ ರಾಣಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು
ಬಂದಿರುತ್ತಾರಲ್ಲ, ತಿಳಿಯಿತೇ? ಸ.ಪ್ತನೇ ಬಸಬದಿನಬೇಡ

ನೌ— ಹಾಗಾದರೆ, ಇವರು ಪತಿಷ್ಠಗುರುಗಳೋ?

ಭಾ— ಮತ್ತಾರೊಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಿ ನೀನು

ನೌ— ದಾರುಬಲ್ಲರವ್ವಾ ನಾನು ಇದು ದೊಡ್ಡ ತೋಳನ್ನ ಹೆಬ್ಬಲೆಯೋ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆನು!

ಭಾ— ಆ ಏನು? ಏನುಮಾತಾಡಿದೆಯೋ ಟೋಣಾ?

ನೌ— ಭಾಂಡಾಯನಾ ನಿಟ್ಟಿಗೇಳಬೃದ ನಂನಮಾತನಾ ದರೂ ಕೇಳು ಮುಂಚೆ ಆತನು ಬಂದಕೂಡಲೇ, ಆ ನಮ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾದ ಗೋವನ್ನು ಅಬ್ಬರದಿಂದ ಬಕ್ಕಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನ ಅದ್ದರಿಂದ ನಂಶಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು

ಭಾಂ— ಹಾಗಲ್ಲ ಕೇಳು ಮಾಂಸದಿಂದ ಮಧುಪರ್ಕ ನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಉಂಟು. ಅದರಿಂದ ಶ್ರೋತ್ರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಅಬ್ಯಗತರಾಗಿ ಬಂದರೆ ಗೃಹಸ್ಥಾ ಮದವರು ತರುಣಗೋವನ್ನಾಗಲಿ, ಹೋರಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ರಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಕೊಯಿದು, ಅದರ ಮಾಂಸವನ್ನು ಕೊಪ ತ್ತಾರೆ, ಈ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ಸನ್ಮಾನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನೌ— ಹೀಗಿದ್ದರೆ, ನೀನು ಮಾಂಸಲ್ಲಿ ತಿಕ್ಕಿ!

ಭಾಂ— ಅದು ಹೃಗೆ?

ನೌ— ಈಗ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪತಿಷ್ಠಮುಖ್ಯರಾದವ ಗೋಸ್ವರ ಗೋವಧವಾಯಿತು; ಅದಕ್ಕೆ ಈಪೊತ್ತೆ ರಾಜರ್ಷಿಯಾ ಜನಕನು ಬಂದಿದ್ದನಲ್ಲಾ? ಆತನಿಗಾಗಿ—ನಂಮ ಗುರುಗಳು ಮೇ ನರು ಜೀನುತುಪ್ಪುಗಳಿಂದಲೇ ಮಧುಪರ್ಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ತೆಗೆ ಸಿ ಬಿಟ್ಟರಲ್ಲಾ?

ಭಾಂ— ಮಾಂಸಾಹಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟವರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಮಧು ಪರ್ಕವು ಬೇರೆ, ಬಿಡದಂಥವರಿಗೆ ಮಾಡುವದು ಬೇರೆ. ರಾ

ಯಾದ ಜನಕನು ಪೂರ್ವ ಪಕ್ಷದವನು (ಅಂದರೆ ಮೂಂಸೂ
ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ಸೌ — ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ?

ಭಾಂ — ತನ್ನ ಪುಗಳಾದ ಸೀತಾದೇವಿಗೆ ದೈವದಿಂದ ಅಂ
ಕುರಂಗವಾದ ದುರ್ದಶ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದಕೂಡ
ವನಪೂಸಿಯಾಗಿ ಮೂಂಸೂವನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು, ಹಾಗೆ ಅವ
ಚಂದ್ರದ್ವೀಪ ತಪೋವನದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರ
ಬಿಟ್ಟು ವರ್ಷಗಳಾಗಿ ಹೋದವು.

ಸೌ — ಹಾಗಾದರೆ, ಈಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಕಾರಣವೇನು?

ಭಾಂ — ಮೂರನೆಯ ಪ್ರಿಯಮಿತ್ರರಾದ ಪಾಲ್ವೀಕ ಮುನಿ
ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬದೇ

ಸೌ — ಈ ರಾಜರ್ಷಿಗೆ ಕೌಶಲ್ಯಮುಂತಾದವರ ಸಂದರ್ಶ
ನುಂಟೋ ಇಲ್ಲೋ

ಭಾಂ — ಇದೇ ಈಗ ಭಗವಾನ್ ಪಶಿಷ್ಕರುಷಿಗಳು ಜನಕರಾ
ನೀನೇ ಹೋಗಿ ಭೇಟಿಯಾಗೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅರಂ
ಭವಿಯೆಂದು ಕೌಶಲ್ಯಯ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿದ್ದಾರೆ.

ಸೌ — ಹಾಗಾದರೆ, ನಡಿ ಈ ವೃದ್ಧರಲ್ಲಾ ಅನೇಕ
ಕೂಡಿ ಮಾತುಕಥೆಗಳನ್ನಾಡುವಂತೆ — ಸಾವೂ ನ
ಳೆಯರೆಲ್ಲರನ್ನು ಕೂಡಿ, ವಿನೋದಿಸುತ್ತಾ ಅನನ್ಯನಾದ
ವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಳೆಯೋಣ (ಹೀಗೆಂದು ಮುಂ
ಡುತಾರೆ)

—೦—

Female Education.

ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಬಂಧವು. (೪)

(೧೫೫ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದೆನೋಡು)

— ಶ್ಲೋಕ —

ರಂಧಿಬಾಜಿಮತಕರಯಾರೊಅಕಲಗುಂಗಹೋತಿಅಹೆ |
ಅಪನೆಪಲೋಕಾದಾಪುಖರ್ಚೆಕರಹಾತಮೇಚೋರಿಅತಿಅಹೆ ||
ಜುಪ್ಪಾಬಾಜಿಮತಕರಯಾರೊಅಕಲಗುಂಗಹೋತಿಅಹೆ |
ಅಪನೇಪಲೋಕಾದಾಪುಖರ್ಚೆಕರತಿರಮೇಜೂತಿಅತಿಅಹೆ || ೩ ||

ಅರ್ಥ— ಗಾಂಜಿ ಶೇಖೋಣಪೂ, ಶೆರೆಕೋದಿಯೋಣಪೂ, ಬೆಳಿಚಾರಪೂ, ಜೂಜೊಡೋಣಪೂ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಕೂಡದು. ಇವುಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಪದರಿನ ಹಣ ಪೆಚ್ಚು ಮಾಡಲ್ಪಡದೆ ಬುದ್ಧಿಯ, ಭ್ರಮಿಸಿ, ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಣೂ, ಯಲ್ಲಿ ಕೆಳವೂ, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ವಚ್ಚಿ ಪೆಟ್ಟುಗಳೂ, ರುವವು. ಎಂದೆಂದಳು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯಳ ಚತುರತನವೆನ್ನು ನೋಡಿ ಕೋಪ ಸುಟ್ಟು ತಾನೂ ನೆನೆಸಿದಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಹೋಗಿ ತಾರಾಬಾಯಿಯ ಉಪಕಾರವೆನ್ನು ನೆನೆಸಿ ಸನ್ಮಾನದಿಂದ ವಳೆವೆನ್ನು ಕಳಹಿಸಿದನು.

“ಸೂಚನೆ” ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಇಂತಿಷ್ಟು ಪೃಸನಗಳಲ್ಲಿ ಲಾಸಗಾರರಾದ ಮುರುಷರಿಗೆ ಈ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ, ಖಪಾಗದಿರಲಾರದು. ಆದರೆ, ಸುಕ್ಷೇಮಾ ಪೇಕ್ಷಾ ಪ್ರೇರಿತ ರಾಣರೇ ನೀವು ಹಾಗೆ ಎಣಿಸದೆ ತಮ ದುರ್ವ್ಯಸನ ನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವರೆಂದು ಮಾರ್ಗವಾದ ನಂಬಿಕೆಯ ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಶಿಕ್ಷೆಗಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ದುರಾಚಾರಿಗಳಾಗದೆ ಇವರ ಸರ್ಗದಿಂದ ಮುರುಷರು ಸಹವಾಗಿ ಸದಾಚಾರಿಗಳಾಗುತ್ತಾ ಬದು ಮೇಲಿನ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿಂದ ಸರ್ವರು ಬಿಟ್ಟುಕೊ

೧. ಈ ಕೀರ್ತಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನಂದರೆ:—

—ಶ್ಲೋಕ—

ಅಸ್ಥಿರಂ ಜೀವಿತಂ ಲೋಕೇ | ಅಸ್ಥಿರೇ ಧನಯಸ್ವನೇ ||

ಅಸ್ಥಿರಾಸುಕ್ರದಾರಾಶ್ಚ | ಧರ್ಮಕೀರ್ತಿದ್ವಯಸ್ಥಿರಂ ||೧||

ಅರ್ಥ—ಪ್ರತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಧನವು, ಪ್ರಾಯವೂ, ಹೆಂ
ಮಕ್ಕಳೂ, ಅಶಾಶ್ವಿತವು. ಆದರೆ, ಧರ್ಮ ಕೀರ್ತಿಗಳೆರ
ಮಾತ್ರ ಶಾಶ್ವಿತವಾಗಿರುವವು. ಹತ್ತು,

—ಶ್ಲೋಕ—

ಸಿದ್ಧಾಂತಃ ಸರ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಂ | ಮಯಂ ನಕಲುಷಂ

ಪರಂ || ವಿಶ್ವಾಸ ಪಾತಾತ್ಪುಣ್ಯೈಶ್ಚ | ಪರೋಪಕೃತೇ:

ಸಃ ||೧||

ಅರ್ಥ—ವಿಶ್ವಾಸಪಾತಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾತಕವಿಲ್ಲಾ
ನೋಪಕಾರಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನಸುಗೃಹಿಲಾ. ಎಂದಿಗೂ ಸರ್ವ
ಸ್ತ್ರಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಉಂಟು. ಇಂತಿಷ್ಟುಗಳ ಸಾಧನವು ವಿ
ವೇ. ಮತ್ತೇನಂದರೆ:—

—ಶ್ಲೋಕ—

ವಿದ್ಯಾ ವಿಧಿ ವಿಹೀನೇನ | ಕಿಂಕುಲೀನೇನ ದೇಹಿನಾ ||

ಅಕುಲೀನೋಪಿ ವಿದ್ವಾನ್ಯೈಃ | ದೈವತೈರಪಿಮಜ್ಜತೇ ||೧||

ಅರ್ಥ—ವಿದ್ಯಾಹೀನನಾದವನು ಶ್ರೇಷ್ಠಕುಲದವನಿದ್ದರೂ ಅ
ನ್ನು ಯಾರೂ ಮೂತಾದಿನುವದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ವಾಂಸವಿದ್ವಾ ಸೇ
ಕುಲದವನಿದ್ದರೂ ಅವನನ್ನು ದೇವರು ನಹ ಮಜ್ಜಿಸುತ್ತಾನೆ.

ವಿಷಯದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳಾದರೆ:—

ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಭೋಜರಾಜನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಳದಾಸನೆಂಬ ಕ
ಯ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಂತೂ ಸರ್ವರು ಕೇಳಬಲ್ಲರಷ್ಟೇ ಇದನ್ನು

ಕೊಳದೆ ಧನಂಜಯನೆಂಬನೊಬ್ಬ ಕವಿಯು— ಕಾಳಿದಾಸನಂನ
ವಿದ್ಯಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನೋಲಿಸಿ, ತಾನು ಅವನಂತೆ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯ
ನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ಅವನಿರುವ ಪಟ್ಟಣ
ಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು. ಕಾಳಿದಾಸನ ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟ
ಕುರುಬರ ಹೃದಯವು ಎದುರಾದಳು. ಆಕೆಯನ್ನು ಧನಂ
ಜಯ ಕವಿಯು—ನೀನಾಶ್ರಯಗಳೆಂದು ಕೇಳಲು ಅವಳು—ಅಂದದ್ದು

—ಶ್ಲೋಕ—

ಹರ ಹರ ಸ್ಮರತೆ ನಿತ್ಯಂ | ಬಹುಜೀವ ಪ್ರಪಾಲಕಃ ||

ಅರಣ್ಯ ವಸತೆ ನಿತ್ಯಂ | ತನ್ಮೃಹಂ ಕುಲಬಾಲಕಾ ||೧||

ಅರ್ಥ—ಹರಹರವೆಂದು ಕುರಿಗಳನ್ನು ಕೂಯುತ್ತ ಅ
ವಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಕುರುಬರ ಕುಲದೊಳಗಿನವನೊಬ್ಬನ ಕ
ಳೆದೊಲನೆಂದಳು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಧನಂಜಯ ಕವಿಯು— ಆ
ರ್ಯಪಟ್ಟಣ ಮುಂದೆನಡೆದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೆ ಹೋಗಿ
ಕೆಲವು ಹೆಂಡುಮಕ್ಕಳು ಎದುರಾದರು. ಅವರೊಳಗಿನವಳಿ
ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲಿನಂತೆ ಕೇಳಲಾಗಿ ಅವಳು—ಅಂದದ್ದು

—ಶ್ಲೋಕ—

ಚತುರ್ಮುಖೋನಚಬ್ರಹ್ಮ | ಪೃಥ್ವರೂಢೋನಶಂಕರಃ |

ಅಕಾಲೇವರ್ಷತೆಮೋಷಾಃ | ತನ್ಮೃಹಂಕುಲಬಾಲಕಾ ||೧||

ಅರ್ಥ—ನಾಲ್ಕು ಮುಖಗಳಿದ್ದು ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲ; ಎತ್ತರ
ಹನಿದ್ದು ಶಂಕರನಲ್ಲ; ಅದರೆ, ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೋಷರಾ
ನಂತೆ ನೀರೆರೆಯುಪಂಥ ವಕಾಲಿಗರ (ಭಿಕ್ಷು) ಕುಲದೊಳಗಿನವನೆ
ಬ್ಬನ ಕನ್ಯೆಗಳೊಲನೆಂದಳು. ಆಗ ಎರಡನೆಯವಳು— ಅಂದದ್ದು:

—ಶ್ಲೋಕ—

ಏಕಚಕನರಥನೂರ್ಯೋ | ಬುಧಮೌಢಿಪತಿಪಾರಥಿ ||

ಅಗಸ್ತೀತಾತನಿವಾಣಂ | ತಸ್ಯಾಹಂಕುಲಬಾಲಿಕಾ ||

ಅರ್ಥ — ಒಂದೇಜಕ್ರಗುಂಟು, ಪರಂತು ನೂರ್ಯಿರತಪೆ
 ತ್ಲ. ಅದರೆ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ನಾರಥಿಯಂತೆ ವಿಂತು, ಮ
 ಳ್ಲ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂಥ ಕುಂಬಾರನ ಕುಲದೊಳಗಿ
 ವನೊಬ್ಬನ ಕಂಠ್ಯಳದ್ದೇನೆಂದಳು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂ
 ಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು, ಒಬ್ಬ ತೋಟಗಾರನ ಮಗಳು— ಉಡಿಯಲ್ಲಿ
 ಲಿಗಳನ್ನು ತೆಗದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳನ್ನು ಕು
 ತು ವಿನ ಉಡಿಯಲ್ಲಿರುವವೇನು? ಎಂದು ಕೇಳಲು, ಅ
 ಳು=ಅಂದದ್ದು:

— ಶ್ಲೋಕ —

ಪೃಕ್ಷಾಗ್ರೇತುಫಲಂದ್ರಪ್ಪಾ | ಫಲಾಗ್ರೇವೃಕ್ಷಂಮೇವಚ್ಛೇ ||

ಅಕುರಾದಿಸಕಾರಂತ್ಯ | ಯೋಜಾನಾತಿಸಪಂಡಿತಃ ||೧||

ಅರ್ಥ — ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಹಂಣನ್ನೂ, ಹಂಣಾನಮೇಲೆ ಗಿ
 ಣನ್ನೂ, ಕಂಡೆನು. ಮತ್ತೆ ಅದಿ ಅಕ್ಷರ “(ಅ)” ಅಂತಾ
 ದ “(ನ)” ಎಂಬ ಅಕ್ಷರಗಳುಳ್ಳ ಫಲಗಳು ನನ್ನ ಉಡಿಯ
 ಳ್ಲಂಟು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದವನು ಪಂಡಿತನು ಹೌದೆಂದಳು.
 ನ ಕವಿಯು:— ಎಷ್ಟು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಅವನಿಗೆ ಗೊ
 ತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಗಲವನು— ಅಮ್ಮಾ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ
 ನು. ದಯಪಾದಿ ನೀನೇ ಹೇಳಿದರು ಕೇಳದರಿಂದ ಅವಳು
 ‘ಅಪಾನನ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಹನುಮಕ್ಕಳ ಚತುರತನ ನೋಡಿ ನೋಜಿ
 ಗಟ್ಟು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ— ಕಾಳಿದಾಸನ ಉರೊಳಗಿನ ಕೀ
 ಳಜಾತಿಯ ಬಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ಇಷ್ಟು ವಿದ್ವಾಂಸರಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಅವ
 ನ ವಿಷಯದ ವಿಚಾರವೇ ಬೇಡ. ಅಂದಮೇಲೆ ನನ್ನ ವ

ನೋರಥ ಕೊನೆಗಾಣುವದು ಯಾವಕಾರಿಯಪೂತು? ಸುಡು ಸುಡು ನಂನ ಬಾಳು! ಎರಡು ನಿರಾಕರಣೆ ಕಾಳಿದಾಸನಿಗೆ ಶರಣ ಹೋಗಿ, ಅದವ್ಯತ್ತಂತಪನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಿ ನಂನಿಂದಾದತಪ್ಪು ಮುನಿಸಿಕೊಂಡು ಆತನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಾಳಿದಾಸನು — ಭಾನಂಜಯ ಕವಿಯನ್ನು ರಾಜಸಭೆಗೆ ಕೂರಿಸಿ, ತುಂಬ ಹಣ ಕೊಡಿಸಿ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ಮೇಲೆಬರೆದಂಥ ಕನ್ಯರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನೆನಿಸಿ ಉಡುಗರ ಮುಂತಾದ್ದರಿಂದ ಅಪರಂಜಿ ಪೂಜಿಸಿದನು.

ಸಾರನ ಸೇವಕನಾದ ಶಹಾಬರಿಯಾರನು — ಕಾಳಿದಾಸನಿಂದ ವ್ಯಭಿಚಾರದ ದುರಳತನದಬಗ್ಗೆ ದರಿದ್ರನ ಹಿಬ್ಬಳನ್ನು ಅಗ್ನಿಹೂದಿಕೊಂಡು ಮರುದ್ರವನ ಪ್ರಾತಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೊಲ್ಲಿಸುವ ಸಂಕಪನಾದ್ದನು. ಆಗ ಹಿಬ್ಬ ಪಜೀರನ ಮಗಳಾದ ಶಹಾಬಾದಿಂಬ ಮಹಾ ಚತುರಳಾದ ಕಂಠ್ಯಳು — ತನ್ನ ದೇಶದವರ ಮೇಲೆಯೂ, ಆಪ್ತ ಇಷ್ಟರಮೇಲೆಯೂ, ಬಂದ ಈ ಗಂಡಾಂತರವನ್ನು ದೂರಮಾಡಬೇಕೆಂದಾಲೋಚಿಸಿ, ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ನಾನು ಒಂದು ದ್ರವನ ಅರಸನ ರಾಣಿಯ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸಾಂಪ್ರತಕ್ಕೆ ದೇಶದಮೇಲೆಬಂದ ಅರಿಷ್ಟವನ್ನು ನಿರಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ, ಇದನ್ನು ಅರಸನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ನಂನಮನೋರಥ ಪೂರ್ಣಪೂಡಿದರೆ, ತಂಮ ಮನೆತನದ ಕೀರ್ತಿಯು ಈ ಖೂಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವದು ಎಂದಳು ಅದಕ್ಕೆ ತಂದೆಯು — ಎಲೈ ಪೋರಿ! ಅರಸನ ನಿಯಮ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದು ನೀನಾಗಿಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಮ್ಮೆ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಂದಮೇಲೆ ನಿಂಸಂಥ ಹುಚ್ಚರಿನಾಂವರಾರು? ಅಂನಲಿ, ದಕ್ಕೆ ಆ ಉದಾರಅಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಸಾಂಪ್ರಿಕ ಕಂಠ್ಯಳು — ಅನೇ

ಕ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ತೀವಳಿಕೆಕೊಟ್ಟು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ, ಅವನೇ
 ಕೂಡ ಲಗ್ನಪಾದಿಕೊಂಡು, ನಿಧಾನದಿಂದಲೂ, ವಿನಯಶಾಲಿ
 ಗಲೂ, ಸಮಯೋಚಿತ ಭಾಷಣಗಳಿಂದಲೂ, ದಿನಂಪ್ರಾಯ
 ಶ್ರೀ ರಾತ್ರಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ ಮುಂದೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೇಳಬೇ
 ಕೆಂಬ ರುಚಿಯು ಉಳಿಯುವಂತೆ “ಸುರನ” ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇ
 ರುತ್ತ ಹೋದಳು. ಇದರಿಂದ ಅವಳು ಕಡೆತನಕ ಬದುಕಿದಳು.
 ಮತ್ತು ಈ ಕೃತ್ಯವು ನಿಂತುಹೋಯಿತು (ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ವಿ
 ಸ್ತಾರ ಪೂರ್ವಕ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳಲಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು “ಸುರನ” ಕ
 ಠೆಗಳ ಮುದ್ರಕಗಳನ್ನು ಬದ ಬಹುರು)

ಪ್ರಿಯೋಚ ವಾಸಿಗಳಿರಾ! ಈಕೀರ್ತಿಗಳು ಸಾಪ್ತಾಹ್ಯವೋ?
 (ಅಲ್ಲ) ಇದರಿಂದ ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೂ, ಇಷ್ಟಪಿತ್ರ
 ರಿಗೂ, ದೇಶಬಾಂಧವರಿಗೂ, ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಗಿರಬಹುದು
 ಸಂಬಂಧವರ್ಗಸುಖವಶ್ಯವು. ನೋಡಿದಿರವರ “ಶಿಕ್ಷಣವು” ಹೃ
 ಗೆ ಘಟಿಸಿತು! ಇದುವರಿಗೂ ಅವರ ಸರೋವಕಾರದ ಕೀರ್ತಿ
 ಯನ್ನು ಸ್ವದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ, ಸರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ, ಹೊಗಳಲು
 ಬರು ಅಹಾಹಾ! ಧನ್ಯ! ಧನ್ಯವು! ಅವರ ಜನ್ಮವು! ಅವರ
 ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪಾರಾಪಾರದೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಎಂಥ ಸರೋವಕಾರ
 ವು? ಎಂಥ ಕೀರ್ತಿಯು? ಶಾಹಾಬಾಸ! ಇಂಥವರದೇಹವೇ ಈ
 ಧರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಾರ್ಥಕವು. ವೃಥಾಭೂಮಿಗೆ ಭಾರ
 ವಾಗಿರವ ಸಾವಿರಾರು ಸಾಯಿಗಳಿಂದೇನು ಫಲವು?

ಅದಕಾರಣಾ “ಶಿಕ್ಷಣ” ದಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಆಗಲಿ ಕೇಡಲ್ಲೆಂ
 ಬವದಾ ನುಳ್ಳು, ನುಳ್ಳು, ನುಳ್ಳು; ಅನಂಖ್ಯ ನುಳ್ಳು.
 ಎಂಬವರು ನಿರ್ದುಪು.

(ಮುಂದೆ ಸಾಗುವದು)

ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಹೇರಿದ ಕೃಷಿಶಾಸ್ತ್ರ } ಹಣಕಾಸು ವಿಭಾಗ (2
ನಂಬರು (೨) ತಾ. ೨ | ಅಂಕ ೧೯೭೩ } ವಾಡ) ಹೆಚ್ಚು ಮಾನ್ಯರ ಶಾ

—೦—

Notices.

ನೋಟೀಸು

ಹೊರದ ತಿಂಗಳಿನ ಶಾಖಾಸತ್ತ ಕಡೆ ಗಮನಿಸಿ ಪುಟದಲ್ಲಿ
ವಿಜ್ಞಾನಕೇಶವಲಿ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಧೋರಣೆಗಳವರ ಸಕ್ರಿಯ
ನಂಬರು ೧೯೭೩ನೇ ತಾರೀಖು ೧೯ನೇ ಜುಲಾಯಿದಾಂದು ಬಿಡು
ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅದರ ಅನೇ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ “ಸೌಧರ
ಯೆಂಬ ಶಬ್ದದ ಮುಂದೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಶಬ್ದಗಳು ಇರುತ್ತವೆ
ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು—

“ಅಥವಾ ಹಗಲು ನಡೆಯುವ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ
ನುಕೂಲವಿಲ್ಲದಂಥ ಹುಡುಗರು”

ಮೈ. ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಧೋರಣೆಗಳವರ ಹ.ಕುಮಾರಿ

V. R. Katti

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ್.

—*೦*—

ನೋಟೀಸು.

ಹೊರವಾಡ ಟ್ರೇನಿಂಗ್‌ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವ
ಕೃಷಿ ಬರಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಉಪೋದ್ಯೋಗಿ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯ
ಪಡಿಸುವುದೇನಂದರೆ — ಅವರು ತಾವು ಸಭ್ಯರಾಗಿ
ಯೂ, ವೆಂಗರಹಿತರಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಕೃತಿಜನ್ಯರೂಗರಹಿತರಾ
ಗಿಯೂ, ಪೂರ್ಣ ೧೮ ಅಥವಾ (೨೨ರೊಳಗೆ) ಹೆಚ್ಚಿನ
ವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಿಯೂ ಇದ್ದು ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಾನ್ಯರ,

ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನ ಮಾಮಲದಾರ, ಮಹಾಲಕರೀ,
 ಫರಾ ಸಬಾದಿನೇಟ ಜಜ್ಜರ ಸರಟಿಫಿಕೇಟಿಂಗ್ ಸಹಿತಪಾಗಿ
 ಯೂ, ತಮಗೆ ದೊರಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕ ಸರಟಿಫಿಕೇಟಿಂಗ್ ಖರ್ಚು
 ಕಳುಗಳ ಸಹಿತಪಾಗಿಯೂ (ಖರ್ಚುಕಲುಅಂದರೆ ಅದು
 ಕೇನಕಲು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲೆ ಬರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಯಾವನೂ
 ಕೊಟ್ಟು ಉಪೋಗಸ್ತನ ಸಹಿಯುಳ್ಳದ್ದು) ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ
 ಜಿಗಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಿಸಾಲರಕದಿಗೆ ಬರವ ಆಕ್ಟೋಬರ ತಿಂಗಳ

೧೦ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ
 ಸಾಗಿ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಪನಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟು
 ಉಪೋಗವಾರರನ್ನು ದಾಖಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ
 ಸನಿಸಾಲರಕದಿಯಿಂದ ನೋವೆಂಬರತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆಗಳು
 ಲ್ಪಪಪ್ಪ. ಉಪೋಗವಾರರು ಸನ್ ೧೮೭೯/೮೦ ಮತ್ತು
 ೮೦/೮೧ ಈ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಲಕಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾಗಿರಬೇಕು.

ಮತ್ತಾವರು ಔ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಫೂಟು ಎತ್ತರ ವೀರ
 ಕೂ ಸದರೀ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ದರತಿಂಗಳಿಗೆ ಒರುಪಾ
 ಯ ಪಗಾರ ದೊರೆಯುವದು ಕಾನದಾಜಿಲ್ಲೇವ ಉಪೋಗ
 ವರಿಗೆ ಪಾತ್ರ ೭ ರೂಪಾಯಿ ದೊರೆಯುವದು. ನೋವ್ತಿಂ
 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ ಹೊಸವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ದಾಖಲಪಾದಿ
 ಳ್ಪಲ್ಪಡುವರು ಹಿಂದಗದಿಗೆ ದಾಖಲಾಗಲಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಗವಿಲ್ಲಾ.
 ಫದಾರರು, ತಮ್ಮ ವತ್ತೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಾಗಿ ಬರೆದಲ್ಲಿ
 ಕರಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳು ತಪ್ಪದೆ ಮುಟ್ಟುವವು --

೧೬ ಅಗಪ್ಪ ಸನ್ ೧೮೮೦ (B. K. Hoolgol.
 (ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ, ಪ್ರೀ. ಕೂ.

Properties of Liquids

ಪ್ರವಾಹಗಳ ಧರ್ಮಗಳು.

ಪ್ರವಾಹಗಳು ಆ ಕುಂಚಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹರಿಯುವ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಾಕರ್ಷಣವು ಬಹು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಕಣಗಳು ಪೊಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಜೊರೆಯಾಗಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಅವು ಜೀವದಂತೆ ಆಕಾರದ ಸಾತ್ವಿಕಗಳೊಳಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಹೀಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅವುಗಳ ಆಕಾರವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ತಂಬಿಗೆ ನೀರು ಅರ್ಧತಂಬಿಗೆಯಷ್ಟು ಆಕಾರವುಳ್ಳದು ಯೆಂದೂ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಯೆಷ್ಟು ಭಾರವಿರಲಿರಲಿ ಅದರ ಆಕಾರದ ವ್ಯಾಸ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

೧ನೇ ಸ್ವಯೋಗ — ಜೀವಕಳಯಗಳಿಗೆ ನೀರು ತಂಬಿಗೆ ಅದರ ಬಾಹ್ಯಮೇಲೆ ಬೀಜಿಟ್ಟು, ಹಿಂದಿನ ಬೀಜಿಯನ್ನು ಬೀಜಕವಪ್ಪು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಪ್ರೊಕ್ಷಿದರೂ ಬೀಜಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋಳಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ; ಯಾವುದರ ಪ್ರೋಳಗಿನ ನೀರು ಕುಂಚಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾಹ್ಯಮೇಲಿನ ಬೀಜಿಟ್ಟು ತಗ್ಗಿದಕೂಲಿ ನೀರಿಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣದೊರೆದು ಬೀಜಿಯ ಪ್ರೋಳಗೆಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಹರಿಯುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ಭಾರವು ಯೆಲ್ಲ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಕ್ಷುತ್ವದೆ — ಜೀವಕಳಯ ತುದಿಯನ್ನು ಗೋಲಾಕಾರವಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಆ ಗೋಲಕ್ಕೆ ಯೆಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಭಿತ್ತಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಹಿಂದಿನ ಬೀಜಿಯನ್ನು ಪ್ರೊಕ್ಷುತಾಗಿ ಆ ಯಾವತ್ತೂ ಪ್ರಗಲಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ನೀರು ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಬೀಜಿಯ ಭಾರವು ಯೆಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಿದ್ಧರೆ ನೀರು ಯೆಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರವಾಹಿಗಳ ಪೊತ್ತುಪಿಕೆಯು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಮಾಣದಂತೆ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

೨ನೇ ಪ್ರಯೋಗ— ಕೆಳಗಿನ ಅಕ್ಷಯದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಛಾದಿಸಿದಂಥ ನೀರು ತುಂಬಿದ ಸಾತ್ರೆಯ ತೆಕ್ಕೋಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಬಾಯಿಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅ, ಬ, ಕ, ಯೆಂಬ ಮೂರು ಬೆಣ್ಣೆಗಳು ಜೀಕಳಯ ಬೆಣ್ಣೆಯಂತೆ ಹಿಡಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆ ಸರಿಸಾಡಲಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದಾಗಿ ಕೂದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಅ, ಬ, ಇವೆರಡು ಬೆಣ್ಣೆಗಳ ಬುಡಗಳು ಸಮಾನವಿರುತ್ತವೆ. ಕದರೆ ಮೂರನೇ ಕ, ಬೆಣ್ಣೆಯ ಬುಡವು ಗುಳಿಗ ಯೆರಡುಗಳ ಬುಡಗಗ ನಾಲ್ಕುಪಾಲಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಜೀಕಣದೊಂದು ಬೆಣ್ಣೆಯ ಮೇಲೆ ಭಾರ ಹಾಕಿದರೆ ಗುಳಿಗ ಯೆರಡು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಯೇರುವವು. ಅ, ಬೆಣ್ಣೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊಂಡು ಶೇಲಿನ ಭಾರ ಹಾಕಿ, ಬ, ಕ, ಬೆಣ್ಣೆಗಳು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಯೇರಿಬಾನೆಂದು ನೀವು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಬ ಬೆಣ್ಣೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊಂಡು ಶೇಲಿನ ಭಾರವನ್ನೂ, ಕ ಬೆಣ್ಣೆಯ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ಶೇಲಿನ ಭಾರವನ್ನೂ ಹಾಕಲಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಯಾಕಂದರೆ ಅ, ಬ, ಇವೆರಡುಗಳ ಬುಡಗಳು ಸಮಾನವುಂಟು, ಕ, ಬೆಣ್ಣೆಯ ಬುಡವು ಪಾಲುಂಟು. ಇದರಿಂದ ತಿಳಿಯುವುದೇನೆಂದರೆ ಪ್ರವಾಹಿಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಭಾರಹಾಕಿದರೂ ಆ ಭಾರವು ಗುಳಿಗ ಯೆಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ವಂಚ್ಚುತ್ತದೆ, ಇದಲ್ಲದೆ ಪೊತ್ತುಲ್ಲದವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಸಣ್ಣ ಮೊಡ್ಡದ್ದಂತೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಭಾರವು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಪ್ರವಾಹಿಗಳ ಪೊತ್ತುಪಿಕೆ— ಪ್ರವಾಹಿಗಳ ಅಕ್ಷ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಅನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಭಾರದಿಂದ

ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ.

೪ ನೇ ಪ್ರಯೋಗ — ಒಂದು ಸಂಜವಾತ್ರೆಯೆ ಬುಡದಿಂದ ಅಂಚಿನ ತನಕ ಪೊಂಡು ಸರಳ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರು ನಾಲ್ಕು ಛಿದ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದರೊಳಗೆ ನೀರು ತುಂಬಿದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಛಿದ್ರಗಳೊಳಗಿಂದ ನೀರು ಹೊರಗೆ ಹರಿದುಹೋಗುವದು. ಅದರಂತೆಯೇ ಮೇಲಿನ ಛಿದ್ರಕ್ಕಿಂತ ಅದರ ಕೆಳಗಿನ ಛಿದ್ರದೊಳಗಿನ ನೀರು ಹೆಚ್ಚು ಹೊರ ಹರಿದುಹೋಗುವದು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ತುಂಬಿದ ಕೆಳ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದುಹೋಗಿ ಅದರೊಳಗಿನ ನೀರು ಹೆಚ್ಚು ಹೊರ ಹರಿದುಹೋಗುವದು.

ಪ್ರಪಂಚಗಳ ಪೃಷ್ಠಭಾಗವು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇರ ತ್ರಯ — ಯಾಕಾದರೆ ಅವುಗಳ ಕಣಗಳ ಪೊಂಡು ಬುಡಕ್ಕೊಂದು ಜಾರಿಹೋಗಿ, ತೆರವಿದ್ದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತವೆ; ಆಕಾರಣ ಅವುಗಳ ಪೃಷ್ಠಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಗಲಿಸ್ಸೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿ ಮೂಲಪ್ರಾಣಿಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಪಂಚಗಳ ಪೃಷ್ಠಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಗುಂಡು ಇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಆ ಪೃಷ್ಠಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಲಂಬವಾಗುವದು ಹಿಗ್ಗಂದರೆ ನೆರೆಯಿಂದ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದು.

೪ ನೇ ಪ್ರಯೋಗ — ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ನೀರು ತುಂಬಿ ಅದರೊಳಗೆ ಪೊಂಡು ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂಕಹಿಡಿದು ಮುಳುಗಿಸಿ; ಅದರ ನೆರಳಾದರೂ ನೀರೊಳಗೆ ಹೊಂಕಾಗಿ ಕಾಣುವದು. ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಮುಳುಗಿಸಿದರೆ ಅದರ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾದರೂ ಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವದು, ಆ ನೆರಳು, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಯಾವದೂ ಒಂದೇ ಸರಳ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವವು. ಕಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಗುಂಡು ಇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅದರ

ವೆರಳಾದರೂ ನೀರೊಳಗೆ ನೆಟ್ಟಗಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವದು. ನೀರಿನ ಪ್ರಾಪ್ತಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯೂ ನೀರೊಳಗೆ ಕಾಣಿಸುವ ಅದರ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವೂ ಮೊಂದೇ ಸರಳ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ನೀರಿನ ಪ್ರಾಪ್ತಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಲಂಬವಿರುತ್ತದೆಂದು, ಅಥವಾ ಅದು ಆ ಪ್ರಾಪ್ತಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಕೋನ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಯೋಗ - ಕೆಳಗಿನ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಮೊಂಡು ಚತುಷ್ಕೋನಾಕೃತಿಯಾದ ಪಾತ್ರೆ ಇದ್ದು ಅದರೊಳಗಿಂದ ತರ ತರದ ಆಕಾರಗಳುಳ್ಳ ಕೊಳವೆಗಳು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಳಗಿನ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಕೊಳವೆಗಳ ಹೊರತು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಯೂ ಇಲ. ಯಾವದೊಂದು ಕೊಳವೆಯೊಳಗೆ, ಕೆಳಗಿನ ಪಾತ್ರೆ ತುಂಬಿ ಉಳಿದ ಕೊಳವೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ನೀರು ಹಾಕಿದರೆ ನೀರು ಸುರುವಿದರೆ, ಕೊಳವೆಗಳ ಆಕಾರ ದೊಡ್ಡದಿದ್ದರೂ, ಸಣ್ಣದಿದ್ದರೂ, ದೊಂಕ ಇದ್ದರೂ, ಸರಳವಿದ್ದರೂ, ಹಾಗು ಚಪ್ಪರೂ, ಯೆಲ್ಲ ಕೊಳವೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಮಾನ ಯತ್ತರಪಾಗಿ ನೀರು ವದು, ಅಂದರೆ ಯೆಲ್ಲ ಕೊಳವೆಗಳೊಳಗಿನ ನೀರಿನ ಪ್ರಾಪ್ತಭಾಗಗಳು ಒಂದೇ ಸಮ ಪಾತಳಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವವು.

—*—

Correspondence

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ರಾ. ನಾ. ಕಂನಡಪಾಲಾಸತ್ರಿಕೆಡ ಕರ್ತಾರಿಗೆ

ವಿ. ವಿ. ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಪಂಗ್ತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸನ್ನಿಧಾನದಿಂದ ಹೊರಡುವ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಇದೇ ತಿಂಗಳ ಮಹಬತ್ರುಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ದಯವಾಗಿ

ನೋಣವಾಗಿ ಮನತ್ರಪ್ಪಿ ಪದಿನಬೇಕೆಂದು ಪರಮಾಶಯ
ಳು ಪನಾಗಿಬೋನೆ.

ತಾ. ಜನೇ ಅಗಪ್ಪ ಸನ್ ೧೮೮೦ ಇಸವಿವಿವನಾ ಈ ಉ
ರಶಾಲಾಕಮೇಟಿದಾರರೂ ಪ ಗ್ರಾಮಸ್ತರೂ ಕೂಡಿ ನಮ್ಮ ಸ
ಲೆಗೆ ಬಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪರ್ಗಗಳೊಳಗಿನ
ದೃಢಿಯನ್ನು ಸರೀಕ್ಷಿಸಿ ಪಾನಾಹ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ
ಹಿಂದೊಂದು ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಯಾವತ್ತೂ ಹುಡುಗರಿಗೆ ವಿ
ತಾಯಿ ಬಕ್ಷೇರು ಕೊಟ್ಟು ಟ್ವಿಜಿಟರ್ಸ್ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ
ಶರಾಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಇವರಲಕ್ಷಪು ವಿದ್ಯದಕಡಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಇರೋ
ದರಿಂದ ನಾಲಯ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವದೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ

ಯಾವತ್ತು ಉಗು ಶಾಳಾ ಕಮೇಟಿದಾರರು ಶಾಲಾಸ್ಥಿತಿ
ತಿಯನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹುಡುಗರ
ನಿರ್ಭಯಸ್ತರಾಗಿ ತೀವ್ರ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ. ಹಳ್ಳಿ ರೀ
ತಿಯಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವರು. ಹಾಗೂ ಮಾಸ್ತರರು ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ
ಅಭ್ಯಾಸ ಪ ನಡೆತೆ ನ್ಯೂನತ್ವ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ತಿದ್ದುವರು.

ಈ ಶಾಳಾ ಕಮೇಟಿದಾರರೂ ವಿದ್ಯದಕಡಿಗೆ ಲಕ್ಷಕೊಟ್ಟದ್ದು
ಮತ್ತು ಪಾನಾಹ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಹಿಂದೊಂದು ಪುಸ್ತ
ಕ ಮತ್ತು ಯಾವತ್ತೂ ಹುಡುಗರಿಗೆ ವಿತಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಜ್ಞಾನ ರೂಪಾ
ಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಅತ್ಯನಂದವಾಯಿ
ತು ಹೀಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಅಗಿಂದಾಗ್ಯೆ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದು ಹೋಗು
ತ್ತಿದ್ದರೆ ಶಾಲೆ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವದೆಂಬುವದಕ್ಕೆ ಸಂಪೇಹವಿಲ್ಲ.

ಈ ಉರವರಿಗೆ ವಿದ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಗೊತ್ತಾ
ದ್ದರಿಂದ ತಪ್ಪುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾ
ರೆ. ಇದೊಂದು ದೇವರ ಕೃಪೆಯೆಂದು ನೆನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಪ

ಮೃಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ (೫೦) ಹಾಡಗರು ಇದ್ದದ್ದು ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಕ್ಕ ಛಾಪಣವಿದೆ.

ಇದೇಮರಿಗೆ ಯಾವತ್ತು ಉರ ಶಾಲೆಯ ಪಂಚರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೂ ಉರಜನರ ಮಕ್ಕಳೂ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಕೈಲಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಎತ್ತಿ ಗೈದು ನಮ್ಮ ಬಾಂಧವರಾದ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ನೂಕಾ ಯಮಾಪಬೀಕೆಂದು ವಿನಯೋಕ್ತಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ವತ್ಸ ವಿಸ್ತಾರವಾದುದಕ್ಕೆ ಶಾಲಾವತ್ಸಕದ ಒಡಿಯರೆ ಕ್ಷಣ ಇರಬೇಕು ಇ. ವಿಜ್ಞಾನವಿನ:

೨೧೨ನೇ ಅಗಷ್ಟ ಸನ್ ೧೮೮೦ } ಅಸ್ಪೃಂಷಾ ಯಲ್ಲವ್ವಾ ಬೆ
ಹಳ್ಳಿ ಹಾಳ ತಾ. ಹಬ್ಬಳ್ಳಿ } ಕಗಾಂವ ಹೆಡ್ಡ ಮಾಸ್ತರ

—೦—

Notice by Dharwar Depot keeper.
ಜೋಹೀರನಾಮೆ.

ಧಾರವಾಡದ ದಿಸ್ತ್ರಿ ಕಟ ಮಕ್ಕ ದೀಪೋದಲಿ ಬಂದ ಬುಕ್‌ಗಳ ತಪಸ್ತೀಲು ಕೆಳಗೆ ಬರದ ಪ್ರಕಾರ—

ಕನಡು. ಕಿಂಪುತು. ಮರಾಠಿ. ಕಿಂಪುತು.

ರು. ಆ. ಪೈ. ರು. ಆ. ಪೈ.

ದುವ ಮೊದಲ ಬಾಲಬೋಧ ಮೊದಲ.....

ನೇಬುಕ್ಕು 6. ೧ . ೬ ನೇ ಬುಕ್ಕು 6. ೧. ೬

,, ಯರಡನೇಬು. 6. ೨. 6 ,, ಯರಡನೇಬುಕ್ಕು 6. ೨. ೬

,, ಮೂರನೇಬು. 6. ೫ ೬ ,, ಮೂರನೇಬುಕ್ಕು 6 ೫ ೬

,, ನಾಲ್ಕನೇ ಬು. (ಬ್ಯಾಗಬರ ಮೋದಿ ಮೊದಲನೇ

ದಾಪ್ರ) ಬುಕ್ಕು 6 ೨ ೬

,, ಐದನೇ ಬು. 6 ೧೪ 6 ,, ಯರಡನೇಬುಕ್ಕು 6 ೨ ೬

,, ಆರನೇ ಬು. ೧ . ೮ 6 ,, ಹೊನ್ನದು 6 ೭ 6

- ,, ಲಘುಪ್ರಾಕರಣ ೬ ೧ ೯ ,, ಉಜ್ಜಯಿನಿಬುಕ್ಕ ೬ ೧
 ,, ಶಾಲಾಪ್ರಾಕರಣ ೬ ೬ ,, ಅಂಕಗಣಿತ ೬ ೧೦
 ,, ಭೂಗೋಲಭಾಗ ೬ ೧೨ ೬ ,, ಪದಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನ ೬ ೧೩
 ,, ,, ಭಾಗ ೨ ೬ ೨ ೬ ,, ಇಂಗ್ಲಿಷಿ
 ,, ,, ಭಾಗ ೩ ೬ ೪ ೬ ,, ಹವಾರ್ಯಪ್ರಮಾಣ ೬ ೬
 ,, ಕವಿತೆಯ ಮೊದಲನೇ ,, ಯರಡನೇಬುಕ್ಕ ೬ ೧
 ಬುಕ್ಕಬೃಗಬಂದಾಪ್ರ. ,, ಮೂರನೇಬುಕ್ಕ ೬ ೮
 ,, ,, ಯರಡನೇ ಬು. ೬ ೩ ೬ ,, ಅಂಗೋಲಮರಾಠಿ
 ,, ಶಬ್ದಪ್ರತ್ಯಯ ೬ ೩ ೬ ,, ಅಕ್ಷರಮಾಲೆಮತ್ತುಅಂ
 ,, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದೇಶದವರ್ಣನೆ ೬ ೬ ೬ ಕಿಗಳು ೬ ೬ ೬
 ,, ಬಾಯಿಲೆಖಗಳು ೬ ೬ ೬ ,, ಭಾಷಾಂತರ ಮಾತಮಾ
 ,, ಅಂಕಗಣಿತ ೬ ೧೪ ೬ ಲಾ ಭಾಗ ೧ ೬ ೪
 ,, ,, ಭಾಗ ೨ ೬ ೫

,, ಎರಡನೇಪುಸ್ತಕ ೬ ೧೬ ೨

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪುಸ್ತಕ ಯಾವುದು ಬಾಲಕರಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ
 ಯೋಗ್ಯವು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪುಷ್ಕಳ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ
 ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ
 ರೋಲು ಹಣಕಾಸು ಕಳುಹಿಸಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಪುಸ್ತಕ
 ದೊರಿಯುತ್ತವೆ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಶಿಲಕು ಇಲ್ಲದ್ದರದನಿಯಿಂದ
 ವಾದಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಭೋಜ್ವಾಚಿಗಿತ್ತು. ಈಗಪುಸ್ತಕಗಳು ಬಂ
 ದಿದ ಯಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯೋದರದನಿಯಿಂದ ಈ ಜಾಹೀರ
 ಮು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ತಿಳಿಯೋದು ತಾ. ೩೧ ಜುಲೈ ೧೮೮೧
 ವಿಶ್ವನಾಥ ಮೊರೇಶ್ವರ ಬಾಪ್ಪಾಡಿ. ಬುಕ್ಕ ದಿವೋದೀ

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವ್ಯ.

[ನೃಕ ೧೫] ————೦*೦——— [ಸಂಚಿಕೆ ೯]

ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ೧೮೮೦

Educational Intelligence.
ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ
ವೃತ್ತಾಂತಗಳು.

ಮಿ. ಲಾರ್ಡ್‌ನೇಂಪನೊಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನು ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ
ನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಯುರೋಪದಿಂದ ಕು
ಂಬ ಸಹಿತವಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದಾನೆ. ಆತನು ೨ ವರ್ಷದೊ
ಬ್ಬ ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತುಮುತ್ತ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿ ಸ್ವದೇ
ಶರತಕ್ಕವನಾದನು.

—೦—

ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ ದೇಶದೊಳಗೆ ೫೯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ
ಹಿಂದೊಂದು ಭಾಗದೊಳಗೆ ಹಿಂದೊಂದು ವರ್ಷ ದು
ರಿವಿಗುತ್ತದೆಂದು ಹಿಬ್ಬ ಶೋಧಕನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾ
ಅದರ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ
ವರ್ಷ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ದುಸ್ಥಾಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅ
ಉಪತ್ತಿಯೇನೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

—೦—

ಲಂಡನ್ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಸಮುದ್ರದಂಡೆಯ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ
ಇತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಅಗದು ಪಟ್ಟಣದ ಹೊಂದಿಗೆ ಸಮುದ್ರದ
ದು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೆಲವರು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ.

—೦—

ತಪಸ್ವೀಸ್ತ್ರೀಯು — ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ನುಹೂರು ವರ್ಷದ ಪ್ರಾಯದವಳಾದ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನೀ ಸ್ತ್ರೀಯಳು ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಈಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಉರ್ದು, ಮರಾಠಿ, ಕನ್ನಡ, ತೆಲಗು, ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಲಿಪಿಬದ್ಧಳೆ. ಭೀಷಿಗೆ ಹೋದವರಿಗೆ ಭೀಷಿಯಾಗಿ ಅನಂಗದ ಪೂತಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಈಕೆ ತಾನು ತಪಸ್ವಿಯೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತನ್ನ ಪರ್ತನದಿಂದ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾಳೆ.

— ೦ —

ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ನೋಲನೆಂಬವನೊಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನು. ನ ಮೇಲೆ ನದಿಲಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥಾ ಜೋಡುಗಳನ್ನು ನಾನ ತಗದಿಸಿದ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವು ೫ ಫೂಟು ಉದ್ದವಾಗಿ, ೧೦ ಇಂಚು ಅಗಲವಾಗಿದ್ದು ಇರುತ್ತವೆ. ಜೋಡುಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವನು ಹಿಂದು ಹೋಳಿ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ನದಿ ಹರಿದು ತೋರಿಸಿದನಂತೆ. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರವೆಂದು ಪರ್ತಮಾನವನ್ನು ನೂಪು ಹಿಂದೆರದು ವರ್ಷ ಹಿಂದೆ ಕೇಳಿದ್ದುಂಟು.

— ೦ —

ಧರಣಿಪಾಡದ ಹಾಯಸೂಲಿನಿಂದ ೧೬ಮರದ, ಬೆಳೆಯ ಹಾಯಸೂಲಿನಿಂದ ೪೦ಮರದ ಉಪೋದವಾ ಮೃತ್ತಿಕೃಷ್ಣಲೇಶನ್ ಪರಿಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ.

— ೦ —

ದಿಪಾಂಜಿ ಪೇಂಜಲ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಗೂ
ಧಾರವಾಡ ಈ ಯೆರಡೂ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಿತು.

—೦—

ಧಾರವಾಡದ ಮುಖ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ೨೭ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ
ಗೀತು. ಉಪೇಂದ್ರಪಾಠರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ೪೯, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ
೧, ಅಂತೂ ೨೯೦ ಮಂದಿ ಇದ್ದರು. ಬೆಳಗಾವಿಯ ಮು
ಖ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ೨೦೦ ಮಂದಿ ಉಪೇಂದ್ರಪಾಠರಿದ್ದರೆಂ
ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—೦—

ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಹಿಬ್ಬು ದಾಕ್ತರನು ೪೦ ದಿನ ಅನ್ನಕ್ಕೆ
ಸಮಾಧಾನ ಉಪಪಾನದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ
ಸಿಗಿ ಯೇನು ಅಪಾಯವಾಗಲಿಲ್ಲವೆ— ದಿಲ್ಲಿಯವನೊ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಈಗ ಮಂಜಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆ. ಅವನು
ಪಾಲ್ಕೆಯ ಪರ್ಷ ತಾನು ಅನ್ನ ಪಾನಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ
ಮಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸಾಪರ್ಭ್ಯವು ಸ್ವಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರ
ಸಾದವನೊಬ್ಬ ಸತ್ಪುರುಷನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬಂ
ದು ಅವನು ವಿಳಸುತ್ತಾನೆ.

—೦—

ಸೋ. ರಶಲ್ ಭೋರಗಳು ಮಂಜಿನವರದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀನಿಂಗಕಾ
ಮ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಆರಂಭವಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ
ತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—೦—

ರಾಜಕೋಟದ ರಾಜಕ.ಪಾಠ ಕಾಲೇಜವು ಕಲಕತ್ತೆಯ
ಪರ್ಸಿಟಿಗೆ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು— ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಲೇಜದ

ಲ್ಲಿ ಕಲಿತವರು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗಬೇರೆ, ಕಲಿಕೆಗೆ ಹೋಗಲಕ್ಕೆ ಬೇಕು; ಮುಂದೆಯಲ್ಲಿ ರ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗದು.

—೦—

ಗುಜರಾಥ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೊಲಿಯರು ಮುಂತಾದ ಜಾತಿಯವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನರಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ನಿಯಮ ಹಿಡಿದರಿಂದ ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯ ಜನರು ಬೇಸರಗೊಂಡು ಬಂದರು.

—೦—

ನದರೀ ಪ್ರಾಂತದ ಎಜುಕೇಶನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರಾದ ಬುಲರ ಧೊರೆಗಳು ನೌಕರಿಯ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಅವರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಬಹು ಧಾರ್ಮಿಕರು; ಸುಮಾರು ೫೦೦೦ ಅಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಹಚ್ಚಿ ನರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದಂತೆ ನೀಚಜಾತಿಯವರನ್ನು ನರಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂಬ ಗೆ ಇವರ ಅಗ್ರಹವು ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಹಳ ಬೇಸರಗೊಂಡಿತ್ತು.

—೦—

ಮುಂಬಯಿಯ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯದ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ನೋಡಿದ ಗವರ್ನರ್ ಧೊರೆಗಳವರು ಈ ತೀರ್ಮಾನವೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಬಂದ ಮುಖವಾದರು.

—೦—

ಸಾ. ಚವನುಪ್ಪನವರು ತಿಂಗಳಿನ ರಜೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುದರಿಂದ
ಕೆಲಸವನ್ನು ರಾ.ಸಾ.ಶ್ರೀವಿಪಾನ ಕೋವೇರ ರೊಡ್ಡು ಇವರು
ಮತ್ತಾರೆ.

—o—

Notices,

ನೋಟಿಸು.

ಜಾವಕ ನಂಬರು ೧೬

ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಹ್ಯುನೈಕ್ಯಲರ ಸ್ಥಿತಿ
ರಾಗಿ— ಎ. ಇವಸ್ಥೈಕ್ಯರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರ ಕಡಿಂದ
ಮುಖಮಾಡುವವೇನೆಂದರೆ, ಬೆಳಗಾಂವ, ಕಲಾಮಗಿ, ಹಾಂಗು
ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಸಾಲಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಹನ
ದಿದ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ರಾ. ಸಾ. ದಿ. ಎ. ಇವಸ್ಥೈಕ್ಯರ
ಇವರ ನಿಭಾರಿಸಿನ ಮೇಲಿಂದ ದರ ತಿಂಗಳಿನೆ ಗಿರಿಂದ ಇವರು
ಗಳವರಿಗೆ ಅಲಾವನ್ನ ಕೊಡುವ ತರಾವ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅ
ತೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ತಿಂಗಳ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ದೊರಿಯು
ಧಾರವಾದ ಜಿಲ್ಲೆದಲ್ಲಿಯೆ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಣದ
ತೆಯ ಮೂಲಕಾ ಅಲಾವನ್ನ ಕೊಡೋಣವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆವ
ಮುಂದಿನವರ್ಷದ ಬಜೇಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣವು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ.
ಮಂಜೂರ ಮಾಡಿ ಅಲಾವನ್ನವು ದರ ಮೂರ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಆ
ರಾತ್ರಿಯ ಸಾಲಯ ಹಜರೀ ಸರಾಸರಿಯ ಮೇಲಿಂದ ಕ
ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬಹುದು. ತಿಳಿಯೋದು—ತಾ. ೨೩ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್
೧೮೮೦ರ ೨೩.

ಬೆಳಗಾಂವ

W. A. Russell.

ಎ. ಇ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗ

ಸಂಕಲ್ಪಲಿಂಗ ನರಸಿಂಹ, ೧೯೮೮

ಅಜರ- ಧರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ

ಸ್ಥಳ ಅಮಾಸ್ತ ರಹಿತ — —

ಧರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಕ್ಕರಗ ದಿ|| ಎ|| ಇನ||
 ಧರವಾಡ ಕಡಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಡುವುದೆಂದರೆ- ನೀವು
 ಕಡಿಗೆ ಯೇನು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀರಿ, ಅ
 ನರಿಯಾಗಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಹಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ. ಹಚ್ಚಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು
 ಫಲ ಕಮ್ಮಿ ಹಚ್ಚುತ್ತೀರಿ ಅಥವಾ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿ ನಾಟ
 ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀರಿ. ನೀವು ಹೇಗೆಮಾಡಿದರೆಂದ ನೀವು ಕಳು
 ಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ನಾಟಪತ್ರಗಳು ಹಾಸಿಲು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಆ
 ಲಿಂಗವು ಕಡಿಂದ ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಡುವೆ ಬಹಳ ಕೆಲ
 ಕಡಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ನೀವು ಇನ್ನುಮೇಲೆ, ಮೇಲೆ ಬರ
 ಪಿಸಿ ಮಾಡಬೇಡಿ. ತೂಕಕ್ಕೆ ನರಿಯಾಗಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಹಚ್ಚಿ
 ದೇ ಕಳುಹಿಸಿ ನಾಟಪತ್ರ ಕಳುಹಿಸಬೇಡವೇ ನೀವು
 ಮಾಡಬೇಡಿ ಇದ್ದರೆ ನಿಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕಡಿಂದ ನಾ
 ಟ ಬಂದ ಲೇಖನಗಳ ಕಡ್ಡಾಯ ಹಾಸಿಲು ತರಿಸಿ
 ಮ್ನು ಹುಕ್ಕಂ ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಕಡಿಗೆ ನಾಟಪತ್ರ ಕಳು

ನಿಮ್ಮ ೨ ನಾಟಕವೇ ಲೇಖನವೇ ನೀವು ತೆಗೆದ ಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೇ
 ಸೇರು. ಇಂಥಾ ತಪ್ಪುಗಳು ನಿಮ್ಮ ಕಡಿಂದಾ ಏನೇ
 ತೋರಿ ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿ ಒದರೆ ನಿಮಗೆ ೪ ಅಗೋರಿಂದ ೧
 ನಿವಾರಣೆ ತನಕ ದಂಡ ಮಾಡುವೆವು ಯಾವಿಕ್ಕೇ ಮಾಸ್ತರ
 ನ ನುಲೆ ತರಾಜು ಇಲ್ಲೆಂದು ಸಬಬು ತೋರಿಸಿ
 ರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ತಿಳಿಯುವದು.

ತಾರೀಖು ೨೪ ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ನವೆಂಬರ್ ೧೯೪೦
 ಇಸವಿ. ———

ಮಾಹಾತ್ಮಾ ಜಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟ

Shrinivas K. R. Dharwar.
 ಅಕ್ಕಿಂಗ ಡಿ. ಎ. ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

—————

ಸರಸ್ವತೀರ ವಂಬರು ೧೪೭೧

ಅಜಂ- ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಸ್ಥಳೀಯರಾದ
 ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಗಲಿಂಗ ದಿಂ|| ಎ|| ಇವನೈಕಳ
 ರ ಕಡಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದೇನಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ದರವ
 ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ದರವಿಂಗಳ ೧ನೇ ತಾ||ಗೆ ತಯಾರಮಾಡಿ
 ತಾರೀಖಿಗೆ ನಂಜ್ಞ ಕಡೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂತ ನಿಮ್ಮ
 ಟ್ಟ ಹು|| ಇಷ್ಟು ನಿಂದ್ಯು ಪೈಕಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ತರರು
 ತಿಂಗಳ ೨೦ನೇ ತಾರೀಖಿನತನಕ ತಂಮು ತಮ್ಮ ನಾಲ್ಕ
 ದರಮಾಹಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಕಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವುದು
 ೨೦ ತಾ|| ಆದಬಳಿಕ ಕಳುಹಿಸಿದರೂ ಕಳುಹಿಸಿದ ತಾರೀ
 ೧ ಟಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರಿಂದ ನಂಮು
 ಸಕ್ಕೆ, ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಈಗ
 ಹುಕುಂ ಕೊಡುವದೇನಂದರೆ- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಾಲಿಯ ಮಾ
 ರು ತಿಂಗಳ ಅಪೈರ ತಾ||ಗೆ ದರಮಾಹಿ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು
 ಯಾರ ಮಾಡಿ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಟಪಾಲಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು
 ಅವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ದರಮಾಹಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು
 ಗೆ ೫ ತಾ||ವೊಳಗಾಗಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಯಾವನಾಲಯ
 ಸ್ತರರು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಥಮ
 ಗೆ ೪೫ನೇದಿಂದ ೧ ರೂಪಾಯಿತನಕ ದಂಡಮಾಡಿ
 ಸರತಿ ಅಥವಾ ಜಾನ್ರಿ ಸರ್ತಿ ತಪ್ಪು ಅದರೆ ಜಾನ್ರಿ ಶಿಕ್ಷೆ
 ದತ್ತಿಂದ ಮುಂದೆ ಬರಿಯುವೆವು ತಿಳಿಯುವದು. ತಾ. ೨೮
 ೪೦೪. ಮುಕಾಂ ಪ್ರಬ್ಬಳ್ಳಿ

Shrinivas K. R. Dharwar.

ಅಕ್ಕಿಂಗ ದಿ. ಎ. ಇವನೈಕಳರ ಜಿ. ಧಾರವಾಡ,

ಪರಕೃಷ್ಣಾಕರ ವಂಬಶಾ. ೧೫೦೧

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಿಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ಸ್ಕೂಲಮಾನ್ಯರವ
ಅಶಿಷ್ಠಾಂಜಿ ಮಾನ್ಯರ ಇವರಿಗೆ —

ಸವಾಡಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಕ್ಕಿಂಗ ದಿವಾಣಿ ಎ|| ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ರವರ
ರವರ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದೇನಂದರೆ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಫಿಖೀಲ
ವಿಂಗಕಾಲೇಜ್ ಸ್ಥಾಪನಾ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾಲ
ದಲ್ಲಿ ಹೆಂಣುಹುಡುಗರಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್ ಶಿಪ್ ಕೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟು ಅ
ನ ಮಾಡನಿ ಮುಂದೆ ಅವರು ವರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಸಾದ
ತರ ಅವರಿಗೆ ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಂ
ಸಾಧಿ ಅವರನ್ನು ಹೆಂಣು ಹುಡುಗರ ಪಾಲೇ ಮಾಡ್ತು
ಜೀಗಾಡಮೇಲೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡೋ ಅವರಿಗೆ ವೇನ
ಲಾಗೂ ಇರುವ ಸಗಾರ ಕೊಡುವೆವು. ಈ ಕಾಲೇಜ್

ಪಿಪ್ಪು ವಿಂಪ ಕೆಂಞಿ ಹುಡುಗರನ್ನು ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ
ಕರನ್ನು ಅಥವಾ ಉರೇಳಿಗಿನ ಇತರ ಹೆಂಞಿಕಾರರುಗ

ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಅವೇಕ್ಷೆ ಇದ್ದರೆ ಬರೆದು ಕ
ನರಿ; ಮತ್ತು ಈ ಕೆಂಣುಹಾಡುಗಳಿಗೆ ಪರಿಚ್ಛೇದ
ಎಂದ ವಂತರ ವಿವು ಯಲ್ಲ ಕೆಲನಾ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ

ಕಳುಹಿಸುವೆವು. ವಮ:ಗೆ ೨೦ ಹ ಡುಗಿಯರು ೨

ಪಾಕು. ಈ ಸರಕಕ್ಕಿಲರ ಉತ್ತರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಿಜ್ಜ
ರನು ಛಲೋ ವಿಜ್ಯಾರ ಪಾದಿ ಪುಂದೆ ಆಗುವ ನ
ಮನನಿನಲ್ಲಿ ತಂದು ಯೇಕದಂ ಉತ್ತರ ಕಳುಹಿಸಿ
ಬೇಕು. ಹುಡುಗರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಡುವ ವಿಷಯ

ಹೆಂಣು ಹುಡುಗರ ನಾಲೀ ಮಾಸ್ತರರ ಮೇಲೆ
ಜಬ್ಬಿಬದಾರೀ ಇರತ ಹೆ. ಅವರು ತೀವ್ರ ವಿಚ್ಛಾರ

ಮಾಡಿ ನಂಮ ಕದಿಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ
ಪಯದಲ್ಲಿ ಹೆಂಣು ಹುಡುಗರ ಸಾಲಮಾಸ್ತರರು ವಿಚಿ
ಮಾಡಿ ಈ ಕೆಲಸಾ ಮಾಡ್ಪುರು ಅಂತಾ ಸಾವು ಅಪೇಕ್ಷೆ
ತ್ತೇವೆ. ಉಕ್ಕೇ ಪಾಸ್ತರರಾದರೂ ಹೀಗೆ ಕೆಲಸಾ
ದ ಬೇಕು.

ಯಾವ ಪಾಸ್ತರರು ಅಶಿಷ್ಟರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ
ದರನ್ನು ಈ ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಅದ
ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಆಗರ ಧಾರವಾಡದ ಸ
ಮಾಧ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜಾಗೂ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವೆವು

ಯಾವನಾಲೇ ಪಾಸ್ತರರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಹಳ
ಹನತು ಮಾಡ್ಪುರು ಅವರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಾವು ತಿಳಾ
ಮಾಡುವೆವು. ತಾರೀಖು ೨೮ ನೇ ಮಹೆ ಸವಾ
ಸರನ ೧೮೮೦ ಇಸವಿ.

ಮುಕ್ಕಾಪು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

Shrinivas K. R. Dharwad
ಅಕ್ಟೋಗ ದಿ, ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾ

Female Education.

ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಬಂಧವು. (೯)
ದಾಂಪತ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದವರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು.

(೧೮೩ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನೋಡು)

ಜಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೂ, ಹೆತ್ತವರ ತಿ
ಳಿತಿನದ ಸಂಭಾಷಣಗಳಿಗಿಂದಲೂ, ಆಗ.ವ ಪರಿಣಾಮವು
ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣಗಳೂ ಕುರಿತಾದದ್ದು—

ದೇವರು ತಮಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜೋಪಾನಮಾಡುವವೇ
ಮತಂದೆಗಳ ಪೊದಲನೇ ಉದ್ಯೋಗವು. ಮಕ್ಕಳು— ಅಬ
, ಸಹಾಯ ಬೇಕಾದವರು, ಆಗಿರುವದರಿಂದ ಪಾಪೈಲ್ಪ
ದ ಅವರಿಗೆ ಅಂನ, ವಸ್ತ್ರ ಕೊಟ್ಟು, ಕಾಪಾಡುವಂತೆ ದೇ
ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಕಟವಾಗಿ ವ.ಮತೆಯನ್ನು ಹ್ರ
ದ್ದಾನೆ, ಈ ಪರಾವರಿಕೆಯ ಹಂಬಲವು ಅವರಲ್ಲಿ ಇ
ದ್ದರೆ, ಹ್ರಷ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲಾ ಸತ್ತು ಲೋಕಪು ಸ್ವಲ್ಪ
ದಲ್ಲಿ ವಿವಾಸಿಗಳಿಲ್ಲದಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಗಂಡು ಮಗು ಹ್ರಷ್ಟಿದಕ್ಕೆ ವದುವಷ್ಟು ಸಂತೋಷವು,
ಉ ಮಗು ಹ್ರಷ್ಟಿದಾಗಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಬರೇ ಹೆಂ
ಮಕ್ಕಳೇ ಹ್ರಷ್ಟಿದರೆ ದುಃಖತರಾಗಿ, ಆ ಹಡದ ಸ್ತ್ರೀಯ
ಅತ್ತಿ ಪೂವಂದರೂ, ಗಂಡನೂ, ಅವಳಿಗೆ ಕರಕರೆ ಮಾಡು
ರೆ. ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕಳು ವರರ ವ.ನಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರಾ
, “ಕೊಟ್ಟ ಹೆಂಣು ಕುಲದ ಹೊರಗೆ” ಎಂಬಂತೆ ಅವ
ನ ತಪುವೇನೂ ಸಹಾಯವಾಗದೆಂದು ನೆನಪಿ ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂ
ದೊಡು ಮಕ್ಕಳಮೇಲಿರುವಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯು ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕ
ಇರ.ವದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಅದರೆ, ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕಳಿಂ

ದ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೊಂದು ವೇಳೆ ಅಪಮಾನ
 ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ(ರಜಮತ) ಜಾತಿ
 ರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದರೆ, ಅಪ್ರಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ
 ಉಗಿಸಿ ಜಲನವಾಧಿಯಾಗಿಯೂ, ಇಲ್ಲವೆ ಆ ಶಿಸುವ
 ಲು ಹಿದಿದು ಅಗಸರು ಹಿಗಿಯುವ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಯ
 ಲ, ಕೊಲ್ಲುವ ಪದ್ಧತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಇತ್ತಾಗ್ಗೆ ನಂಮ ದ
 ನಿಧಿಗಳಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷನರಕಾರದವರ ಅಧಿಕಾರ ಬಂದಂದಿನಿಂದ
 ಭಯಂಕರವಾದ ಶಿಸುವಾಧಿ ನಿಂತುಹೋಯಿತು. ನೀಪು
 ಮು ಮೋಹದಿಂದ ಪಡಕೊಂಡಂಥ ಯಾವ ಮಕ್ಕಳಾದ
 ನಮವಲ್ಲವೋ? ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನ ಸಂಕೇತದಿಂದ ನಿಂತು
 ಟ್ವಿದ ಮಕ್ಕಳ ಮರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪಾಪ್ಯಲ್ಯ ವಿದದೆ ಕ
 ವಿಲ್ಲದ ಕಟಿಕರಂತೆ ಅವರನ್ನು ಕಠಿಣವಾಗಿ ನಡಿಸುವದು.
 ಪರ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಲ್ಲವೋ? ಇಂಥ ತಾಯಿ ತಂದೆ
 ನರ ರೂಪ ಧರಿಸಿದ ರಾಕ್ಷಸರೇ. ಇವರು ದೇವರ ಭಯ
 ರವಾದ ಶೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲೇ ಹೊಂದುವರು.

ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಾಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಜೀವನ ಮ
 ಪ ಹಾಗೆ ಯಾವೊಂದು ವಿದ್ಯ, ಕಸಬೂ, ಉದ್ಯೋಗ,
 ಅನುವದು ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ಹಂಗು. ಯಾಕಂದರೆ, ಪ
 ದ ಅವರಿಗೆ ಕುಲಕುಟುಂಬ ಉಂಟಾದಾಗ ತಿರುಂಬುವ
 ದರೆ, ಮಕ್ಕಳ ದುಃಖಾವಸ್ಥೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ಉರಿಯದೋ?
 ದರಿಂದ ನಿಂತು ಮುದಿ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸೌಖ್ಯದೊರೆಯುವದೋ
 ಕೆಲವರು - ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಅತಿ ಮಮತೆ ನಡುವವರಾ
 ವರ ಮುಂದಿನ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವದೊಂದು
 ಬು ಕಲಿಸದೆ "ನಂಮ ಮಕ್ಕಳು ಇನ್ನು ನಂಜವರು, ದೇ

ನರಾದ ಮೇಲೆ ಕಲಿಯಲಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತಾಯ್ತಲ್ಲ.” ಮುಂತಾದ ವೆ
ದನಗಳು ತೋರಿಸುವವು. ಇಂಥ ವಾತ್ಸಲ್ಯವು ಕುರುಡು ಪಾ
ತ್ಯ ಲೃಪೆಂಥೇಳಲೇಬೇಕು. ತಂಮ ಮಕ್ಕಳ ಕ್ಷೇಮಲಾಭಕ್ಕೆ ಅವ
ಶ್ಯವಾದದ್ದು ತಿಳಿಯದ ಹುಚ್ಚವ್ವರೇ. ಇಂಥವರು ತಂಮಮೇ
ಲೆಯೂ, ತಂಮವರ ಮೇಲೆಯೂ ಮಹಾ ಅರಿವ್ವವಂನು ತ
ವರೇ. ತಂಮ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಪರಮಾರ್ಥ ವಾತ್ಸಲ್ಯವುಳ್ಳ
ತಂದೆಗಳು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ
ವರು ಮುಂದೆ ಸುಜೀವನ ಮಾಡುವವರಾಗುವಹಾಗೆ ಏನಾ
ವರೊಂದು ವಿದ್ಯಾ ಕಸಬು ಕಲಿಸಬೇಕು. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಈ
ರೀತಿಯ ಲಕ್ಷಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಸದ್‌ವೃತ್ತಿಗೆ ಬರುವನು
ಸುಲ್‌ಭವು. ಆದದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದವರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶ
ತ್ರುಗಳೇ- ಹೊರ್ತು ಹಿತ ಚಿಂತಕರಲ್ಲ. ದೇವರು ಅವರಿಗೆ
ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಸೆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಈ ಹಂಗಿಗೆ ಪೂ
ರ್ಣ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲದೆ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ
ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸುವಾಗ್ಯೆ ಧುಮ್ಮಧದಾಕಿ ಸಾವಿರಾರು ರುಪಾ
ಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಶಾಭಾಸು ಅರಿಸಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಅವ
ರು- ಚಿಂತಿಸಬಾರದು. ಇದು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾಡಿಕೆಯಾಗಿರು
ವ ಹುಚ್ಚು ರಿವಾಜು ಇಗಿಥಾ ಖರ್ಚುಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ದೇ
ಗಳಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಆಗುತ್ತದಲ್ಲ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗ
ದೇ? ಇಂಥ ಪೃಥ್ವಿಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ರೊಕ್ಕವಂನು ಉಳಿಸಿ
ರೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆನೇ ಮುಂದೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬೀಳುವದು.
ಇದ ರಂತೆ ದೇವರ ಭಯವನ್ನಾಡದೂ ಅವರಿಗೆ ಕಲಿಸತ
ದ್ದು ಅವಶ್ಯವು. ಯಾಕಂದರೆ, - ಅವರಿಗೂ ಅಮೃತ್ಯುವಾದ
ತ್ವಗಳುಂಟಲ್ಲ. ಅವರು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಲವಿದ್ದು,

ಈ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ವಿಶ್ವನುಖವಂಶನಾಗಿ, ವಿಶ್ವ ರಾಜ
ವಂಶನಾಗಿ, ಅನುಭವಿಸುವವರೇ. ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯದ್ವ
ಯ ಬಹು ಶತ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಾಂಟು, ಜಿಕ್ಕಂಡ
ಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಲಕ್ಷಮೊಡದಿರ.ವವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವರಕಳ
ಡದಲ್ಲಿ ನೂಕುವರು. ಅದರಿಂದ ದೇವರ ಭಯವೆಂದರೆನ
ಯಾರೊಬ್ಬಗೆ ವಿಧೇಯರಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕದ್ದು? ಮುಂ
ದ ಇಹ ಪರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮವಾಗಬೇಕಾದ, ಸಂಗತಿಗಳವ
ಮಕ್ಕಳು ಕೈಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಕಲಿಸಿದು ಅಶ್ವಪತ್ನ

ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆತ್ತವರ ಮೂಢ ವ.ಮತೆಯು ಬಹು
ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡುವಂಥ ಯಾವ ತಪ್ಪಿಗ
ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು - ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇ
ಅವರಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಭಂಗಾರದ ಆಭರಣಗಳನ್ನೂ, ಛಂದವಾದ ಬಂಗ
ದ ಅಂಗಿ ಕುಲಾವಿಗಳನ್ನೂ, ಭರಿಸಿ ಮಂಗಳ ಶೃಂಗರಿಸಿ
ಅಪರಂಜಿ ಶೃಂಗರಿಸಿ ಎದುರಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು, “ಅಹ
ಇದು ನಿನಗೆ ಬಹಳ ಹಿನ್ನಾಡದೆ! ಎನ್ನ ಹಾಗೆ ಯಾರೂ
ಲ್ಲ!” ಎಂತಲು ತಾಯಿಯು-“ ಏ ನನ್ನ ದುನಯದಾ
ನೇ! ಜೋಪಾಲಿಸರವೇ! ನಮ್ಮಪ್ಪನ ಗಂಡನೇ! ನನ್ನ ಸರ
ರನೇ! ಬಾನಂವಿ ಹದದಪ್ಪನೇ!” ಅಂತಲು ಅಪರಂಜಿ
ಬಿಟ್ಟು ಪುನರು. ಇದರಿಂದ ಹೃದಗರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗರ್ವವಿ
ದು ತಮ್ಮ ಸಮಾನ ಯಾರಿಲ್ಲೆಂದು ನೆನಸಿ ಹೆಮ್ಮಾಡುವ
ಲಿಯುವರು. ಈ ಶರದ ಸಲಿಗೆಯಿಂದ ವಿಭಯರಾಗಿ ನೋ
ಪೂರಿಗಳೂ, ದುಶ್ಚಾಲಯುಳ್ಳವರೂ, ಕುಡಿಕರೂ, ಜಿಗಾರಿ
ರೂ, ಅಗಿ ಕಂಡ ಕಂಡವರಿಗೆ ಆಪೂಜ್ಯ ಮಾಡುಗಳನ್ನಾಡುವರು.
ಮಕ್ಕಳು ಕೆಟ್ಟಮಾದಿಗಳನ್ನು ಅಡುವರು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು

ಆದಾಗಲಿ, ಅದು ಅವರ ತಪ್ಪೆಂಬೆಣಿಸದೆ ವೋಹ ಮಾಡಿ,
 'ಹಿಟ್ಟು! ಲೋಟ್ಟಿನೇ! ಮುದ್ದಿಟ್ಟು, 'ಅವನೇನು ಮಗುವಲ್ಲ!
 ದಡ್ಡವನಾದ ಮೇಲೆ ಖುಡ್ಡಿ ಬಂದೀತು' ಅನ್ನುವರು. ಇದು,
 ಹಾ ಅನ್ಯಾಯವು. ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಬರ ಬರ ದೊಡ್ಡ
 ಪರಾಧಗಳೆಂದು ಮಾಡಿ, ಸರದಲ್ಲಿ ರೇವರಿದ, ಇಹದಲ್ಲಿ
 ರಸವಿಂದ ವೇದವೆಗಳೆನ್ನು ಎಂನಪದಲ್ಲದೆ, ಅನಮಾನಕ್ಕಿ
 ಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಅನರ್ಕೀಟಗೂ, ಅವರು ಗುರಿಯಾಗುವರು. ಆ
 ರಾಗ ಮಕ್ಕಳ ಅಕ್ಷೇಪಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಒಪ್ಪದ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅ
 ಗೆಯೇ ಅಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತೀಕ್ಷ್ಣಕೊಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಒಪ್ಪದವು.
 ಪ್ಪು ಕಹಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದು ಹಿಳ್ಳೇನೆಂದು ಹೇಳಿ, ಕೈಕಾ
 ಹಿಡಿದು ಬಾಯಿ ತೆರದು ಕುಡಿಸುತ್ತಾರಲ್ಲ. ಇದರಂತೆ
 ಅತಿಕ್ಷಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋವು ಆದರೂ ಲೋನು ಮಗುವು
 ಪ್ರೀತೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಆ ಕಹಿಯಾಗಿದ್ದ ಒಪ್ಪದ ಕುಡಿಸುವ
 ಹಾಗೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಹಾಗೆ ಇದನ್ನೂ ಬರಬಿಡಬಾರದು.
 ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಂತು ಮಕ್ಕಳ ಲಾ
 ಸುಖವನ್ನೇ ಒಂಟಿಸಿ ಅನರ ಆಶೆಯಿಂದ ಮನಸ್ಸು ತುಂ
 ದುವರು ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡವರಾದರೋ ಇಲ್ಲ, ಇಷ್ಟ
 ಲ್ಲಿ ಅವರ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸುವ ಪನಸುಳ್ಳವರಾಗಿ, ನೆರೆ
 ಪರ ಮಕ್ಕಳ ವಿವಾಹದ ವರ್ತಮಾನವನ್ನೂ, ತಂತು ವಿ
 ವಾಹದ ವರ್ತಮಾನವೆಂದೂ, ಮಾತಾಡುತ್ತ ಮಾತಾಡುತ್ತ 'ಅ
 ಲ್ಲಿವಾ ಅಂಥಾಕಿ, ಈ ಯಲ್ಲವ್ವ ಇಂಥವನ ಕೂಡ ಬೆಡ್ಡ
 ಹೋದಳು, ಆ ಖೇರ ಅಂಥವನು, ಕರಿಯಾ ಹಿಬ್ಬ ಮ
 ಡಿನ್ನು ಓದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದವು.

(ಮುಂದೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ.)

Properties of Liquids.

ಪ್ರವಾಹಿಗಳ ಧರ್ಮಗಳು.

(೧೮೯ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನೋಡಿ)

ಸಮ ಪಾತಳಿಯು— ನೀರಿನ ಸಮ ಪಾತಳಿಯನ್ನು ಮೇಲೆ
ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಮ ಪಾತಳಿಯ ಉಪಯೋಗವಂ
ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವದೆ. ಒಂದು ಹರಡು
ಬಾಯುಳ್ಳ ಕಾಜಿನ ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿ, ಆ ನೀ
ರ ಸಮ ಪಾತಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಹಚ್ಚಿ ನುತ್ತು ಮುತ್ತಲಿನ
ದಾರ್ಢ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಆ ಪಾತಳಿಯಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ
ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲಾಗಲಿ ಕೆಳಗಾಗಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ವದಾ
ರ್ಥಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಇರುತ್ತವೆಂಬುವುದು ಆಗಲೇ ತಿಳ
ಿಯುವದು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಯೋಗದ ಸಹಾಯ
ದಿಂದ ಮೊದಲು ಕಡೆಯ ನೆಲವು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯ
ನೆಲಕ್ಕಿಂತ ಯೆಷ್ಟು ಯೆತ್ತರವಾಗಲಿ ಕಿರಿದಾಗಲಿ ಇರುತ್ತನೆಂ
ಬುವದು ಸಹ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದು.

೫ ನೇ ಪ್ರಯೋಗ— ಒಂದು ಗ್ಲಾಸದೊಳಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿ
ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೆತ್ತರ ಮಾಡಿ ಇಡು. ತರುವಾಯ ಯ
ವ ಯಾವ ತಗ್ಗು ಟಿನ್ನೆಗಳ ನೀಚತ್ವ ಉಚ್ಚತ್ವಗಳು ಪರೀಕ್ಷಿಸ
ತಕ್ಕವಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತೋ
ರಿಸಿದಂತೆ, ಫೂಟುಗಳ ಗುರುತುಗಳುಳ್ಳ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಬೀರ
ಮನುಷ್ಯರ ಕೈಯಿಂದ ಹಿಡಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸು. ಇಪ್ಪಾದುಬಳಿಕ ಗ್ಲಾ
ಸದೊಳಗಿನ ನೀರಿನ ಸಮ ಪಾತಳಿಗೆ ಕಂಡು ಹಚ್ಚಿ ಆ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳ
ಮೇಲಿನ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ನೋಡು. ಅದರಿಂದ ಆ ತಗ್ಗು

ಗಳ ನೀಚತ್ವ ಉಚ್ಚತ್ವಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವವು. ಮೇಲಿನ ಅಕ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಗಲ್ಲಾಸದೊಳಗಿನ ವೀರಿನ ಪ್ರಪಂಚದಿಂದ ತೆಗೆದ ಸರಳ ರೇಖೆಯ ಕೆಳಗೆ ಅ, ಭೂಮಿಯು ೪ ಡಿಗ್ರಿ ತಗ್ಗಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಬ, ಭೂಮಿಯು ೯ ಡಿಗ್ರಿ ನೀಚವಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಕ, ಡ, ಭೂಮಿಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨, ೫, ೧೦ ಡಿಗ್ರಿ ತಗ್ಗಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಅ, ಭೂಮಿಯು ಯೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಒತ್ತರವಾದದ್ದೆಂತಲೂ, ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಬ, ಭೂಮಿಯು ೫ ಡಿಗ್ರಿ ನೀಚವಿರುತ್ತದೆಂತಲೂ, ಇದ್ದಾದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ವೀರಿನಲ್ಲಿ ಭಾರಯೆತ್ತುವ ಶಕ್ತಿಯು— ನೀರು ಸ್ವತಃ ಜವನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಕೊಡದೊಳಗೆ ನೀರು ತೂಗದರೆ, ಅದು ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜವವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಿಗೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಯೋಗವೂ ಮೋದರಿ,

೬ ನೇ ಪ್ರಯೋಗ— ನಿಂಪು ಯೆದುರಿಗೆ ನೀರು ತುಂಬಿದ್ದೊಂದು ಹೌದು ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರೊಳಗೆ ಈ ಬರಿಗೊಡ ಜಲ್ಲಿ ಕೊಡಪು ತೇಲುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಅದರ ಬುಡವು ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಆ ಮುಳುಗಿದ ಭಾಗದಷ್ಟು ಮೂಲ ನೀರು ಕೊಡದ ಭಾರದಿಂದ ಬದಿಗಾಂತಿತೆಂದು ನೈಪುಣ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂನು ಕೊಡದೊಳಗೆ ಕೆಲವು ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿರಿ. ಆಗ, ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಕಲ್ಲು ಕೊಡದೊಳಗೆ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ ಕೊಪು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಮುಳುಗುತ್ತ ನದೀತು, ಅದರಿಂದ ನೀರು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಬದಿಗಾಗುತ್ತ ವದಿಸದೆ. ಈಗ ನೀರೊಳಗೆ ಕೊಡದ ಕೆಲ ಭಾಗವು ಮುಳುಗಿದಷ್ಟು ತಗ್ಗುಬಿದ್ದದೆಂತಲೂ, ಆ ತಗ್ಗಿನೊಳಗೆ ಕೊಡವಿಲ್ಲದಾಗ ಎಂತ ನೀರು ಕೊಡದ ಭಾರದಿಂದ ಈ

ಗ ಬದಿಗಾಗಿ ಪೇಲಕ್ಕೆ ಯೇರಿತಂತಲೂ, ಹೇಳಬಹುದು. ಆ
ದ ಬಳಿಕ ಈಗ ಪೇಲಕ್ಕೆ ಯೇರಿದ ನೀರು ಕೊಡವಿಲ್ಲದ
ಅದರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಅದು ತನ್ನ ಭರದಿಂದ ಕೆಳ
ನೀರನ್ನು ಪ್ರೊತ್ತುತ್ತಿತ್ತು, ಅದರೂ ಆಗ ಕೆಳಗಿನ ನೀರು
ನೀರಿನ ಭಾರವನ್ನು ಮೇಲೆ ಯೆತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರಾ
ರದ ಸಮತೋಲ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಆ ನೀರು ಅ
ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತಿತು ಆದರೆ ಈಗ ಆ ಯೆತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲ್ಪ
ನೀರಿನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೊಡವಿದ್ದ ಕಾರಣ ಕೊಡವು ಆ ನೀ
ಕೆಳಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಹತ್ತಿತು. ಮತ್ತು ಕೆಳಗಿನ ನೀರು ತ
ಮೊದಲಿನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಆ ಕೊಡವನ್ನು ಈಗ ಯೆತ್ತಿ ಹಿಡ
ದೆ. ಕೆಳಗಿನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಯೆತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅದು ಕೊಡವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಮೇಲ
ಯೆಚ್ಚಿನುತ್ತಿತ್ತು; ಕೊಡದ ಭಾರವು ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅ
ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮುಳಗುತ್ತಿತ್ತು ಸಾರಾಂಶವೇನಾದರೆ ಈಗ ಇವೆರ
ಗಳ ಸಮತೋಲವಾಗದೆ ಅದರಿಂದ ಕೊಡವು ಕೆಳಗೂ ಹೆ
ಗುವಲ್ಲಿ ಮೇಲೆಯೂ ಯೇರ.ವದಿಲ್ಲ. ಏಕಾರ್ಥಗಳು ನೀ
ಳಗೆ ತೇಲುವಾಗ ಕೆಳಗಿನ ನೀರು ಅವುಗಳನ್ನು ಯೆತ್ತಿ
ಹಿಡಿದಿರುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ನೀರೊಳಗೆ ಮುಳುಗುವ ತೇಲುವ ಸ
ರ್ಥಗಳ ಭಾಗವೆಷ್ಟು ನೀರು ಬದಿಗೆ ಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.
ಕಾರಣ ಬದಿಗಿರುವ ನೀರಿನ ಭಾರವು ತೇಲುವ ವಸ್ತುವಿನ
ರದಷ್ಟೇ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು ಯಾಕೆಂದರೆ ಕೆಳಗಿನ ನೀರಿನಿಂದ
ಲುವ ವಸ್ತುವು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಪ್ರೊತ್ಸಲ್ಲಿದ. ಪಕ್ಷೇ ಮೊದ
ಆ ವಸ್ತುವಿನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೀರು ಪ್ರೊತ್ಸಲ್ಲಿದುತ್ತಿತ್ತು
ದರೆ ವಸ್ತುವು ಬಿದ್ದಾಗ, ಅದರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೀರು ಇ

ಗೂ ಕೆಳಗಿನ ನೀರಿನ ಪ್ರೊತ್ಸಾಹಿಕೆಯು ಸಮತೋಲವಾಗ ತ್ತದೆ.
(ಮುಂದೆ ನಾಗ.ಪದ್ಯ.)

— ೦ —

Correspondence.
ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು.

ಅತ್ಯುಪಯುಕ್ತವಾದ ಹಿಕ್ಕಲತನದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಿಬಂಧನೆಯಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಕ್ಕಲತನದ ಲೆನವೇ ಬಹಳ ಮೇಲಾದದ್ದು; ಇದರಿಂದ ಇರಿವಿವೊದಲು, ಕನಕಡೆಯಾದ ಎಂಭತ್ತನೂಲ್ಕು ಅಕ್ಷ ಜೀವರಾಶಿಗಳು ಬಹಳು ತ್ತು ಬಂದಿರುವದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರು ಬಲ್ಲೆವು. ಭೂಮಿಯಿಂದ ದಾ ರಪ್ಪು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ಎಂತೂ ನೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರದಿಂದಲೂ ನಾ ವಕಾರಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಆಗಲಿರಿಯದು; ಅದರಿಂದ ಲೇವೇ ಬುನಾ ನಿಯ ಹಿಕ್ಕಲಿಗರು— (ಕೋಟಿ ಉದ್ಯೋಗದಕಿಂತಲೂ ಮೇಲ್ಚಿ ಯು ಉದ್ಯೋಗವೇಳು;) ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮುಸಲಮಾ ನರಾಜರೂ— (ಉತ್ತಮ ಕೇತು, ಮಧ್ಯಮ ಬೇವಾರ; ಕನಿಷ್ಟ ಚಾಕರ;) ಎಂದು ಹೇಳುವ ಗಾಡಿಯಮಾತು ಸಿಕ್ಕಲ್ಲ. ಅಂದ ಬಳಿಕ ಇದರ ಮಹತ್ವವೆಂತೂ ಇದರಿಂದ ಪ್ರಾಚಾರವ ಆ ಭವಂತೂ ನಿಮಗರಾದ ಹಿಕ್ಕಲಿಗರು ಬಲ್ಲರೇ ಹೊರತು ಉಳಿ ದವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿರಿಯದು; ಎಂದು ಕಥೆ— ಹಿಕ್ಕಲಿಗರನ್ನು ಬಾಳಿಸಿಯನ್ನು ಅದಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರಾಗದಲ್ಲಿ ಹಿಕ್ಕಲಿಗರು ಮುಂದಿಪ ಕ್ಕಲಿಗರು ಬೀವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕಾಳಗಳನ್ನು ಅರಸಿಕೊಳ್ಳು ಂದ್ದೊಂದು ಆ ರಾಜನು ಕಂಡು— ನೀನು ಬಿಕ್ಕಲಿಯ ಹೂಗೆ ಹೂವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕಾಳಗಳನ್ನು ಯಾಕೆ ಆರಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಿ

ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿರಲು ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಹಕ್ಕು ಆಗದು— ಭೋರಗಳೆಲ್ಲ
 ಇನ್ನು ಹತ್ತುವರ್ಷ ಹೋದವಳಕ ನಾನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿ
 ಯೊಂದು ಕಾಳಗೆ ಬಂದೊಂದು ಖಂಡಗ ಕಾಳನಂತೆ
 ಧನಿಯರಿಗೆ ಅಳವೇ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಆ
 ವನ ಮಾತು ನುಳ್ಳಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ || ಶ್ಲೋಕ || ಕೃಷಿಕೋ
 ನಾಸ್ತಿ ದುರ್ಭಿಕ್ಷಂ ಜಪಿಕೋ ನಾಸ್ತಿ ಮಾತಕಃ || ಮಾನಸ್ಯ ಕ
 ಲಹಂನಾಸ್ತಿ | ನಾಸ್ತೀ ನಾಸ್ತಿ ಜಾಗ್ರತೋಭಯಂ || ೧ || ಅರ್ಥ—
 ಹೋಲ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಬರಗಾಲವಿಲ್ಲ; ಜಪಮಾಡುವವನಿಗೆ ಮಾ
 ತವಿಲ್ಲ; ನುಮ್ಮನಿದ್ದವನಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ; ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಇರುವ
 ವನಿಗೆ ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲ; ಹೀಗೆಂದು ಬಲ್ಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.
 ಹಿಗಿರಲಾಗಿ ನಂಮು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗೆ ಸರಕಾರಿ ಶಾ
 ಲೆಗಳಲ್ಲ ಕಲಿತು ಪ್ರವೀಣರಾದ ಕೆಲವು ನವೀನವಂದಿತರು
 ಅಂನುಪದೇನಂದರೆ, ಈ ವಕ್ಕಲತನದ ಕನಬು ಮಾಡುವದು ಒ
 ರಾಳ ತುಚ್ಛವಾದದ್ದೆಂತಲೂ ತಾವು ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಕುದಾ ವಿ
 ಣ್ಣ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಎತ್ತಿನ ಹಿಂಬಾಲ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗು
 ವದು ನರಿಜನರಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಅಪಹಾಸ್ಯ ಪಾಗುವದೆಂತಲೂ
 ಇದು ತಂಮು ಪ್ರಾವೀಣರಿಂದ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊ
 ತ ಬಂದಿರುವ ಹಕ್ಕಲತನವನ್ನು ಮುರಿದು ಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಹೊ
 ಲಗಳನ್ನು ಲಾವಣಿಗೆ ಆಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಪಾತೆ
 ಕಾಗಲಿ ಕೊಟ್ಟು ತಮಗೆ ಮಾನ್ಯವಾದ ಅರಳಿವ್ಯಾಪಾರ ಇಲ್ಲ
 ವೆ ಸಂಗಡೊಂದು ಸರಕಾರಿ ಚಾಕರಿಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಉ
 ಪಜೀವನಕ್ಕೆ ಕೊರತೆಯಾಗಿ ಕಡಿಗೆ ಸಾಲಗಾರರ ಮಕ್ಕಳಾಗಿ ಕು
 ಡಿದ್ಧಾರೆ ಅಯ್ಯೋ ದೈವವೇ (ಮಾಡಿಕೊಂಡುತಿಂವೆಂದರೆ ಬಿ
 ಡಿಕೊಂಡು ತಿಂದುತ್ತೇನೆಂಬ ಗಾಡಿಯಂತೆ) ಈ ಅಶ್ಚುಪಯ

ಪಾದಂಥ ನೌಖ್ಯಾಸ್ತದವೆನಿಸುವ ನೃತಂತ್ರವಾದ ಒಕ್ಕಲ
ನವನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟು ತಾವು ಇಂಥಾ ಅವಸ್ಥೆಯಿಂ
ಹೊಂದುವನಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮುಖ್ಯತನವುಂಟೇ? ಹಂ
ವಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ವತನವೃತ್ತಿ ಇಲ್ಲದವರು ಮಾತ್ರ ಬೇ
ರನ ಉದ್ಯೋಗಮಾಡಿದರೆ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ಮುಷ್ಯಳ ಭೂಮಿ
ಬಿದ್ದು ಇಂಥಾ ಕೆಲಸಮಾಡುವದು ಎಂಥಾ ಹೆಚ್ಚುತನ ನೋ
ರಿ, ಈ ಒಕ್ಕಲತವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯೂ, ಪರೋಪ
ಕಾರವೂ, ಮಣ್ಯವೂ, ಪ್ರಾಪ್ತಿಸುತ್ತದಂತಲೂ ಇದೇ ಕೆಲಸವ
ಬಿಡದೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂತಲೂ ಶ್ರೀ ಪಾರ್ವತಾ ದೇವಿ
ಯರು ಮಾಹಾದೇವರಿಗೆ ಸಹಾ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದೇನಂದರೆ
ಶ್ಲೋಕ|| ವಿಷ್ಣುಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯ ಮೆದೀನೀಧನ ಪತೇರ್ಬೀ
ಜಂಬಲಾಡಾಂಗುಲಂ| ಕೀನಾಶಾನ್ ಪಂಹಿಪಂತ ದಾಸ್ತಿ ಪೃಷ
ಠಂಫಾಲಂ ತ್ರಿಶೂಲಾಡಮೀ || ಶಕ್ತ್ಯಾಹಂತಪಚಂನಪಾವಕರ
ಣೇ ಸ್ತಂದಸ್ತಗೋರಕ್ಷಣೇ| ಕಷ್ಟಂ ಭೋತಿಪಭಿಕ್ಷಯಕುರುಕ್ಯ
ವೀಗಾರೀಪಚಃಪಾತುಪಃ || ೧ || ಅರ್ಥ— ಎಲೈ ಪರಮೇಶ್ವ
ವೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ; ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕುಬೇರ
ರಿಂದ; ವೇಗಲಿಯನ್ನು ಬಲರಾಮನಿಂದ; ಕೋಣವನ್ನು ಯಮ
ದೇವರಿಂದ; ತಕ್ಕೊಂಡು, ನೀವು ಹತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವ ಎತ್ತಿಗೂ
ಕೋಣಗೂ ಜೋಡೀಪಾಡಿ ಹೊಡಬೇಕು ಹಾಂಗೂ ನಿಂ
ದ್ದು ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನು ಮುರಿಸಿ ಮುಂಜವನ್ನು ವೂದಿಸಿ ವೇಗಲಿಗೆ ಹ
ಕ್ಕಿ ನೀವು ಭೂಮಿಯ ನಾಗಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದರೆ, ಶಕ್ತಿ
ವಂತಳಾದ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ ಅಂನಮಾನ ಮೊವ
ರಾದದ್ದನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವೆನು; ಮತ್ತು ಕುಮಾರನಾದ
ಸೂರ್ಯನು ಎತ್ತು ಕೋಣವನ್ನು ಕಾಯಿದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ

ವೆ ಅದರಿಂದ ತಾವು ಭಿಕ್ಷಾಬೇಡುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸದ್ಯ
ಹೊಲವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆ. ಅಹಾಹಾ ನಾ
ತೋಗಿಯಾದ ಮಾರ್ಗತಾ ದೇವಿಯರಿಗೆ ನಡಾ ಪ್ರಿಯಾ
ವಾದ ಈ ಒಕ್ಕಲತನದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಧರ್ಮ
ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ದೇಶಬಾಂಧರಿಗೆ ನಾನು ಬೇಡಿಕೊಂಬವ
ನಂದರೆ ಮುಗ್ಧನಕೂಡ (ಭೂವಿ.ಯಸಂಗದ) ಮುಂಗಾರ
(ಶ್ರಮದಿಂದ ದುಡಿದರೆ) ಭೂಕಾಂತಿಯು ಮೆಚ್ಚಿ ಬಿಡು
ವು ಕೊಡುತ್ತಾಳಲ್ಲದೆ ದೂರದ್ರೃಷ್ಟಿ ವಿಭಂಗವಾಗಿ ನ
ತ್ತಿನ ಬನಿಯೂ, ಸುಖದ ಪೌದಾಗಾರವೂ ದೊರಕುವ
ದು ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನೆರೆನಂಬಿಕೊಂಡು ಒಕ್ಕಲತನದ ಕೆಲಸ
ಉದ್ಭುಕ್ತರಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ; ಪತ್ರಕರ್ತರೇ
ಪ್ರವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಾ ಇರಲಿ;

ಮುಕ್ತಾಪು ಕೌಜಗಿರಿ. ಮಲ್ಲಯ್ಯಾ ಪೆಡ್ಡಯ್ಯಾ ಜಗಾಪು
ತಾ. ರೈ. ೪೦ ಇನವಿ. ಸ್ವಾಮಾಸ್ತರ ಶಾಲಾ ಕೌಪಜ
ರಿ. ತಾ. ರೋಣ ಜಿ. ಧಾರವಾ

—೦—

ರಾಪನಾಹೇಬ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಮ
ಟರನಿಧಾನಕ್ಕೆ—

ಹೃದಯಕೋಟಿ ತಾಲೂಕು ಗದಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ ಇಲ್ಲ
ಸ್ವಾಮಾಸ್ತರ ಬಾಳಾಜಿ ಭಿಕ್ಷಾಜಿ ಸರೋಳಕರ ಈತನವಿಜ
ವಾಣಿ: ಆಯ್ಯಾ ಕೆಳಗಿನ ಸಾಲ್ಕು ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ತಂದು ಕ
ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ನಿಧಾನದಿಂದ ಹೊರಡ
ಬೇಲೆಯ. ಇದೇ ಎಂಗಳ ಪತ್ರಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ದಯ
ಅರ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿ ಮನತ್ರವಿಸಿದನೆಂದೂ ಮನವಾದಯ

ನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ತಾರೀಖು ೧೪ ನೇ ಮಾಹೆ ಜೂನ ೧೮೮೦ ಇನ
 ಣೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕ್ಕೆ ಗಡಗ ತಾಲೂಕು ರಾಜನಾಹೇಬ ಮಾಮಲೇ
 ರವರು ನಂಮು ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ತಪಾಸು ಮಾಡ
 ನರು. ಇವರ ಲಕ್ಷಪು ವಿದ್ಯದಕಡೆಗೆ ವರ್ಗವಾಗಿದ್ದರಿಂದ
 ಈ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನ ಶಾಲೆಗಳು ಸೀಪು ಸುಧಾರಿಸುವವೆಂ
 ದೆನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಂಮು ಸ್ಕೂಲ ಸಂಚರಾದರೂ ಶಾಲೆ
 ಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲಕ್ಕೆ ವೆನಿಸು ಆದಾಗ್ಯೂ ಒಮ್ಮೆ
 ರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು
 ದ್ದಾರೆ. ಇವರಂತಿರಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ವೋಲೇನಪಾಟೀಲರಾದ
 ಸ್ವಗೌಡಾ ದ್ರಾಪನಗೌಡಾ ಇವರು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಹು
 ಗರನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವು ಬಿಡುತ್ತಾಂವಿಷ್ಟೇಅ
 ಂದಾದರೂ ತಮಗೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದಾಗ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದು
 ಮಾರು ಒಂದು ತಾನಿನ ಪರೆಗೆ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಹುಡುಗ
 ರ ಸ್ವತಃ ತಾಪ್ರ ಕೆಲಕೆಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂ
 ಮೇಲೆ ಇವರ ಚಿತ್ತಪು ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆಗೆ ಎಷ್ಟ
 ಂಬುವದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಚರ ಲ
 ವೂ, ರಾಜನಾಹೇಬ ಮಾಮಲೆದಾರವರ ಲಕ್ಷಪು ಶಾಲೆಯ
 ವೋಲೇನಪದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಅತ್ಯನಂದವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿ
 ಯಾರಾದರೂ ಆಗಲಾಗ್ಯೂ ಶಾಲೆಗೆ ಬರಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಶಾ
 ಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸುಧಾರಿಸುವದೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈ
 ರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯದ ಅಭಿರುಚಿಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊತ್ತಾದ್ದರಿಂದ
 ಇಲ್ಲಿಯವರು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ
 ಕಳಿಸಿ ಕೊಡಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ದೇವರ ಅನುಗ್ರ
 ಹವೆನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಂಮು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ (೫೦) ಹು

ಹುಗರಿದ್ಧಾರೆ. ಕಾರಣಾ ಈ ಬಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗೆ ತಕ್ಕಭೂಮಿಗೂ
 ಗಿವೆ. ಇದೇ ಮೇಲಿಗೆ ಎಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಶಾಲೆಗಳ ಮಂಚರು ತ
 ತಂಮ ಪೂರೂಳಿಗಿನ ಶಾಲೆಯ ಕಡಿಗೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟು ತಂ
 ಪಕ್ಕಳೂ ಪೂರಜನರ ಮಕ್ಕಳೂ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ತಂ
 ಕೈಲಾಸ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಯತ್ನಗೈದು ನಂಮು ಮಾಸ್ತರ ಜನ
 ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ವಿನಯೋಕ್ತಿಯಿಂದ ಬೇ
 ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಊರಸರ
 ಲಕ್ಷೆಯಿಂದ ವಿಶ್ವಾಢಿಗಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತಾ
 ದು ಕೇಳಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕ್ಲೇಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಂಮು ದಯಾ
 ಸರಕಾರದವರು ಜನರೊಳಗಿನ ಮೂಢತನವನ್ನೊಡಿಸಿ ಅ
 ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನವಂನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾ
 ಯಿಂದಲ್ಲವೇ ಇಂಥಾನಂಗ ಸಂಗ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟ
 ಪದು? ತಂಮು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಮುದ್ದಿಪಂತ
 ಗಮಾಡಬೇಕೆಂಬುವ ಲಪಲವಿಕೆಯು ಈ ನಂಮು ಹಳ್ಳಿಯ
 ರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಚ್ಛದಿರುವದು ಅಶ್ಚತ್ಯರ್ಯವು! ಮ
 ತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ಆಯಾಸಪಾಗರಬಹುದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.
 ಖಾ ಇರಲಿ ತೇರೀಖು ಜಿನೇ ಜುಲಾಯಿ ಸಂನ ೧೮೮೦ ಇಸ

B. B. Purolker

ಅಕ್ಕಿಂಗ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರ ಹುಲಕೊ

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವ್ಯ

೧೯೨೭ ಕ೦೫] ————*——— [ಸಂಚಿಕೆ ೧೦

ಅಗಜಂಬರ ೧೮೮೦

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ

ವೃತ್ತಾಂತಗಳು.

ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಸ್ವತಂತ್ರವೈದ್ಯಕಗಪನ್ನುಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ.

—೦—

ಹಿಂದಿನ ತಿಂಗಳಿನ ಅರವೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ನಾಮದಾರ್ಥರನರ ಭೋರಗಳವರು ಮುಣಿಯೊಳಗಿನ ಸಭ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥರಿಮೋದಿಪಾನೀ ಮಾಡಿಸಿ, ಆ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀತರೆಂಬವರ ನಾಟಕವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರಂತೆ!

—೦—

ನವಗೂರ ನಬಾಬ ಸಾಹೇಬರು ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ರಾಜಕುಮಾರ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹುಣು ಬಂದದ್ದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—೦—

ಹೆನರಾದ ರಮಾಬಾಯಿ ಪಂಡಿತ ಯೆಂಬವಳು ಈಗ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಸಂಚಾರಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆಯ ಮಿರತ ಮಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ಕರ್ನಾಟ ಆಲೆಕಾಟ ಯೆಂಬ

ಗೃಹಸ್ಥನು ಅಪೇರಿಕ ಖಂಡಕ್ಕೆ ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕ
ಪನಿವೃತ್ತಿಯನ್ನು ವರ್ತಮಾನಪುಂಜು.

— ೦ —

ಉತ್ತರಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೋದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಪೃಷ್ಟಿ
ಯಿಂದ ಬಹಳ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅನರ್ಥಪಾಡದ್ದು ವರ್ತಮಾನ
ಪತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಸೈನಿಕತಾಲ ಯೆಂಬಲ್ಲಿ ಅತಿ
ಪೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರೊಂದು ಗುಡ್ಡಪು ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿದ್ದದರಿಂದ ಬ
ಹು ಜನರು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಲಿಪ್ಯರೀ ಜನರೂ ಕೆಲವರು
ಕಪ್ಪುಜನರೂ ಸತ್ತರು. ಬಿಜನೂರ ಪ್ರಾಂತದ ರಾಜಧಾನಿಯ
ಸುತ್ತಮುತ್ತ ೭ ಮೈಲಿಗಳ ವರೆಗೆ ಮಳೆನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂ
ಡು ನಿಂತದರಿಂದ ಬಹುಜನರು ಮಡಿದರು. ಹರಿದ್ವಾರದ ಹ
ತ್ತರ ೧೦೦೦ ಜನಕ್ಕೂಲಿಯವರು ಹೊಳೆಯ ಪ್ರವಾಹದೊಳಗೆ
ಹರಿದು ಹೋದರು. ಆದೇಮೇರಿಗೆ ಬಲೇರಿ, ಮಿರತ, ಮುಂ
ತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನರ್ಥಗಳು ಪ್ರೋದಗಿರವು.

— ೦ —

ಕಾಶ್ಮೀರದ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ನಸುಂಸಕ ಜನರೊಂದು
ಮಾನವದವೆಂಬ ಮತಪುಂಜು. ಆ ಪತದ ಗುರುಪು ಪೂ
ರ್ಣವಾಗಿ ಮುಂಸ್ತುಹೀನನಾಗಿರತಕ್ಕವನು. ಪಂಚದೇವನೆಂಬ
ಪನೆಂಬ ಮನುಷ್ಯನು ತಾನು ಆ ಗುರುಪದವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ
ಬೀಕೆಂಬ ಹವಣಕೆಯಿಂದ ತನಗೆ ಪೂರ್ಣ ನಸುಂಸಕತ್ವ
ರವ ಹಾಗೆ ಉಪಾಯ ಮಾಡೆಂದು ಈಗಿರುವ ಗುರುಮಿ
ಹೇಳಿಕೊಂಡದರಿಂದ ಆ ಗುರುಪು ಕನ್ಯಾದಿಂದ ಆ ಮನುಷ್ಯ
ಪರೀಕ್ಷೆ ಅಪಾಯ ಮಾಡಿದನು. ಅದರಿಂದ ಆ ಗುರುಮಿಗೆ ೧೨
ವರ್ಷ ಕೈದಿಆಯಿತು.

ಮುಂದಿನ ಜಾಲಾಯಿ ತಿಂಗಳಿಂದ ಶೇಶಭಾವೆಯ ಶಾ
ಸ್ತ್ರಗಳು ಮುಖಾಂತರ ಅಮಲಾಗುವ ಕೈಕೆಳಗೆ ಹೋಗುವವಕ್ಕೆ
ಬರಬಯಸುವವರ ತರಾವು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಆ ಸಂ
ಘದ ಮುಖ್ಯ ನಿಯಮಗಳು ಹಾಗಾದರೆ —

(೧) ಶಾಲೆಗೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಡುವದು, ಅದರ ಸ್ಥಿತಿ
ಯನ್ನು ನುಡುಕಿಸುವದು, ಬೆಚ್ಚಿದ ನಿರ್ಬಂಧ ಮಾಡುವದು,
ಸಂತೋಷವೆನಿಸದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಲೋಕ
ಭಂಡ ಕಮಿಟಿಯವರ ಮೇಲೇ ಇರುತ್ತದೆ.

(೨) ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸತಕ್ಕ ಲಿಖಿತ ನಡೆ, ಪ್ರವೇಶ
ಫೀಯನ್ನು ನಿರಂತರದ ಫೀಯನ್ನೂ ಕ.ರಿತು ಸದರಿ ಕ
ಮಿಟಿಯವರು ತಮಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ತೋರಿದಂತೆ ಪರಿಷ್ಕಾ
ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

(೩) ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ
ಪತ್ರಕಗಳನ್ನು ಆಯಾತಾಲೂಕಿನ ಲೋಕಲ್ ಫಂಡ ಕಮಿಟಿ
(ಅನಿಪ್ಪಾಂಡ ಕಲೆಕ್ಟರರು) ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಕಲೆಕ್ಟರರು
ಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕು.

(೪) ಅನಿಪ್ಪಾಂಡ ಕಲೆಕ್ಟರರು ತಕ್ಕೊಂದೂವು ಶಾಲೆಗ
ನ್ನು ತಪಾಸಿಸಿ, ಕಲೆಕ್ಟರರಿಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರಿಯಬೇಕು.
ಶಾಲೆಗಳ ಪ್ರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು.

(೫) ಅನಿಪ್ಪಾಂಡ ಕಲೆಕ್ಟರರು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತಪಾಸಿಸಿದಾ
ಯ್ಗೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ಅವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಹಿಮಾ
ವಂತೆ ತಪಾಸಿಸಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗ
ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ಅನಿಪ್ಪಾಂಡ ಕ
ಲೆಕ್ಟರರ ಸಮಕ್ಷಮ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು.

(೬) ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನವಯದಲ್ಲ ಇತರ ಸಮಾಜದೊಂದಿಗಿನ
ಕರಿಸಬೇಕು.

(೭) ಮಾಪಲೇದಾರರೂ ಮಹಾಲಕ್ಷರಿಗಳೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಶಾ
ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಹವೆ, ಶಾಲೆಯ
ಇಮಾರತು, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪೋಷಕರಾದುದ್ದಿ
ರಬೇಕು, ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯರರ ಮೇಲೆ ಯಾರಾದರೂ ತಕ್ಕ
ರು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳುಂಟು. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಕ್ಷ
ರಶಃಭೂಷಾಂತರ ಮಾಡಿಸಿ, ಮೆ. ಇನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ ಧೋರಣಗಳ
ರು ಬೇಗ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

— — —

ಮೆ. ದಾಯಕಕ್ಕಿಂತರ ಧೋರಣಗಳವರು ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳ
ಗಾವಿಗೂ ಧಾರಪಾದಕ್ಕೂ ಬಂದು ಹಾಯಸ್ಕೂಲ್, ಟ್ರೀನಿ
ಗಕಾಲೇಜ ಮುಂತಾದ ವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಹೋದರು.

— ೦ —

ಮೆ. ರಸೇಲ್ ಧೋರಣಗಳವರು ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರಪಾದ
ಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲು, ಟ್ರೀನಿಂಗಕಾಲೇ
ಜಗಳ ಪಾರ್ವಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಮುಗಿದವು. ವಿಶನ್ ಶಾಲೆ, ಹ
ಬ್ಬಳಿಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆ, ಗದಗಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆ ಇಷ್ಟು ಶಾ
ಲೆಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಹೇಬ ಬಹಾದೂ
ರವರು ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ. ಅಪರ
ಹೋದಬಳಿಕ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಪರೀ
ಯು ಅರಂಭವಾಗತಕ್ಕದ್ದುಂಟು.

— ೦ —

ಪ್ರಣಯದಲ್ಲಿ ಬಹು ದಿವಸ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರಾಗಿದ್ದ ಗಣೇಶ ಪಾಸುಡೇವ ಜೋಶಿಯಂಬವರ ನ್ಮಾರಕ ಕೃತ್ಯದ ಸಲುವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಧಾರವಾಡದ ಪ್ರಮುಖಜನರು ಸಭೆ ಕೂಡಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಜೋಶಿಯವರಿಂದ ನಂಪು ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂಶದ ಜನರಿಗೆ ಯೇನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲೆಂತಲೂ, ಇಲ್ಲಿ ಯವರಿಗೆ ಅವರ ಪರಿಚಯ ಸಹ ಬಹಳ ಇಲ್ಲೆಂತಲೂ ಕಾರಣ ತೋರಿಸಿ, ಅವರ ನ್ಮಾರಕ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು ವಿಹಿತವಲ್ಲೆಂದು ಕೆಲವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಅದರಿಂದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ಪುಸ್ತಕಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೂಡಿಸಿ ಆ ಪುಸ್ತಕಾಲಯದೊಳಗೆ ಜೋಶಿಯವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಂದಿಡ ಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಗಿ, ಆ ಪುಸ್ತಕಾಲಯದ ಸಲುವಾಗಿ ೧೦೦೦ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣದ ಅಂಕಗಳು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವು.

—೦—

ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಪೈಷ್ಕವ ಸ್ಥಾವಿಗಳು ಬಂದು ಈಗ ನುಮ್ಮರು ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಅವರು ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಸಮಾರಂಭವೇಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಬಹುಜನ ಪಂಡಿತರು ಕೂಡಿದ್ದರು. ಈ ಸಂದಾಯವನ್ನು ನೋಡಿ ರಾ. ಸಾ. ಚನಬಸಪ್ಪನವರು ಕೆಳಕೆ ಬರೆದಂತೆ ಆ ಪಂಡಿತರಿಗೂ ಸ್ಥಾವಿಗಳಿಗೂ ತಿಳಿಸಿದರು —

ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಪಂಡಿತ ಪಂಡಿತರ ಕೈ ನನ್ನ ಅಜ್ಜನವನ್ನು ಕಳಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂಬ ಆಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸಾಂದಾರಂಗನ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಾಳೆ ಆ ಪಂಡಿತರ ಸಭೆ ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸು

ಕ್ರಿಸ್ತೆ. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾಜವಾದಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದವರಿಗೆ ಇನಾಮು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುಂಟೆ—

(೧) ಜಗತ್ತಿನ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ರ. ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ..... ೫

(೨) ನ್ಯಾಯಾಶಾಸ್ತ್ರದೊಳಗಿನ ಶಬ್ದಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ... ೧೦

(೩) ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದವರಿಗೆ... ೧೨

(೪) ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾ... ೩೦

ಅದರೆ ಆ ಎಂದಿಗೂ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕುವದು ಕೃಷ್ಣಲಿಂಗದ ಹೇಳಿ ಸಭೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.

—೦—

ಬೆಳಗಾವಿ, ಕಾನಡಾ, ಇವೆದು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆಕ್ಕರರಾದ ರಾ. ನಾ. ಕರಂದೀಕರ, ರಾ. ನಾ. ಭಾನು ಇವರಿಬ್ಬರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ವರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮೆ. ಇನ್ ಕ್ವರ ಧೋರಣವರೂ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ತೆಕ್ಕೊಂಡರು. ಈ ರೀಕ್ಷೆಯು ಮೆ. ದಾಯರೆಕ್ಕರವರ ಹುಕುಮಿನಿಂದ ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ವರೀಕ್ಷೆಯ ನಿರ್ಣಯವು ಇನ ಪ್ರಕಟವಾಗತಕ್ಕದ್ದುಂಟು.

— ೦ —

ರಾ. ನಾ. ಜನಭಸ್ಮಗ್ಗನವರು ತಮ್ಮ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ನ ರಜೆ ತೀರವ ಸೂರ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಹಾರಾಡಿದ್ದರು. ಅದರ ಅಪರ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಮನಃರ ಹುಟ್ಟಿದರಿಂದ ಅವರು ಮತ್ತೆ ರಜೆ ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರಿ

ರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—೦—

ಧಾರಪಾದದ ಹಾಯನೂಲಿನ ಹೆದ್‌ಮಾಸ್ತರರಾದ ರಾ.
ರಾ. ವಿಶ್ವಲನಾರಾಯಣ ಪಾಠಕ ಇವರ ಬದಲಿಯು ಸಾ
ತಾರೆಗೆ ಬೇಗ ಆಗತಕ್ಕದುಂಟೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬರ
ತಕ್ಕವರ ಹೆಸರು ಇನ್ನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ.

—೦—

Uttara Ramacharitra.

ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ ವ್ಯ.

೨ನೇ ಅಂಕವ್ಯ.

(೧೭೭ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಪ್ಪು.)

ಭಾಂ— ಇಗೋ ನೋಡು ಪುರಾತನ ಬ್ರಹ್ಮಪಾದಿಯಾದ
ರಾಜರ್ಷಿಜನಕಮ— ಪಾಲ್ಮೀಕ ಪತಿಷ್ವರ ದರ್ಶನವನ್ನು ತ
ಗೊಂಡು, ಈಗ ಆಶ್ರಮದ ಹೊರಗಿರುವ ವೃಕ್ಷಮಾಲವನ್ನು
ಆಶ್ರಯಿಸಿರುತ್ತಾನೆ:—

ಆರ್ಯ

ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಹ ಮಗಳಳಿಂ | ಕುದಿವಂಜನಕಂ ನಿರಂತ

ರಂ, ತನ್ನೋಳು ||

ಮದಗಿದ ವೈಶ್ವಾನರನಿಂ, ದೆದಹಿಸುತಿರ್ಪಂದದಿಂ ಪ

ನಸ್ಪತಿಯು || ೨ ||

(ಹೀಗೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ)

(ಆ ಬಳಿಕ ಜನಕರಾಜನು ಬರುತ್ತಾನೆ:—)

ಜನಕನು— ಹಾ ವಿಧಿಯೇ.

ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತವೃತ್ತವು.

ಎಸೆಯಂತಿಲ್ಲದ, ನೇಪವೀಪು ದತೀಕ್ಷಣಂ, ಭಾ
ರಿಯಾಪತ್ತು ಬಂದದು. ತನ್ನಾ ಸುಕುಮಾರಿಗೆಂದು ಕ
ದಾಪೋಕಂ ಪಟ್ಟಿದತ್ತೆನ್ನೊಳು ||

ಇದಜಪ್ರಂ ಕರಪತ್ರದಂತೆಕೊರೆಗುಂ ಪರ್ವಂಗಳಂ
ಶಾಂತವೂ—ಗಜಿನಿನ್ನೂ ಪೊಸತೆಂಬೊಲಿ ಪರ್ವದಕಾಯಿ
ರಾರು ಸಂಪತ್ಯರಂ || ೩ ||

ಕಪ್ಪಪು ಅತಿಶಯವು ಹೀಗೆ ಮುಖ್ಯನಿಂದಲೂ, ಅನ
ವಾದ ದುಃಖದಿಂದಲೂ, ಬಹಳವಾದ ಉಪವಾಸಾದಿ ಪ್ರತನಿ
ಮಗಳಿಂದಲೂ, ರಸಾಕ್ಷಾದಿ ಧಾತುಗಳು ಬಣಗಿ, ಅನುಸಾರ
ಕ್ರಮದರೂ, ನಂನ ಈ ನುಟ್ಟಿ ಶರೀರವು ಬಿನ್ನೂ ಕ
ಗವದಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಅತ್ಯುಪಾತವೆಂದಾದ
ಮೂಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ,--- ಅಂಥವರಿಗೆ ಸೂರ್ಯನ ದು
ನ ವಿಲ್ಲದ ಅಂಥ ತಾಮ್ರಾಸ್ರ ಲೋಕವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತ
ದು ಮುನಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅನೇಕ ಸಂಪತ್ಯರಗಳು
ದು ಹೋಗಿದ್ದರೂ, ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲೂ ಸ್ಮರಣೆಯಾಗಿ, ಕ
ನ ಪರಿಯಿಂದ ಜೀವು, ದಾರುಣವಾಗಿರುವ ಈ ನನ್ನ ದು
ದ ವೇಗವು ಶಾಂತವಾಗಲೊಲ್ಲದು. ಎಲೈ ತಾಯೇ ದ
ಯಜನಸಂಭವೇ ದೇವಿ ನೀತೇ ನೀನು ಕೃಷ್ಣ ಇಂತಾ
ರ್ಪಣೆಯೆಂದು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತೇ? ಇದರಿಂದ ನ
ಬಹಳ ನಾಶಿಕೆಯುಂಟಾಗಿದೆ! ಸ್ವಭಂದವಾಗಿ ಅಳುವದಕ
ಖರದ ಹಾಗಾಗಿದೆ! ಅಕಟಕಟಾ! ಮಗಳೇ!

ವಸಂತ ತಿಲಕಾವೃತ್ತಿ

ಒಂದೊಂದೆರಾಜಿನುತಿರಲೈಳೆಮೊಗ್ಗವಲ್ಲಳ್ |

ಮುಂದಸ್ಥಿತಂ, ರುದಿತಮೊಪ್ಪಿರೆ ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತಂ ||

ಮುಂದಪ್ರಸಂಗದ ತೊದಲ್ಲದಿ, ಮುಗ್ಧವರ್ವಾ |

ಕಂದಂಮುಕಟ್ಟಿಹ:ದೇ! ಕಣ್ಣು ತಪಾನನಿಬ್ಬಂ ||೪||

ಎಲೈ ಭಗವತೀ ಭೂದೇವಿ ನೀನು ಅತಿನಿಶ್ಚಲಳೆಂಬವಡು

ರತ್ನಪು:—

ಶೂರಾರ್ಜುನವಿಕ್ರಮದಂತಂ

ನೀನಾವಹ್ನಿ, ಪಶಿಷ್ಠವತ್ಸಿ, ಮುನಿಮುಖ್ಯ, ಗಂಗೆಯುಂಬ

ಲ್ಲರ್ವಾ | ಭಾನು, ಶ್ರೀರಘು, ಪಂಶಮುಖ್ಯನರಿಪಂತಾವೇಸ್ವ

ಪಾಶೀಲವಂ || ನೀನಾವಾಕಿಯಪೆತ್ತವಾಣಾ ಪದೆಪೋ

ಲೆ ಸದ್ವಿದ್ಯೆಯಂ; ತಾಳ್ಮೆಪೇ— ಕೇನೆಂದಗ್ಗಿ ವಿಶುಷ್ಠೆಗಾ

ಮಗಳಿಗಾದಾಡು: ಖಪು, ನಿಷ್ಕುರೇ! || ೫ ||

(ಹಿಂದೆ ಶಬ್ದವಾಗುತ್ತದೆ.)

ಎಲೈ ಭಗವತಿಯರಾ ಮಹಾದೇವಿಯರಾ ಇತ್ತಕದಿಗೆ ಬರ
ನೀಕು.

ಜನಕನು— (ನೋಡುತ್ತಾ) ಕಂಡುಕಿಯಿಂದ ತೋರಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟ ಹಾದಿಯಿಂದ ಬರುವವಾರಾ? ಓಹೋ ಪಶಿಷ್ಠ ನತ್ಸಿ
ಯಾದ ಅರಂಭತಿಯು (ಎದ್ದು ಎಲ್ಲ ತಾನೆ) ಮಹಾದೇವಿಯ
ರಾ ಎಂದು ಅಂದನಲ್ಲಾ? ಆವರಾರಾ! ಆಹಾ!! ಮಹಾರಾ
ಜನಾದ ದಶರಥನ ಧರ್ಮವತ್ಸಿಯು, ನಮ್ಮ ಪ್ರಿಯ ಸಖೆಯಾ
ನ ಕೌಸಲಿಯು! ಈಕೆಯೇ ಕೌಸಲೀಎಂದು ಗಾಢಾತನು
ಗೊತ್ತುಹುದಿದಾನು?

|| ಶ್ಲೋಕವು ||

ಶ್ರೀದೇವಿಯೋಲೆ ದಶರಥಾ ಲಯಕಿರ್ದಳಾಗಲೆ |

ನಾಡು ಸೃಷ್ಟಾಪಕವಳೀಯೆಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪಾಕ್ಷಾತ್ |

ಹಾ! ದೈವದಿಂಪೆರತಿದೇನೊ ವಿಷಾದರೂಪ—

ಕೈರಿದರ್ಪಣೆ ಪೊನತು ಭಾಗ್ಯದಶಾವಿಕಾರಂ! ||೬||

ಎಲ ಎಲಾ ದೈವಯೋಗದಿಂದ ಈಕೆಗೆ ಬೇರೊಂದು ಕಾರಾಪನ್ನೆಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.

ಮುನ್ನಂ ಮಹೋತ್ಸವದಮುರ್ತಿಯೊಲಾಪಳಿದರ್ಪ |

ತನ್ನಕ್ಷಿಗಾನಖಿಯ ದರ್ಶನವೇ ಅಸಹ್ಯಂ ||

ಎನ್ನೀಮನಕ್ಕೆ ಹೃದು ಸಂಪ್ರತಿ ಪಾಯದಲ್ಲು |

ಬೃಂಸಿಕ್ಕಿದಂತೆಡವಿದಂಗುಲಿತಾಕಿದಂತೆ ||೭||

ಅರು.—ಅವ್ವಾ ಕೌಸಲ್ಯೇ ನಾನಂಬವದನ್ನು ಕೇಳಿ ನೀನೇ ಹೋಗಿ, ಜನಕರಾಜನ ದರ್ಶನವನ್ನು ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿಂತು ಕುಳಿಗುರುಗಳ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಿದೆ ಅದರಿಂದಲೇ ನಾನು ನಿಂತ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತೇನೆ; ನದಿ ಇನ್ನು, ಮೃಗಾಲೆ ಪ್ಪು ಬೇರವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತೀ?

ಕಂಚುಕಿ—ಅಂತುನವರೇ ತಾಪ್ರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪುನೆಯಾಗಿ, ಮಹಾತ್ಮರಾದ ಪಶಿಷ್ಟರ ನಿರೋಸವನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣವೇಕೆಂದು ಪಾಡಬೇಕನಾದ ನಂನ ಪ್ರಾರ್ಥನಿವಿದೆ.

ಕೌ—ಹಾಪೈವವೇ ಇಂಥಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಿಥಿಲಾನಥನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾಯಿತೇ? ಎಲ್ಲಾ ದುಃಖಗಳು ಎಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತವಲ್ಲ ನಂನ ಅಂತಃಕರಣಪ್ರ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಾರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಕ್ಷಮೆಯಿಲ್ಲ.

ಅರು.—ಹಾದು ತಾಯಿ ಈ ಮೂಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇನು?

ಸತ್ಯಂನುಬಂಧವವಿಯೋಗಮದಾಗಲಾಗಿ |

ನಿತ್ಯಂಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ದುಃಖವೆ ತೋರುತಕ್ಕಂ ||

ಮತ್ತನೃಪಲ್ಲಿ ಭರದರ್ಶನಮಾಗಲಾಗಳ್ |

ಮತ್ತು ಸಹಸ್ರಗುಣಮಾಗಿ ಯಸಹೃವಕ್ಕುಂ || ೪ ||

ಕೌ— ನಂಮ ಪತ್ನೆಯಾದ ಜನಕಿಗೆ ಇಂಥಾ ದುರ್ದ
ಶಯು ಬಂದಿರಲಾಗಿ ರಾಜರ್ಷಿಯಾದ ಜನಕನಿಗೆ ನಂನ ಮು
ಖವನ್ನು ಹೃದಗೆ ತೋರಿಸತ ಪತ್ತೂ ಯಾಮು ಮಾತುಗಳಂ
ಗಾಡಲಿ ಜನಕಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಏಮೆ ಹೇಳಲಿ

ಅಶುಂ— (ಕೌಸಲೆಯನ್ನು ನಂತೈಸಿ)

ಅರ್ಯಾ

ಈತಂ, ಜನಕಾನ್ವಯ ವಿವೃತಂ, ಶ್ಲಾಘ್ಯಾನುಬಂಧಿ ನಿಂ

ಮೂತಂ|| ಈತಂಗಾವೇದಾಂಶದದಾತಾರಂ ಯಾಜ್ಞವ

ಲ್ಕ್ಯ ಮುನಿನಾಥಂ || ೫ ||

ಕೌ— (ತನ್ನೊಗೆ) ಈತನೇ ನಂಮ ಮಹಾಜರ ಹೃದ
ಯಾನಂದನು, ಪತ್ನೆಯಾದ ಸೀತೆಯ ತಂದೆಯು, ರಾಜರ್ಷಿ
ಯಾದ ಜನಕನು ಹಾ ದೈವವೇ ಅಂದಿನ ವಿವಾಹ, ನಮೂ
ಗಂಭವಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜನು ಮಾಡಿದ ಸತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಿ ಈ
ಅದೆಲ್ಲಾ ಕನಸಿನ ಸೌಖ್ಯವಾಯಿತಲ್ಲ

ಜನಕ— (ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು) ಎಲೈ ಕಾಯೇ ಅರುಂಧತಿ
* ತೀರಧ್ವಜನೆನಿಸುವ ಜನಕನು ನಿನಗೆ ಅಭಿವಂದಿಸುತ್ತಾನೆ:-

|| ವನಂತ ತಿಲಕಾಯುಗ್ಮವು ||

ತಾನೇಪೂರಾತನರಿಗಾರ್ಯರಿಗುವರಿಷ್ಟಂ ||

ತಾನೇ ಸಖಿತ್ರತರತೇಜಸಿಗಂನಿಧಾನಂ ||

ಆ ನಿನ್ನ ಜೀವನೋದೆಯಂ ಸಾವಿಸಂ ವರಿಷ್ಟಂ |

ತಾನಾವಳಂದೆ ಶ.ಚಿಯೆಂಬನು ತಂನನಾಗಳೆ ||೧೦||

ಆ ದೇವಿಯಂ ಭುವನಪೂನೈಯ ನಿಂನನಾಸಂ-

ಧ್ಯದೇವಿಯಂ ನಮಿಸುಪಂತೆ ವಿಭಾತದಲ್ಲ ||

ಈ ಧಾರಾಣೀತಳವಿಲೋಲ ತಿನ್ನುನಾಗಿ |

ಮೈದೇಹ ನಾಂಭಾವನಮಂಗಳವಂದಿಸಿರ್ಪೆಂ ||೧೧||

ಅಯ್ಯಾ— ಎಲೈ ಅರಸೇ ನಿವಗೆ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪವಾ
ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರಾಪ್ತಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪಾಗಲಿ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ
ತ್ವಮಯನಾದ ಈ ನೂರ್ಯ ನಾರಾಯಣನು ನಿನ್ನನ್ನು
ಗೃಹೀಳಿಸಲಿ

ಜ — ಎಲೈ ಕಂಚುಕಿಯೇ ಪ್ರಜಾಪಾಲಕನ ತಾಯಿಯ
ದ ಈ ಕೌಶಲ್ಯಾದೇವಿಯು ಕಂಠದಲ್ಲಿದ್ದಾಳಪ್ಪೇ!

ಕಂಚ ಕ — ಧೊರೆಗಳೇ! “ಪ್ರಜಾಪಾಲಕನ ತಾಯಿಯೇ
ಈ ನಂಬೋಧನ ಪಡೆದಿಂದ ತಮ್ಮಿಂದ ಅತಿನಿಷ್ಕರವಾಗಿ
ಕೃತಿಸಲ್ಲಟ್ಟಿವು; ಕೆಳಗೆ ರಾಜರ್ಷೀ ಇದೇ ನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ರಾ
ಚಂದ್ರನ ನುಖಾಪಲೋಕನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಂದೂ ಬಹಳ
ವಸಳಾಗಿಲ್ಲ ಇಂಥಾ ಅತಿ ದುಃಖಿತೆಯಾದ ಬೇವಿಯನ್ನು
ನ: ತಾವು ದುಃಖನದಿಸುವದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ ರಾಮಭದ್ರ
ದೋಷವಿಡಬೇಕೆಂದರೆ:— ಜನರು ಬಹು ನೀಚರು ನಾಲಕ್ಕು
ದಿಗೂ ಅನಿಬಿಳಿಭತ್ಯವಾದ ದುರ್ದಾರ್ತೆಯೆಂದು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ
ರೆ; ಅನ್ನಿ ಶತ್ರುಯನ್ನು ಕೂಡಾ ನುಳ್ಳೇ ಎಂದೂ ತಿಳಿದ
ತ್ತಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಅಭೋರಕ್ಯತ್ಯವು ಅತನಂದ
ಯಿತು; (ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ ಇದು ನೀತರೋನಿಯರ ದುರ್ದೈವ

ಮುಂದಕ್ಕೆ ನೋಗುವದು

— * * * —

Properties of Liquids.

ಪ್ರವಾಹಿಗಳ ಧರ್ಮಗಳು.

(೨೦೧ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನೋಡಿ.)

೨ನೇ ಪ್ರಯೋಗ — ಇನ್ನು ಆ ಹೌದಿನೊಳಗೆ ಪ್ರೊಂಡ್
 ಪ್ಲಾಚಲ್ಲಿರಿ. ಅದು ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ತೇಲಲಿಲ್ಲ, ತಳಕ್ಕೆ
 ಇಳಿದು ಕೂಡಿತು. ಆ ಕಲ್ಲನ್ನು ಹೌದಿನೊಳಗಿನ ನೀರು ಏನು
 ಮಾಡಿತು ಹಿದಿಯಲಿಲ್ಲ? ಕಲ್ಲು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೊರಗೆ ತೆ
 ಳು ಕೈಯೊಳಗೆ ಅದರ ಭಾರವನ್ನು ನೋಡಿರಿ, ತರುವಾ
 ದು ಅದನ್ನು ಹಾಗೇ ಕೈಯೊಳಗೆ ಹಿದಿದು ನೀರೊಳಗೆ ಮು
 ಗಿಸಿ ಅದರ ಭಾರವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ. ಅದು ಹೊರಗೆ ಇ
 ಳ್ಲಾಗ ಅದರ ಭಾರವು ಹೆಚ್ಚು ತೋರತೀತು, ಅಷ್ಟು ನೀ
 ರೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿದ ಬಳಿಕ ಅದರ ಭಾರವು ತೋರಲಿಲ್ಲ.
 ನೀರೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿದ ಬಳಿಕ ಅದು ಹಗುರಾದ ಕಾರಣವೇ
 ? ಯಾಕಂದರೆ ಕೆಳಗಿನ ನೀರು ಅದನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಯೆ
 ಳು ಹಿದಿಯುವ ನಾಪ. ಧೈರ್ಯ ಕಲ್ಲಿನ ಭಾರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿ
 ದು ಇರುವ ಕಾರಣ ಕಲ್ಲಿನ ಭಾರವು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ
 ನಾತ್ರವಾಯಿತು, ಏನಿರಾ ಇಲ್ಲದಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಲ್ಲು ನೀ
 ರೊಳಗೆ ಹೋದಕೂಡಲೆ ಅದರ ಆಕಾರದಷ್ಟು ತೀರ ಬದಿ
 ರಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಆ ಬದಗಾದ ನೀರಿನ ಭಾರ
 ವನ್ನು ಯೆತ್ತಿ ಹಿದಿಯುವಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಶಕ್ತಿಯು ಕೆಳಗಿನ
 ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಅವೇಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಅದು ಕಲ್ಲನ್ನು ಯೆ
 ಳು ಹಿದಿಯುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಕಲ್ಲಿನ ಭಾರ ಆ ಶಕ್ತಿಗಿಂತ
 ಹೆಚ್ಚುಂಟು ಅದರಿಂದ ಅದು ಮುಳುಗಿತು.

ಪೋಲಿನ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ತಿಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳ ಸಾರವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.

(೧) ಪದಾರ್ಥಗಳ ಆಕಾರದಷ್ಟು ನೀರಿನ ಭಾರವು ಪದಾರ್ಥದ ಭಾರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ, ಪದಾರ್ಥವು ತೇಲುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ತೂಕದಷ್ಟು ನೀರು ಬದಿಗಾಗುತ್ತದೆ.

(೨) ಪದಾರ್ಥದ ಆಕಾರದಷ್ಟು ನೀರಿನ ಭಾರವು ಪದಾರ್ಥದ ಭಾರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ, ಆ ಪದಾರ್ಥವು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಅದರ ಆಕಾರದಷ್ಟು ನೀರು ಬದಿಗಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬದಿಗಾದ ನೀರಿನ, ಅಂದರೆ ಪದಾರ್ಥದ ಆಕಾರದಷ್ಟು ನೀರಿನ, ಭಾರವಿದ್ದಷ್ಟು ಆ ಮುಳುಗಿದ ಪದಾರ್ಥದ ಭಾರವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

(೩) ಪದಾರ್ಥದ ಆಕಾರದಷ್ಟು ನೀರಿನ ಭಾರವು ಆ ಪದಾರ್ಥದಷ್ಟೇ ಇದ್ದರೆ, ಆ ಪದಾರ್ಥವು ತೇಲುವದೂ ಇಳುವದೂ ಮುಳುಗುವದೂ ಇಲ್ಲ; ನೀರೊಳಗೆ ಇಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅದು ಇರುತ್ತದೆ.

ಬೇರೆ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರ ಯೆತ್ತುವ ಶಕ್ತಿಯು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಯೆತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ನೀರಿನೊಳಗೆ ಇದ್ದಂತೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಪಾಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಪ್ರಪಾಕಗಳ ಷೆನತ್ವದ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಿನ್ನದೊಂದು ಗುಂಡ ತಕ್ಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ನಾಪು ಯೆಣ್ಣಿ, ಜೇನತುಪ್ಪು, ಪಾಪು, ಮುಂತಾದ ಪ್ರಪಾಕಗಳೊಳಗೆ ಚಲ್ಲಿದರೆ, ಆ ಗುಂಡಿನ ಆಕಾರದಷ್ಟು ಪ್ರಪಾಕಿಯು ಬದಿಗಾಗಿ, ಅದರ ತೂಕದಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಗುಂಡು ಮೆಲಕ್ಕೆ ಪೊತ್ತಲ್ಪಡುವದು. ಗುಂಡಿನಷ್ಟು ಆಕಾರದ ನೀರಿನ ಭಾರಕ್ಕಿಂತ ಅವ್ವೇ ಆಕಾರ

ಗಾಂಧಿಯಭಾರವು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಗುಂದಿನೆಚ್ಚು
ರಜದ ಭಾರವು ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣ ಮೇಲಕ್ಕೆ
ಏತ್ತುವ ಶಕ್ತಿಯು ನೀರಿಗಿಂತ ಯೆಗ್ಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯೂ
ರಜದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಇರಲಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮೇ
ಹೇಳಿದ ಮೂರೂ ವಿಷಯಗಳು ಯಾವತ್ತು ಪ್ರವಾಹ
ಗೆ ಹತ್ತುತ್ತವೆ.

೨೨ ನೇ ಪ್ರಯೋಗ—ಕಬ್ಬಿಣದೊಂದು ತುಂಡು ನೀ
ರೊಳಗೆ ಚಲ್ಲಿದರೆ, ಅದು ಮುಳುಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನೀ
ರಿಗಿಂತ ಕಬ್ಬಿಣ ಜಡವಿರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ
ಇದೇ ತುಂಡನ್ನು ಪಾರಜದೊಳಗೆ ಚಲ್ಲಿದರೆ ಅದು ತೇಲುತ್ತ
ಇದರಿಂದ ಪಾರಜಕ್ಕಿಂತ ಕಬ್ಬಿಣವು ಹಗುರಿರುತ್ತದೆಂದು
ಪ್ರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದದರೆ, ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು
ಹಿತ್ತಿಹಿಡಿಯುವ ಶಕ್ತಿಯು ಪಾರಜಕ್ಕಿಂತ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಡಿ
ಮೆ ಇರುವ ಕಾರಣಾ ಕಬ್ಬಿಣವು ನೀರೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿತು,
ಪಾರಜದೊಳಗೆ ತೇಲಿತು. ಈ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಪದಾರ್ಥಗಳ
ದಾರ್ಢ್ಯ ತೆಗೆಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಶ್ರಮ ಹಬ್ಬಗಂದರೆ—

೨೧ ಪದಾರ್ಥಗಳ ದಾರ್ಢ್ಯತೆವೆಯುವದು. ೨೩ ನೇ ಪ್ರ
ಯೋಗ—ಒಂದು ಪಂಚಪಾತ್ರೆತುಂಬ ನೀರೂ, ಅಷ್ಟೇ ಜೇ
ನತುಪ್ಪವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ತೂಗಿದರೆ, ಜೇನತುಪ್ಪದ ತೂಕ
ವು ಸುಮಾರು ನೀರಿನ ಮೊಂದನವರೆ ಸಾಲಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ;
ಅದರಿಂದ ಜೇನತುಪ್ಪವು ನೀರಿನ ೧|| ಸಾಲಷ್ಟು ಭಾರವಿ
ರುತ್ತದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಮೇಲೆಗೆ ಮೊಂಡು
ಪಂಚಪಾತ್ರೆತುಂಬ ಪಾರಜದ ಭಾರವು ಸುಮಾರು ೧೩||

ಪಾಪಪಾತ್ರ ನೀರಿನನ್ನು ಇರುವಕಾರಣ ಮಾರಜಪು ನೀರಿ
 ೧೩|| ಪಾಲನ್ನು ಜಡವಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಈ
 ಕಾರ ಯಾವತ್ತು ಪ್ರವಾಹಿಗಳ ದಾರ್ಢ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆಯ ಬಹ
 ದು. ಆದರೆ ಇಂಥಾದೊಂದು ಕಲ್ಪನ ದಾರ್ಢ್ಯವು ನೀರಿನ
 ಣ್ಣು ಸಾಲರುತ್ತದೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಯೇನು ಉತ್ತರ ಹೇ
 ಬೇಕು? ಪ್ರವಾಹಿಗಳಂತೆ ಕಲ್ಪು ಪಂಚಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಹ
 ಕಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀರೊಳಗೆ ಕಲ್ಪು ಚಲ್ಲಿದ
 ಅದರ ಆಕಾರದಷ್ಟು ಬದಿಗಾಗಿ, ಆ ನೀರಿನ ತೂಕದಷ್ಟು
 ಳ್ಲಿನ ತೂಕವು ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ೨೦ ನೇ, ೨೧
 ನೇ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ತಿಳಿದದೆ. ಆ ಕಾರಣ ನೀರಿನ ಯ
 ಣ್ಣು ಸಾಲು ಕಲ್ಪನ ದಾರ್ಢ್ಯವಿರುತ್ತದೆಂಬವನ್ನು ತೆಗೆಯ
 ಬೇಕಾದರೆ, ಕಲ್ಪು ಮೊದಲು ಹೊರಗೆ ತೂಗಿ, ತರುವಾಯ
 ಅದನ್ನು ನೀರೊಳಗೆ ಚಲ್ಲ ತೂಗಬೇಕು. ಎರಡೂ ತೂಕ
 ಳ ವಜಾಬಾಕಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿನ ತೂಕವನ್ನು ಭಾಗಿಸಲಾಗಿ
 ಕಲ್ಪನ ದಾರ್ಢ್ಯಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಅದುವಾ ಇದಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾ
 ದ ಯುಕ್ತಿ ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ, ಹಿಂದು ಮರಾಠದೊಳಗೆ ಪೂರ್ಣ
 ವಾಗಿ ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದೊಂದು ಬೋಗೋಣಾಯನಿಟ್ಟು ಆ
 ಬೋಗೋಣಾಯೊಳಗೆ ದಾರ್ಢ್ಯ ತೆಗೆಯತಕ್ಕ ಕಲ್ಪು ಚಲ್ಲಲ
 ಗಿ, ಬೋಗೋಣಾಯೊಳಗಿನ ನೀರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮರಾಠದೊಳಗೆ
 ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆ ಬಿದ್ದ ನೀರಿನ ತೂಕದಿಂದ ಕಲ್ಪನ ತೂಕ
 ವನ್ನು ಭಾಗಿಸಲಾಗಿ ಕಲ್ಪನ ದಾರ್ಢ್ಯ ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರ
 ಕಾರ ನೀರಿಗೆ ಸರಿ ನೋಡಿ ತೆಗೆದ ದಾರ್ಢ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುರುತ್ವ
 ವೆಂಬ ಹೆಸರುಂಟು. ಜಿನ್ನದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುರುತ್ವವು ೧೧. ೪
 ರುತ್ವದೆ. ಅದರ ಜಿನ್ನದಷ್ಟು ಆಕಾರ ಮುನಪುಳ್ಳ ನೀರಿ

ತೂಕಕ್ಕಿಂತ ಆ ಜಿನ್ನದ ತೂಕವು ೧೯|. ಪಾಲ
ಕೆಟ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ೧೯|. ತೊಲ ಜಿನ್ನವನ್ನು ನೀ
ತೂಕವೇ ತೂಗಿದರೆ ಅದರ ತೂಕವು ೧೮|. ತೊ
ಯಾಗುತ್ತದೆ.

Notices.

ನೋಟೀಸುಗಳು.

ಉರವರು ಹೊಸ ಶಾಲೆಗಳ ಇಮಾರತುಗಳಿಗಾಗಿಯೂ ಹ
ಇಮಾರತುಗಳ ದುರಸ್ತಿಗಾಗಿಯೂ ಕೊಟ್ಟ ಹಣದ ವಿಷ
ಯವಾಗಿ ಮೈ. ಎ. ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ ಧೋರೆಗಳವರ ಸರ್ಕುಲರಿನ
೨ನೇ ೩ನೇ ಕಲಮುಗಳು, (ಯಾವತ್ತು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ
ಉದ್ದಿಶ್ಯವಾಗಿ) —

೧ ಶಾಲಾ ಗೃಹಗಳ ದುರಸ್ತಿಗಾಗಿ ಉರ ಜನರು ಕೊಟ್ಟ
ಹಣದ ರಕಮು ಬಹಳ ಸಣ್ಣದಿದ್ದರೆ (ಅಂದರೆ ೧೦ ರಿಂದ
೨೦ ರುಪಾಯಿಯ ವರೆಗೆ), ಅಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣದ ನಲ.ಪಾ
ಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಆರ್ಜಿಯು ಕಳಿಸಲ್ಪಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ; ಯಾವತ್ತು ವೆ
ಚ್ಚವನ್ನು ಉರವರೇ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

೨ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಾಲಾಗೃಹವು ಗುಡಿಯಾಗಲಿ ಜಾ
ವುಡಿಯಾಗಲಿ ಇಷ್ಟು, ಅದರ ದುರಸ್ತಿಯ ಇಲ್ಲವೆ ಸ.ಧಾರ
ಣೆಯ ನಲುವಾಗಿ ಉರವರು ಅರ್ಜಿಪೆಚ್ಚವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ
ಲ್ಲಿ, ಅವರು ಕೆಳಗೆ ಬರಿದಂತೆ ಲೇಖಿ ಕರಾರು ಯೋಗ್ಯ
ರೀತಿಯಿಂದ ಬರಿದು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅವರು ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ಹಣವ
ನ್ನು ಸರಕಾರದಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸದರಿ ಗುಡಿಯನ್ನಾಗಲಿ
ಜಾವುಡಿಯನ್ನಾಗಲಿ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿ, ಅದು ಶಾಲೆಯ ಕೆಲಸ

ಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆ ಕಾರಣ ಯೆನಂದರೆ
 “ನಡರೀ ಗಡಿಯನ್ನು (ಅಥವಾ ಚಾಪಡಿಯನ್ನು) ನ
 ಶಾಲೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.
 ದನ್ನು ನಾವು ಬೇರೆ ಯಾವದೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ
 ದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕೊಂಡರೆ, ಅದರ ದುರಸ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ
 ರಕಾರದವರು ವಿಚ್ಛ ಪಡಿದ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆಕೊಡುವೆ

W. A. Russell

ಎ. ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ

— ೦ —

ನಂಬರು ೨೭೧೨.

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ದೆವ್ವಟೀ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರರು ತ
 ಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾಸ್ತರರ ಕೈಕೆಳಗೆ ರಾತ್ರಿಯ ವರ್ಗ
 ನಡೆಯುತ್ತದೋ ಅಪರಿಗೆ, ಆ ರಾತ್ರಿಯ ವರ್ಗಗಳ ನಂ
 ದ ಭರವೂರ ತಪಶೀಲು ಬರಿದು, ನೋಡಲಕ್ಕೆ ಬೇಡಿ
 ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು
 ಕಮು ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ದಿವಸದ್ದೂ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳದ
 ಜಿರಿಯ ಬೇರೀಜುಗಳು ಪ್ರೊಮ್ಪ್ಟಲೆ ನೋಡಲಕ್ಕೆ ಬರುವಂ
 ರಬೇಕು; ಮತ್ತು ಪಾಹೆಪಾರೀ ಕ್ಯಾಟಲಾಗಗಳು ಅಥವಾ
 ತ್ರಿಯ ವರ್ಗಗಳ ರಜಿಸ್ತರುಗಳು (ಮೇಲಿನಂತೆ ಪೂರ್ಣ
 ಇರಲಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಅಪ್ರಗಳನ್ನು ಬೇಡಿದಾಗ ತೋರಿಸಲಕ್ಕೆ

W. A. Russell

ಎ. ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ

— ೦ —

ನಂಪಗಾವಿ ಮಾಮಲೇದಾರರಾದ ರಾ ನಾ ಜಿತೆ

೧ ಅಲ್ಲಯ ಅಂಗೋಪನರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಹೆ
ಮಕ್ಕಳ ಪರ್ಗವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ವಿಜ್ಞಾನ ಬುಕ್ಕಿನೊಳಗೆ
ದಡ್ಡು —

“ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಪರ್ಗವನ್ನು ನಾಪು ನೋಡಿದೆವು. ೨೩ ಮಂ
ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಹೋದ ತಿಂಗಳಿನ ೨೦ ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ,
ಪಪ್ಪಾ ಚಿತ್ರಗಾರ, ಗೋದಾಬಾಯಿ ಚಿತ್ರಗಾರ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೆ
ಪು ಯೆರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಇನಾಮು ಕೊಟ್ಟೆವು. ಈ ಕೆ
ನ ಅರು ಜನ ಬಾಲಕೆಯರು ಬಹಳ ಬಡವರಾದ್ದರಿಂದ ಕೇ
ಅವರಿಗೆ ಈ ಹೊತ್ತು ನಾಪು ಪ್ರೊಬ್ಬೊಬ್ಬಗೆ ಪ್ರೊದೊಂ
ನ್ನೇಜು ಪೆಸ್‌ಪಿಲು ಸಹಿತ ಕೊಟ್ಟೆವು. ಅಪರ ಹೆಸರುಗಳು
೧ ಜೀವಪ್ಪಾ ಚಿತ್ರಗಾರ ೧ ಗೋದಾಬಾಯಿ ಚಿತ್ರಗಾರ
೨ ಗಂಗಪ್ಪಾ ಗಾಣಾಗೇರ ೧ ಗುರುಸಿದ್ಧಪ್ಪಾ ಪೂಜಾರಿ
೨ ಯಮುವಪ್ಪಾ ಸಿಂಪಿಗೇರ ೧ ಚನ್ನಪ್ಪ.

ಪ್ರತಿದಿವಸ ಶಾಲೆಗೆ ನೇಮಕವಾದವರಬೇಕೆಂದು ಈ ಬಾಲಕೆ
ರಿಗೆ ನಾಪು ತಿಳಿಯ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ತಾ. ೪ನೇ ಅಗಟಂ
೨ ೧೮೮೦

C. S. Chitray

ಮಾವುಲೇದಾರ.

೨. ಇವೆ ಸ್ವೇಚ್ಛಾರ್ಥರ ಹ.ಕಿಮಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದು.

V. R. Katti

ಕನ್ನಡ ತ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ್.

— ೦ —

ಪಾಸ್ತರರಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ನಿರ್ಮಿತ ಸಂಗ್ರಹ.

೪ ನೇ ಭಾಗ.

“ ೬ ನೇ ನಿಯಮ — ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಬಂದ ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ೪ ನೇ ಇಯತ್ತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಳಗಿನ ಇಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪ.ತ್ವ ದ್ವಿ ಹುಡುಗರು ೫ನೇ ೬ನೇ ಇಂಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತು ನದರ.ಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಸು ಆದರೆ “ಪ್ರೋಫಿ ಆಲ್ಫೆನ್ಸ್” ಯೆಂಬ ನೇಮ.ಗೂಕು (ಫಂಡು ಇದ್ದು ಸ್ವೈಕ್ಷರಪರ ಅಪ್ಪಣ್ಣಿಇದ್ದರೆ) ಕೊಡಲಾವೀತು.,,

ಬೇ. ಇನ್ ಸ್ವೈಕ್ಷರಪರ ಹ.ಕುಮಿನಿಂಗ ಪ್ರಸ್ಥಿಸಿದ್ದು.

V. R. Katt

ಕನ್ನಡ ತ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ

—೦—

ಸರಕಾರಿ ನಂಬರು ೧೪೪೯

ರಾ. ರಾ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಸಾಲಿಗಳ ಪಂಚ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಕ್ಕಿಂಗ ದಿನೂಟಿ ಇಜ್ಜುಕೆಶನಲ್ ಸ್ವೈಕ್ಷರಪರ ಕಡಿಯಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದೇನಂದರೆ, ನೀಪ್ರ ಮ ಕಡಿಗೆ ನಿಂಮು ನಿಂಮು ಉರ ಸಾಲಿಯ ವಿಪಯ ಯೇನು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಅದನ್ನು ಇಂನು ದೆ ನಿಂಮು ನಿಂಮು ಉರ ಸಾಲಿಯ ಮಾಸ್ತರ ಮಾ ಅಥವಾ ನಿಂಮು ನಿಂಮು ತಾಲೂಕಿನ ಮಾಪಲೇದಾರನಾ ರವರ ಮಾರ್ಫತ್ತು ಬರಿಯೋಣವಾಗಬೇಕು. ಪರಭಾರೆ ಬ ಬಾರದು ತಿಳಿಯುವರು ತಾ|| ೨೩ ನೇ ಮಾಹೆ ಸಮಾ ಸಂನ ೧೮೮೦ ಇಸ್ತಿ

S. K. Rodda

ಅಕ್ಕಿಂಗ ದಿ|| ಎ. |

ಇ|| ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರ

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ಸಾಪಸಾಹೇಬ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಕಂನದ ತಾಲೂಕು ಪ್ರಕಡ
ಎದೀಚರ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ —

೦ಬೀಡ ತಾಲೂಕು ಹಾನಗಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಳೀಯರ
ಇಮಾಮು ಸಾ|| ಗಿಡ್ಡುಸಾ|| ನೆಗಳೂರಕರ — ಈತನ ವಿ
ಷಯ: ಏನಂದರೆ —

ಅಯ್ಯಾ ಕೆಳಗಿನ ಸಾಲ್ಕು ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ತಂಮಕಡಿಗೆ
ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಹೊರಡುವ ಬೆ
ಯುಳ್ಳ ಇದೇ ತಿಂಗಳ ಪತ್ರಪತ್ರಕಡಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಳದ
ಸಾಲಸೋಣವಾಗಿ ಮನ ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸ ಬೇಕೆಂದು:

ಪಾಶಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ ತಾ||೨೦ ನೇ ಮಾಹೇ ಸಬಟಂ
ಸಂನಗಲಲಂ ನೇ ಇತ್ತೀ ದಿವಸಾ ಈ ಉರ ತಾಲೂಕು

ಪಿಡಾರರೂ ವ ಗ್ರಾಮಸ್ತರು ಕೂಡಿ ನಂಪು ಸಾಲಿಗೆಬಂದು
ಪ್ರೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವರ್ಗಗಳೊಳಗಿನ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ

ನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಎನಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಗೆ ಎರಡೆ
೦ ಅಣಿ ಮತ್ತು ಯಾವತ್ತು ಪ್ರಾಡಗರಿಗೆ ಮಿತಾಯಿ ಬ

ರುಕೊಟ್ಟು ಹಿಜ್ಜಿಸರ್ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಶರಾ ಬರೆ
ಕ್ಕರೆ. ಇವರ ಲಕ್ಷಪ್ರ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಕಡಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಇರೋಣ

೦ದ ಸಾಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವುದೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.
೦ಗು ಸಾಲಿಕವೇ ಪಿಡಾರರಲ್ಲಿ ೧ ನೇ ಮೇಂಬರರಾದ ಅಂ

೦ ಗಿರಪಾಜಿ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಸಾ|| ಬಾಳಂಬೀಡ ಇವರು
ಸಾ|| ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಡಗನ್ನು ಕಂಡು ಬಹ

ಈ ನಂತರೋಪ ಸಮಾಪ್ತರಂತೆ ಪ್ರೇಮಿಲ್ಲಾ ಎಂದಾದರೂ ಮನ
ನತ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸಾಲಿಗೆ ಬಂದು ಬಂದೆರಡು ತಾನು ಮಗ
ದಲ್ಲಿ ಕೂಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಕೆಲಕೆಲವು ವಿಷಯ
ಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಲಕ್ಷವು ವಿದ್ಯದಕಡಿಗೆ ಸೂಚ
ವಿರುತ್ತದೆ.

ಇದರಂತೆ ಯಾವತ್ತು ಉರಶಾಳಾ ಕಮೇಷಿದಾರರು ಕ
ಲಾ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹ
ಡುಗರು ನಿರ್ಭಯಸ್ತರಾಗಿ ತೀವ್ರ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವದಲ್ಲದೆ
ಳ್ಳೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವವರು ಹಾಗೂ ಮೂನ್ನ
ರರು ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಪ ನಡತೆ ನ್ಯೂನತ್ವ ಇದ್ದದ
ನ್ನು ಕಂಡು ತಿದ್ದುವರು.

ಈ ಶಾಲಾ ಕಮೇಷಿದಾರರೂ ವಿದ್ಯದ ಕಡಿಗೆ ಲ
ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಮತ್ತು ಪಾಸಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಎರಡ
ರದು ಅಣಿ ಮತ್ತು ಯಾವತ್ತು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮಿತಾಯಿ ಕೊ
ಟ್ಟು ೪,೫ ರುಸಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದು ನೋಡಿ ನನಗೆ
ಅತ್ಯಾನಂದವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಅಗಿಂದಾಗ
ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಶಾಲೆ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸು
ಪನೆಂಬುವದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲಾ —

ಈ ಉರಪರಿಗೆ ವಿದ್ಯದ ಅಭಿರುಚಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊತ್ತಾ
ದದ್ದರಿಂದ ತಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾರಂಭ
ಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ದೇವರ ಕೃಪೆಯೆಂದೂ ನೆನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ
ಗ ನಂಪು ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ (೪೦) ಹುಡುಗರು ಇದ್ದದ್ದು ಈ
ಸಂಗ ಘಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಭೂಷಣವು.

ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ಯಾವತ್ತು ಉರ ಶಾಲೆಯ ಸಂಚಾರ

ಮಕ್ಕಳೂ ಉರ ಜನರ ಮಕ್ಕಳೂ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವಂತೆ
 ಕೈಲಾಸಮಟ್ಟಿಗೆ ಎತ್ತಗೈದು ನಮು ಬಾಂಧವರಾತ
 ರರಿಗೆ ಸಾಕಾರಯ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ವಿನಯೋಕ್ತಿಂಬಂ
 ರಿಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಒಡೆಯರೇ ವಿಶ್ರವಿಸ್ತಾರವಾದದ್ದಕ್ಕೆ ಕ್ಷ
 ಇರಬೇಕು. ಇಂತಿ ವಿಜ್ಞಾನ:

೨||೧೬ ನೇ ಮಾಹೆ ಅಗಟಂಬರ ಸಂಸ ಗಿಲಿಲಂ ನೇ ಇತ್ತಿ
 ಬಾಳಂಬೀಡ ತಾ|| ಹಾನಗಲ್ಲ.

ಇಮಾಮ ಸಾ||ಗಿದ್ದ ಸಾ|| ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರ
 ಬಾಳಂಬೀಡ ತಾ|| ಹಾನಗಲ್ಲ.

— ೦ —

ಮಾಪನಾಹೇಬ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಒಡೆಯರ ಸನಿ
 ಪಾನಕ್ಕೆ.

ಯಾಳ ಸ್ಕೂಲ ಕಮೀಟಿದಾರರ ವಿಜ್ಞಾನ: ತಮ್ಮ ದಿ
 ರಾದ ವತಪತ್ರಿಕದಲ್ಲಿ ತೆಳಗಿನ ಪಂಗ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಕೊಡು
 ದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

ಕನಬಾ ಮಜಕೂರ ಸ್ಕೂಲ ಸ್ಥಾಪನೇ ಅಗಿ ನುಮಾರು ಗಿಲಿ
 ಪಗಳಾದವು ಪೂಜಿ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಾತ ರಾ. ರಾ. ಗ
 ತರಾವ ದಿಗರಜಕರ ಇವರ ಬಡ್ತಿ ಇಲ್ಲಂದೂ ಅವ ಲಾಗಾ
 ತು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪರ್ಷದ ಪರೆಗೆ ಈ ಶಾಲೆಯ
 ವಿರಾಭಿಗಳ ಮುಲ್ಕೀಪರಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನು ಅಡದ್ದು ನಾ
 ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನುಮಾರು ೨ ಎಡ್. ಪರಾಪದಿಂದಾ
 ಸೈಮಾನ ಹೆಡ್ಡೆ ಮಾಸ್ತರ ಗಣೇಶ ಬಾಳಕ್ರಪ್ಪ ಹಂಚಿನಾಳ
 ಮತ್ತು ಫರ್ಸ್ ಅತಿಪ್ಪಾಂಟ ಮಾಸ್ತರರಾತ ಕೃಪಾಜಿ

ನಾಗೇಶ ನೃಪತಿಗೆ ಈ ಪುಭಯರ ಅತಿ ಶ್ರಮ ಹಾಂಗೂ
ಹಾಸ ದಿಂದಾ ಈ ಪರ್ವ ಧಾರವಾಸದಲ್ಲಿ ಅದ ಮುಲ್ಲೇಖ
ಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದಲ್ಲಿ ೧ ಒಬ್ಬನು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ
ಆವರು ಈ ಪ್ರಕಾರ ೬ ಆರು ಉಮೇದವಾರರು ಸರಿಕ್ಷೆಕ್ಕೆ ಹ
ದವರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರು ಚನ್ನಾಗಿ ಪಾಸ ಆದದ್ದು ಕೆಳ ನಮಗೆ
ಹಳ ಸುತೋಪಪಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಸ್ತುತೃಪಾದಂ
ಸಂಗತಿಯು ಈ ಮಾಸ್ತರರ ಬಂಧು ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟ ಮಾ
ವಿರೆಂದು ಕೊರುತ್ತೇವೆ.

ಕುಕ್ಕಾಂಪಳ್ಳಿಯಾಳ ತಾ. { ಕಮಿಟಿ ಜನರಸಭಾ
ರೂಹೆ ಗಿರೀಶಂ ನೇ ಇನವಿ { ನಹಿ ಎಶೆವಂತ ವಿಶ್ವನಾಥ ದೇ
ಪಾಂಡೆ ಪೆಂಬರ

ನ. ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ವಿಠಲ ಜುವಳಿ

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವ್ಯ

ಪುಸ್ತಕ ೧೫]

[ಸಂಚಿಕೆ ೧೧

೧೮೮೦ ನವಂಬರು

Education and Improvement

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ
ವೃತ್ತಾಂತಗಳು.

ಚಿಲಿಫೋನೊಬ ದೂರಧ್ವನಿಯಂತ್ರದ ಪ್ರಸಾರವು ವಿಲಾಯ
ಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರವು
ಮೂರು ಮಾದರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಬಂದು
ರಕಾರದವರ ಅಪ್ಪಣಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ
ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಮುಂಬಯಿ ಯೊಳಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ಯೊಳಗೆ ಈ ಯಂತ್ರದ ಕೆಲಸವು ಅರಂಭವಾಗುವದೆಂದು
ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಮದ್ರಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದ ಗರ್ವನಾರ ಭೋರಗಳು ನಾಮದಾರ ಸ
ಆದಮ್ ಯೆಂಬವರು ಬೇಗ ಒರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ವಿ
ಶ್ವಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತತ್ಪರರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇ
ಳುತ್ತೇವೆ.

ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜರವರು ವೈದ್ಯರಾಗಿ ತಕ್ಕ

ಮುಟ್ಟಿಗೆ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದರಾದ ಸಂಕರರೂ
ವರು ಮುಂದಿನ ಜನಪ್ರಿಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರ ಕೊ
ಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಬಹುಕಾಲ ಸಂಕರರೂಪರೇ ಆ ಸಂ
ಸ್ಥಾನದ ಕಾರಭಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು.

— ೦ —

ರತ್ನಾಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸನಮೂನೆಯ ಕರಗನಗಳು ಬಂದ
ರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕೂದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮನೆ
ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಬೇರೆ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬ
ಹು ಹಲ್ಲು ಕೆಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹಲ್ಲು ಅದರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ
ಕೂದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

— ೦ —

ಈ ಮಾರ್ಪಡಲ್ಲಿ ಆಮಾಲ ಆಫೀಸು ಇರುವ ಗ್ರಾಮ.ಗ
ಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಾತ್ಸವಂನು ರಜಿಷ್ವರು ಮಾಡುವ ಅನುಕೂಲ
ವು. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಳ್ಳಿವಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ವಾ
ಗಳಂನು ರಜಿಷ್ವರು ಮಾಡಿಸಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವು
ಬೋಟಿಗಳನ್ನು ಹಂಚುವ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟದೆಂದು ಮೆ
ಷ್ವ ಬಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಾಹೀರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

— ೦ —

ನೋಲ್ವಾ ಮರದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಂಬ್ಬ 'ಸಾಹೇಬನು' ತಿಂಗಳಿಗೆ ಆ
ಪಾಯಿ ಸಂಬಳತಕ್ಕೊಂಡು ಇಂಜಿನೀಯರ ಸಾತೆಯಲ್ಲಿ
ಕರಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಸರ್ವಮಾನವಶ್ರ
ರ್ತರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಾಹೇಬನು ಯೆಂಥವನೆ
ಯಾರಬಲ್ಲರು.

— ೦ —

ಹೋದತಿಂಗಳಿನ ಅಂಕದಲ್ಲಿ ಮೆ. ದಾಯರೆಕ್ಷರ ಧೂ
ಗಳು ಬೆಳಗಾವಿಗೂ ಈ ಊರಿಗೂ ಬಂದು, ಹೋದರೆಂದು
ರಿದ ಸುದ್ದಿಯು ಸುಳ್ಳಾಯಿತು. ಆ ಧೂರೆಗಳು ಈ ಪ್ರಾಂ
ಕ್ಕೆ ಸಹ ಬಂದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ.

—೦—

ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಪರೀ
ಯು ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ನಿಶ್ಚಿತದ
ಗದವು ಬಹಳ ಕಠಿಣವಿತ್ತೆಂದು ಬೊಬ್ಬಾಟ ಕೇಳುತೇವೆ.

—೦—

ಇಲ್ಲಿಯ ಕಲೇಕ್ಷರ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಪೊಬ್ಬ ಕಾರಕನ
ಸ್ಥಳವು ತೆರವಾದದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಆ ಕಚೇರಿಯ
ಬಹುದಿವನ ಉಮೇದವಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಜನರ
ಪೊಬ್ಬನಿಗೆ ಕೊಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮೆ. ಕಲೇಕ್ಷರ ಧೂರೆಗ
ಮೆ. ಕಮಿಷನರವರ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಬೇಡಲಾಗಿ, ಮ್ಯಾ
ಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಡ ಉಮೇದವಾರರ
ರಾವೇಶವನ್ನು ಮಾಡಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂತ ಉತ್ತರ ಬಂ
ದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

—೦—

ಮೆ. ರಸೇಲ' ಧೂರೆಗಳವರು ಬೇಗ ಸಂಚಾರಾರ್ಥವಾ
ಹೊರಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ.

—೦—

ರಾ. ನಾ. ಜನಬಸಪ್ಪಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಿ
ಲಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋದರು.

The Blood.

ರಕ್ತವು.

ಇದರದೊಂದು ಹವಿಯನ್ನು ನೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕ ಯ
ದ ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ, ಅದರೊಳಗೆ ನೂಕ್ಷ್ಮವಾದ
ಬಣ್ಣದ ಕಣಗಳು ಅಥವಾ ಗುಳ್ಳೆಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.
ಪುಗಳಿಗೆ ರಕ್ತಗೋಲಕಗಳೆಂಬ ಹೆಸರು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
ಪು ಶರೀರದೊಳಗಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದಕೂಡಲೆ ಹರಿಯಲಕ್ಕೆ
ರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರೊಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಟೀಂಗೆಯ
ಗಲ ಸಂಣ ಕಡ್ಡಿಗಳ ಪೆಂಡೆಯೆಂಬಾಗಲ ತಕ್ಕೊಂಡ
ರಕ್ತವನ್ನು ಯೆಡೆಬಿಡದೆ ಕಲಕುತ್ತಾದರೆ ಅದು ಹೆ
ಪದಿಲ್ಲ, ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಕಲಕಿದ ಒಳಕ ಆ ಪೆಂಡೆ
ಹೊರಗೆ ತೆಗಿದು ನೋಡಿದರೆ ಅದರೊಳಗಿನ ಕಡ್ಡಿಗಳಿಗೆ
ಪ ಬಣ್ಣವೊಂದು ಜಿಗಟಾದ ಸದಾರ್ಥವು ಹತ್ತಿಕೊ
ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ತರುವಾಯ ಮೆಲ್ಲಗೆ ನೀರು ಹೊಯ
ಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದರೆ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವೆಲ್ಲ,
ರೆ ರಕ್ತಗೋಲಕಗಳೆಲ್ಲ, ತೊಳೆದು ಹೋಗಿ, ಕಡ್ಡಿಗಳ
ಲೆ ಜಿಗಟಾದದ್ದೊಂದು ತಂತುಮಯ ಸದಾರ್ಥವು ಕಾ
ತ್ತದೆ. ಇದು ನೀರೊಳಗೆ ಕೂಡಿದ ಅರಗಿನಂತೆ ನಚೇ
ದ ರಕ್ತವೊಳಗೆ ಬೆರತುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ರಕ್ತವು ನಿಶ್ಚೇ
ಯತೆಂದರೆ ದ್ರವ ಸದಾರ್ಥದಿಂದ ಈ ತಂತುಮಯ
ರ್ಥವು ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಂತುದ್ರವ್ಯವೆ
ವು. ಇನ್ನು ಕಡ್ಡಿಗಿಂದ ಹೊರಡುವ ರಕ್ತವನ್ನು ಪ್ರೊಂದು
ಲನೊಳಗೆ ತುಂಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದೊಳಗೆ
ಹಾಗೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಒಹಳ ಹೊತ್ತು

ಬಹುಮಟ್ಟ. ಆ ಗಣ್ಯರ ರಕ್ತದ ಉಂಡೆಯೆಂನು ಮೊಂಡು
ನ ಬಟ್ಟಲನೊಳಗೆ ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟರೆ, ಅದರೊಳಗಿನ ದ್ರವ ಸ
ರ್ಥವು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಉಂಡಿಯು ಸಂಣವಾಗುತ್ತದೆ, ಅದ್ರ
ವದಾರ್ಥವು ಉಂಡೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನೀರಿನಂತೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತ

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇನ್ನೊಕೆಲವು ಮೇಳೆ ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟರೆ, ಆ
ವಸದಾರ್ಥವೆಲ್ಲ ಬಸಿದು ಹೊರಬಿಟ್ಟು ರಕ್ತದ ಉಂಡೆಯೊಳ
ಗಿಂದ ಹೇಳಿದ ರಕ್ತಗೋಲಗಳೂ, ತಂತುದ್ರವ್ಯವೂ ದೂ
ಉಳಿದು ಉಂಡೆಯು ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದ್ರವ ಸ
ರ್ಥವು ಕೋಳಿಯ ತತ್ತಿಯೊಳಗಿನ ಬಿಳಿ ರಸದಹಾಗೆ ಬಿಗಟಾ
ತ್ತದೆ. ಆ ಬಿಳಿರಸವು ಬಿಸಿಮಾಡಿದರೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವಂತೆ
ದ್ರವವದಾರ್ಥವಾದರೂ ಬಿಸಿಮಾಡಿದರೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
ಕ್ಷಯವೇನಂದರೆ ಆ ಬಿಳಿರಸದೊಳಗಿರುವ ಅಲ್ಪ ಮಿ
ಬ ವದಾರ್ಥವು ಈ ದ್ರವವದಾರ್ಥದೊಳಗೂ ಇರುತ್ತದೆ.
ದ್ರವವದಾರ್ಥವು ರಕ್ತದ ಮುಖ್ಯಭಾಗವಿರುವ ಕಾರಣ ಇದ
ರಕ್ತಸಾರವೆಂಬ ಹೆಸರು ಕೊಡಬಹುದು. ಈ ರಕ್ತಸಾರ

ಚನ್ನಾಗಿ ಮೊಣಗನಿ ಸುಚ್ಚರೆ ಇದರೊಳಗಿರುವ ಕಾರ್ಬನ್
ಅಸಿಡ್ ಗ್ಯಾಸ, ನೀರು, ಅಮೋನಿಯ, ಯೆಂಬ ಮೂ
ವದಾರ್ಥಗಳು ಹೊರಡುವದಲ್ಲದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೂದಿಯು ಉಳಿ
ತ್ತದೆ. ಸುಡುವದರಿಂದ ರಕ್ತಸಾರದೊಳಗಿನ ಕಾರ್ಬನ್‌ನಿಗೆ
ಯೊಳಗಿನ ಆಕ್ಸಿಜನವು ಕೂಡಿ ಕಾರ್ಬನ್‌ನಿಕ್ ಅಸಿಡ್
ವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ರಕ್ತಸಾರದೊಳಗಿನ ನೈಟ್ರೋಜನಕ್ಕೆ
ಯೊಳಗಿನ ಆಕ್ಸಿಜನವು ಕೂಡಿ ಅಮೋನಿಯವುಂಟಾಗುತ್ತ
ನೀರಿನೊಳಗೆ ಆಕ್ಸಿಜನ್, ಹೈಡ್ರೋಜನ್, ಇವೆರಡು ಮೂ
ಳಿಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವದರಿಂದ ರಕ್ತಸಾರವು ಕಾರ್ಬನ್‌ನಿ

ಆಕ್ಸಿಜನ್, ಹೈಡ್ರೋಜನ್, ನೈಟ್ರೋಜನ್ ಯೆಂಬ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲತತ್ವಗಳಿಂದಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲದೆ ರಕ್ತಸಾರದ ಬೂದಿಯೊಳಗೆ ಹಲವು ಖನಿಜಗಳಿರುತ್ತವೆ; ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಧಕ, ಫಾಸ್ಪರಸ್, ಕ್ಲೋರಾಯನ್, ಪೋಟಾಷಿಯಂ ಸೋಡಿಯಂ, ಕಾಲ್ಸಿಯಂ, ಕಬ್ಬಿಣ, ಇವೇ ಮುಖ್ಯವು. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ರಕ್ತಗೋಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಂತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಬನ್, ಆಕ್ಸಿಜನ್, ಹೈಡ್ರೋಜನ್, ನೈಟ್ರೋಜನ್, ಇವೇ ನಾಲ್ಕು ತತ್ವಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟರೂ ಕಾರ್ಬಾನಿಕ್ ಆಸಿಡ್, ನೀರಿನ ಆಮೋನಿಯ, ಇವೇ ಹೊರಡುತ್ತವೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹಲವು ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲತತ್ವಗಳ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ರಕ್ತವು ಕುಟ್ಟುವಕಾರಣ ಅದು ಶರೀರ ಪೋಷಣೆಗೆ ಸಕ್ರಮಾಗುತ್ತದೆ. ಶರೀರದೊಳಗಿನ ಅಸ್ಥಿ, ಸ್ನಾಯು, ದ, ಮಜ್ಜೆ, ತ್ವಕ್, ಮಾಂಸ, ಇವೆಲ್ಲ ರಕ್ತದಿಂದೇ ತುತ್ತವೆ, ರಕ್ತದಿಂದೇ ಪೋಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ರಕ್ತದಿಂದೇ ರಕ್ತಕ್ಕೆ ಗತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ; ರಕ್ತದಿಂದೇ ನಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳು ಜಾಗೃತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆಕಾರಣ ರಕ್ತವೇ ನಮ್ಮ ನವೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

—*—

Properties of Liquids ಪ್ರವಾಹಿಗಳ ಧರ್ಮಗಳು

(೨೩ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನೋಡು.)

ಸುಮಾರು ೨೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಿಕ್ವಿಡ್ ಲೇಸರ್‌ಯೆಂಬವನೊಬ್ಬ ವಿಶ್ವಾಂಸವಿದ್ದನು.

ಪದಾರ್ಥಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುರುತ್ವ ತೆಗೆಯುವ ಯುಕ್ತಿ
ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಅದರ ಸಂಗತಿಯು ಹ್ಯಾಂಗದರೆ—

ಆರ್ಕಿಮೀಡೀಸನ ಕಥೆಯು— ನುಮಾರು ೨೦೦೦ ವ
ಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಸದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಯ.ರೋಯೆಂಬ
ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ದರ್ಬಾರಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಕಿಮೀಡೀ
ಸನು ವಿಧ್ವಾಂಸನಿದ್ದನು. ಅರಸನು ಮೊಬ್ಬ ನೋನ್ನಗಾರನ
ರಿಂದ ತನಗಾಗಿ ಮೊಂದು ಮೇಲಾದ ಚಿನ್ನದ ಕಿರೀಟ
ಮಾಡಿಸಿದನು. ಆ ಕಿರೀಟದೊಳಗೆ ನೋನ್ನಗಾರನು ಹೀ
ಲೋಹವನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಚಿನ್ನದ ತಕ್ಕೊಂಡನೆಂದು ಅರಸ
ಸಂಶಯಪಂಡು. ಅದರೆ ಆ ಕಿರೀಟವನ್ನು ಮುರಿಯನೆ
ಮಾತಿನ ನಿರ್ಣಯ ಹ್ಯಾಗಾಗುವದೆಂದು ಅರಸನು ಜಿಂ
ದಿರಲು, ಅವನಿಗೆ ಆರ್ಕಿಮೀಡೀಸನ ಸ್ಮರಣಪಾತ್ರ, ಅವ
ನು ಕಂಡನು. ತರುವಾಯ ಅರಸನು ಆ ಕಿರೀಟವನ್ನು
ವಿಧ್ವಾಂಸನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಸಂಶಯವನ್ನು ಅ
ತಿಳಿಸಿದನು. ಆರ್ಕಿಮೀಡೀಸನು ಆ ಕಿರೀಟವನ್ನು ಮನೆ
ಮೊಯ್ದು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಹಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದನು; ಆ
ಕಿರೀಟ ಕೆಡಿಸದೆ ಸತ್ತಾರನ ಮೋಸವನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಹಾ
ಮಾರ್ಗವು ಅವನಿಗೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಂ
ದಿಪನ ಅವನು ಜಳಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬತ್ತಲೆಯಾ
ರನು ತುಂಬಿದ್ದೊಂದು ಪೀಪಿನೊಳಗೆ ಇಳಿದು ಕೂಡ್ತು
, ಅವನಿಗೆ ತಾನು ಮೈ ಹಗುರಾಗಿ ತೋರಿತು, ಮ
ತಾನ ಆಕಾರದಷ್ಟು ನೀರು ಕಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಹರಿದು ಹೋ
ಯಿತು ಅವನು ಮೋದಿದನು. ಇವೆರಡೂ ಸಂಗತಿಗಳು ತಿ
ಳಿದಲೆ ನೊನ್ನಗಾರನ ಮೋಸವನ್ನು ಪ್ರಕೃತ ಮಾಡಿಸು

ಪ ಯುಕ್ತಿಯು ಅವನಿಗೆ ತೋರಿತು. ಅಗಲವನು ಅತ್ಯಾ
ದಿಂದ ವೈವರತು “ಹೋರೀತಲೆ,” ದೋರೀತಲೆ,” ಎ
ದು ಕೂಗುತ್ತಾ ಬತ್ತಲೆಯೇ ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಾ ಜೊರಣೆ
ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಅವನು ಯೆಚ್ಚುತ್ತಾ ನ
ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹೋದಬಳಿಕ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋ
ನು. ಶುದ್ಧವಾದ ಚಿಂತನವನ್ನು ಅವನು ನೀರೋಳಿಗೆ ಮೆ
ಲು ಮುಳುಗಿಸಿದನು. ಅದು ನೀರಿನ ೧೯ ಪಾಲು ಜಡ
ಯೆಂದು ತಿಳಿದ ಬಳಿಕ ಅವನು ಅಲ್ಲೋಚಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ,
ರಸನ ಕಿರೀಟವು ಶುದ್ಧ ಚಿಂತನದೇ ಇದ್ದರೆ, ಅದಾದ
ತೆಂನ ಅಕಾರದಷ್ಟು ನೀರಿನ ಭಾರದ ೧೯ ಪಾಲಷ್ಟು ಇ
ಕ್ಕೆಬೇಕು. ತರುವಾಯ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಲಾಗಿ,
ರೀಟದಡೂಕವು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಕಿರೀಟ
ಳಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಯಂಥ ಹೀನ ಲೋಹ ವೇನಾದರೂ ಕೂಡಿದ
ದೆಂದು ಅವನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದನು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಸೆ.
ಗಾರನ ಕವಟವನ್ನು ಅವನು ಬೈಲಿಗೆ ತಂದದರಿಂದ
ನು ಬಹಳ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಹಣ ಕೊಟ್ಟ

ಕೇಶಾಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯು — ಪ್ರವಾಹಗಳ ಸಂಚ
ದೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದುಳಿದದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ
ಶಾಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯು, ಹಿಂದೆ ೧೮ನೇ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ,
ಪಾಹಿಗಳ ಪೃಷ್ಠಭಾಗವು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಮಪಾತ
ಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ೪ನೇ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿ
ಯಾಪೆತ್ತು ಕೊಳವೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಿಯಾಗಿ ಯೇ
ದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದರೇ ಆ ಕೊಳವೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂ
ಗರ್ಭವು ಸೂಜಿಯಷ್ಟು ಸಣ್ಣದಿದ್ದರೆ, ಬೇರೆ ಕೊಳವೆಗಳ

ನ ನೀರಿನ ಸಮಪಾತಳಿಗಿಂತ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೇತ್ತರವಾ
 ಆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕೊಳಪೆಯೊಳಗೆ ನೀರು ಯೇರುವದು. ಈ
 ವಿಧವಾಗಿ ಕೇಶಕರ್ಷಣಶಕ್ತಿಯು ಸಮ ಪಾತಳಿಯ ನಿಯ
 ಮಕ್ಕೆ ಬಂಧಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತ್ಯಂತರದೆ ಸಲುವಾಗಿ ಮುಂ
 ನ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡು.

೯ನೇ ಪ್ರಯೋಗ ಒಂದು ಮೊಣಗಿದ ಭೋತರಪಂನು ಗಳಗೆ
 ನಡಿ, ಅದರದೊಂದು ತುದಿಯನ್ನು ನೀರೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿಸಿ ಆ
 ಳಿಗೆಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆಯೆತ್ತಿ ಹಿಡಿ, ಅಂದರೆ ಕೇಶಕರ್ಷಣ
 ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ನೀರು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಯೇರಿ ಹೋಗಿ ಆ
 ಭೋತರಪನ್ನೆಲ್ಲಿ ತೊಯಿಸುವದು. ಅಂದರೆ ಈ ಕೇಶಕರ್ಷಣ
 ಕಾರಣದಿಂದ ನೀರು ತನ್ನ ಸಮ ಪಾತಳಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೇ
 ಳೆ ಯೇರಿತೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಭೋತರವು ಮೊ
 ಯ ಯಂತ್ರಯೊಳಗೆ ತೊಯಿದ್ದರೆ ನೀರು ಅದರೊಳಗೆ
 ಲಿಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಯಂತ್ರೆಯುಳ್ಳ ವಾದಾಥಗ
 ನೀರು ತೊಯಿಸಲಾರದು.

ಪಾರಜದೊಳಗೆ ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಚಲ್ಲಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಪಾ
 ತೆ ತೋಳಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಕಬ್ಬಿಣಕ್ಕೆ ಪಾರಜವು
 ಟಿಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪಾರಜದೊಳಗೆ ಜಿಂನವ
 ಗುರವನ್ನು ಚಲ್ಲಿದರೆ ಪಾರಜವು ಅದಕ್ಕೆ ಮೆತ್ತಿ ಉಂ
 ಪೆಲ್ಲ ಬೆಳಗಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯುವದೇನೆಂದರೆ, ಕೇ
 ರ್ಷಣದಿಂದ ಪ್ರವಾಹಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಮಪಾತಳಿಯನ್ನು
 ಮೇಲಕ್ಕೆ ಯೇರುತ್ತವೆ. ಪೂತಿಯೊಳಗಿನ ಯಂತ್ರಾ
 ಇದೇಶಕ್ತಿಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಬತಿಯೊಳಗಿಂದ ಮೇ

ಲಕ್ಕೇರಿ ಬಂದು ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ.

ಪಾಯುರೂಪ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಧರ್ಮಗಳು.

ಯಾವತ್ತು ಪಾಯುರೂಪದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಕಣಗ ಪ್ರೊಂಸನ್ನೊಂದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಸುವ ಧರ್ಮವಿರುತ್ತದೆ ನಾವು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕಾರಣ ಆ ಕಣಗಳು ಷ ಧವಾ ಹರಿಯುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಕಣಗಳಂತೆ ಹಿಂದೆ ದು ಅಂಟಿಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲುವದಿಲ್ಲ ನಿಕ್ಕಷ್ಟು ಸ್ಥಳವನ್ನೆ ಕ್ರಮಿಸುವ ಹಾಗೆ ವಿಸರಿಸುತ್ತವೆ.

ಪಾತಾಕರ್ಷಕ ಯಂತ್ರವು — ಈ ಯಂತ್ರದ ಸಹಾಂ ದ ಯಾವದೊಂದು ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗಿನ ಹವೆಯನ್ನು ತ ಲೆಗಿಯಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಹತ್ತಿರೆಯ ಕೊಳಚೆ ಗೆ ಸಂದುಬಿಡದೆ ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆ ಸರಿಯುವಹಾಗೆ ಷ ಬಿಣಿಯು ಕೂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. (ಆ ಕೃತಿಯಂನ ಡಾ). ಆ ಬಿಣಿಯೊಳಗೆ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರುವ ತೂತಿ ಲೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ತೆರೆಯುವಂಥಾಗೊಂದು ಪಟಲವಿರುತ್ತದೆ ಷ ಕೊಳವಿಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಇರುವ ತೂತಿನ ಪೆ ದರಂಥಾನೇ ಮತ್ತೊಂದು ಬ ಮಟ್ಟವಿರುತ್ತದೆ. ಕ ದಲ್ಲಿ ಮೊಂದು ವರ್ತುಲಾಕಾರವಾದ ತಗಡು ಇರ ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಕ ತೂತಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ದು ಕಾಡಿನ ಪಾತ್ರೆಯು ಸಂದುಬಿಡದಹಾಗೆ ಕೂಡಿಸ ತ್ತದೆ. ಕ ತೂತೆಗೂ ಬ ತೂತಿಗೂ ಮೊಂದು ಸ ಳವೆಯಿಂದ ಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪಾ ಕ ಯಂತ್ರವೆಂಬಹೆಸರು.

Notices.

ನೋಟೀಸು.

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗನೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಮಾಸ್ತರ ಮತ್ತು ಅ
ಶಿಸ್ಯಂಟ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ.

ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನ್ ಸ್ಟ್ರೆಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರ ಕಡೆಯಿಂದ
ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದೇನೆಂದರೆ; — ಬರುವ ಫೇಬ್ರವರೀ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ
ಖಾನ್ಸೇನುಮಾರಿಯಾಗುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ತರಾಪಾಗಿರುತ್ತದೆ.
ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಮಾಸ್ತರ ಜನರು ಸಹಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
ಯಾವ ಊರಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಖಾನ್ಸೇನುಮಾರೀ
ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಸ್ತರನಿಗೆ ಹೇಳಲಾದೀತು. ಖಾನ್ಸೇನುಮಾರಿಯ
ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮೇಹರಬಾನ ಕಲೆಕಟರ ಸಾಹೇಬ, ಮಾಮುಲೇದಾರ
ರ ಮುಂತಾದವರು ಹುಕುಮ್ ಕೊಟ್ಟರು, ಅಪ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅ
ನುಲಿನಲ್ಲಿ ತರತಕ್ಕದ್ದು. ಖಾನ್ಸೇನುಮಾರೀ ಸಂಬಂಧ ಪೂರ್ಣ
ಮಾಹಿತೀ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮಸ್ತರಿಗೆ ನಮಜೂತ ಕೊಡ
ಬೇಕು. ಮುಲ್ಕೀ ಖಾತೆಯಿಂದ ಖಾನ್ಸೇನುಮಾರಿಯ ನಮೂನೆಗ
ಳು ಬಂದಾಪ್ರ ಅಪ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚನ್ನಾಗಿ ಮಾಹಿತೀ ತ
ಕ್ಕೊಂಡು, ತುಂಬಬೇಕು. ನದರೀ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಕೊಟ್ಟು, ಮ
ಸತ ಮಾಡುವದು.

ರಾ. ಸಾ. ದಿಸೂಟಿ ಇನ್ ಸ್ಟ್ರೆಕ್ಟರವರ ಕಡಿಂದ ಇಪ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ
ಅಲಾಹಿದಾ ಹುಕುಮ್ ದೊರಡಾಪ್ರ. ತಿಳಿಯೋದು, ತಾ.
೨೦ ಮಾಹೆ ನವಂಬರ ೧೨೮೦ ಇಸವಿ.

W. A. Russell.

ಮು. ಬೆಳಗಾವಿ

ಎ. ಇನ್ ಸ್ಟ್ರೆಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ

ಸರ್ವಕಲ್ಯಾಣರು, ನಂಬರು ೨೨೨೦

ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದೊಳಗಿನ ದೆವ್ವಟೀ ಇನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರರಿಗೆ—

ಯಾವತ್ತು ಜಾತಿಗಳು ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವುದರ ಕಾರಣ ಹೊಲಿಯರನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಹಕ್ಕುಮಾ ಅಪಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಲನ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ರಾಜ್ಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಕಲಿಯಲಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಉಪೇದ ಕೊಡಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವ ಹೊಲಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ತಕ್ಕಷ್ಟೆ ಬೆಳೆದಲ್ಲಿ, ಅವರ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇರೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.

೨ ರಾತ್ರಿಯ ಶಾಲೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾವು ಭವಿಷ್ಯದ ಹುಕುಮಿನಂತೆ ನಡೆಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸದ ಮುಖ್ಯಭಾಗವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಈ ಹುಕುಮಿನಂತೆ ನಡೆಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಹುಕುಮಿನಂತೆ ನಡೆದಾಗ ಪೂನದಿಂದ ಮಾಸ್ತರ ಜನರ ಅಸಪ್ತ ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಡುವದು; ಮತ್ತು ಆ ನಿರ್ಣಯದ ಅವರ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಲಾಭವಾಗುವ ಅಥವಾ ಅಗಲಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗಾವಿ, ತಾ. ೨೦ನೇ ನವಂಬರ್ ೧೯೮೦ ಇ.

W. A. Russell

ಎಜುಕೇಶನಲ್ ಇನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ ದ. ಭಾ

— ೦ —

ಬೆಳಗಾವಿಯ ೨ನೇ ನಂಬರಿನ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆ.

ಈ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಬಡಹುಡುಗರಿಗೆ ಬುಕ್ಕ, ಸ್ಲೇ ಮೆನ್ಸಿಲುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹಣ ಜಮೆ ಆದ

೩—ಮೆ. ಕ್ಯಾಟಪ್ ನಬ್ ಜಡಜ ರು. ೫, ರಾ. ರಾ. ತ್ರಿಮೈ
ಲರಾವ ಪಕೀಲ, ರು. ೨, ರಾ. ರಾ. ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ ಅಕಬ
ನೀನ ಅಣ್ಣಿ ಲ, ರಾ. ರಾ. ಪಾಂಡುರಂಗರಾವ ಕಾನಖಿರ್ದೆ ಅಣ್ಣಿ
ಲ, ರಾ. ರಾ. ವಿನಾಯಕರಾವ ಬೀಹರೆ ಅಣ್ಣಿ ಲ—ಅಂತು
ರು. ಲ, ಅಣ್ಣಿ ಲ, ಜಮೆ ಆದದ್ದರಲ್ಲಿ ಸ್ಲೇಟುಗಳು ೬—೧—೬,
ಪೆಸ್ಸಿಲುಗಳು—೪—೦, ಬುಕ್ಕುಗಳು ೧—೧೪—೦, ಕಿರುಕು
ಳು —೪—೬, ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಮಾನುಗಳು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕೊಂ
ಡುಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು.

ಆಗಟಂಬರು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಸರಾಸರೀ ಹಾಜರಿಯು ೪೫.೭
ಇತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರನೂ ಆನಿಪ್ಪಾಂಟರೂ ಮ
ನಸುಗೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈಹೊ
ತ್ತು ೫೯ ಹುಡುಗರು ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ೧೫ ಹೊಲ
ಯರ ಹುಡುಗರು, ೪೪ ಜನ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲಮಾನರೂ ಕೂಡಿ ಇ
ದ್ದರು. ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಸ್ಲೇಟು, ಬುಕ್ಕು, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು
ಕೊಡುವಾಗ ಶಾಲೆಯಪಂಚರೂ ಬೇರೆ ಕೆಲವರು, ಗೃಹಸ್ಥರೂ
ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರು ಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂ
ತೋಷಪಟ್ಟರು. ತಾ. ೨೨ನೇ ಆಗಟಂಬರು, ಸನ್ ೧೮೮೦

[Signed] Vinayaka Daji Behere.

ಹೆಡ್ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಇ. ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್.

ಮೆ. ಎಜುಕೇಶನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರ
ಹಸ್ತಮುಖಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿದ್ದು.

V. R. Katti.

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ್

ನೆರೆಕ್ಕೊಲ್ಲರ ನಂಬರ ೨೩೦೫ ಜಾಪಕ ನಂಬರು ೨೩೦೭
 ಅಜಂ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಬೋಳಗಿನ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ
 ನೀವು ನಿಮ್ಮ ದರಮಾಹಿ ಸತ್ರಿಕೆದನಂಗಡ ದರ ತಿಂಗಳಿಗೆ
 ಳಗೆ ಬರೆದ ನಮೂನೆಪ್ರಕಾರ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳ ಆಪ್ತರಕ್ಕೆ
 ಮ್ಮ ಹುಕುಂ, ನೀವು ಜಪಾಬ ಕೊಡದೆ, ಎಷ್ಟು ಶಿಲಕು
 ಳದಿರತ್ತವೆ. ಅದರ ಮಾಹಿತಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾಹೋಗಜೀಕು
 ೨೩ನೇ ಮಾಹಿ ವೋವ್ವೆಂಬರ ಸನ್ನ ರಿಲಿಂನೇ ಇನ
 ಮುಕ್ಕಾಂ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

Chanbasappa. B. Dharwar.

ದಿ. ಎ. ಇ. ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ

ಜಾಪಕ ನಂಬರು.

ರಾ. ನಾ. ದಿ. ಎ. ಇ. ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ ಇವರ
 ಕುಮಿನ ಉತ್ತರ ಕಳಸಲಿಲ್ಲಾ ಅಂಥಾ ಹುಕುಮಿನ ಯ
 ಮಾಹಿ ಸನ್ ಇ.

ಹುಕುಮಿ ನಂಬರು.	ಹುಕುಮಿನ ತಾರೀಖು.	ಮುಖ್ಯ ದ ತಾ.	ಹುಕುಮಿನ ನಾರಾಂಶ	ಉತ್ತರ ಕಳಸಲಿ ರುವಕಾರಣ.

ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರ.

—○—

Uttara Ramacharitra
 ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರಿ.

[೨೨೯ನೇ ಸುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಾಗಿದ್ದು.]

೨ನೇ ಅಂಕವು.

ಜನಕ ಏನು? ನಂನ ಅಂಕುರವನ್ನು ಶುದ್ಧಮಾಡುವ ಕೆಲಸ
ರಡಲ್ಪ ಅಗ್ನಿಯೆಂಬಾತನು ಎಷ್ಟರವನು? ಅಯ್ಯೋ! ಕಷ್ಟ
ವು, ರಾಮನಿಂದ ನಾವು ಒಂಪು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ; ಆ
ರೂ ಹೀಗೆ ಮಾತಾಡುವಜನರಿಂದ ಮತ್ತಾಮತ್ತು ಅವಮಾನ
ತರಾಗುತ್ತೇವಲ್ಲ

ಅರುಂ— ಹೌದು ಅಗ್ನಿಯು ಮುಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧಮಾಡಿ
ದನೆಂಬದು ಅನುಯೋಜಕವಾಗುತ್ತದೆ, ನೀತೆಯೇ ಅಗ್ನಿ
ಯನ್ನು ಶುದ್ಧಮಾಡಿದಳೆಂಬದು ವಿಹಿತವು ಹಾ ಕಂಡಂಮಾ

|| ಶಿಖರಿಣೀವೃತ್ತಂ ||

ಮಗಳ್ ಶಿಷ್ಯಃ ನೀನೆಂಬುದು ತನಗದಂತರ್ಕೆ ಸತಿ ನಿಂ |
ವಗಾಢಂ ಶುದ್ಧತ್ವಂ ಭಕುತಿಯನೆ ನಿನ್ನೋಳು ಬೆಳೆಸುಗುಂ ||
ಜಗದ್ವಂದ್ಯಃ ನೀನೌ ಮಗವೆನಿಸು ಪೆಂಣ್ಣಾಗದರೊಳೇಂ ||
ವಗಣ್ಯಂ ಲಿಂಗಂ ಮೇಣ್ ಪಯಸುಗುಣ್ ಪ್ರಾಜ್ಞಂ ಗುಣಗಣಂ | ೧೨ |
ಕಾ— ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಇದೇನು ನಂನ ಮೈಗೆಲ್ಲಾ ಅತ್ಯಂ
ತ ಮೈಥಿಲಾಗುತ್ತದೆ (ಹೀಗೆಂದು ಮೈಮರೆಡಲು
ಜನಕ— ಅಯ್ಯೋ ವಿಧಿಯೇ ಇನ್ನೇನಾಯಿತು?
ಅರುಂ— ರಾಜರ್ಮಿಯೇ ಮತ್ತೇನಾಗತಕ್ಕದ್ದು?:—

|| ವಿಬುಧಪ್ರಿಯಾವೃತ್ತಂ ||

ಆ ನರೇಶ್ವರ ನಾಸ್ತು ಸಾವಿಣ್ ಯಾದಿನಂಗಳು ಮಾನುಖಂ |
ಶ್ಯಾನಗೋಷ್ಠಿ ಪಾಯ್ತ ಕಂಗೊಳಿಸಲ್ವೆ ನೀಂಪ್ರಿಯಬಾಂ
ಧವಂ ||

ದೀನಳೇ ಬಹುಪೋರ ದುರ್ದಶೆಯಿಂ ಭವತ್ಸಖಮೂರ್ಛಿತಳ್
ಮಾನನಂ ಪುದು ಮುಪ್ಪದಂತೆ ಕುಲಾಂಗನಾಜನಕಿಸುಗದ

||೧೩||

ಜನ— ಓಹೋ ಬಹಳ ಅನರ್ಥವಾಯಿತು ನಾನು ನ
ರ್ವರ್ಥ ಪಾತಕನಿದ್ದೇನೆ, ನಂನ ಪ್ರಾಣಮಿತ್ತನ ಪ್ರಿಯಪತ್ನಿ
ಯಿಂನು ಕೂಡಾ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ನೋಡಲಾರೆನು

||ಪುತ್ರೇಭ||

ಅಪನೆನ್ನುತ್ತ ಮಬಂಧವಂ, ಹೃದಯನೀತಂ ಮತ್ಪ್ರಿಯ
ಸ್ನೇಹಂ, ಪೋಷಣವನೇಹರ್ವದ ಮೂರ್ತಿಕಂಗಳಿಗವಂ ಮ

ಜ್ಜೀವಿತಕ್ಕಾಸ್ಪದ |

ಅಪನೇಮುತ್ತನು, ಜೀವನಂ, ಪ್ರಿಯತವಂ ಪ್ರಾಣಾದಿನ
ರ್ವಸ್ತದಿಂ | ನವಗೇನಾಗಿರಿದುನೈ? ದಶರಥ ತ್ರಿಮನ್ಯ

ಹಾರಾಜನು ||೧೪||

ಕಷ್ಟಪ್ರ ಅಪಳೇ ಈ ಕೌಸಲೆಯಲ್ಲವೇ?

ಪ್ರಾಣಯ ಕ್ರೋಧಗಳಿಂ ರಹಸ್ಯದೊಳಗೋರ್ವಗೋರ್ವ
ರೋರೇರ್ಮೊದೂಷಣೆಯಿಲ್ಲಾ ಭಲದಿರಿದೆ ನಿಂದಿಸಿದರೆಂನಂ

ನಂನೀವಧೂವಲ್ಲಭ || ನೆಣಸಿಂಗಿಬ್ಬನಲಿಂ, ಪ್ರಸಾದ
ಕೆತರಲ್ ಸ್ವಾರ್ಥಿನನಲ್ಲಿದೆನಾ, - ನೆಣಸಲ್ ತನ್ನೆದೆತೀ

ಳ್ಳು, ಸುಖಮದು ಸಾಕೀಗತವಿನೋದಂಗಳಂ ||೧೫||

ಅರುಂ— ಅಯ್ಯಾ ಎಂಥಾ ಕಷ್ಟವಿದು? ಬಹಳ ಹೊತ್ತು
ಉನುರುಕಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಈ ನಂಮ ಸಖಿಯ ಹೃದಯವು ಎ
ಷ್ಟು ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ,

ಜ— ಹಾ ಪ್ರಿಯಸಖಿಯೇ (ಎಂಥ ಕಮಂಡಲೂದಕವ
ನ್ನು ಬಿಡುಕಿಸುತ್ತಾನೆ.)

ಕಂಚು—

||ಪಸಂತತಿಲಕಾ||

ಸಂಪೋದವೀಯುಪನು ಕುಲತಯಾನುಬೀರಿ

ತಾಂಮಿತ್ರನೋಲ ಮೊದಲಿದುಸ್ಥಿರಮೆಂದುತೋರಿ ||

ಹಿಂಮಿದಲೊಂಮೆ ವಿಸರೀತವಿಪತ್ತಿಯಂ, ತ—|

ಪೂಂ ಮತ್ತೆಯೊಪ್ಪಿದುನೋಪ್ಪಥೆಗೈಪನುಗ್ರಂ ||೧೫||

ಕಾ — (ಎಚ್ಚತ್ತು) ಹಾ ಪತ್ನೀ ಜಾಣಕೀ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಳೆ

ವಿಪಾಹಶೋಭೆಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದಂಥ, ಹೊರನೂಸುವ

ನಿರ್ವಲವಾದ ಮುಗುಳು ನಗೆಯಿಂದ ಚಲ್ಪಾದಂಥ, ನಿಂನಪೊ

ಗದಾವರೆಯಂನು ನೆನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎಲೈ ಮಗಳೆ ಶರತ್ಕಾಲದ ಬೆ

ಳದಿಂಗಳಂತೆ ರಮಣೀಯವಾದ ನಿನ್ನ ಅಂಗಗಳಿಂದ ನಂನ

ನ್ನು ಆನಂದಪಡಿಸು ಇಂನೊಂಮೆ ನಂನ ತೊಡೆಯಂನು ಶೃಂ

ಗರಿಸು ನಿನ್ನಂನು ಮೋಡಿ, ನಂಮು ಮಹಾರಾಯರು ಈ ನೀ

ತೆಯು ರಘುಕುಲಸಾರ್ವಭೌಮನ ಸೊಸೆಯಾದದ್ದು ನಿಜವೇ

ಆದರೂ ಜನಕರಾಜನ ಮಗಳಾದಕಾರೂ ನಮಗೂ ಮಗಳೇನರಿ

ಎಂದು ಸರ್ವದಾ ಆನಂದ ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕಂಚುಕೀ — ಮಹಾದೇವಿಯವರು ಅಡಿದ್ದು ಸತ್ಯವು:—

ಅತಿಪ್ರಿಯಂ, ಮಕ್ಕಳೊಳ್ಳೆವರಲ್ಲಿಯುಂ |

ಕ್ಷೀತೀಶ್ವರಂಗಿದನು ರಾಕ್ಷಸಾಂತಕಂ ||

ಅತಿಪ್ರಿಯಳು ನೀತೆ ಪಥೂ ಜತುಷ್ಕರಿ |

ಪ್ರತೀತೆ ತತ್ಪ್ರೀತಿಯುಪ್ಪತ್ತಿಶಾಂತೆಯೋಲ ||೧೬||

ಜ — ಹಾ ಮಹಾರಾಜಾ ದಶರಥನೇ ಹೀಗೆ ನೀನು ಎ

ಲ್ಲಾರೀತಿಯಿಂದ ನನಗೆ ಅತಿಪ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದು ಹಾಗೆ ನಿಂನಂನು

ಗುಳಿಯಲೆ?

||ಶಾ. ಖಿ.||

ಜಾಪಾತ್ರಾಪ್ತ ಜನಂಗಳಂ ಭಜಿಸ.ಪ್ ಕನ್ಯಾಪಿತೃ
ಜ್ಞಾತಿಗಳ್ |

ನೇಮಂಪ್ರೃತ್ಯ ಮಮಾಯಿತ್ತ ದಾಮದಿವೆಯೋಳ್ಳೀ

ನೆನ್ನನಾರಾಧಿಸಿ || ಹಾ ಪೃತ್ಯುಪ್ರಿಯ ನಿನ್ನನುಂಗಿ ತ

ದಗಿತ್ತಾ ಮೂಲನಂಬಂಧವಿಂ— ನೀಮಜ್ಜೀವಿತಮುಂನುಡೇ

ಕುಳಿದೀಯುಗ್ರವೃಥಾಭೋಗಕೆ ||೧೭||

ಕೌ — ಮಗಳೇ ಜಾನಕಿ ಕೃಥವಾದ ವಸ್ತ್ರಲೇಪನದಿಂದ

ಪಟಿತವಾದಂತೆ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿರಾಪ ಈ ನಂವ ಪ್ರಾಣವು ದು

ರ್ಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲೊಲ್ಲದು ಏನು ಮಾಡಲಿ?

ಅರು— ಕೇಳೌ ಅರಸುಮಗಳೇ ಸಮಾಧಾನವೆನ್ನು ತಾ

ಳು ಕಂಠೋರುಗಳನ್ನು ಒರಸು ನಿಮ್ಮಕುಲಗುರುಗಳು ರುಪ್ಯ ಶೃಂ

ಗರ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದರು? ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ಆಗತಕ್ಕ

ದ್ದಾಗಿ ಹೋಯಿತು ಅದಾಗ್ಯೂ ಮುಂದೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾದೀತೆಂ
ದು

ಕಾ— ಎಲೈ ಮಹಾನಾಭಾಪಕೇ ನಂನ ಮನೋರಥವೆಲ್ಲಾ

ಪರಿಹೋಯಿತೆಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಅರುಂ— ಏನು? ರಾಜಪುತ್ರೀ ಅದು ನಟಿಯೆಂದು ತಿ

ಯುತ್ತೀಯಾ?

ಎಲೈ ಕ್ಷತ್ರಿಯೋತ್ತಮಳೇ ಹೀಗನ್ನಬೃದ್ಧ ಆ ಮೂತು

ಪ್ರಪೆಂದು ತಿಳಿ

ಅಲ್ಪಂಚಿ ಸಂಶಯವದಂ ಸಾಚೊಂಮಪಂನೇ |

ಬಲ್ಲಾಡ್ವಿಜಪ್ರಪರರಾಡಿದ ನೊಲ್ಲಳಲ್ಲಿ |

ಕಲ್ಲೊಳ್ಳೊಲಕ್ಷ್ಮಿಗಪರುಕ್ತಿಗಳಾಶ್ರಯಂ, ಕಾ— |

ಶಲ್ಲೀ ಪುಷ್ಪೋಕ್ತಿಗಳನಾಡರಿವರ ಪುರಂದ್ರಿ. ||೧೮||

(ಹೀಗೆ ಶಬ್ದವಾಗುತ್ತದೆ; ಎಲ್ಲರೂ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.)

ಜನಕ — ಇದು ಈ ಮೊತ್ತು ವಶಿಷ್ಠಾಡಿಗಳು ಅಶ್ರವಕ್ಕೆ

ಬಂದದರಿಂದ ಅನರ್ಥಾಯವಾದ ಕಾರಣ ಮಹಾ ಅನಂದದಿಂದ
ಅದುವ ಮುನಿಕುಮಾರರ ಕಲಕಲಾಟವು

ಕೌ— ಬಾಲಕರ ಸೌಖ್ಯವು ಬಹು ಸುಲಭವಾಗಿದೆ (ಹಿಂ
ಗೊಂಡು ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಾ) ನೋಡಿದರಾ? ಇವರ ವ್ಯಾ
ದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಮಭಕ್ತನಂತೆ ಬಲಶಾಲಿಯಾದಂಥ, ರಮ್ಯ
ವಾದ ಶರೀರ ಸೌಭಾಗ್ಯದಿಂದ ನನಗೆ ನೇತ್ರಾನಂದವಂನ
ಕೊಡುವ ಈ ಬಾಲಕನು ದಾರಿವನು? —

ಅಂ — (ಹರ್ಷದಿಂದಲೂ, ಉತ್ಕಂಠೆಯಿಂದಲೂ ಯುಕ್ತ
ಳಾಗಿ ದಾರಿಗೂ ಒಳಗುಡವೆ) ಗಂಗಾಪೇಷಿಯು ನನಗೆ ಹೇಳಿ
ಕರ್ಣಾಪ್ಯವರೂಪವಾದ ರಹಸ್ಯವು? ಇದೇ ಎಂದು ತೋರ
ತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಆಯುಷ್ಯಂತರಾದ ಕುಶಲವರಲ್ಲಿ ಈತನು ದ
ರೋ?

ಕೌ—

ಪಾರ್ಥಲಿಖಿಕ್ರೀಡಿತಂ

ಅರೀಯುಗ್ಗ ಶಿಖರದ ಕಾಭರಣನೀನೀಲೋತ್ಪಲಶ್ಯಾಮಲಂ
ದಾರೀತಂ ಮುನಿಬಾಲರಂನಲಿಸುಪಂಸುಣ್ಯಾಂಗಲಾವಣ್ಯದಿಂ
ಶ್ರೀರಾಮಂ ಮಮವತ್ಸನೀಪುಗುವಿನೊಂದಾಕಾರಮಂ ತಾಳ್ವ
ನೋ | ದಾರೈ? ಕಣ್ಗಪ್ಪತಾಂಜನಂ ದೊಡೆವನೀತಂ ನೋ
ಟಕರ್ಣಾಕ್ಷಣಂ ||೧೯||

ಕಂಚುಕೀ— ನಾನಂತು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಈ ಬಾಲಕನು
ಶ್ರೀಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ.

ಜನಕನು — ಅಹುದು ಯಾಕಂದರೆ, ಈತನ ಚಿಹ್ನೆಗಳ
ಪಾಣಿಕಾಣುತ್ತವೆ: —

ಪ. ತ್ರೇಭುಖಿಕ್ರೀಡಿತಂ

ಸರಸ್ವತಿಂ ತಂಭಿವ ಜೋಡುಬತ್ತಳೆಗಳಂ ಬೆಂನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿವ

Notice by Dharwar Depot keeper.
ಜಾರ್ಜೀರನಾಮೆ.

ಧಾರವಾಡ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಬುಕ್‌ಡೀಪೋಡಲ್ಲಿ ದೊರೆ
ಯುವಬುಕ್‌ಗಳ ತಪಸ್ವೀಲು ಕೆಳಗೆ ಒರದಪ್ರಕಾರ-
ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಹೆಸರಗಳು.

ದರ.

ದಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಲ ಪುಸ್ತಕಗಳು		ರೂ.	ಆ.	ಪೈ.
— * * —				
೧	ಕವಿತಾ ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕವು ಹೊಸದಾಗಿ ನುಢಾರಿಸಿದ ಆವೃತ್ತಿ.	.	೨	೦
೨	ಯರಡನೇ ಪುಸ್ತಕವು.	.	೩	೬
೩	ಓದುಪ ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕವು ಹೊಸದಾಗಿ ನುಢಾರಿಸಿದ್ದು.	.	೧	೬
೪	ಯರಡನೇ ಪುಸ್ತಕವು ಹೊಸದಾಗಿ ನುಢಾರಿಸಿದ್ದು.	.	೨	೦
೫	ಮೂರನೇ ಪುಸ್ತಕವು ಹೊ. ಸು.	.	೫	೬
೬	ನಾಲ್ಕನೇ ಪುಸ್ತಕವು ಹೊ. ಸು.	.	೮	೬
೭	ಐದನೇ ಪುಸ್ತಕವು.		೧೪	೦
೮	ಆರನೇ ಪುಸ್ತಕವು.	೧	೮	೦
೯	ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕದ ೨ನೇ ಭಾಗವು	.	೧	೩
೧೦	ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕ ಹೊಸದಾಗಿ ನುಢಾರಿಸಿದ್ದು.—		೧೨	೬
೧೧	ಸಂಸ್ಕೃತ ಯರಡನೇ ಪುಸ್ತಕ.	.	೧೨	೦
೧೨	ಶಬ್ದಪ್ರತ್ಯಯ ಹೊಸದಾಗಿ ನುಢಾರಿಸಿದ್ದು.	.	೬	೬

೧೩	ಲಘು ವ್ಯಾಕರಣಪು.	.	೧	೯
೧೪	ಶಾಲಾ ವ್ಯಾಕರಣಪು.	.	೬	೦
೧೫	ಭೂಗೋಲ ಭಾಗ೧ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆ ವರ್ಣನೆ.	.	೨	೦
೧೬	"ಭಾಗ ೨ನೇದ್ದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ವರ್ಣನೆ.	.	೨	೬
೧೭	"ಭಾಗ ೩ನೇದ್ದು ಸಮಗ್ರ ಭೂಮಿಯ ವ ರ್ಣನೆಯು.	.	೪	೦
೧೮	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ದೇಶದ ವರ್ಣನೆಯು	.	೪	೦
೧೯	ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರಪು.	೧	೨	೦
೨೦	ಬಾಯಿಲೆಕ್ಕಗಳು.	.	೦	೯
೨೧	ಅಂಕಗಣಿತ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರು ಮಾಡಿ	.	೧೪	೦
೨೨	ಶಬ್ದಮಂಜರಿ ಕೇಶವಪು.	೪	೦	೦
೨೩	ರಾಜಶೇಖರ ಭಾಗ ೧ನೇದ್ದು ಸಟೀಕ.	೧	೦	೦
೨೪	ಭೂಗೋಲಶಾಸ್ತ್ರ ಸೂರಪು.	.	೩	೦
೨೫	ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಕಾಶಪು.	೪	೦	೦
೨೬	ಇಸಾಪನೀರೇ ಕಥೆ.	.	೭	೦
೨೭	ನೂಲ ಪಂಚತಂತ್ರಪು.	.	೬	೦
೨೮	ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ಭಾಗ ೧ — ೩	೧	೮	೦
೨೯	"ಭಾಗ ೪ — ೬	೧	೮	೦
೩೦	ತಿದ್ದು ವಿಕೆಯು, ಶಿಕ್ಷಣಪು.	.	೧೦	೦
೩೧	ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಡಿಕ್ಷನರಿ.	೪	೦	೦
೩೨	ಇಂಗ್ಲೀಷ ಕನ್ನಡ ಡಿಕ್ಷನರಿ ಗ್ರಾಂಥಿಕೃತ.	೪	೦	೦
೩೩	ಹಡಸನ್ ಸಗ್ರಾಮರ.	೨	೧೦	೦

ಮರಾಠಿ ಮಸ್ತಕಗಳು

ಬಾಲಬೋಧ ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕವು.	.	೧	೬
" ಯರಡನೇ ಪುಸ್ತಕವು.	.	೨	೬
" ಮೂರನೇ ಪುಸ್ತಕವು.	.	೫	೬
" ನಾಲ್ಕನೇ ಪುಸ್ತಕವು.	.	೧೦	೦
" ಅಯಿದನೇ ಪುಸ್ತಕವು.	.	೧೪	೦
" ಆರನೇ ಪುಸ್ತಕವು.	೧	೦	೦
ಮೊದಲಿ(ಆರೆ)ಮೊದಲನೇ ಪು. ಹೊ. ಸು.	.	೨	೩
" ಯರಡನೇ ಪುಸ್ತಕ ಹೊ. ಸು.ಭಾರಿನಿದ್ಧು.	.	೩	೪
" ಸದರ	.	೬	೦
೦ ಸದರ	.	೨	೬
೧ ಲಘು ಪ್ರಾಕರಣವು.	.	೧	೩
೨ ಭೂಗೋಲ ಭಾಗ ೧ನೇದ್ದು.	.	೧	೬
೩ " ಭಾಗ ೨ನೇದ್ದು.	.	೧	೬
೪ " ಭಾಗ ೩ನೇದ್ದು.	.	೩	೬
೫ ಉಪಳಗಾ ಪುಸ್ತಕವು.	.	೧	೬
೬ ಅಂಕಗಣಿತವು.	.	೧೦	೦
೭ ಕರಕರೈಕೃತ ಯುಕ್ತೀದ ನಿರ್ದಾಂತವು.	.	೧೦	೦
ಇಂಗ್ಲೀಷ ಪುಸ್ತಕಗಳು.			
೧ ಹಾಪರ್ಡ್‌ನ ಪ್ರಾಯಮರ.	.	೦	೪
೨ ,, ಸೇಕಂಡಬುಕ್.	.	೧	೬
೩ ,, ಥರ್ಡ್ ಬುಕ್.	.	೪	೦
೪ ರುಡಿಮೆಂಟರಿ ಗ್ರಾಮರ.	.	೫	೦
೫ ಭಾಷಾಂತರ ಸಾಹಸೂಲಾ ಭಾಗ ೧ನೇದ್ದು.	.	೪	೦
೬ ,, ಭಾಗ ೨ನೇದ್ದು.	.	೫	೦

೭ , ಭಾಗ ೨ನೇದ್ದು.

ಉದದು ಮುಸ್ತಕಗಳು.

೧ ಮಹಿಲಾ ಕಿತಾಬ.

೨ ದುಸರಾ ಕಿತಾಬ.

೩ ತಿಸರಾ ಕಿತಾಬ.

೪ ವ್ಯಾಕರಣ.

೫ ಅಂಕಗಣೀತ.

ಸುಸ್ಕೃತ ಮುಸ್ತಕಗಳು.

೧ ಅಮರಕೋಶ ತ್ರಿಕಂಡ ಸಚೀಕ್ಷ.

೨ ರೂಪಾವಳಿ.

೩ ಧಾತೂರೂಪಾವಳಿ.

೦	೧೨
೦	೩
೦	೭
೦	೧೨
೦	೧
೧	೬
೧	೧೨
೦	೨
೦	೨

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ “ಸುಧಾರಿಸಿದ ಆವೃತ್ತಿ” ಯೆಂದು ಬರಿದು
ಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದು
ದ ಸುಕಾರೀ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗ
ವರು ಶೋಖ ಹಣಾ ಕಳುಹಿಸಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವವ
ಮುಸ್ತಕಗಳು ಬೋರಿಯುತ್ತವೆ. ಮುಸ್ತಕಗಳ ಶಿಲಕು ಇಲ್ಲರ
ದನಿಯಿಂದೂ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಭೊಬ್ಬಾಟ ಆಗಿತ್ತು.
ಗ ಮುಸ್ತಕಗಳು ಬಂಡದರಿಂದ ಯಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯೋದಿರು
ದಾ ಈ ಜಾಹೀರನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ತಿಳಿಯೋದು
೩೦ ನವಂಬರ ೧೮೮೦ ಇ.

ವಿಶ್ವನಾಥ ಮಾರ್ಕರೇಶ್ವರ ಬಾಪಟ ದಿ. ಬುಕ್ಕ ದೀಪೋಕೀರ

Handwritten signature/initials

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವ್ಯ.

— * —

ಪುಸ್ತಕ ೧೫]

[ಸಂಚಿಕೆ ೧೨

೧೮೮೦ ದಶಂಬರು

Education and Improvement

ವಿದ್ಯಾನುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ
ಸಂಗತಿಗಳು.

ಈ ಪರ್ವ ಪೂತ್ರಿಕೃಷ್ಣೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ
ಕಾಯಸ್ಥಾನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಬ್ಬರು, ಬೆಳಗಾವಿಯ ಹಾ
ಯಸ್ಥಾನವರು ೧೦ ಜನ, ಅಲ್ಲಿಯ ಮಿಶನ್ ಸ್ಥಾನ
ವರು ೭ ಜನ, ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪಾನವರು. ಈ ಪರ್ವದ
ಯಾವತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ೧೦ ಜನ ಮುನ್ಸೂಚನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ
ಗಳು ಪಾನವದ್ದು ಕೇಳಿ ನಮಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

— * —

ಮೆ. ಇನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ ಭೋರೇಗಳವರು ಬೇಗ ಕಾನದಾ ಜಿಲ್ಲೆ
ಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

— * —

ರಾ. ನಾ. ಚನಸವ್ವಾಣ್ಣನವರ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ
ಬಹಳ ಹೈರಾಣಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಪ್ರೋಳತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಣ್ಣ
ನವರು ಸಿಕ್ಕ ರಜೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡದರಿಂದ ಅವರ ಕೆಲಸ
ಕ್ಕೆ ರಾ. ರಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕೋನೇರ ಇವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ, ಇ

೭ , ಭಾಗ ೨ನೇದ್ದು.

ಉದದು ಪುಸ್ತಕಗಳು.

೧ ಪರಿವರ ಕಿತಾಬ.

೨ ದುನರಾ ಕಿತಾಬ.

೩ ತಿಸರಾ ಕಿತಾಬ.

೪ ಪ್ಯಾಕರಣ.

೫ ಅಂಕಗಣೀತ.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

೧ ಅಮರಕೋಶ ತ್ರಿಕಂಡ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ.

೨ ರೂಪಾವಳಿ.

೩ ಧಾತೂರೂಪಾವಳಿ.

೦	೧೨
೦	೩
೦	೭
೦	೧೨
೦	೧
೧	೬
೧	೧೨
೦	೨
೦	೨

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ “ನ.ಧಾರಿಸಿದ ಆಪ್ತ” ಯೆಂದು ಬರೆದು
ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದು
ದ ಸುಕಾರೀ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾ
ವರು ಶೋಖು ಹಣಾ ಕಳುಹಿಸಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ
ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹೊರಿಯುತ್ತವೆ. ಪುಸ್ತಕಗಳ ಶಿಲಕು ಇಲ್ಲಿ
ದನಿಯಿಂದಾ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಭೊಬ್ಬಾ ಆಗಿತ್ತು.
ಗ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬಂದದರಿಂದ ಯಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯೋದರಿಂ
ದಾ ಈ ಜಾಹೀರನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ತಿಳಿಯೋದು
೩೦ ನವಂಬರ ೧೮೮೦ ಇ.

ವಿಶ್ವನಾಥ ಮಾರ್ಕರೇಶ್ವರ ಬಾಪಪ ದಿ. ಬುಕ್ಕ ದೀಪೋಕಿ.

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವ್ಯ

Handwritten signature

— — — * — — —

ಪುಸ್ತಕ ೧೫]

[ಸಂಚಿಕೆ ೧೨

೧೮೮೦ ದಶಮನು

Education and Improvement

ವಿದ್ಯಾನುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ
ಸಂಗತಿಗಳು.

ಈ ಪರ್ವ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ
ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಬ್ಬರು, ಬೆಳಗಾವಿಯ ಹಾ
ಯಸ್ಕೂಲಿನವರು ೧೦ ಜನ, ಅಲ್ಲಿಯ ಮಿಶನ್ ಸ್ಕೂಲಿನ
ವರು ೭ ಜನ, ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪಾಸಾದರು. ಈ ಪರ್ವದ
ಯಾವತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ೧೦ ಜನ ಮುಸಲ್ಮಾನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ
ಗಳು ಪಾಸಾದದ್ದು ಕೇಳಿ ನಮಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

— * —

ಮೆ. ಇನ್ ಸ್ಟ್ರೆಕ್ಟರ್ ಧೋರೆಗಳವರು ಬೇಗ ಕಾನದಾ ಜಿಲ್ಲೆ
ಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರಿಬ್ಬರೊಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

— ೦ * ೦ —

ರಾ. ನಾ. ಚನಸವ್ವಣ್ಣನವರ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ
ಬಹಳ ಹೈರಾಣಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಪ್ರೋಳತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಣ್ಣ
ನವರು ಸಿಕ್ಕ ರಜೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡದರಿಂದ ಅವರ ಕೆಲಸ
ಕ್ಕೆ ರಾ. ರಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕೋನೇರ ಇವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ, ಇ

ಪರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಜಾಯಸ್ಕೊಲಿನಲ್ಲಿ ಅನಿಷ್ಟಾಂಟಿ ಮು
ಸ್ತರರಾಗಿ ರಾ. ರಾ. ಬಾಬಾಚಾರ್ಯ ಕೆರೂರ ಇವರನ್ನು ನೆ
ಮಿಸತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—0**0—

Government Resolution

ಸರ್ಕಾರೀ ತರಾವು.

ಮುಂಬಯಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ತರಾವು ನಂಬರು ೧೨೨೬
ತಾರೀಖು ೨೭ನೇ ಸಪ್ಟೆಂಬರು ಸನ್ನ ಗಲಲಂ ಇದರ
ಭಿಪ್ರಾಯವು ಕೆಳಗೆ ಬರಿದಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ—

ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಸತ್ತ ನಂಬರು ೧೩೫, ತಾ.
ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ ಸನ್ನ ಗಲಲಂ ಇದರಲ್ಲಿ, ಹಿಂದಿನ ಮೂರ
ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರೀ ದೇಶ ಭಾವೆಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ
ದೃಢಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ
ನಡೆದದ್ದನ್ನು ಗುಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕೇವಲ ಆ ಕಾಲ
ಲ್ಲಿ ದುಪ್ಪಾಲದಿಂದಲೇ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲಂತಲೂ, ವಿದ್ಯಾ
ಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಕೆಲಸವು ಏಕೆ ಪ್ರೊಂದೇ ವಿಫಲ
ವಿರತೆಯ ಅಪಲದಾರಕ ಕೈಯಿಂದ ಈಗ ಯೋಗ್ಯವಾ
ಕದೇಗಾಣಲಕ್ಕೆ ಅನಾಥವಾಗಿರುತ್ತದೆಂತಲೂ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ
ವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಅದರಿಂದ ದೇಶಭಾವೆಯ ಶಾಲೆಯ
ಗಳ ಮೇಲಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಜಬಾಬದಾರಿಯನ್ನೂ ಕಲೆಕ್ಟರ ಜ
ರ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು, ದೆಪುಟೀ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ಕಲೆಕ್ಟ
ರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂತಲೂ, ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರು
ಗಿನಂತೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು
ಲೆಕ್ಟರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂತಲೂ

ಸರಕಾರದವರು ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಈ ವಿಚಾರದ
 ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯು ಯಾವುದೇ ಸರಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು
 ಈ ದಿವಸ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಬಹುದು ದಾ
 ಯಕವಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಬರಿದರು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ದಾಯ
 ಕರ ಧೋರಣೆಗಳು ಸರಕಾರದವರಿಂದ ತೆಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ
 ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯು ಕ್ರಮವನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಬರಿದು ವಿ
 ರೋಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಈಗಿನ ಪುನಃಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ
 ನಾದವೆ ಸರಕಾರದವರ ಉದ್ದೇಶ ಕಡಿಗಾಣುವಂತೆ ತಮ್ಮ
 ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟರ
 ನಂತರ ೧೮೭೯ರಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಮಿಷನ್
 ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ಅದರ ಸಂಗಡ ಕಳುಹಿ

ತಾಳೆಗಳ ಸತ್ವಕಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ, ಹಿಂದಿನ ಮೂರುವ
 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ೭೮೬೧ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಇ
 ದ್ದಾರೆ (೧೮೭೯ರಲ್ಲಿ) ವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ಬರಗಾಲದ ಪೂರ್ವದ
 ಇದ್ದಷ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಸುಮಾರು ೨೫೦೦೦ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು
 ಸೇರಿರಬಹುದು ದಾಯಕವಾಗಿ ಧೋರಣೆಗಳು ತೋರಿಸಿದರು.
 ದರಿಂದ ಕೇವಲ ಬರಗಾಲದಿಂದಲೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
 ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತಷ್ಟೇ ಹೊರತು ವಿದ್ಯಾ ಭಿವೃದ್ಧಿ ಅ
 ದರದ ಕೆಲಸದಲ್ಲೇ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರರ ವರ್ತನದ
 ನ್ಯಾಯವೇನು ಇದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರಕಾರದವರು ಮನ
 ದಿರು. ಆದರೂ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ವಿಚಾರವನ್ನು ೭೯ರ ಬಿ
 ಟ್ತಿ ಕೊಡದೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ
 ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಕಲೆಕ್ಷರಿಗೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸಂಬಂಧವನ್ನು
 ದಲಾಗಿ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಶಾಲೆಗಳು ಪ್ರೇರಿತಾಗಿ ಉಚಿತ

ಪನ್ನೆಗೆ ಬರವವೆಂಬ ಆಲೋಚನೆಯು ನಾಮದಾರ ಗವನ
ಧೋರೆಗಳವರ ಮನನಿನಲ್ಲಿ ಶೇರಿತು. ಅದರಿಂದ ದಾಂ
ಕ್ಷರವರು ಸಹಿತವಾಗಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಆರು ಜನ
ಮಂತ್ರಿ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರ ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಸರಕ
ದವರು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಾಪ್ತ ಯೋಚಿಸಿದ ಪೃಪ
ಯನ್ನೂ ದಾಯರೆಕ್ಷರವರು ನೂಚಿಸಿದ ಪೃಪನ್ನೆಯನ್ನೂ
ನ್ನಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರೆಂದು ಆ
ಮಿಷಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಆ ಸ್ವಕಾರ ಕಮಿಷಿಯವರು ವಿ
ರವಾದಿ, ದಾಯರೆಕ್ಷರವರಿಂದ ನೂಚಿಲ್ಪಟ್ಟ ಪೃಪನ್ನೆಯಲ್ಲಿ
ಲಪ್ತಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದೇ ಸ್ವೀಕರಿಸತಕ್ಕ
ದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದರು.

ಈ ಸ್ವಕಾರ ಸದರಿ ಕಮಿಷಿಯವರು ವಿವರಿಸಿ ಬರೆದ ಪೃ
ಯಲ್ಲಿ ಮೊಂದೇ ಶಬ್ದವನ್ನು ಯೆಲ್ಲಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲು
ದಿ ಗವರ್ನರ ಇನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಧೋರೆಗಳವರು ಆ ಪೃಪನ್ನೆ
ನ್ನು ಮಂಜೂಮಾಡಿದರು. ಅದು ನಿಯಮಗಳ ರೂಪದಿಂದ
ಳಗಬರಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮೊದಲನ ಮೊಂದು ವರ್ಷ ಪರಿ
ರ್ಧವಾಗಿ ಈ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ಕೆಲಸಸಾಗುವದು. ತರ
ಯ ಸದರಿ ಕಮಿಷಿಯವರೂ ದಾಯರೆಕ್ಷರ ಧೋರೆಗಳೂ
ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮನಶ್ಚ ಸುಕಾರಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟ್
ಮಾಡುವರು.

ದೇಶಭಾಷೆಯ ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಭಂಧದಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯ
ಆಮಲದಾರರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಿ
ಯಮಗಳು.

೧ ಬಚ್ಚಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವೂ,

ಗಳಿಗಾಗಿಯೂ ಶಾಲಾ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗಾಗಿಯೂ ಹಣಕೊಡುವ
ಅಧಿಕಾರವೂ, ಇಂಥಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಇರಬೇಕು, ಇಂಥಲ್ಲಿ ಇರಬಾ
ದು ಯೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಲೋಕಲ್ ಫಂಡ
ಮಿಷಿಯವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂ
ಭವವಾಗಿ ದೇಶ ಭಾಷೆಯ ವಿಶ್ವಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ
ಬಾಬವಾರಿಯಾದರೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ
ಕಮಿಷಿಯವರಿಗೆ ನೆನಪು ಕೊಡಬೇಕು.

೨ ಲೋಕಲ್ ಫಂಡ ಕಮಿಷಿಯವರಿಗೆ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಸಂ
ತಿಗೊಳಿಸಿ ಗೊತ್ತುಪಡುವ ಅಧಿಕಾರವು ಇನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ
ವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಯೋಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅಪೇಕ್ಷಿಸತಕ್ಕ—

(ಅ) ವಿಸ್ವಾಭ್ಯಾಸ ಇಯತ್ತೆಯು, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ
ಮೊಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಿಸತಕ್ಕ ಅನಿಯಮ
ಬಾಲಶೋಧನೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಯೆಂಬುದು.

(ಬ) ಶಾಲೆಗಳ ಫೀಯು, ಪೂರ್ವಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು
ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವ, ಸರಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ
ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಮೊಳಗಾಗಿ.

ಇ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರರ ಇನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಶನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್
ನಾಲಿಕಾ ಲೋಕಲ್ ಫಂಡ ಕಮಿಷಿಯವರ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ
ಅನಿಷ್ಟಾಂಗ ಕಲೆಕ್ಟರರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಕಲೆಕ್ಟರರ ಕ
ಡೆಗೆ ಕಳುಹಿತಕ್ಕದ್ದು. ಕಲೆಕ್ಟರರು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಶೀರೆ ಸ
ಂತವಾಗಿ ಇನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರರ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಈ ರಿಪೋ
ರ್ಟ್‌ಗಳು ಇನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರರ ಕಡೆಗೆ ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಹೋಗಲಕ್ಕೆ
ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟರರು ಮರಿಯಲಾಗದು.

೪ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ದೇಶಭಾಷೆಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರ

ನಿಸುವದು ನಹ ಅಸಿಪ್ಪಾಂಟ ಕಲೆಕ್ಕರರ ಕೆಲನದ ಭಾಗವ
ಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಯೆಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅವರು ತಮ್ಮ ತವಾನಣ
ಯ ಹಕ್ಕೀಗತನ್ನು ಕಲೆಕ್ಕರರಿಗೆ ರಿಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ತಿಳಿಸ
ಬೇಕು. (ಈ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಭಾಷೀನಮುನೆಗಳನ್ನು ಇನ್ ಸ್ಟ್ರೆಕ್ಟ
ರ ಕಡೆಯಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.) ಕಲೆಕ್ಕರರು ಈ ರಿಪೋ
ರ್ಟಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ವಿವೇಕಾನುಸಾರವಾಗಿ ಇನ್ ಸ್ಟ್ರೆಕ್ಟ
ರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬಹುದು, ಅಥವಾ ತಿಳಿಸದೆ ಇರಬಹುದು. ಅಸಿ
ಪ್ಪಾಂಟಕಲೆಕ್ಕರರು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವ
ನೊದಿ ಬಿಡಲಾಗದು, ಶಾಲೆಗಳ ಹಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಾದಂ
ಯಾವತ್ತು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಲಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಅವರು
ತೇವವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದದ್ದನ್ನೂ ಕ
ಡಿವೆಯಾದದ್ದನ್ನೂ ಕುರಿತು ಶೇರಗಳನ್ನು ಬರಿಯಲಕ್ಕೆ ಬೇಕ
ವು. ತನ್ನ ಶಾಲೆಗೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವಯಸ್ಸಿನ ಹುಡುಗರ ಸಂ
ಖ್ಯೆ ಉರೋಗಿಗ್ಗೂ ಮಾನದಿಂದ ಶಾಲೆಗೆ ಯೆಷ್ಟು ಹುಡುಗರ
ಬರುತ್ತಾರೆಂಬದರ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ವಿವರಿಸಲಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

೫ ಮೇಲಿನ ೪ನೇ, ೪ನೇ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ಅಸಿಪ್ಪಾಂಟ
ಲೆಕ್ಕರರು ಮಾಡತಕ್ಕ ತವಾನಣಾಯು ನೈಮಿತ್ತಿಕವೆಂದು ಯ
ಣಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ದೆಸ್ಯುಟೀ ಇನ್ ಸ್ಟ್ರೆಕ್ಟರರು ನಿಯಮದ
ದ ತಕ್ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಪಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ
ದು ಯೆಣಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ದೆಸ್ಯುಟೀ ಇನ್ ಸ್ಟ್ರೆಕ್ಟರರು ಕೆ
ಲವು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಅಸಿಪ್ಪಾಂಟ ಕಲೆಕ್ಕರರ ಸಮಕ್ಷ
ಮೆನಿಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಾಲೆಗ
ನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

೬ ತಾಲೂಕಾ ಕಮಿಷಿಯವರ ಇತರ ಮೆಂಬರರನ್ನು ಪ
ರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕರೆಯಬೇಕು; ಮತ್ತು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಶಾಲೆಗ
ಳನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಅವರು ತಾಲೂ
ಕಾ ಕಮಿಷಿಯ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಸಾಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂ
ದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು.

೭ ಮಾಮಲೆದಾರರೂ ಮಹಾಲಕರಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾ
ದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತನಾನಿಸಿ, ಶಾಲಾಗ್ರ
ಹದ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ದುರಸ್ತಿಯೂ, ಮಾಫಿ ವಿದ್ಯಾ
ಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಅಥವಾ ಅಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು
ರಜಿಸ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆ, ಹಾಜರಿದ್ದ ಹು
ಡುಗರಸಂಖ್ಯೆ, ಪ್ರಮಾಣವು, ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಮೇಲೆ ಬರುವ
ತಕ್ರಾರುಗಳು ವಿಹಿತವೋ ಅವಿಹಿತವೋ ಯೆಂಬುವದು, ಈ
ವ್ರಕಾರದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು.

೮ ಕೆಲೆಕ್ಟರರೂ ಅಸಿಸ್ಟಾಂಟ್ ಕಲೆಕ್ಟರರೂ ತಿರುಗುವಾಗ
ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ತಂದ ಯಾವತ್ತು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಇನ್
ಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ತಮ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸ
ಬೇಕು. ಈ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರ
ಕಡೆಗೆ ಕಳಿಸಿ, ಅದರ ನಕಲು ಮೇಲೆ ತಿಂಗಳಿನ ಒಂದೇ ತಾ
ರೀಖಿನ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕಲೆಕ್ಟರರ ಕಡೆಗೆ ಕಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಆ
ವರು ಅದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ
ತಿಂಗಳಿನ ಒಂದೇ ತಾರೀಖಿನ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಡಾಯರಿಕ್ಟರರಿ
ಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

೯ ವಿದ್ಯಾಭಾತೆಯ ಸಂಬಂಧದ ಲೋಕಲ್ ಫಂಡು ಬಜೆಟಿನ ಭಾ
ಗವು ಆ ಸಂಬಂಧದ ಕಮಿಷಿಯ ಕೂಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕನಿಷ್ಠ

ವಕ್ಷಕ್ಕೆ ಪೊಂದು ತಿಂಗಳಿನ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರ (ಕ
ಕ್ಷರರ) ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೀಳಲಿಕೆ ಬೇಕು.

೧೦ ಯಾತ್ತು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ತಕ್ಷೆಗಳನ್ನು, ಅಪ್ರಗಳ
ಮಾಡಿದ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಗಳು ನೂತನವಾಗಿ, ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷರರು
ಪ್ರಿಕ್ಷರ ಕಮಿಟಿಗಳ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಕಡೆಗೆ ಅವರ ತಪಾಸಣೆ
ನೂಯೂಗುವಕ್ಕೋನರ ಕಳಿಸಬೇಕು.

ಮೊ. ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷರ ಧೋರಗಳಪರ ಹುಕ್ಕುಖಿನಿಂದ ಭಾಷಾ
ಪಡಿಸಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಲ್ಲಿಟ್ಟಿತು.

V R. Katti.

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ.

— * —

Notices

ನೋಟೀಸು

ಜಾ. ನಂಬರ ೬೫೫ ಸನ್‌೧೮೮೦/೮೧

ಕಲಾದಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಥೂಲಪೂಸ್ತರರಿಗೆ-
ತೆಳೆಯಪಡಿಸುವದೇನಂದರೆ- ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಸಾಲಗಳಲ್ಲ
ಹೊಲೇರು, ನಮಗಾರರು, ಪುಚ್ಚಿಗಾರರು, ಮುಂತಾದ ನೀಚ ಜಾ
ತೀಹುದಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದಕಾರಣ ಇಂ
ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟು ಯಾವಪೂಸ್ತರರು ತಮ್ಮಸಾಲ
ಯಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಹುದಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವದೋ ಆ ಮಾ
ಸ್ತರರ ತಿಳುವರನು ಮಾಡಲಾರಿತ್ತು. ತೆಳೆಯವರು ತಾರಿ
ಖು ೧ ಮಾಹೆ ದಿಜಂಬರ ೧೮೮೦ ಇಸವಿ.

R. S. Savanur.

ಡಿ. ಎ. ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷರ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲಾದಗಿ.

ಜೊತೆಗೆ ನಂಬರು ೬೫೬ ನನ ೧೮೮೦/೮೧

ಕಲಾದಗಿ ಚಿಲ್ವೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯರನ್ನೂ ಲಮಾನ್ತರನ್ನೂ
 ತಿಳಿಸಿದನು. ವರೇನಂದರೆ- ಲೋಕಲಘಂಡು ಕೊಡುವ ಹುಡು
 ಗರ ಕವಿಂದ ೬೬ ಆರು ಪೈ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಸರ
 ಕ್ಕೆಯರವ ಖಸಾಯವಾಗಿ ಕೆಲವು ತಕ್ರಾರಗಳು ಹೊರಟು ಮೆ
 ಸಬರ್‌ನ ಎಜ್ಜುಕೆಶನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬ ಬಹ
 ಲ್ಲರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರಮಂಜೂರಿಇಂದ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಪ್ರ
 ಕಾರ ಪತ್ರ ಸುಪರಗೈ ತರಾಪು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ

೧ ಇನಕಮದಾರರಿಗೆ ರೈತರು ಲೋಕಲಘಂಡು ಕೊಡು
 ದ್ದು ಇನಕಮದಾರರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತಿರುವಂಥ ಉರ
 ಕ ಗೌಡ್‌ಕುಲಿಕರ್‌ಗಳಕಡಿಂದೂ ಇಂಥಾ ರೈತರು ಇನಾ
 ದಾರರಿಗೆ ಲೋಕಲಘಂಡು ಕೊಡುತ್ತಾನೆಂಬ ಖಾತ್ರಿಬಗೈ ಹಾ
 ಲಿತಕ್ಕೊಂದು, ಅಂಥ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳಕಡಿಂದೂ ಸಾಲಯಾ
 ರವ. ಹಾಫಿ ೬೬ ಆರು ಪೈ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೨ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪತ್ತಿಮುಂತಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಉಪ
 ಲೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಖಾತೆ ಜೀರೆಯ. ಮರಪೆನರ್‌ಗೆ ಇರುತ್ತ
 . ಆ ಉಪಭೋಗದಾರನು ಲೋಕಲಘಂಡು ಕೊಡುವವನೆಂದು
 ಕೆಯಲಾಗದು

೩ ಭೂಮಿಯು ಖಾತೆಯು ಪಟ್ಟನ ಹೆಸರ್‌ಗೆ ಇದ್ದು ಕುಟು
 ವಿಭಕ್ತ ಆಗಿ ಅಂಥಾ ತರಮಂದರಲ್ಲಿ ಹಿನ್ನೆ ಆಗಿದ್ದು ಆ
 ನಿಯ ಲೋಕಲಘಂಡು ಹಿನ್ನೆ ಹೆಸರ್‌ಗೆ ಜಮಾತಗುತ್ತಿದ್ದಾ
 ನ್ನು ಜೀರೆ ಬೇರೆ ಹಿನ್ನೆದ ಅನುಭೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿರ. ಪ

ಅಂಗಿತಂಪುಂಡರೇಲ್ಲಾ ಲೋಕಲಭಂಡ ಕೊಡುವವರೆಂದು
 ಳೆದು ಅಂಥನರ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ೧೮ ಆರು ಪೈ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬೇ
 ೪ ಭೂಮಿಯ ಪಾತೇದಾರನು. ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿ, ಮುಂತ
 ಅಪ್ಪರಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮನಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅನ್ನ ಪನ್ನ
 ಕೊಟ್ಟು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆಂಬ ಇಷ್ಟಕಾರಣದಿಂದ ಆ ಹುಡು
 ಲೋಕಲಭಂಡು ಕೊಡುವವರೆಂದು ತಿಳಿಯಕೂಡದು.
 ಯವನು. ತಾ. ೧ ಮಾಹೆ ದಿವಂಬರ ಗುಲಂ ಇನವಿ.

R. S. Savanur

ದಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೀಕಟರ ಜಿ. ಕಲಾಂ

— ೦ —

ವೋಟೇನು. ನಂ ೯೯೨

ಬೆಳಗಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಥೂಲಮಾಸ್ತರ
 ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವದೇನಂದರೆ ನಾವು ಮೇ ಗುಲಂ ಇನವಿ
 ಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವ ತಾಲೂಕು ಪೈಕಿ ಹೆರನಾಲಿಯನ್ನು ಮೆ
 ದಲಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಹಜರಿಯಂ
 ಬೇದಿದರೆ ಅದು ನಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ವ ಇಗ್ಗೆ ದೊರಿಯ
 ಪಂತೆಯೊಳಲ್ಲಾ ಮುಂತಾದ ಸಬಬ ಹೇಳಿದರು— ನಾ
 ಶ್ರೀ ತೆಕರ ದೇನಾಯಿ ಯವರ ಭಿಟ್ಟಿ ತೆಗಿದುಕೊಂಡು ತಿರಗಿ
 ರುವಾಗ್ಗೆ ಮನು ನಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಹಜರಿಯನ್ನು ನೆ
 ದಲು ಕೆಲವು ದಿವಸದ ಹಾಜರಿ ವೆಳೇವೇಳೆಕ್ಕೆ ತುಂ
 ಬೆ, ನಂದೇದಿವನಾ ವಮ್ಮೇಲೆ ತುಂಬಿದಂತೆ ನಜರಿಗೆ ಬಂತ
 ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮೆ. ಎ. ಇನಸ್ಪೀಕಟರ ನಾಹೇಬ ಬಾಹ
 ದ್ವಾರವರ ನಜರಿಗೆತಂದು ಅವರಮಂಜೂರಿಯಿಂದ ಸದರಮಾಸ್ತ
 ರಿಗೆ ಯಾವತ್ತುನಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಧ ತಿಂಗಳ ನಗಾರ ದಂಡಮಾಡಿರುತ್ತೇ

ಇದನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ಮಾನ್ತರರು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ವೇಳೆವೇಳೆಗೆ
ಜ್ಯೋಗತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು ಒಳಯುವದು. ಶಾ.
೨೭ ಅಕಟಿಯಂಬರ ಗುರುತು ಇನವಿ.

Raoji B Karandikar.

ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಬೆಳಗಾವ.

—*—

ಕಾನದಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಥಳಮಾನ್ತರರಿಗೆ—
ತೆಳೆಯುವದಿಸುವದೇನಂದರೆ— ಗಣೇಶಬಾಳಕ್ರಷ್ಣ ಹಂಜಿನಾಳ
ಕರ ಇವರು ಹಳ್ಳಿಯೊಳ ನೆಕಂದಗ್ರೇಡ ಎಂಗೊಳ್ವನ್ನರ್ಪಕ್ಕು
ಲರ ಶಾಲೆಯ ಹೆಡಮಾನ್ತರೀಕೆಲನಕ್ಕೆ ಈಗ ಮೂರುಪರಪಗಳ
ಹಿಂದೆ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಅವರು ಪಟ್ಟ ಶ್ರಮೆಯಿಂದ
ದಲೂ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದಲೂ ಸದರಿಶಾಲೆಯ ವಿಶ್ವಾರ್ಥಿಯರ ಸಂ
ಖೆಯಿಂದಲೂ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದಲೂ ಹೆಚ್ಚುಪ್ರಯತ್ನ ಹೊಂದಿರು
ವದಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಶಾಲೆಯಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರಲ್ಲಿ ಆರುಜನರು ಮಲ್ಲೇ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದು,
ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ ಉಮೇದವಾರರನ್ನು ಸದರ ಮಾನ್ತರರು
ಹೆಚ್ಚು ಬೋಧನೇ ಕೊಟ್ಟು ಧಾರವಾಡ ಪ್ರೀತಿಂಗಕಾಲೇಜಿಗೆ ರ
ವಾನಿಸಿರುತ್ತಾರೆ—ಈ ಎಲ್ಲ ಅವರ ಕೃತ್ಯಗಳು ಅವರಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರತ
ಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಾಪ್ತಮಾಡಿಸಲಕ್ಕೆ ಯೋ
ಗ್ಯವಾದವುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆಂತ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಳಗೆ ಸಹಿಮಾಡಿ
ದವರು ನಂತೋಪಬದ್ಧತಾರೆ—ಅದಕಾರಣ ಕಾನದಾಜಿಲ್ಲೆಯೊ
ಳಗಿನ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ತರರು ಸದರಿ ಗಣೇಶ ಬಾಳಕ್ರಷ್ಣ
ಹಂಜಿನಾಳಕರ ಇವರು ಮಾಡಿದೋಪದಿಯೇ ವರ್ತಿಸುವಂತೇ

ಶಿಫಾರಸನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಶ್ರಮ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಸಾರೀಸೃಗ ಗಿರಿನೋಡಿನಂಚರ ಸಿನಿಗಲಿಕಂ ನೇ ಇನವಿ ಪುಸ್ತಕಂ ಕಾರಪಾರ

K. H. Bhanap.

ದಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜಿ. ಕಾನಡಾ.

—೦೫೦—

Agriculture

ಅತ್ಯುಪಯುಕ್ತವಾದ ವಿಕೃಲತನದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಿಬಂಧವು.

(ಒಂದೆರಡು ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಡೆಗದ್ದು.)

ವಿಕೃಲತನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳವರು ಸ್ವಂತವೇ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕು, ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನವರು “ತಾಮ್ರದ ಕೋವಳವಲ್ಲ.” ಎಂದು ವಕ್ಷಕ್ಕೆ ಲಸ ಅಗಡೀ ನಾಗದಹಾಗಿದ್ದರೆ ಆಳುಗಳನ್ನು ತೆರನನಂಗ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ತಾನು ಮಾಡುವಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು (ಪರಕಡೆಯಿಂದ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ತಾನು ಪಾತ್ರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಅವರನ್ನು ನರ್ವಾಣ ಕಳಿಸಬಾರದು. “ಆಳುಮಾಡಿದ್ದು ಹಾಳು” ಎಂಬುದಾಗಿ ನಯಾಗುವದು; ಕೆಲವರು ವಿಕೃಲತನ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹುಯತ್ನ; ತುಸಹೊಲ; ತಾನು ಎತ್ತು ಬಹಳಹೊಲ; ಹೀಗೆಯೆಲ್ಲಾ ಇಂಥವರ ವಿಕೃಲತನವು ನುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯದೆ ಆಸಾಯಕಿಂತಲು ಖರ್ಚುಮಾತ್ರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವದೆ ಹೊರ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಯೇನೂಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಮಾಡದ ಎರಡು ಎತ್ತಿನ ವಿಕೃಲತನಕ್ಕೆ ೧೦/೧೨ ಕು

ರಿಗೆ ಹೊಲವು; ಹಿಬ್ಬ ದುಡಿಯುವ; ಈದರದಂತೆ ತಪ್ಪಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಎತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಹೊಲಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದರೇ ಭೂಮಿಯ ಬಡಕು ನೆಟ್ಟಗಾಗಿ ಹೊಲಗಳು ಜೊಕ್ಕುಬಿನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ಮೇಲೆ ದೇವರಡೆಯಾದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಳೆಯಾದಮೇಲೆ ತೇರಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಬಿತ್ತುವಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉದ್ಯೋಗಿಸಬೇಕು.

ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಕೂರಿಗಿಮೂಜೆ-ಜೇಷ್ಠಾ ನಕ್ಷತ್ರ ಅಥವಾ ಮೂಲಾ ನಕ್ಷತ್ರ ಬಂದದಿವಸ ಕೂರಿಗಿಯನ್ನು ತೊಳೆದು, ಪದಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿಟ್ಟು, ಅದಕ್ಕೆ ಶದ್ವೀಜಿಗನು ಮೂರು ಮೂರು ಬೆರಳಿನಿಂದ ಸಂಣ್ಣುಕೆಂಪುಣ್ಣುಗಳ ರೇಖೆಯನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು; ಬಳಿಕಾ ಶದ್ವಿಗೆ ದಿವ್ಯವಾದ ತೀರೆಯನ್ನುಡಿಸಿ, ಎಲ್ಲಾ ಹಂಗೀನೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು, ಮಲ್ಲಿಗಪೂವಿನ ಹಂದೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಮೊದಲು ಬಿತ್ತುವ ಧಾನ್ಯವೆಂದೇ ಉದಿತಂಬಿ, ಅವೇ ಕಾಳುಗಳ ಪಂಚನಿಧಿಯನ್ನು ಹೊಯ್ದು, ಮುಂದೆ ಪೃಷ್ಠಾಂನದ ಯದಿಮಾದಿ ಇಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿದ ಕೂರಿಗಿಯು— ಸುಂದರವಾದ ಸ್ತ್ರೀಯಳು ಭಂದರಿಂದ ಸರ್ವಾಲಂಕಾರ ಭೂಷಿತೆಯಾಗಿ ನಿಂತಂತೆ ಕಾಣುವದು. ಇಷ್ಟಾದಬಳಿಕ ಹಿಬ್ಬ ಮುತ್ಯೆದಮಗನು ಪತ್ತರದಿಂದ ಬಂದು ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು, — ಹತ್ತಾಯೇ! ನಮು ಬಿತ್ತುವಕೆಲಸವನ್ನು ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿತ್ತರಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೊಂಡು, ಈದರ ಹತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಯದಿಗೆ ಕೂಡು, ಆಳ್ವಿಉಂಬವನು; ಕರವಾಯ ಅದನ್ನು ಬೇತನಕ ಇಟ್ಟು ಮುಂಜ್ಞಾನೇಗಿಯುವರು.

ನಕ್ಷತ್ರಗಳು— ಮತ್ತೆಂಬಿತ್ತವದಕ್ಕೆ ತಿಥಿ ಪಾರ ನಕ್ಷತ್ರ

ತ್ರಂಗಳ ಫಲವೆಂತೆನೆ — ಶಿಕ್ಷಾಂಧಿಗಳಂ, ಸಂಚವರ್ಗಗಳಂ, ಸಂಚವರ್ಗಗಳಂ, ಪ್ರದೋಷಕಾಲಂಗಳಂ, ಜಿಲ್ಲೆ, ಶುಭ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭವಾರಂಗಳಲ್ಲಿ, ಶುಭತಾರೆಯಲ್ಲಿ, ಶುಭ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ, ಅಶ್ವಿನಿ, ಹಸ್ತಾ, ಮಿಷ್ಯ, ಸ್ವಾತಿ, ಇವು ನಾಲ್ಕು ದಿನದ ಪ್ರನಕ್ಷತ್ರಂಗಳು; ಮತ್ತಂ ಬಿತ್ತ, ರೇವತಿ, ಮೃಗಶಿರ, ಮೂರಾಫ, ಇವು ನಾಲ್ಕು ಮೃದುತಾರಂಗಳು; ರೋಹಿಣಿ, ತ್ರಿಶೂಲ, ಇವು ನಾಲ್ಕು ದೃಢತಾರಂಗಳು ಮೂಲಾ, ಪುಷ್ಯಾ, ಅಶ್ಲೇಷಾ, ಧನಿಷ್ಠ, ಶತತಾರಾ, ಇವೈದು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಹದವಂ ನೋಡಿ ಬೀಜವ ಬಿತ್ತಲು ಫಲವಹುದು.

ವಾರಗಳಫಲ — ರವಿವಾರ, ಮಂಗಳವಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಕೃಷ್ಣಾರ್ಧದ ಬೀಜಗಳಂ ಬಿತ್ತಬೇಕು. ಬುಧವಾರ, ಗುರುವಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಹಳದಿವರ್ಣದ ಬೀಜಗಳಂ ಬಿತ್ತಬೇಕು. ಶುಕ್ರವಾರ ಕನಿವಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಬಿಳಿಯ ಬೀಜವ ಬಿತ್ತಬೇಕು.

ರಾಸಿಗಳಫಲ — ಮೇಷಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಬೀಜವ ಬಿತ್ತಲು ಶುಭ ನಾಶವು. ಕರ್ಕಾ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಲು ಅಧಿಕ ಲಾಭವೆಂದು ಹೇಳುವದು. ತುಲಾ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಲು ಪ್ರಾಣಹಾನಿ. ಮಕರ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಲು, ನನಿ ನಾಶವಾಗುವವು ಸಿಂಹ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಲು ಚೋರಭಯವು. ಕುಂಭ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಲು ಬಹು ಭಯವು ಕನ್ಯ, ಮೃಷಭ, ಮಿಥುನ, ಮೃಶ್ಚಿಕ, ಧನು, ಇವು ಆರು ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಲು ಬೆಳೆ ಕಂಡಲಮಂದಲಾಗಿ ಕೈಗೆ ಹತ್ತಲಕ್ಕಿಲ್ಲವು.

ಬಿತ್ತುವಕ್ರಮ — ಮೇಲೆ ಬರದ ಸುಮುಹೂರ್ತದ ಕೂರಿಗಿಯನ್ನು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಎಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಡಲು ಮೋರೆಯಾಗಿ ಕೂರಿಗೆಯೆಂಬ ನಡಿಸಿ ಬಿತ್ತತಕ್ಕ ಹೆ

ಅವನ್ನು ಬಲಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪದವಲಿನಿಂದ ಮುಷಲಿಗೆ ಬಿತ್ತಬೀಕು. ಅಥವಾ ಗಂಗೆಯಿಗೆ ಕೂರಿಗನಡಿಸಿ, ಹನಮಯ್ಯನಿಂದ ಗಂಗೆಯಿಗೆ ಬಿತ್ತಬೀಕು. (ಎಕ್ಕಲಿಗರು— ಉತ್ತರಯ್ಯನಿಗೆ ಗಂಗೆಯೊಂಟಲೂ, ದಕ್ಷಿಣಯ್ಯನಿಗೆ ಹನಮಯ್ಯನೊಂಟಲೂ, ಅಂನುವದುಂಟು. ಯಾಕದಂತೆ ಉತ್ತರಕಡೆಗೆ ಗಂಗಾನದಿಯು. ದಕ್ಷಿಣಕಡೆಗೆ ಹನವಂತನು ಲಂಕಾ ನಾಶಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೋದಕಾರಣ ಹೀಗಿಂನಬಹುದು.) ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮುಷಾರ್ತ ನಾಥನಿ ನಿಯಮದಿಂದ ಬಿತ್ತಿದವರ ಹೊಲಗಳು ಬೆಳೆಯದಿರಲಾಂಪು.

ಅಯ್ಯಾ! ಪತ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ? ತಮಗೆ ಬಹಳ ಆಯಾಸವಾಗಿರಬಹುದು ಆದರೂ ಉತ್ತಮ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಮತ್ತನ ಹಿತಚಿಂತನೆಗಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಶ್ರಮಪಟ್ಟರೂ ಹ್ಯಾಗೆ ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯು ಅವನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುವದೋ ಅದರಂತೆಯೇ ತಾವಾದರೂ ನಂನಲ್ಲಿ ಕರುಣಾಪೂರ್ವಕವೆಂತನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮುಕ್ಕಾಳು ಕೂಜಗೇರಿ ತಾ. } ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಪೆದ್ದಯ್ಯ ಜಗವೂ
೧೨|೧೦|೮೦ ಆನವಿ. } ರ ನ್ಯೂಮಾನ್ತರ ಶಾಳಾ ಕೂಜಗೇರಿ
ರಿ ತಾ. ಶೋಣ ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

Kara Hunavi--A festival

ಕಾರಹುಣವೆ.

ರಾವನಾಹೇಲ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ
ಬರಹದ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ —
ವಿ. ವಿ. ಕೆಳಗೆ ಬರಹ ನಾಲ್ಕು ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕ

ಹಾಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅಪ್ಪಗಳಿಗೆ ಸನ್ನಿಧಾನದಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿ
ಹ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಇನ್ನೇ ತಿಂಗಳ ಸತ್ಕರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ
ಹೊರದೀತೆಂದು ಪೂರ್ಣ ಅಶೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಮುಧೋಳ ಆಲಾಪಿಯ ಪೈಕಿ ಹಲಗೆಲಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾ
ಮದೊಳಗೆ ನುಪೂರು ನಾಲ್ಕುನೂರು ವರ್ಷದ ಪ್ರವರ್ಷದಲ್ಲಿ
ಕರಿಯನ್ನು ನೆಂಬ ಬಿಬ್ಬ ಬೇಡರವನು ಇದ್ದನು. ಅವನು ಬರೆ
ದಾನೊಂದು (ಕಾರಹಂಖಿ) ದೀಪನ ನುಪೂರು ಎರಡುತಾ
ನು ಹೊತ್ತು ಏರಿ ಬೇಟಿಆದಿ ತನ್ನ ಮನಿಗೆ ಬಂದಾಗ
ಮನಿಯೊಳಗೆ ಅವನ ಅಣ್ಣನ ಹಿಂದತಿ ಇದ್ದಳು.
ಅವನು ಆಕೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಅವಳು ನನ್ನ ಮೋರಿಗೆ
ನೀರು ತಾ ಎಂತು ಕೇಳಲಾಗಿ ಆಕೆಯು ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಯೇ
ನೋ ಬಂಗು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಕಿದ್ದಳಾದಕಾರಣ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿ
ಲ್ಲು ಈಗೇನು ನೀನು ಯೋಳು ಪರಗಣೆಯ ಕರಿತಂದು ದಣ
ದಿದ್ದೀಯೋ? ಅನ್ನಲಾಗಿ, ಆ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣವೇ ಹೃಗೆ
ಬೇಟಿಯಾದಿಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದನೋ ಹಾಗೆ ಕಾಲಮರಿಸಹಿತ ಆ
ಕೆಯ ಕೈಯಿಂದ ನೀರು ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳದೆ, ಹಾಗೇ ಹೊರಟನು
ಹೊಗುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಪ್ಪಾ ನದಿಯು ಅಡ್ಡಬಂತು ಅದ
ರೂ ಅವನು ಕಾಲೊಳಗಿನ ಕಾಲಮರಿಯನ್ನು ತಗಿಯದೆ ಅ
ವನರೊಂದಿ ಹಾಗೇ ಅ ನದೀ ಪಾರಾಗಿ ಮೊದಲು ನದೋ
ಣ್ಣ, ಬಬಲೇಶ್ವರ, ಕಾಖಂಡಕಿ, ಕಾರಜೋಳ, ಉಕ್ಕಲಿ,
ಪುನಗೂಳಿ, ಹಾಂಗೂ ಇಂತೆಂದು ಪರಗಣೆ ಹೀಗೆಯೋ
ಳು ಪರಗಣೆಗಳ ಕರಿಯನ್ನು ತೆಕ್ಕೊಂಡು, ತರುಗಿ ತನ್ನ
ಊರಿಗೆ ಬರವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಕ್ರಿಪ್ಪಾ ನದಿಯು ಅ
ಡ್ಡಬಂತು. ಅವನು ಯೋಳು ಪರಗಣೆಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ಬರು

ಪ ತನಕ ನೀರು ಕುದಿಯಲಿಲ್ಲದಕಾರಣ ತೃಪ್ತಿಯಿರದೆ
 ಬಹಳ ವ್ಯಾಕುಲನಾಗಿ, ನೀರು ಕುದಿಯಲಕ್ಕೆ ಹೋದನು.
 ಅದರೆ ನೀರು ಅಪನ ಕೈಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಮೊ-
 ದಲು ಅಪನು ಹೋಗುವಾಗ ಮೆಟ್ಟಿಗಲು ಸಹಿತ ನದಿ ದಾ-
 ಟಿದ್ದಕಾರಣ ಆ ನದಿಯ ತಾಪದಿಂದ ನೀರು ಅಪನ ಕೈಗೆ
 ಬೋರಕಲಿಲ್ಲ. ಅಪನು ಎರಡು ಮೂರುಪತಿಗೆ ನೀರಿಗೆ ಹೋ-
 ದರೂ ನೀರು ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಹೋದಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸಿತ್ತು. ಇದ-
 ರಿಂದ ಅಪನು ಬಹಳ ಪುನಃ ಮಟ್ಟಿ ನಿರಾಶೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ-
 ತಿರುಗಿ ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಏಳು ಮಗಗಳೊಡನೆ ಕರಿಕುಕ್ಕೂಂ-
 ದ ಜನರು, ಅಪನನ್ನು ಕೊಂದು ಕರಿತಕ್ಕೊಂದು ಹೋಗು-
 ಬೇಕೆಂದು; ಐದಾರು ನೂರು ಒಸರು, ಅಪನ ಜಿನ್ನಟ್ಟಿದ್ದರು.
 ಅವರನ್ನು ಕಡಾಂಕ್ಷಣವೇ ಇದು ಹಿಳ್ಳೆದಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನೀ-
 ರಿನ ಅಶೆ ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಊರಿಗೆ (ಹಲಗಲಿಗೆ) ಬಂದಾಗ ನಾ-
 ಯಂಕಾಲವಾದದರಿಂದ ಅಗತಿಹಾಕಿ ಒಂದು ಸಂಗ ಜಿಡ್ಡಿಸೂ-
 ಕ್ರ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದರೊಳಗಿಂದ ಒಳಗೆ ತಲೆಪೂದಿ ಹಾಯ್-
 ಸೆ ಆ ಬಂದ ಜಿನರಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನ ತೋರಿಸಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆಂಥ
 ಸವರಕಡೆ ಮೊರೆಪೂದಿ ಒಳಗೆ ಕಾಲಪೂದಿ ಹಾಯಬೇಕೆಂ-
 ದವಷ್ಟರೊಳಗೆ ಜಿನ್ನಟ್ಟಿಬಂದ ಜನರು ಅಪನ ಕುತ್ತಿಗೆಯ-
 ನ್ಗೆ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು; ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ “ದೀನ”
 ಎಂಬ ತಬ್ಬಮಾಡಿ ಆ ರುಂಡವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತ-
 ಳ್ಕೊಂಡು ಈ ಊರಿಂದ ಹೊರಟು ಸುಮಾರು ಎರಡುಮೈಲಿನ
 ದೂರ ಇರುವ “ಮೆಳ್ಳೆಗಿರಿ” ಎಂಬ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ-
 ಅಲ್ಲಿ ನ್ನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು, ಆ ರುಂಡವು
 ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆರೆಯ ದಂಡಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು, ನೀರಳ ಕುಡಿ

ದು ಶಾಂತರಾಗಿ ತಿರುಗಿ ಆ ರುಂಡವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ತಮ್ಮ
ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ರುಂಡವನ್ನು ಕೈಯೊಳಗೆ ತೆಗೆದು
ಕೊಂಬುಪ್ಪರೊಳಗೆ ಅದು ಭೂಮಿಗೆ ಹತ್ತಿದ್ದು ಹತ್ತೆಂಟು ಜನ
ರು ಕಿತ್ತಿದಾಗ್ಯೂ ಕೀಳಲಲ್ಲದಕಾರಣ ಹತ್ತೆಂಟು ಎತ್ತುಗಿ
ನ್ನು ಹೂಡಿ ಕಿತ್ತಿದರೂ ಅದು ಕೀಳದೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದ
ದ್ದು ಮನ: ಕಾಣಿಸದಹಾಗಾಯಿತಂತೆ ಆ ಮೇಲೆ ಅವರ
ವಿರಾಕೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಊರಗಳಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋ
ದರು.

ಇತ್ತ ಆ ಧುಂಡವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ (ಹಲಗಲಿ) ಕೆರಿಯ ಮೆ
ಲೆ ಮಣ್ಣುಗಾಣಾತಿ; ಅದರಮೇಲೆ ಒಂದು ಹೂಡೆಯನ್ನು
ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ (ಕರೆಪ್ಪನ) ಹೂಡೆ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು
ಅದು ಇನ್ನುವರಿಗೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಆ ರುಂಡವು ಕಾ
ಣಿಸದ ಹಾಗಾದ ಸ್ಥಳದಮೇಲೆ ಒಂದು ಗುಡಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ
ಅದಕ್ಕೆ (ಕರೆಪ್ಪನ)ಗುಡಿಯನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದಾದರೂ ಇನ್ನೂ
ಗೂ ಅದೆ.

ಹಾಗೂ ಕರೆಪ್ಪನು ಈ ಊರಿಗೆ ಕರಿ ತಕ್ಕೊಂಡು ಬಂದ
ಇನ್ನು ಕೆರೆಯಮೇಲೆ ಹಾಯ್ದು ನೀರು ಕುಡಿದು ಹೋಗ
ಬೇಕೆಂದು, ಬಂದನು. ಆದರೆ ಆತನಿಗೆ ನದಿಯ ಶಾಪವಾ
ದರಿಂದ ನೀರು ಕೆಳಯಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗಾಗಿ ಕಾಣಿಸ
ಲಲ್ಲದಕಾರಣ (ಹಾಗೇ ಅಗತೀಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದನೆಂದು ಹಿ
ಡೆ ಹೇಳಿರುತ್ತದೆ.) ಅವರತಾಯಿಯು:- ನನ್ನ ಮಗನ ಸ್ವ
ಣಾಂತನಮಯದಲ್ಲಿ ನಹ ನೀರು ತಿಗಲಲ್ಲದಕಾರಣದಿಂ
“ಜಿತ್ತಾ” ನೀರು ಈ ಊರ ಕೆರಿಗೆ ಇರಬಾರದೆಂದು, ತ
ನ ಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಹಸ್ತವನ್ನು ಹಿಂದು ನದೀಗಲ್ಲಿನ ಮೆ

ಬೆ ಬದಿದದ್ದು, ಅದಾದರೂ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂ
ವಿನಿಂದ ಈ ಊರಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಒಂ
ವಿನ ಅರಬಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳೇ ಪ್ರಯಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಕಾರಣಗಳಿಂದ “ಹಲಗಲಿಯಲ್ಲಿ ಯೂ,
ಕಾಂಗು ಮೆಳ್ಳಗೆರೀಯಲ್ಲಿ ಯೂ, ಕಾರಹುಣ್ಣವಿಯ ದಿವನ
ಕರಿ ಹರಿಯದೆ, ತಪ್ಪು ಊರಿಗೆ ಏಳು ವರಗಗಳೆಂದು ಕರಿಬಂ
ರದರಿಂದ ಹುಣ್ಣವಿ ದಿವನ ಕರಿ ಹರಿದೆ, ಹುಣ್ಣವಿ ಮುಂದೆ ಇ
ಬ್ಬ ಕೊಂಡು ಏಳುದಿವನ ಮೊದಲು ಅಂದರೆ ನಪ್ಪಮಿ ಅ
ಪ್ಪಮಿ ನ.ಮೂರಕ್ಕೆ ಹರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅದರೆ ಆ ಏಳು ವರಗ
ಗಳೆಂದುವರು ತಪ್ಪು ಕರಿ ಕಳಕೊಂಡರೆಂಬುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಾ
| ಹುಣ್ಣವಿಯಾದಿ ಏಳು ದಿವನ ಅಂದರೆ ನಪ್ಪಮಿ ಅಪ್ಪಮಿ
ಮೂರಕ್ಕೆ ಕರಿ ಹರಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಪತ್ರ ಕರ್ತರೇ ಈ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳ ಕರಿ ಹರಿಯುವ
ಸ್ಥಿತಿಯು ರಾಜಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ಇದ್ದು ಪ್ರಯುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬ
ಕು ಅಶ್ವರ್ಯ ತೋರಿಸಿದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿಸ
ಲಿಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಲ್ಪಮತಿಗೆ ತಿಳಿದಪ್ಪು ಇವೇ ಮೊದಲ
ನೂರಿ ಬರಿದಿದ್ದೆನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ನ್ಯಾಯಗಳು
ಂದೂ ಬಂದರೆ ಕ್ಷಮಿಸಿ ತಪ್ಪು ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿ
ವ ಶಾಲಾಶಾಸ್ತ್ರಿಕೆಯ ದ್ವಾರದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿ ಬಹ
ಪುನ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿಂ
| ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆನೆ. ರಾಯರೇ- ಪತ್ರವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಾ ಇರ
ಕು. — ಇಂತಿ ಬಿನ್ನಹ.

೦. ೨೫, ೧೨೮೦ ಹ) ರಾಮಂಜಪ್ಪ ಕೇಶವ ಪರರಾಜಕರ
ಗಲಿ ಇ. ಮುಘೊಳ) ಸ್ಥೂಲ ಪೂನ್ವರ ಹಲಗಲಿ,

Correspondence ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು.

ಕಾಪಿಗಳು ಹೇಗೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಎದಿರು
ರ ಚರಣ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ
ಜನಕನಹಳ್ಳಿ ತಾ. ಇಂದಿ ಜಿಲ್ಲಾಕಲಾದಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ಕೂ
ಲಮಾಸ್ತರನಾದ ಭೀಮಾಜಿ ಭಾಸ್ಕರ ಜೋಷಿ ತಾಂಬೆ ಈತ
ನ ವಿಜ್ಞಾನಸಂಯೋಜಕರೆ, ಕೆಳಗೆ ಬರಹ ಸಾಲನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ
ಗಳನ್ನು ಬರಿಯು ತಂತು ಕವಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ
ಪ್ರಗಳಿಗೆ ತಪ್ಪು ಕರಕಪುಲಗಳಿಂದ ಹೊರಹಾಕ ಬಿಲೆಯುಳ್ಳ
ಶಾಲಾಪತ್ರಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಳ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು
ಈ ಆಶಯವುಳ್ಳವನಾಯ್ತೆ —

ತಾಂತ್ರಿಕ ಡಿಜಿಟರ ಸಂಸ ರಿಲೀಸ್ ಇನಿಷಿಯೇಟಿವ್ ಸಂ
ಪ್ರಕಾಶನ ಮೇಹಬಾದಿನ ಕಲೆಕಾರ ಸಾಹೇಬ ಬಹಾದ್ದು
ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲಾದಗಿ ಇವರ ಸ್ವಾರಿ ಸಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ
ಸಾಲಿಯ ಹುಡುಗರನ್ನು ಸಾಲಿ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಹಾಗೂ ಯಾ
ತ್ತು ಪರ್ಗಗಳ ಸಂಕ್ಷೇಪಗದುಕೊಂಡು ಯಾವತ್ತು ವಿಷಯ
ಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರ ಜಿಗ್ರತವನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಸಂತೋ
ಷವಾದರೂ ಇದರಂತೆ ನಿಜವಾದ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್
ದ ಕರಾಬರಿದು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಂತೆ ಯಾವತ್ತು ವ
ಧನವರು ಸಾಲಿಕದಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಸಾಲಿ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೆಚ್ಚ
ಗುವುದು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸತ್ತ್ವ ಬೆಳೆಸಿದಕ್ಕೆ
ಪೂ ಇರಬೇಕು. ಇದೇ ಇಂತಿ ವಿಜ್ಞಾನಸಂ
ತಾ.ಲ ಡಿಜಿಟರ ಸ ಭೀಮಾಜಿ ಭಾಸ್ಕರ ಜೋಷಿ ಸ್ಕೂಲಪ
ಸಂಯೋಜಕ ಸಂಯೋಜಕ ಸ್ವಾರ ಜನಕನಹಳ್ಳಿ.

ಯಲ್ಲಾ ಮರ ತಾಳೂಕವೈಕಿ ಪ್ರೇಣಾಕೇರಿ ಸ್ಥೂಲಮಾ
ಸ್ತರ ಅಂಗಣಾಜಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಗೊಂದಿಕರ ಈತನ ಬಿನ್ನಹ
ವೇನಂದರೆ—

ಅಯ್ಯಾ ಏಡಿಟರ ರಾವಸಾಹೇಬರವರೇ ತಂಮ ಹಸ್ತಕ
ಮಾಲದಲ್ಪದ್ವಿವಿಸುಪಂಥಾ ಅತಿ ರಮಣೀಯವಾದ ಶಾಲಾ
ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಪಂಗ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥೂಲ ಕೊ
ಡುವಿರಾ?

ಅಯ್ಯಾ ನಂಮ ಯಾವತ್ತು ದೇಶ ಬಾಂಧವರ ಜನರೇ ಇ
ದೇಶಿಂಗಳ ಅಂದರೆ ನಪಂಬರ ಂಗಳ ತಾ. ೧೪ನೇ ದಿವಸ
ಪುಧ್ಯಾನ್ವ (೧೨ರಮೇಲೆ ೧ ವಂದು ಪಂಚೀ) ಸುಪೂರಕ್ಕೆ
ಅಕಾಶದಲ್ಲಿ ಆದ ಚಮತ್ಕಾರವಂನು ನೋಡಿದಿರಾ? ಅ ○
ದು ಬಾಜೂಕ್ಕೆ ಬರದ ಅಕಾರಣುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ, ಬಿಳೇ
ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿಯೂ, ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯನ ಸಮಾಪವಾಗಿ
ಯೂ ಇತ್ತು. ಅದಂನು ನಂಮ ಗ್ರಾಮದ ಬಾಂಧ
ವರ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ನೋಡಿ ನನಗೆ ತೋರಿಸಿ
ದಲ್ಲಿ ನಾನು ರಾ. ಸಾ. ವೆಂಕಟರಂಗೋ ಕಟ್ಟಿ ಇ
ವರಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭೂಗೋಲ ಶೋಧಮಾಡಿ ಅ
ವರ ಮೆಲಿಂದೂ ಇದು ಧೂಮಕೇತು (ಬಾಲಚಿಕ್ಕಿ) ಯಂತೂ
ತರ್ಕಪೂದಿದನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಅಕಾರವುಳ್ಳ ಧೂಮಕೇ
ತುವು ಅಜಮಾನ ಇಷ್ಟತ್ತು ಮಿಷಿಟುಗಳ ವರೆಗೆ ಕಂಡಿತು
ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸದಂತಾಯಿತು ಮೇಲೆ ಬರದ ಯಾವತ್ತು
ವಕ್ಷಣಗಳ ಮೇಲಿಂದೂ, ಭೂಗೋಲ ಶಾಸ್ತ್ರ ಧಾರದಮೇ
ಲಿಂದಲೂ ನೋಡುತ್ತಿರಲಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಾಡಿ ಧೂಮಕೇತು
ಕೇ ಆಗಬಹುದು ವಂತು ನಂನ ಅಲ್ಲಮನೆಗೆ ಅದರಂತೆಯೇ

ನಿಶ್ಚಯವು ಶಕ್ತಿಯು ಇಲ್ಲದಿರಲೂ, ಮತ್ತು ನಾನು
 ಗ್ರಾಮದ ಅನ್ನಾನ ಇರುವ ಗ್ರಾಮಸ್ತರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದಲ್ಲಿ
 ನಾವು ನೋಡಲಲ್ಲಿಂತ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ನನಗೆ ಸಮಾಧಾ
 ನವಾಗದೇ ಇದ್ದದರಿಂದಲೂ ನಾನು ಮಠಪತ್ರಿಕೆಯ ದ್ವಾರದಿ
 ರಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ ಅ
 ಯ್ಯಾ ನಾನು ಮಿತ್ರರೇ-ಇಷ್ಟಜನರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಅದನ್ನು
 ನೋಡಿದವರಿದ್ದರೆ ತಮಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಹಾಗೆ ಎಂಬುದ
 ನ್ನು ಇದೇ ಮಠಪತ್ರಿಕೆಯ ದ್ವಾರದಿಂದ ತಿಳಿಸಿ ನನಗೆ ಸ
 ಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಶುಂಭಾ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಧೂಮಕೇತುವಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಭೂಗೋಲದಲ್ಲಿ (೧೪೦)ನೇ
 ಪುಟವಿರುವ ನೋಡರಿ. ಅಂದರೆ ವಿನೂರವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದು.

ಖಜೀರ ಪುಹಾರಾಯರೇ ತಮಗೆ ಶ್ರಮವಾಗಿರಬಹುದು
 ಕ್ಷಮಾ ಹೊಂದಬೇಕು.

ಕಾ. ೨೧ನೇ ಸವಂಬರ ಸನ್ } ಅಂಗೂಜಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಡ್ಡಿ
 ೧೮೮೦ನೇ ಇ. } ಅಮೂನೂರ ಪೋಸೆಕೇರಿ.

—೦—

ಧೂಮಕೇತುಗಳು ಹಗಲು ಕಾಣಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮೇ
 ಳೆ ಕಾಣಿಸಿದರೂ ಇತರ ಗ್ರಹನಕ್ಷತ್ರಾದಿಗಳಂತೆ ಪೂರ್ವಕೆ
 ಉದಯವಾಗಿ ಸತ್ವಿಮಕ್ಕೆ ಅಸ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ಕ
 ಣಿಸಿ ನಡುವೇ ಅದೃಶ್ಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ
 ಈ ಗ್ರಹಸ್ತನು ನೋಡಿದ ಪದಾರ್ಥವು ಅಶ್ಚರ್ಯಕರವು
 ಕೌತುಕವೆಂದು ನಾವು ಯೋಚಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಖಜೀರ. ಕಾ. ಪ.

—*—

Uttara Ramacharitra.

ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರವು.

ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರಿದಿತಂ

ನರಳಂ ತಂದಿದ ಜೋಡುಬತ್ತಳಗಳಂ ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರ್ಪನೀ-
ತರಳಂ, ಚಂಡಿಕೆ ಜೋಲ್ವವಲ್ಲ ದೆಗೆಭಸ್ತಂ, ಬೆಂಗೆಕ್ಕಪ್ಪಾಜಿನಂ||
ಮೆರೆಗುಂ ಮೌರ್ವಿಯಮಧ್ಯನೂತ್ರಮದರೋಳಾರಕ್ತಕೌಪೀನ
ಕಂ| ಕರದೋಳ್ಯಮುಕ ಮಕ್ಷ ಸೂತ್ರ ವಲಯಂಗಳ್ಳಂದ
ವಶ್ಯತ್ಯದಾ || ೨೦||

ಅಂಪಾ ಅರಂಭತಿ ಈತನು ದಾರೆಂದು ನೀನು ತರ್ಕಿಸು
ತ್ತೀ?

ಅರಂ— ನಾವೂ ಈ ಪೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತೇವೆ
ಕ್ಕಾಗಿ ತಿಳಿಬಹುದು?

ಜನಕ— ಎಲೈ ಆರ್ಯಗೃಹ್ಯೇ ನನಗೆ ಬಹಳ ಕೌಶುಕ
ವಾಧೆ ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಹೋಗಿ, ಭಗವಾನೆ' ಪಾಲ್ಮೃಕಮು
ನಿಗಳಂನೇಕೆಳು ಮತ್ತೂ ಆ ಹುಡುಗನಿಗೆ ದಾರೋ ಪುಡ್ಡರು
ಎಂದಿರುತ್ತಾರಲ್ಲ? ಅವರು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಲವೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ
ಂದು ಹೇಳು.

ಕಂ— ತಂಮ್ಮಸ್ವರ್ಣಯಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂ(ದು ಹೊರ
ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.)

ಕೌ— ಒಳ್ಳೆದು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅವನು ಬರುವನೇ?
ನೀಳಿರಿ!

ಅರಂ— ಇಂಥಾ ಉತ್ತಮ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದಿಷ್ಟಾಚಾರ
ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಎಂದೂ ಕೊರತೆಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಕಂ — (ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಾ) ಅಹಹ ಅ ವಶ್ಯನು ಕಂ

ಚೇತಿಯ ನಾಕೃಪನ್ನು ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿದವನಾಗಿ, ಅಷ್ಟೇ
ಪೇಮೆ ಮುನಿಕ.ಪೂರಣನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಇತ್ತೀಕೆಗೆ ನಂಜು ಅಭಿಮಾನ
ನಾಗಿ, ಬರುತ್ತಾನಲ್ಲವೇ?

ಜನಕ— (ಬಹಳಹೊತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ) ಎಲೈ ಯಾವಳಿ
ಕ್ಷಣ ರೂಪವಿದು?

|| ಶಾರ್ದೂಲ ||

ಸಾಂದರ್ಭ್ಯಂ ವಿನಯಂ ಶಿಶುತ್ವ ವಿವರೋದಿವರ್ತಾ ಮಹಾ
ತ್ಯಾತಿಹರೇಕಂ, ದೋರುತ್ತಿಹೃದಿತನಲ್ಲಿ ಬುಧರಿಂಗಜ್ಞ
ರಜ್ಜೀಯಪು || ಇಂದ್ರನ ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತವನ್ನೆಳೆದುದು ಪ್ಯಾಮೋ
ಹ ಪತ್ಯುತ್ಕಟಂ | ಬಂದೆನ್ನೋಳೆ, ಶಳಿಪಂತೆ ಸಂಗಡಿ
ಯುಂ ಕಾರ್ಜೋಷ್ವನಾನೂಬಿಗಲ || ೨೧ ||

(ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಲಪನು ಹತ್ತರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ.

ಲಪನು— ಈ ಹಿರೆಯರೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಪೂಜ್ಯರೇನರಿ ಅ
ಇವರ ಹೆಸರುಗಳೂ, ಅಧಿಕಾರಗಳೂ ಮಂಶಗಳು ನನಗೆ
ತ್ತಿಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಲಿ; (ಮತ್ತೆ ವಿವೇ
ನ್ನು ಹೊಂದಿ) ಈ ಸ್ವಕಾರಪ್ರ ಅಖಿರುದ್ದವೆಂದು ಪೃಥ್ವಿ
ಕೇಳಿದ್ದೆನೆ.

ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಹೀಗೇ ಮಾಡಬಹುದು (ಎಂದು
ಯಾದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದು) ತಂಪೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕ್ರಮವ
ಈ ಲಪನ ಶಿರಸಾ ಪ್ರಣಾಮವು!

ಅರುಂಧತೀ ಜನಕರು— ಎಲೈ ಕಲ್ಯಾಣಶೀಲನೇ
ಪ್ರವಂತನಾಗು.

ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗುವುದು

